

5 VERHANDELINGEN

BUNDEL 3

van

RALPH ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Dunfermline - Schotland

SAMENGESTELD DOOR:

ENGBERT VAN 'T HUL

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2018**

INHOUD

1^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 9)

Johannes 5:25 De gelukkige ure van Christus' levendmakende stem

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.

2^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 9)

Lukas 14:23 Evangeliedwang

Dwing hen in te komen, opdat mijn huis vol worde.

3^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 9)

Ezechiël 36:25 Rein water tot reiniging van onreine zondaren

Dan zal Ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drek-goden zal Ik u reinigen.

4^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 9)

Deuteronomium 26:17-18 Verbondsgenade voor verbondswerk

Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen en houden Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten, en dat gij Zijner stem zult gehoorzaam zijn. En de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft, en dat gij al Zijn geboden zult houden.

5^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 9)

Genesis 35:13 Gevoelige tegenwoordigheid en schielijke afwezigheid

Toen voer God van hem op, in die plaats waar Hij met hem gesproken had.

1. De gelukkige ure van Christus' levendmakende stem

Johannes 5:25. *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.*

Mij dunkt dat hier geen liefhebber van Christus is, of hij zal in zijn hart, op het horen van deze tekst, wensen dat het heden de gelukkige dag en ure mocht zijn, waarin dit woord vervuld mocht worden. Daar is geen dode ziel, geen dodelijk geval, in deze gehele vergadering, daar dit woord geen deur der hoop voor opent. De tafel van het Avondmaal, die voor uw aangezicht is, is niet voor de doden, maar voor de levenden; dit sacrament wordt de Eucharistie, een dankzegging, een lied des lofs genaamd. Maar wie zijn in staat om hetzelfde te zingen? Daar wordt gezegd (Jesaja 38:19): 'De levende, de levende, die zal U loven'. Maar zo wij heden een dood gezelschap zijn, dan zal het einde en oogmerk van het sacrament verloren zijn, en God zal geen lof van ons ontvangen. Zo er mochten zijn, welke vrezen dat dit het geval mocht wezen, en mij dus vragen: is er enige grond om te mogen hopen, dat zulke dorre doodsbeenderen zullen leven? Zo antwoord ik: Ja, daar is dienaangaande hoop; want de Heere des levens heeft er Zijn Woord voor gegeven, op hetwelk gij uw geloof en uw hoop bouwen mag, dat er een levendmakende ure te komen staat, en reeds gekomen is; want zo zegt Hij: *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.*

De Heere Jezus had op de sabbat een mens genezen van zijn achtendertigjarige ziekte, waarover Hem de Joden boosaardiglijk vervolgden, als een sabbatschender; Hij had tot de kranke gezegd: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel, opdat dus het werk Gods, in deze wonderbare genezing, openbaar mocht worden voor de aanschouwers; maar onder een schijn van ijver voor de sabbat, zochten zij het licht van dit wonderwerk te verdonkeren, doch dewijl zij het werk zelf niet konden kwaad keuren, vielen zij op de omstandigheid van de tijd, en vertoonden het als een schending van de sabbat (vers 5-16). De godsdienst is nooit meer geweldig vervolgd geworden, dan onder een masker van godsdienstigheid. De mensen geven voor, ja menen ook, dat zij Gode een dienst doen, wanneer zij Zijn dienaren doden, gelijk zij dit de Meester Zelf hebben gedaan. Omdat onze Heere Jezus Zichzelf verantwoordde door te zeggen: Mijn Vader werkt tot hier toe, en Ik werk ook, waren zij nog meer ontstoken en verbitterd, omdat Hij gezegd had dat God Zijn eigen Vader was, en Hij Zichzelf dus Gode even gelijk maakte (vers 17-18). Christus was zo verre verwijderd van deze beschuldiging af te weren, dat Hij integendeel daaruit gelegenheid neemt, om deze waarheid meer duidelijk te verklaren; want Hij bewijst Zichzelf de natuurlijke Zoon Gods te zijn, door bondige bewijsredenen, waarvan de woorden van onze tekst één is, waarin Hij Zichzelf een ander werk toe-eigent, hetwelk niemand dan de Zoon Gods, Die den Vader even gelijk is, doen kan. De woorden behelzen twee algemene zaken:

1. De ernstige stof, die hier gesteld wordt: *De doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.*

2. De plechtige manier op welke het gesteld wordt: *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u*, het zal zo zijn.

1. Aangaande de stof, die heeft betrekking op de geestelijke opstanding der ziel, gelijk zulks uit de samenhang helder blijkt. In het voorgaande vers was gezegd: *Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.* Dit schijnt

nauwkeurig overeen te komen met hetgeen hier gezegd wordt van het horen van Zijn stem, in het voorgaande vers het horen van Zijn woord genaamd. En in vers 28-29 wordt uitdrukkelijk van de tweede en algemene opstanding gesproken, van welke Hij niet zegt, dat die nu is, gelijk hier, maar dat die komt; maar dit vers, tegelijk met de voorgaande, spreekt van die geestelijke opstanding, welke de eerste opstanding genaamd wordt (Openbaring 20:5), zijnde die levendmaking, daar men van leest (Éfeze 2:1), welke komt door het horen van de stem van Christus in het Evangelie, zodat men in Hem gelooft en Hem aanneemt. Ook is dit vers geen ijdele herhaling van hetgeen in het voorgaande gezegd was; hoewel de zaak ernstig en gewichtig is, en wel waardig om herhaald te worden, zo is de herhaling nochtans met een verscheidenheid van verschillende omstandigheden.

2. Want wat de plechtige manier aangaat op welke het gesteld wordt, die is onder de vorm van een eed: Amen, amen, voorwaar, voorwaar, en met een uitdrukkelijke melding van de tijd wanneer het geschieden zal: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, enz. Het is opmerkelijk, dat dit de derde maal is, dat Christus deze bevestiging gebruikt, in Zijn antwoord op de berispingen van de Joden alhier, tegen Zijn Goddelijk Zoonschap (vers 19,24-25), en iedere van deze verzekeringen wordt voorgesteld met een zonderlinge betrekking op Hem Zelf, dat Hij de God is, Die de doden levend maakt, Die levend maakt wie Hij wil (vers 21), die dode zielen levend maakt door Zijn woord, en dat Hij ze Zijn stem doet horen en leven, gelijk in de tekst. Zulk een plechtigheid van spreken wordt niet gebruikt omtrent de opstanding van de dode lichamen ten laatsten dage, waarvan gesproken wordt (vers 28-29), waarom het dan schijnt aan te wijzen, hoe zeer Zijn hart gezet is op het werk van dode zielen levend te maken, waarin Zijn macht en de uitnemende grootheid van dezelve meer geoefend wordt, dan die geoefend zal worden in het opwekken van de doden uit hun graven; ook spreekt Hij met deze herhaalde plechtigheid, zowel om de grootheid aan te tonen van het onderwerp daar Hij van spreekt, als om het verzekerde geloof op te wekken, van degenen die oren hebben om te horen: *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen, enz.*

In deze woorden mag gij meer bijzonder deze zes zaken aanmerken:

- (1) De droevige staat daar de zondaren in zijn: zij zijn dood, zo zijn wij allen van nature.
- (2) De gepaste hulp, en het aanmerkelijke voorrecht dat beloofd wordt, namelijk, leven: zij zullen leven.
- (3) Het krachtige middel van dit geestelijke leven, namelijk: de stem des Zoons Gods.
- (4) De wijze van toepassing van dit gezegende middel, namelijk het horen van de stem des Zoons Gods.
- (5) De zekerheid van deze hulp, of de verzekering die gegeven wordt, dat het geschieden zal, wij worden er van verzekerd door een dubbele eed: Voorwaar, voorwaar, en met een dubbele belofte uit de mond van Jezus: Ik zeg u, de doden zullen horen, en die horen, zullen leven.
- (6) En de gelukkige tijd die tot dit alles gezet in, namelijk een ure; opdat het geloof en de hoop niet in het onzekere mochten wandelen, maar iets in de handen zouden hebben zowel als in verwachting; zowel iets in het tegenwoordige als iets voor het toekomstige om er op te zien; hierom wordt die gelukkige ure, van welke een eeuwigheid afhangt, voorgesteld, niet alleen als een toekomstige, maar ook als een tegenwoordige ure.

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. Hier is dan een goed fundament, om heden het geloof te oefenen. Ik zou hier kunnen aanmerken:

Dat de gelukkige tijd, waarin dode zondaars de stem des Zoons Gods zekerlijk horen zullen, en dat zij, die horen, leven zullen, een tijd is, die gezet is tot een ure.

Dezelve is niet alleen gezet tot een jaar, genaamd het jaar van 's Heeren welbehagen; en tot een dag, genaamd de dag Zijner heirkraft, maar als het ware tot een uur van een dag, ja tot een ogenblik van een uur. Men leest van een ogenblikkelijke bevochtiging (Jesaja 27:3), maar daar is geen ogenblik des tijds, waarin wij niet op Christus mogen zien om het leven, en om een levendmakende kracht; want de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen, enz.

Doch omdat de bijzonderheden hier velen zijn, zo zal ik de formaliteit van een lering voorbij gaan, en alleen voorstellen: Een korte verklaring van de bijzonderheden in de tekst, en de toepassing van dezelve.

A. Wat de verklaring aangaat, ik zal door 's Heeren ondersteuning, een kort woord over elk van die zes bijzonderheden, zo-even gemeld, voordragen.

(1) Het eerste hoofdstuk behelst dan, de droevige staat daar wij allen van nature in zijn; wij zijn doden, en in een staat des doods.

Gij zult den dood niet serven, zei de satan, hoewel gij van de verboden vrucht eet; maar hij is een leugenaar, want zie, wij zijn allen zekerlijk dood, en dat in een tweevoudig opzicht:

a. In een betrekkelijke zin, uit kracht van onze betrekking op de eerste Adam, en het geschonden verbond der werken; wij zijn opzichtelijk en wettisch dood, zijnde onder het vonnis des doods (Romeinen 5:12,15). Wij zijn schuldige, vervloekte en veroordeelde schepselen, liggend onder de vloek der wet en des toorns Gods, als een vijand.

b. In een ware zin, zijnde het vonnis der wet reeds ten dele uitgevoerd, en dat beiden over lichaam en ziel. Wat het lichaam aangaat, dat is nu de dood onderworpen, alsook aan al de ellenden, die er voorlopers van zijn; ja het is ook in gevaar van het helse vuur, en de pijniging van de tweede dood voor eeuwig; want 'de bezoldiging der zonde is de dood' (Romeinen 6:23). En wat de ziel betreft, die is in vele opzichten dood; 'dood door de misdaden en de zonden' (Éfeze 2:1-3). Geestelijk en inwendig dood, en onderworpen aan een eeuwige afscheiding van God. 'Want de dood kan aangemerkt worden of als uitwendig, hetwelk het lichaam levenloos doet zijn; of als inwendig, hetwelk de ziel genadeloos stelt; of als eeuwig, waardoor lichaam én ziel beiden voor eeuwig ongetroost gelaten worden. Een zondaar buiten Christus is een dood mens, en zo zijn wij allen van nature. In de natuurlijke dood is het lichaam zonder de ziel; zo zijn wij dode mensen, omdat onze zielen buiten God zijn; gelijk de dood het lichaam ontsiert, alzo heeft ook de zonde onze ziel ontsierd, en ons van Gods beeld beroofd; in de dood verliest een mens zijn natuurlijke hitte en warmte, maar zo heeft ook onze ziel haar natuurlijke hitte en warmte van liefde tot God verloren; in de dood verliest een mens alle recht op zijn goederen, alzo die tot de naasten erfgenaam overgaan, maar zo hebben wij ook door de zonde alle recht verloren op de minste zegening, veel minder hebben wij dan recht op de hemelse erfenis; een dood lichaam heeft geen gebruik van zijn verstand in natuurlijke dingen, maar zo heeft ook de dode ziel het gebruik van haar verstand niet in geestelijke dingen; want 'de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn' (1 Korinthe 2:14). Een dood

lichaam heeft geen bekwaamheid tot natuurlijke daden, maar zo hebben de dode zielen geen bekwaamheid tot geestelijke daden; die zijn haar tot een last; een dood lichaam heeft geen vermaak in natuurlijke dingen, maar even weinig heeft of kan ook een dode ziel vermaak hebben in geestelijke dingen; een dood lichaam kan zichzelf niet levend maken, maar zo kan ook een dode ziel zulks niet doen. Christus zal heden als een levendmakende Geest weinig gebruikt worden, door degenen die niet weten of geloven dat zij zekerlijk dood zijn. Al de heiligen, die door de Zoon Gods zijn levend gemaakt, erkennen, in zoverre zij weten dat zij 'uit den dood overgegaan zijn in het leven' (1 Johannes 3:14) dat zij zekerlijk dood waren. Alle ware gelovigen gaan, volgens de even voorgaande woorden van onzen tekst, uit de dood over in het leven, hetwelk te kennen geeft dat zij, zolang zij in het ongeloof blijven, zekerlijk dood zijn; ook toont de noodzakelijkheid van de wedergeboorte (Johannes 3:3) dat wij zekerlijk dood zijn, en dat wij nodig hebben opnieuw geschapen te zijn in Christus Jezus. Het einde en oogmerk van het Evangelie, hetwelk het woord des levens is, toont dat wij zekerlijk dood zijn; het einde en oogmerk des geloofs en van alle vermaningen om tot Christus te komen om het leven, verklaren dat wij zekerlijk dood zijn; gelijk ook het einde van de dood van Christus, welke wij heden vieren, zulks doet; want 'indien een voor allen gestorven is, dan zijn wij allen gestorven' (2 Korinthe 4:14). Dus wordt de duivel bewezen een leugenaar te zijn; en zo wij heden in Christus geloven, dan zullen wij eerst het tegendeel van satans leugen geloven, namelijk dat wij zekerlijk dood zijn, ja tweemaal gestorven, zo door de toegerekende oorspronkelijke, als door de inklevende zonde, zijnde zulks de schuld van Adams zonde; zowel door het missen van oorspronkelijke gerechtigheid, als door de verdorvenheid van uw gehele natuur, en de ontelbare dadelijke zonden en ellenden, enz. Daar is hier mogelijk niemand, die voormaals in Christus Jezus levend gemaakt is, of hij is wederom in een doodsheid gevallen; hoewel hij verlost is van een staat des doods, zo is hij mogelijk in een doodse gestalte, zodat hij opnieuw een levendmakende ure nodig heeft.

(2) Zijn wij dan zekerlijk dood, zo is het tweede hoofdstuk, dat wij aan te merken hebben, de gepaste hulp die voorgesteld en beloofd wordt, namelijk, het leven; de doden zullen leven.

De staat is droevig dat wij allen dood zijn, maar de genezing is gepast, en het voorrecht is groot en overeenkomend met het geval; het leven en de onverderfelijkheid zijn aan het licht gebracht door het Evangelie, hetwelk Christus als het leven voorstelt; en het leven, dat in Hem te verkrijgen is, beantwoordt nauwkeurig aan de dood of aan de staat des doods, daar wij van nature in zijn. Zijn wij in een betrekkelijke zin wettisch dood en in een ware zin geestelijk dood? Om dit te beantwoorden, zo is er:

1. Een betrekkelijk leven, namelijk: een leven van rechtvaardigmaking in Christus als de HEERE ONZE GERECHTIGHEID, ons de vergeving van de zonde schenkend (Handelingen 10:43): 'Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam'; de vloek van ons wegnemend (Galaten 3:13): 'Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons'; ook is Hij 'voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem' (2 Korinthe 5:21). Ons van het vonnis der wet verlossend, 'zodat er nu geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn' (Romeinen 8:1). Ons met God verzoenend en 'vrede makend door het bloed Zijns kruises' (Kolossenzen 1:20); de vloek uit alle tijdelijke oordelen wegnemend, en doen 'alle dingen medewerken ten goede' (Romeinen 8:28); 'de

prikkel van de dood en de overwinning van de hel wegnemend' (1 Korinthe 15:55) en ons makend 'erfgenamen naar de hope des eeuwigen levens' (Titus 3:7).

2. Hier wordt ook een waar geestelijk leven te kennen gegeven, waardoor wij uit de geestelijke dood worden opgewekt (Efeze 2:1): 'En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden'. Want door het geloof worden wij verenigd met Christus, Die ons leven is; en met dit levend Hoofd verenigd zijnde, moeten wij noodzakelijk leven; want 'die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon Gods niet heeft, die heeft het leven niet' (1 Johannes 5:12). Dit leven is de uitvinding van God den Vader, de verwerving van God den Zoon, en het werk van God den Heilige Geest alleen, door middel van de ordonnantiën van het Evangelie; het is een geestelijke verandering, gewerkt in de ziel van de mensen, waardoor het beeld van de zonde en de ongerechtigheid in elk vermogen ten dele weggenomen, en het beeld van de heiligheid en de gerechtigheid aangedaan wordt; het is een verlossing van de macht van de zonde en de verdorvenheid; het is het nieuwe hart, de nieuwe geest, en alle geestelijke zegeningen; ja het is de Geest en Zijn genade, wonend in de ziel, als 'een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven' (Johannes 4:14). Dit betrekkelijke en ware leven is niets anders dan het eeuwige leven, daar in het voorgaande vers van gesproken was; 'Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven; het is een herstelling van alles, en nog meer, dan wat wij verloren hebben in de eerste Adam, door wie de tweede Adam 'ons van God geworden is wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing' (1 Korinthe 1:30). Wij hebben de kennis Gods verloren; deze wordt ons wederom in Christus hersteld, als onze wijsheid; wij hebben de gunst Gods verloren, welke wederom in Christus hersteld wordt, als onze rechtvaardigheid; wij hebben het beeld Gods verloren, hetwelk ook wederom hersteld wordt in en door Christus als onze heiligmaking; wij hebben de genieting van God verloren, maar die wordt wederom in Christus hersteld, hier in genade, en hiernamaals in heerlijkheid, door Hem als onze volkomen verlossing. Hier is die gezegende overgang van de dood in het leven; de doden zullen leven, en wel eeuwig leven; want al deze delen van het leven zijn eeuwig: zij zijn maar de beginselen van het eeuwige leven, hetwelk in de hemel volmaakt zal worden. Want gelijk Christus het Brood des levens is, alzo zal ook hij, 'die dit Brood eet, in eeuwigheid leven' (Johannes 6:58). De doden zullen horen en leven, gelijk er gezegd wordt (Jesaja 26:19): 'Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan', en voor eeuwig leven; want iedere eigenschap van dit leven strekt zich uit naar de eeuwige gelukzaligheid en heerlijkheid; waar leven is, daar is beweging, eetlust, wasdom; maar dit geestelijke leven beweegt zich tot, verlangt naar, en wast op voor de heerlijkheid. Het verborgen lichaam van Christus dat in de dood ligt, moet opstaan en voor eeuwig leven met het heerlijke Hoofd; want Hij heeft aldaar gezegd: 'waakt op en juicht, gij die in het stof woont', en daarom moet Zijn Woord stand grijpen.

(3) Daarom is het derde hoofdstuk in onze woorden, het krachtige middel van dit geestelijke leven, namelijk, de stem des Zoons Gods.

Hier hebben wij:

1. De Persoon die spreekt, namelijk, de Zoon Gods, de tweede Persoon van de heilige Drie-Eenheid, Die bekleed is met onze natuur, en met het ambt van Profeet, opdat Hij 'een blijde boodschap zou brengen den zachtmoedigen' (Jesaja 61:1). Hij is 'des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid', gezonden om des Vaders

wil te verklaren: ‘Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard’ (Johannes 1:14,18). En tot dit einde werd Hij door de Vader met een hoorbare stem uit de hemel voor de Zoon Gods verklaard, zeggende: ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem’ (Mattheüs 17:5). Dit werd verschillende malen herhaald; en toen is Hij daarna ‘krachtiglijk bewezen de Zoon Gods te zijn, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden’ (Romeinen 1:4). De prediker is hier dan de Zoon Gods, die de Vader even gelijk is, welke Hij Zichzelf hier bewijst te zijn tegen de Farizeeën, die Hem beschuldigden omdat Hij zulks staande hield; doch hoewel Hij bekleed was met Zijns Vaders last, zo zijn Hij en de Vader nochtans een; ‘Hij heeft het geen roef geacht, Gode evengeliek te zijn’ (Filippenzen 2:6), te weten Hij, ‘de geboren Koning der Joden, uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven alles te prijzen in der eeuwigheid’. Deze is dan de Persoon Die spreekt, of de heerlijke Prediker.

2. Hier is ook het liefelijke geklank van Zijn woorden; namelijk, de stem des Zoons Gods; door welke ik het woord van Zijn genade, vergezeld gaande met de kracht Zijns Geestes versta; en zo moet Zijn stem aangemerkt worden, of als uitwendig, zijnde deze Zijn bedienende stem in de prediking van het Evangelie, hetwelk Zijn Woord is, en de leraren worden Zijn mond genaamd (Jeremía 15:19): ‘Gij zult als Mijn mond zijn’; hierom wordt er gezegd: ‘Wie u hoort, die hoort Mij’ (Lukas 10:16); of als inwendig en krachtig, wanneer het ‘Evangelie niet alleen in woorden komt, maar ook in kracht’. De uitwendige bedienende stem van Christus is het werktuig, om Zijn almachtige stem te doen doordringen door het oor tot het hart; daar is hier een stem binnen in een stem, een inwendige krachtigheid, welke leven en kracht geeft, als het ware, aan het geluid van de ramshoornen, om de muren van Jericho te doen omvallen, namelijk al de hoge muren van zonde en vijandschap, in des zondaars hart; dus zijn de wapenen van het Evangelie ‘niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten’ (2 Korinthe 10:4).

Doch meer bijzonder versta ik door de stem des Zoons Gods, Zijn ‘Woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid’ (Éfeze 1:13). Het gehele Woord van God in de Schriftuur is Zijn stem; alsook de stem van de roede, de stem des Geestes, de stem van de consciëntie, en de stem van de voorzienigheid, is Zijn stem als God; maar daar is nochtans ook een stem van Hem in het Evangelie, welke inzonderheid Zijn stem is, gelijk Hij de Zoon Gods en de Gezondene van God is, om onze Zaligmaker te zijn, door welke Hij de weg baant tot het hart van zondaren, om hetzelfde te openen (Openbaring 3:20 en Hooglied 5:2): ‘De stem mijns Liefsten, Die klopte, was: Doe Mij open’. Dezelve wordt ook genaamd het geklank, en dezulken die het horen en kennen, worden welgelukzalig genaamd (Psalm 89:16): ‘Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent’. De eerste klank van deze stem, is in het paradijs gehoord door Adam en Eva, onmiddellijk na de val; ‘het Zaad van de vrouw zou de slang den kop vermorzelen’ (Genesis 3:15). Naderhand heeft dezelve zeer liefelijk geklonken in de oren van Abraham, zeggende: ‘In uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde’ (Genesis 22:18); dit wordt genaamd ‘het Evangelie dat aan Abraham verkondigd was’ (Galaten 3:8). Dit is waarlijk een deel van de geestelijke wijsheid, om recht te onderscheiden tussen Gods stem in de wet, en tussen Zijn stem in het Evangelie; tussen God, sprekend in de wet door geboden en dreigementen, en tussen Christus, de Zoon Gods, sprekend in het Evangelie der genade en der belofte. De stem Gods in de wet is gelijk de stem eens bakende donders; door dezelve is de kennis der zonde en des toorns, en dus ook van de

noodzakelijkheid van een Zaligmaker; waarom de wet een tuchtmeester tot Christus wordt genaamd (Galaten 3:24). Maar de stem van Christus in het Evangelie is gelijk het suizen van een zachte stilte, dat Elia gehoord heeft; hebbende noch wet, noch toorn, noch dood in zich, maar enkel genade, leven en zaligheid. De ‘goedertierenheid en waarheid ontmoeten en kussen hier elkander’ (Psalm 85:11). Want ‘de wet is door Mozes gegeven, maar de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden’ (Johannes 1:17). De wet is een woord van toorn en verdoemenis, het vonnis des doods openend, dat tegen de zondaar is uitgesproken, zeggende (Galaten 3:10): ‘Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen’. Maar de stem van Christus in het Evangelie, heeft niet een woord van toorn of verdoemenis in zich, maar alleen van leven, zaligheid en bevrijding; ‘want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden’ (Johannes 3:17). Het is waar, Hij maakt doorgaans gebruik van de wet, in een ondergeschiktheid aan het Evangelie, schrik en vrees, overtuiging van zonde en van toorn verwekkend, langs welke Hij Zijn weg baant; maar de eigenlijke stem van Christus, gelijk Hij de Zoon Gods en de Verlosser is, die ‘tot Sion gekomen is om de goddeloosheden af te wenden van Jakob’ (Romeinen 11:26), is een stem die niet dan van liefde, van genade, van barmhartigheid en van zaligheid klinkt, voor de allergrootste zondaar die dit Evangelie hoort. De stem des Zoons Gods is hier een stem van vergeving aan schuldige zondaren, zeggende: Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, enz. Het is een stem van genezing aan kranke zondaren, zeggende: ‘Ik ben de HEERE, uw Heelmeester’ (Éxodus 15:26). Het is een stem van zaligheid aan verloren zondaren, zeggende: De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Het is een stem van reiniging aan vuile zondaren, zeggende: ‘Daar is een fontein geopend tegen de zonde en de onreinheid’ (Zacharía 13:1), en ‘het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonden’ (1 Johannes 1:7).

Deze stem is de stem Gods in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, en het woord der verzoening in onze mond leggend. Het is het geluid van een blijde boodschap, dat ‘ons geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere’ (Lukas 2:11). Het is de stem van een Vriend, en van een wonderlijke Liefhebber in de hemel; een stem die gehoord wordt boven de top van al de bergen van zonde, schuld en afscheiding (Hooglied 2:8): ‘Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen’.

Ik kan nu niet blijven staan om de eigenschappen en uitwerkingen van deze stem voor te dragen, hetwelk mogelijk in het vervolg wel zal voorkomen; wij mogen verzekerd zijn, dat dezelve een stem is vol Goddelijke Majesteit, verklarend dat die is de stem des Zoons Gods, zodat wanneer dezelve gehoord wordt, zij de ziel vervult met ontzagelijke indrukken van Gods Majesteit; het is een stem vol Goddelijke barmhartigheid aan een ellendig zondaar, alzo de zaligheid daardoor medegedeeld wordt; het is een stem vol Goddelijke kracht, want het is de scepter Zijner sterkte, die uit Sion gezonden wordt, waardoor ‘Zijn volk zeer gewillig wordt gemaakt op den dag Zijner heirkraft’ (Psalm 110:2-3), en dus is het ook een stem vol van leven; het is een levende stem, namelijk de levende adem van de Zoon Gods, waardoor de doden horend en levend gemaakt worden; want het is de levende en levengevende stem van de Zoon Gods; ja deze stem is niet minder dan de Zoon Gods Zelf, sprekend door Zijn Woord en Zijn Geest, Zijn koninklijke ordonnantiën, Zijn krachtige bevelen en Zijn soevereine wil voortbrengend, dat de doden horen en leven zullen. Het is de

levendmakende adem van een Almachtig God in Christus, de dode zielen levend makend.

(4) Dus is dan het vierde hoofdstuk, daar mij de tekst toe leidt, de wijze van toepassing van dit krachtige middel des levens, namelijk, het horen van deze stem; de doden zullen horen, en die gehoord hebben zullen leven.

Het horen waarvan hier gesproken wordt, is niet het uiterlijk horen van het oor, maar het inwendig horen van het geloof; het is een horen van de stem niet van de mensen, maar van God; niet van God volstrektelijk, maar van God in Christus, de stem van de Zoon Gods. Het is een horen dat vergezeld gaat met geloven, waarvan in het voorgaande vers gesproken wordt; alsook het horen, waarvan gesproken wordt (Jesaja 55:3): 'Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven'. Dit geeft te kennen:

1. De uitwendige voorwerpelijke openbaring in een Goddelijke getuigenis; want 'het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods' (Romeinen 10:17).

2. Het geeft te kennen, een inwendige openbaring van hetgeen uitwendig geopenbaard is; want 'God openbaart ze ons door Zijn Geest, waardoor wij weten de dingen die ons van God geschonken zijn' (1 Korinthe 2:10,12), en op een andere plaats zegt de apostel: 'God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus' (2 Korinthe 4:6).

3. Het geeft te kennen, een toestemming des geloofs aan de Goddelijke getuigenis, omtrent de waarheid en goedheid van hetgeen geopenbaard is; hetzij ten aanzien van de Persoon des Middelaars, de beloofde Messias, zeggende met de Samaritanen (Johannes 4:42): 'Zij zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelve hebben Hem gehoord, en weten dat Deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld'; of ten aanzien van Zijn leer en belofte; dit horen des geloofs is een toestemming aan de waarheid en goedheid van Christus' leer, gelijk die een boodschap van God is; het is 'een aannemen van Zijn getuigenis, en een verzegelen dat God waarachtig is' (Johannes 3:33); hetgeen nu goed en waar is, dat is ook 'aller aanneming waardig' (1 Timótheüs 1:15); dit is 'de liefde der waarheid aan te nemen' (2 Thessalonicenzen 2:10). En dit horen is ook een toestemming aan de waarheid en goedheid van de belofte, als 'Ja en amen in Christus' (2 Korinthe 1:20); 'aan de belofenis Gods niet twijfelend door ongeloof, maar sterk zijnde in het geloof, gevende God de eer' (Romeinen 4:20); ook is het een toestemming met een hartelijke en bijzondere toepassing; want 'met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid' (Romeinen 10:10), en gelovende 'omhelzen wij de beloften' (Hebreeën 11:13), en geloven de boodschap des levens en der zaligheid, voor onszelf in het bijzonder zeggende: 'Wij geloven door de genade des Heeren Jezus Christus zalig te worden' (Handelingen 15:11), berustend dus op de macht en de getrouwheid van God, ter vervulling van al Zijn woorden der genade, 'ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd is, Hij ook machtig is te doen' (Romeinen 4:21).

4. Het geeft te kennen zulk een horen van Zijn stem, dat men de Goddelijkheid van die stem erkent, als een stem die Zijn Godheid verklaart, en dat Hij de Zoon Gods is; het is de wil Gods dat 'zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren' (Johannes 5:23). Een gelovig oor dat Zijn stem hoort, eert Hem, in de Goddelijkheid van Zijn Persoon, als de Zoon Gods; in de Goddelijkheid van Zijn ambten, als de van God gezonden en gezalfde Middelaar; in de Goddelijkheid van Zijn bloed en gerechtigheid, als zijnde dat het bloed en de gerechtigheid van God; in de Goddelijkheid van Zijn Woord, als

het Woord Gods; en dus in de Goddelijkheid van Zijn stem, als de stem Gods, als de stem van de Zoon Gods.

Merk, ten van opzichte dit horen op:

1. Dat de stem van een mens het oor raakt, met een uitwendig geluid; maar de stem van de Zoon Gods raakt het hart, met een inwendige krachtadigheid. De stem van de Zoon Gods dan te horen, is niet alleen een horen met het oor, maar een geloven met het hart; de doden zullen Zijn stem horen, en die ze gehoord hebben zullen leven.

2. Allen die ze horen, zullen leven; het is waar, allen die dood zijn zullen niet horen, want velen hebben oren, maar horen niet, en horende horen zij niet in die zin als ik verklaard heb; maar 'al wat Mij de Vader geeft', zegt Christus, 'zal tot Mij komen' (Johannes 6:37), namelijk, allen dien God de oren doorboort en opent, om de stem Zijns Zoons Jezus Christus te kennen, Welke hen levend maakt.

3. Ja Christus verheft hier onderscheidenlijk een tweeërlei genade en kracht van Zijn stem; de doden zullen de stem horen, en dezelve gehoord zijnde, zullen zij leven; het is niet minder bovennatuurlijk dat de doden horen, dan het is dat de doden leven; het is evenzeer boven de natuur om het een te werken als het andere; maar zulks wijst de wijze van de toepassing van de Goddelijke genade aan, en de orde van des Geestes werking. De soevereine krachtadige genade doet eerst de doden horen de stem des Zoons Gods; en dan doet ze degenen die horen, leven; de Almachtige hand van God opent eerst de oren van de ziel, en dan laat Hij door het geopende oor het leven daarin komen.

4. Deze beiden zijn de verborgen uitwerkingen van de Goddelijke kracht; de Heere spreekt gelijk Hij tot Jesaja sprak (hoofdstuk 8:11), met een sterke hand, doende de stem klinken tot in het middelpunt van de ziel; hetgeen alleen tot het oor gesproken wordt, blijft in het oor sterven; maar deze stille stem des Geestes neemt haar intrek, door verborgen ingangen in het hart, op hetwelk zij een indruk van God laat. Anderen horen de klank van de woorden en lettergrepen zowel als zij, maar zij horen niet de stem des Zoons Gods, de ziel rakend, gevangen nemend en levendmakend.

5. Het is geen bedriegende wonderstem, die in het natuurlijke oor klinkt, en een ingebeeld denkbeeld en een vertoning van Christus geeft, als mens, die zo en zo heerlijk is, o nee: de Heere verlost Zijn volk van zulke verleidingen van de satan, welke door sommigen in onze dagen maar al te veel gesterkt worden; maar hier is geen geluid van menselijk stemmen, noch een gezicht van menselijke gedaanten, maar een geestelijk gezicht van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, gelijk Hij is de Wijsheid Gods en de Kracht Gods; alsook een geestelijk horen van Zijn levendmakend Woord der genade in het Evangelie, hetwelk 'niet alleen komt met woorden, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in veel verzekerdheid' (1 Thessalonicenzen 1:5).

6. Het is Gods profeteren over de dorre doodsbeenderen, zeggende: 'Gij dorre beenderen, hoort des HEEREN woord' (Ezechiël 37:4); 'Gij Geest, kom aan van de vier winden en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden' (vers 9). Dezelfde woorden worden van anderen gehoord, maar niet met dezelfde kracht en uitwerking; want nu worden de verborgen dingen des harten openbaar, en God wordt erkend in dat Woord der waarheid te zijn (1 Korinthe 14:25). De kracht van Christus gaat met de stem van de leraars vergezeld, zodat er geen macht meer is om te kunnen wederstaan, omdat zij in de stem van mensen, de stem Gods horen; totdat het nu hiertoe komt, heeft het Woord geen zaligmakende werking op de ziel; ja totdat het hiertoe komt, hebben de mensen ogen maar zij zien niet, en oren maar zij horen niet (Jesaja 6:9). Ja het Evangelie is hun een reuk des doods, en niet des levens.

(5) Het vijfde hoofdstuk is de zekerheid van deze hulp, ter levendmaking van dode zondaren; of de verzekering die gegeven wordt dat het geschieden zal.

Nu is er voor al de dode zielen, die hier vergaderd zijn, een deur der hoop en des geloofs geopend; hier worden in deze bedeling van het Evangelie der genade, geen van de doden uitgezonderd; want daar wordt verzekerd dat de doden horen en leven zullen; en dat:

1. In het algemeen, met een: ‘Zo zegt de HEERE dat het geschieden zal’; Ik zeg u, zegt Christus. Wie is hier anders de spreker, dan de Zoon Gods Die de Vader gelijk is, en Die de woorden des eeuwigen levens heeft? Hij Die de wereld uit een enkel niet, met een woord sprekend, voortgebracht heeft, is hier de Spreker; zal dan Zijn Woord niet stand grijpen? Hier is een grond voor de verzekering des geloofs, namelijk, de getuigenis Gods, sprekend in Zijn Woord. God is onzienlijk, en daar is geen andere spiegel waarin wij Hem zaligmakend kunnen zien, dan in Zijn Woord (2 Korinthe 3:18). God is een oneindige Geest, Die met geen lichamelijke ogen gezien, noch met lichamelijke oren gehoord, noch met lichamelijke handen getast kan worden; het verstand kan Hem niet begrijpen, en de rede, die door de val verdonkerd is, geeft maar duistere en onwaardige gedachten van Hem; want God, en ‘de dingen die des Geestes Gods zijn, zijn de natuurlijke mens een dwaasheid’ (1 Korinthe 2:14). Wij moeten daarom God beschouwen in Zijn Woord, ja in een getrouw Woord, gelijk dat Christus gekomen is om de zondaren zalig te maken, en om dode zondaren levend te maken; welk woord Hij hier spreekt, dat de doden zullen horen en leven. Ons geloof berust niet op de wijsheid van de mensen, maar op de macht van God; dat is, op de getuigenis Gods, welke zich bewijst krachtig te zijn, door van de ziel haar toestemming daaraan af te vorderen, op Zijn eigene autoriteit, als zijnde het Woord van God.

2. De verzekering wordt dus niet alleen gegeven in het algemeen, met een Ik zeg u, maar met een plechtigheid van aanspraak waarmee Zijn Woord vergezeld gaat, om het te brengen aan onze harten. Dus verkondigt Hij hier Zijn Woord met een dubbel voorwaar, en met een dubbel het zal zo zijn, zij zullen horen, zij zullen leven.

a. Met een dubbel voorwaar, zeggende: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de doden zullen horen de stem des Zoons Gods. De trouwe en de waarachtige Getuige maakt dikwijls van deze vorm van een eed gebruik; het is de heilige eed van een Heilige Jezus, zeggende: Amen, amen; amen is Zijn Naam, en amen, amen is Zijn dubbele eed; en wij mogen zeggen, dat dewijl Hij niemand meer had om bij te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelven, dat de doden Zijn stem zouden horen en leven. Wij mogen verzekerd zijn van hetgeen Hij zegt; en zouden wij niet verzekerd zijn van hetgeen Hij zweert? Soms vinden wij dat God bij Zijn leven zweert, of dat, ‘zo waarachtig als Hij leeft, Hij geen lust heeft in den dood des zondaars’ (Ezechiël 33:11), en hier vinden wij dat de Zoon Gods bij Zichzelven zweert, dat dode zondaren zullen leven.

b. Hier wordt ook verzekering gegeven met een dubbel het zal zo zijn; want daar zijn twee ‘zullen’ in de tekst; de doden zullen horen, en zij die horen zullen leven. Hier is een tweevoudige belofte, met een dubbel amen. Wij hebben elders niet alleen Zijn gebiedend woord tot grond van onze plicht: ‘hoort en uw ziel zal leven’ (Jesaja 55:3), maar hier hebben wij Zijn belovend Woord, om ons geloof, onze hoop en bemoediging daarop te gronden; de doden zullen horen, en die gehoord hebben zullen leven; daar is daarom een noodzakelijkheid dat de belofte vervuld wordt aan een getal dode zondaren (Johannes 10:16): ‘Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen’; Ik moet ze

toebrengen, en zij zullen horen en leven. Hier is meer plechtigheid dan in dat scheppende Woord, hetwelk zeide: daar zij licht, en daar werd licht; dat was maar een woord daar zij, en de uitwerking is aanstonds gevolgd; maar hier zijn twee woorden: het zal zijn, het zal zijn, zij zullen horen, en zij zullen leven. Waarom sprak God maar eens, en het geschiedde, als Hij alles uit niets voortbracht? En waarom spreekt Hij meer dan eens, wanneer Hij alles nieuw wil maken? Omdat Zijn hart meer gezet is op dit nieuwe scheppingswerk der verlossing, dan op dat van de oude schepping, en omdat Zijn heerlijkheid daar meer belang in heeft; de heerlijkheid van Zijn macht, barmhartigheid en waarheid en alles, heeft hierin belang. In dat werk was Hij een volstrekt God, hebbende niets om Hem te kunnen wederstaan; maar hier is het, het belang van een God in Christus, de wereld met Zichzelven verzoenende; een wederspannige wereld verzoenende, en een dode wereld levend makend; hierom is het niet alleen een gebod, maar ook een belofte die menigmaal herhaald wordt, en hier tweemaal in één tekst: de doden zullen horen, en die horen zullen leven, en daarom zal het zekerlijk geschieden: ‘God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de sterkte Godes is. En de goedertierenheid, o Heere, is Uwe!’ (Psalm 62:12-13). Het is een God van macht, Die dit woord van genade en barmhartigheid spreekt. Och! of de dode zielen deze dubbele verzekering mochten aangrijpen, die Hij hier geeft, namelijk, dat zij horen en leven zullen. Maar wanneer mag dit verwacht worden?

(6) Dit wijst het zesde hoofdstuk in de tekst ons aan, namelijk, de gelukkige tijd die tot dit werk gesteld is, door Hem die tevoren gezegd had: ‘Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook’ (vers 17).

De tijd wordt gezet tot een ure; de ure komt en is nu, wanneer het zijn zal. Om dit meer algemeen te beschouwen, zo spreekt de Heere Jezus dit:

1. Als van een zaak die onbekend en ongewoon was; gelijk ook de nieuwe verkondiging van het Evangelie in de nieuwe bedeling van hetzelfde, en de schielijke opstanding van een dode wereld door dat middel, waarlijk een nieuwe zaak was; waarom wij ook vinden dat de wereld over Zijn ongewone leer verbaasd was, gelijk er zo gezegd wordt (Markus 1:27): ‘En zij werden allen verbaasd, zodat zij onder elkander vraagden, zeggende: Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze, dat Hij met macht ook den onreinen geesten gebiedt en zij Hem gehoorzaam zijn?’ En wanneer Paulus (Handelingen 17:18), de opstanding der doden predikte, zo zeiden sommigen van de Epicurische en Stoïsche Filosofen: ‘Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden’; en waarom? Omdat Hij hun Jezus, en de opstanding verkondigde. Vraagt men hier: Heeft niet het Woord altijd de mensen levend gemaakt, zelfs onder het Oude Testament? Ik antwoord: Dat dewijl de leer der wet en der profeten bestemd was voor het volk Gods, zo was het werk daar van meer om dezulken die alreeds levend gemaakt en Zijn volk waren, op te voeden, dan hen te herstellen van de dood als een zichtbare Kerk; maar daar was ten aanzien van de evangelische bedeling een andere reden; want de heidenen die het volk Gods niet waren, zijn de vreemdelingen van het burgerschap Israëls, en geheel zonder God, moesten tot Zijn volk gemaakt, en in dit opzicht van de dood tot het leven gebracht worden (Éfeze 2:11-12).

2. Maar dan mogen wij ook bijzonder de tijd beschouwen, waarvan in de tekst gesproken wordt: dezelve heeft niet alleen opzicht op de evangelische bedeling, waardoor de mensen gebracht worden om een zichtbare Kerk te zijn, en om een uur der genade, of een dag van zaligheid te genieten, maar het heeft ook betrekking tot de heerlijke bediening des Geestes, de bediening des Woords vergezellend (2 Korinthe 3:8). Het is niet alleen een ure die Hij ons gesteld heeft, zeggende: nu is het de

welaangename tijd om tot Christus te komen, maar het is een ure die Christus Zichzelven zet, tot Zijn komen in de kracht van Zijn Geest, om dode zielen levend te maken, door de levende adem van Zijn Woord. De ure komt en is nu, enz.

Hier is een tweeledige ure voor het geloof en de hoop van de hoorders van het Evangelie, om op te merken:

1. Een toekomende ure: Voorwaar, voorwaar! zeg Ik u, de ure komt, de levendmakende ure komt, Ik ben al op weg. O arme ziel! die lang hebt uitgezien naar een aanmerkelijke ure van leven uit de doden, naar een dag van Gods heirkraft, en die van gedachten zijt dat die nog nooit gekomen is; het uur is van alle eeuwigheid gezet, en de tijd is bepaald, zodat 'Hij maar wacht om genadig te zijn' (Jesaja 30:18). Hij die aan de ooievaars en de zwaluwen, de tortelduiven en de kranen wijsheid gegeven heeft om hun gezette tijden van komen en heen gaan te weten, weet Zelf ook zeer wel de bekwaamste tijd voor Zijn eigen komst. Christus zeide in sommige andere gevallen: Mijn ure is nog niet gekomen; dit toont dat Hij Zijn ure heeft op hetwelk wij in het gebruik van de ingestelde middelen te wachten hebben; Hij heeft Zijn roepende ure, in hetwelk Hij Zijn schapen als bij name roept; Zijn levendmakende ure, Zijn verzegelende ure, Zijn bijstaande ure, Zijn vertroostende ure, Zijn versterkende en ondersteunende ure, en dan eindelijk Zijn heerlijkmakende ure, wanneer Hij komt om ze tot Zich te nemen om voor eeuwig bij Hem te zijn. Onze Heere Jezus stelt dikwijls, ja altijd, Zijn genadige handelingen uit tot de bekwaamste tijd, en dat om Zijn majesteit en soevereiniteit te openbaren, opdat het blijken mocht de ure te zijn die Hij gezet heeft en de dag die Hij gemaakt heeft (Psalm 118:24): 'Dit is de dag dien de HEERE ons gemaakt heeft; laat ons op denzelfden ons verheugen en verblijd zijn'; alsook tot openbaring van Zijn oneindige macht, opdat het blijken mocht 'van den HEERE geschied te zijn, en dat het wonderlijk mocht zijn in onze ogen' (Psalm 118:23). Ook doet Hij het met betrekking op ons, ten einde Zijn levendmakende genade ons te wonderlijker en te aangenamer mocht zijn; Hij komt wanneer Hij ziet dat onze 'hand is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is' (Deuteronomium 32:36). Hij komt in een tijd van nood, in het uiterste tijdstip, opdat wij, als Hij onzer gedachtig is in onze nederigheid, dan zien en zeggen zouden, dat 'Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid' (Psalm 136:23). 'Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost' (Psalm 116:6). Ja Hij stelt menigmaal Zijn komst uit om de genade van Zijn volk te oefenen, en om hen tot hun gebeden en plichten op te wekken. O arme bezwijkende ziel! de stem van Christus is waardig om gehoord te worden; maar wat zoudt gij denken, als ik zei dat Hij begerig is om uw stem te horen? 'Mijne duive, zijnde in de kloven der steenrots', enz. 'doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is lieflijk' (Hooglied 2:14). Hij stelt dikwijls uw troostrijk en gevoelig horen van Zijn stem uit, totdat Hij uw stem hoort. En dewijl Hij zegt: Voorwaar, voorwaar, de ure komt, zo wacht dan op Zijn komst. Wacht op Zijn ure, want het zou een grote zonde zijn, de Heilige Israëls tot uw tijd en ure te willen bepalen; het wachten geeft God de heerlijkheid van Zijn soevereiniteit, die komt wanneer het Hem behaagt; het geeft Hem de heerlijkheid van Zijn waarheid en getrouwheid, wetende dat alle dingen, zelfs ook het uitstellen van Zijn komst, ten goede zullen medewerken, dewijl wij Hem, Die het beloofd heeft, getrouw achten. Dus ziet gij dan wat voordeel het voor ons geloof is, dat onze Heere Jezus hier spreekt van een toekomende ure; de ure komt. O laat ons dan Zijn tijd afwachten, zonder Hem te bepalen, gelovend dat Hij, Die te komen staat, zekerlijk zal komen! doch die gelooft zat niet naasten.

2. Hij spreekt ook van een tegenwoordige ure; de ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen en leven. En nu is het de ure, zegt Christus; dit is reeds nu een

gedeelte van de stem van de Zoon Gods tot ons; en daarom, hoewel wij Hem niet mogen bepalen tot onze tijd, wanneer Hij Zichzelf nochtans door Zijn eigen Woord tot deze tegenwoordige ure bepaalt, zo mogen wij ons vervrijmoedigen om Hem in gedachtenis te brengen, dat Hij Zichzelf bepaald heeft tot een tegenwoordige ure, en dat Hij ons vergunt om Hem te houden bij Zijn Woord, en te zeggen: Nu, nu is het de ure wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, enz. Zo iemand mocht denken, dat het zulk een lange tijd geleden is, zelfs zo vele honderden van jaren, sinds Christus deze woorden gesproken en gezegd heeft: de ure is nu; en daarom: hoe zal mijn geloof dat beschouwen met opzicht op deze tegenwoordige ure? Laat ons bedenken, dat gelijk de Heere Jezus voor eeuwig leeft, het Woord des Heeren ook zo blijft in der eeuwigheid (1 Petrus 1:25), en dat, gelijk Hij gezegd heeft: 'Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld' (Mattheüs 28:20), gij ook, zolang de tijd niet in de eeuwigheid verslonden is, en zolang zijn uurglas van de tijd nog loopt, en Zijn zilveren bazuin van het Evangelie nog gehoord wordt, nog besluiten mocht, dat het nu nog de ure is. Ja, daar is niet een uur van deze tegenwoordige dag, noch een ogenblik van deze tegenwoordige ure, waarin gij geen recht zoudt hebben om op de Zoon Gods te zien, door de spiegel van Zijn Woord, en om een levendmakend Woord, en een horen van Zijn levendmakende stem te verwachten. En dewijl Hij zegt, dat de gezegende ure die te komen stond, nu reeds gekomen is, om de doden levend te maken, zo is het wel, indien hier enige dode zielen die hun doodsstaat of doodse gestalte kennen, het voordeel nemen, dat de Heere hier door Zijn Woord geeft, en dat zij Hem bij Zijn Woord houden, zeggende: Amen, Heere! laat dit de ure zijn; amen, ja kom Heere Jezus, kom haastiglijk, met het levende en levengevende Woord; gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren. Zeggen uw harten amen, laat dit de ure en de tijd zijn van een krachtige levendmaking? Dan hopen wij, dat het nu in de daad, zowel als in het woord, bewaarheid zal worden, dat de ure nu gekomen is, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en dat die ze gehoord hebben, zullen leven.

TOEPASSING

B. Nu komen wij tot de toepassing van deze bijzonderheden. Ik zou alle zes de gemelde zaken in het brede kunnen toepassen, indien de tijd zulks toeliet; doch ik zal maar een kort besluit uit elk voordragen.

1. Zie hieruit, de beklaglijke staat van de zondaren buiten Christus; want eer zij Hem ontmoeten, en Hij hen ontmoet, door Zijn levendmakende stem, liggen zij dood in het graf der zonde en der zorgeloosheid; en hoewel zij natuurlijk leven, en mogelijk ook in vermaak leven, zo zijn ze nochtans geestelijk dood, dood in de zonden en dood naar de wet. Vele zulke doden zijn er onder ons. O dat de Geest van God hen eens overtuigde, dat zij waarlijk dood waren! Ja het geval van de gelovigen is zelfs een droevig geval, wanneer zij niet luisteren naar de stem huns Heeren; wanneer Hij tot hun harten spreekt, zijn zij levend; maar wanneer Hij zulks niet doet, en zij Zijn levendmakend Woord vergeten, dan komt een doodsheid over hen, totdat Hij weder een woord des levens spreekt om hun zielen te genezen, en om ze weder te brengen van de poorten des doods.

2. Zie hier ook uit, de wonderbare genade Gods, in het verzorgen van een gepast hulpmiddel, voor zulke droevige en dodelijke kwalen, als daar zijn de geestelijk dood, en het vonnis des eeuwigen doods. Want God Die de doden levend maakt, en roept de dingen die niet zijn alsof ze waren (Romeinen 4:17), heeft deze Zijn Naam geopenbaard, door ons een levendmakend Hoofd, en een levende en levengevende

Zaligmaker te verzorgen. Hij heeft Jezus Zijn eeuwige Zoon gezalfd en aangesteld, om levend te maken wie Hij wil. Hij heeft het leven en de onverderfelijkheid aangebracht door het Evangelie, een fontein van levende wateren openend, met een vrije uitroep en nodiging: ‘Die wil die kome, en neme het water des levens om niet’ (Openbaring 22:17). O wat een bekwaam Zaligmaker is Christus voor ons! Hij is een levend en levengevend Zaligmaker voor dode zondaren, ten einde Hij hen opwekt tot een leven der genade hier, en der heerlijkheid hiernamaals. Doch hoewel het leven in Christus verzorgd is, als in de Heere des levens, zo hebben wij noch leven, noch kracht, noch wil om tot Hem om het leven te komen, totdat er een trekkende kracht van boven komt.

3. Zie hier daarom dan ook uit, waar wij te gaan, of op wie wij te zien hebben, om de krachtige toepassing van dat leven en die zaligheid, welke in Christus verzorgd is. Waar zouden wij anders gaan dan tot Hem, in Wie al de schatten des levens, zowel als de schatten der wijsheid en der kennis opgelegd zijn? Tot wien zullen wij heengaan? zeide Petrus tot Christus, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, Wiens stem de doden kan doen horen en leven. Hij alleen is de krachtdadige Prediker, Die voor de doven en doden prediken kan, en hen kan doen horen en leven. Zonder deze levendmakende stem van de Zoon Gods, zullen wij maar als zovele lijken zijn aan de tafel van het Heilige Avondmaal, onbekwaam om geestelijk te kunnen eten of drinken; laat ons dan naar Hem uitzien om een levendmakend woord. Ik heb van de leeuwin gelezen, dat, wanneer haar jongen dood geboren worden, zij dan zolang over hen brult, totdat zij levend worden; maar dit is waar van de Leeuw uit de stam van Juda; Hij brult over degenen die dood geboren zijn, en wekt hen tot het leven op. O mijne vrienden! gelooft gij dat Hij machtig is om met een woord spreken u te kunnen levend maken? ‘Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven’ (Johannes 11:25); ‘Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde’ (Mattheüs 28:18). Zijn stem is een stem van macht.

4. Zie daarom hier uit, hoe wij tot Hem te gaan hebben om het leven. Het is maar door Zijn stem te horen met een gelovig oor. Dit is de wijze van toepassing: Zijn stem te horen; gij hoeft niet van uw plaats te gaan, want Hij is in dit Zijn Woord nabij; daarin spreekt Hij tot u; o wil dan naar Hem luisteren, want God gebiedt u dat gij Hem horen zult, zeggende: ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem’ (Mattheüs 17:5). Luister naar een stem in een stem, naar de stem van Christus in de stem van de leraar. Dit horen onderstelt het geloof, zijnde hetzelfde een gepast middel tot levendmaking van een dode ziel:

a. Omdat het is het uitgaan van de ziel uit zichzelf naar hetgeen zij hoort.

b. Omdat dit middel gevoegd is naar het geval van een dode, die niets tot zijn levendmaking doen kan, dan alleen horen wat de Heere spreken wil, en spreekt; wat de Heere doen wil en doet; Hem hartelijk inroepend om te komen, en te doen gelijk Hij gesproken heeft. Hoor dan wat de Almachtige zeggen wil en doen wil; hoor niet alleen wat de leraar zegt, maar hoor de Meester Zelf. Hoort en uw ziel zal leven.

5. Zie hier ook, wat grond er is om een levendmakend woord te hopen, hoewel de kwaal de dood zelf zijn mocht, terwijl er zulk een verzekering gegeven wordt uit de mond van Jezus, met een dubbel voorwaar, en met een dubbel het zal zo zijn; met een dubbele eed en een dubbele belofte, zeggende: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. De apostel Paulus zeide in een ander geval: O dood, waar is uw prikkel! maar zo mogen wij ook in het geval van de geestelijke dood en doodsheid zeggen; in het geval van de geestelijken dood: O dood waar is uw macht!

Zijt gij machtig om voor de stem des Zoons Gods te kunnen bestaan? O dode ziel! kunt gij de levendmakende stem van de Zoon Gods wederstaan? Weet gij wie hier spreekt, en hoe Hij zweert en belooft dat de doden zullen horen en leven? Indien gij weet dat het de stem des Zoons Gods is, hoe kunt gij dan uw toestemming weigeren, aan hetgeen Hij hier zo plechtiglijk bevestigt? Ja maar, zult gij zeggen, ik weet niet of Hij wel tot mij spreek! Maar hoe! Wie zijt gij dan? Zijt gij waarlijk dood, afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen? Dan zijt gij de man tot wie Hij spreekt, en tot wie Hij zegt: de doden zullen horen, Zie! de Meester roept u: O dood en verhard zondaar, die lang dood en rottend geweest zijt in het graf! tot u zegt Hij: Lazarus kom uit! O hoort gij de stem des Zoons Gods, dan zult gij leven! Nee, zult gij zeggen, ik hoor Zijn stem niet, ik hoor alleen uw stem; het is goed, maar bedenk evenwel dat ik tot u spreek in Zijn naam, en daarom moet Zijn stem gehoord worden in onze stem; de stem van de leraar alleen zal maar een dode stem zijn; maar wanneer gij er de stem van Christus in hoort, dan zal dezelve u levend maken, en u tot een nieuwe en levende hope wederbaren. O mijne vrienden! is u geen deur der hope open gezet in deze belofte: de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven? Zegt gij: Hier is wel enige grond van hoop, en mij dunkt dat ik ook enige hoop van levendmaking heb, maar ik ben niet levend gemaakt? Ik antwoord: gij zijt mogelijk in een misvatting; want iemand kan tot een levend geloof, en tot een levende hope levend gemaakt zijn, op grond van Gods Woord, en nochtans menen dat hij niet is levend gemaakt, omdat hij een levendig gevoel, en een gevoelige genieting mist; maar gelijk het een stof van dankzegging is, wanneer het geloof komt door het gehoor, hoewel het gevoelige nog niet daar is; en wanneer men tot een levende hope is wedergeboren, hoewel de gevoelige genieting er nog niet is, alzo is ook de ziel, zoverre het geloof en de hope levend gemaakt zijn, levend gemaakt. Acht het daarom geen kleine zaak, indien gij, die tevoren een dood zondaar was, door de verzekering die hier van de stem des Zoons Gods gegeven wordt, dat de doden zullen horen en leven, zoverre door Zijn Woord zijt levend gemaakt, dat gij tot de hope des levens zijt wedergeboren. Zegt gij: ja maar de uitgestelde hope krenkt het hart, och! wanneer, wanneer mag ik hopen dat ik levend gemaakt zal worden?

6. Zie hier dan eindelijk, dat de tijd gezet is tot een ure; voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. Hier is een deur der hope voor het toekomstige. Een deur der hope voor het tegenwoordige; want de ure komt, en is nu. O wacht dan op Zijn toekomstige ure, en omhelst Zijn tegenwoordige!

a. Wacht op Zijn toekomstige ure, want Hij zegt: de ure komt; ja de Heere is een God des gericht; welgelukzalig zijn allen die Hem verwachten (Jesaja 30:18). Indien gij zulks doet, dan zijt gij in zoverre horend en levend gemaakt; want de wachtende ziel is een levende ziel.

b. Omhels Zijn tegenwoordige ure, want Hij zegt, dat dit nu is; o wil die dan omhelzen, en geloven dat dezelve gekomen is terwijl Hij tot u spreekt. Opent de Zoon u heden niet, en wel aan u in het bijzonder, een deur des geloofs en der hope, terwijl Hij zegt: Nu is de ure, wanneer de doden zullen horen en leven? Wie zijt gij? zijt gij onder de doden? Is dat uw naam? Zijt gij een arm dood schepsel, dat door mensen noch engelen kan levend gemaakt worden? Zijt gij zowel doof als dood, zodat gij geen andere stem, dan die van een mens horen kunt? Is dit uw geval, is dit uw naam, daar Hij van spreekt? Dan spreekt Hij tot u bij name. Wat dunkt u, zijt gij het, die Hij als het ware uitkipt uit deze grote menigte? Is het uw geval daar Hij van spreekt? Zijt gij bij uzelf bewust dat de wachter u gevonden, dat het woord u uitgevonden, en u met

name genoemd heeft? Wie is het dan anders dan de Zoon Gods die juist nu, wanneer de ure gekomen is, een woord naar uw geval spreekt? O hoort gij de stem van de Zoon Gods? Dan is een gedeelte van dit woord vervuld geworden: nu is het de ure wanneer de doden de stem des Zoons Gods horen. Wat is het, dat de stem des Zoons Gods u doet horen? Immers dat het tot u is, daar Hij nu tegen spreekt; noch mensen noch engelen weten in wat doden staat gij zijt, noch kunnen u daaruit verlossen; maar de Zoon Gods spreekt hier, zeggende: Ik, Die het geval en uw genezing beiden ken, spreek tot u: Wat dood hart hebt gij? In wat doodslaap zijt gij, dat het woord noch de roede u hebben kunnen wakker maken? Maar nu Ik, gepast op uw geval, sprekend ben, zo weet, dat Ik, Die spreek, de Opstanding en het Leven ben; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. Ik ben gekomen, opdat gij het leven en overvloed zoudt hebben. O zegt mij, hoort gij Zijn stem? Dan zullen zij die horen, leven. Gelooft gij dat de ure nu gekomen is, wanneer de Zoon Gods Zelf tot u spreekt als tot een dood zondaar? Dan is de ure waarlijk gekomen, dat de doden zullen horen en leven; 'heb Ik u niet gezegd, dat zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?' (Johannes 11:40).

Nu is het de ure van de dag, waarin wij leven, welke Zijn krachtige levengevende tegenwoordigheid vereist; heden, nu de duivel woedend is en de bedriegerijen menigvuldig zijn; heden, nu de afwijkingen toenemen en de verdoemelijke dwalingen vermeerderd zijn tot een schrikkelijke hoogte; heden, nu de afgrond open gaat, en de zon en de lucht door de rook van de put verdonkerd worden; heden, nu het grof geschut van de drukpersen en predikstoelen losbrandt, tegen een kleine poging om een gezworen verbondswerk te herstellen; heden, nu de versmadingen en bittere lasteringen zich verspreiden, en de vijanden uitroepen: waar is uw God? heden, nu in dit geslacht het de ure en de macht der duisternis, de ure en de macht des doods is, zouden wij nu verwachten dat wij herleven zouden, dat het nu de ure zal zijn, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods? En zullen wij ook heden, nu er zo vele dode zielen hier tegenwoordig zijn voor de Heere des levens, voor de God Die de doden levend maakt, kunnen denken dat het de ure is, wanneer de doden zullen horen en leven? Wat zullen wij hierop zeggen? Wij mogen tot God spreken wat wij te zeggen hebben: Het is tijd dat de Heere werkt, het is tijd voor U om te spreken tot de dorre doodsbenederen, nu de dood zo zegepraalt; Gij Geest! kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden, en opdat God, in Zijn macht over de dood en de duivelen, verheerlijkt mocht worden, nu de zaken tot zulk een uiterste gebracht zijn.

Nu is het de ure om het geloof te oefenen op het woord des levens, nu het in de donkere nacht is, waarin Christus in Zijn zaak gekruisigd, en een zware grafsteen op Zijn waarheid gelegd wordt. Daar wordt gezegd: te middernacht geschiedde een geroep: Zie, de bruidegom komt. Het is te middernacht dat Hij zowel in Zijn barmhartigheid, als in Zijn oordeel komt; de middernacht ure is Zijn levendmakende ure; want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis schijnen zou, is Degene Die het leven uit de dood doet voortkomen. Indien de vraag mocht zijn: Wachter, wat is er van den nacht? hoe laat is het? O is het niet bij u in het meest doodse van de nacht? Wel, dan is het de gepaste tijd en ure om het geloof en de hoop te oefenen, op deze grote belofte des levens uit de doden; want hoewel gij dood zijt en in uw bloed ligt, de Meester roept u nochtans, zeggende: in uw bloed: Leef; ja in uw bloed: Leef; hoewel gij al uw dagen dood gelegen hebt in uw zonden, tot op deze tegenwoordige ure, zie nu is het nochtans de welangename tijd, nu is het de ure, de gelukkige ure, van welke een eeuwigheid afhangt; luistert daarom naar de stem van Hem, Die van de

hemel spreekt: O land, land, land! hoor des Heeren woord, en zo er in het horen met het lichamelijke oor, een beweging is onder de dorre beenderen, een roering, zonder dat er nochtans een Geest in is, o, zie dan toe dat gij Die niet verwerpt, Die van den hemel spreekt! Keer toch uw oren niet af, want indien gij Zijn roeping niet afslaat en verwerpt, zo wordt het werk des geloofs met kracht begonnen; gij kunt niet het allerminste toebrengen, tot bevordering van het geestelijke leven; wil daarom maar plaats maken voor Hem, Die alles zonder uw hulp doen kan; geef Hem nu in deze ure plaats, terwijl Hij tot u spreekt, dan zult gij op dit ogenblik leven. Laat uw harten amen zeggen op Zijn Woord, terwijl Hij met een bevestiging zegt: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, de ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. O mocht de Almachtige Spreker amen zeggen, en mocht al het volk amen zeggen! Zijn Naam zij de eer en de dankzegging. Amen.

ENIGE AANMERKINGEN VOOR DE BEDIENING VAN HET HEILIGE AVONDMAAL

Mijne vrienden! de openbare ordonnantiën van het Evangelie zijn van twee soorten: zij zijn of lerende, of verzegelende ordonnantiën; het Woord is tot lering en het sacrament, dat heden staat bediend te worden, is tot verzegeling; het Woord is tot levendmaking, of om leven te geven aan de doden; maar het sacrament is tot opvoeding of tot bewaring van het leven in de levenden. Zij, die in de zonde en in het graf van hun natuurlijke staat blijven liggen, zijn niet bekwaam om geestelijk te kunnen eten en drinken aan 's Heeren tafel, evenmin als een dood lichaam aan een tafel natuurlijk eten of drinken kan. Dit sacrament is alleen gegeven en ingesteld voor dezulken, die de stem des Zoons Gods gehoord, en daardoor leven ontvangen hebben, deze hebben niet alleen een leven om onderhouden te worden, maar ook een vermogen ontvangen door genade, om met het vlees en bloed van de Zoon Gods gespijst te worden; en daarom moet deze tafel des Heeren beveiligd, de doden daarvan afgeweerd, en die door het Woord zijn levend gemaakt, daartoe genodigd worden, enz.

De mens beproeve dan zichzelf, en ete alzo van het brood, enz. Onderzoek of gij tot het leven zijt opgewekt door het horen van de stem van Christus; want dit is het middel waardoor dode zielen tot het leven opgewekt worden.

Indien gij dus zijt opgewekt, dan is de stem van Christus voor u geweest, een wakker makende stem, doende u uw dode staat zien, alsook uw zonde en schuld, uw onreinheid en dwaasheid; dezelve heeft u doen inkeren in uzelf, om uw wegen te overwegen, en dan heeft ze u doen uitkeren tot de wegen des Heeren; 'Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen' (Psalm 119:59).

Nog eens: Indien gij tot het leven zijt opgewekt, door het horen van de stem van Christus, dan is Zijn Woord een hartdoorstekend woord voor u geweest, zodat het de deur van dat graf geopend, en u heeft doen zien in de donkere kamers des doods; ook heeft het uw verborgen zonden in het licht uws aangezichts gesteld; gij hebt het Woord des Heeren bevonden te zijn 'levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en dat het doorgaat tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten' (Hebreeën 4:12).

Nog eens: indien dat zo is, dan is Zijn Woord u een hartaandoenend, hartbrekend, en hartsmeltend woord geweest; het heeft u dan zekerlijk gebracht tot die uitroep: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? Helaas wat heb ik gedaan! Hoe heb ik de toorn

Gods tegen mij ontstoken! Het heeft uw hart gebroken over de zonde, en ook afgebroken van de zonde; uw zonden zijn u onder het oog gesteld, en hebben zeer zwaar op u gelegen. De nieuwe mens wordt niet geboren zonder enige smart en angst. Verder: indien het zo is, dan is het een verlichtend woord geweest, aan u ontdekkende, dat, hoewel er in uzelf geen hulp is, God nochtans 'hulp besteld heeft bij een held, Die volkomenlijk kan zaligmaken' (Psalm 89:20; Hebr. 7:25). Dit licht beurt de ziel op.

Vervolgens is het ook een hartopenend woord geweest; zo snel het geestelijke leven begonnen is, wordt het hart geopend, zodat de ziel haar volstreekte nooddruft aan een Zaligmaker ziet, als ook de gewilligheid van Jezus om arme zondaren te omhelzen en zalig te maken. Een gezicht van Christus is als een sleutel geweest om uw harten te openen, gelijk het hart van Lydia geopend werd. Het is een hartoverwinnend woord geweest; een harttrekkende stem is het middel om een dode ziel levend te maken, haar met Christus verenigend, zodat zij Hem volgt; 'Zijn schapen kennen Zijn stem en volgen Hem' (Johannes 10:27). Zij waren nooit levend gemaakt, die Hem niet volgen. Al verder: zij die door Christus' Woord zijn levend gemaakt, die leven door het geloof op Hem en kunnen zonder Hem niet leven; hierom heeft de ziel zulke uitgangen van het hart, en zulk een verlangen naar Hem, dat zij uit moet roepen: 'O wanneer zult Gij tot mij komen? Kom haastelijk, mijn Liefste', enz. (Hooglied 8:14). Hierom is het ook dat 'zij het Lam volgen, waar het ook heengaat' (Openbaring 14:4).

Nog eens, de stem van Christus, sprekend in Zijn Woord, zal u aller-dierbaarst zijn, zoeter dan honig en honigzeem; en waarom? omdat Zijn woord het Woord der waarheid is, waardoor Hij Zijn volk wederbaart, also Hij naar Zijn wil ons baart door het Woord der waarheid; maar omdat het ook is een Woord des levens, hen opvoedend tot het eeuwige leven, hierom zijn ze 'als nieuwgeboren kinderkens, zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, van het woord, opdat zij door hetzelfde mogen opwassen' (1 Petrus 2:2). Het is de spijs daar zij bij leven; want 'de mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat' (Mattheüs 4:4). Zij omhelzen de beloften in hun armen, als het ware, als zijnde die hun schat en hun zekerheid voor de hemel en het eeuwige leven in Christus, 'in Wie al de beloften ja en amen zijn' (2 Korinthe 1:20). Waar de ziel levend gemaakt is door de stem van Christus, daar laat het Woord een indruk na; de ziel wordt naar het Woord gelijkvormig gemaakt (Romeinen 6:17). Het is een stem die een bijblijvende kracht heeft; de ziel die er door levend gemaakt is, zal nooit wederom sterven. Zij mag in een doodse gestalte komen en zich verbeelden dat zij in een dode staat is; maar gelijk het Woord des Heeren blijft in eeuwigheid, also blijft ook het uitwerksel van hetzelfde eeuwiglijk; zij kan het niet geheel vergeten: 'Ik zal Uw bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt' (Psalm 119:93). De levend gemaakte ziel kan nooit het woord der genade vergeten, noch de belofte die haar heeft levend gemaakt: zij mag de zoeten gevoelige smaak daarvan verliezen, maar zo lang zij bij haar verstand is, kan zij nooit de herinnering daarvan geheel vergeten.

Is hier enige ziel, die klagend en gevoelig is over doodsheid, en die zichzelf daarom uitsluit? Dit behoort gij niet te doen; want waar een gevoel is van doodsheid, aldaar is ook enig leven; terwijl zij die geheel dood zijn, niet het minste gevoel hebben.

Mogelijk zijn hier ook sommigen, aan wie de tijd heugt dat hun zielen levend zijn gemaakt door het Woord van Christus, maar die nu menen dat zij geheel dood zijn? O, gelovigen! waarom zegt gij dat uw leven geheel weg is, terwijl gij op dit ogenblik een levend geheugen daarvan hebt? Heugt het u niet nog hoe Hij 'u ontmoette te Bethel, en hoe Hij aldaar met u sprak?' Wat een troostrijk bezoek Hij u op zulk of zulk een

plaats gegeven heeft, met zulk of zulk een woord? Mogelijk heb ik dit niet zodra gemeld, of gij hebt er een levendige herinnering van; wel, dan zijt gij niet geheel dood; de God van Bethel leeft nog, en omdat Hij leeft, zult gij leven. O kom dan om uw leven hersteld en gevoed te krijgen aan Zijn tafel. Maar hoewel gij leven noch levendigheid voor het tegenwoordige had, indien gij nochtans tevreden zijt dat gij leven hebt in uw heerlijk Hoofd, dat uw leven met Christus verborgen is in God, dat uw gehele schat in Zijn hand en niet in de uwe is, en dat gij Zijn belofte, Zijn woord en Zijn toezegging hebt, hoewel gij niets in handen hebt. O kom, kom dan maar om des Heeren wil! uw leven is genoeg verzekerd; want een levend geloof op Zijn woord, is beter dan een levendige gestalte in uw hart.

ENIGE AANMERKINGEN ONDER DE BEDIENING VAN HET HEILIGE AVONDMAAL

Nu mijne vrienden! gelijk het Woord des levens is voorgesteld als een woord dat gelovig gehoord moet worden, alzo wordt u ook nu datzelfde Woord voorgesteld om gehandeld en gesmaakt te worden op een sacramentele wijze; onze ogen mogen het Woord des levens zien, en onze handen mogen hetzelfde tasten, terwijl Jezus Christus voor uw ogen tevoren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde. In Zijn dood is ons een fontein des levens geopend; hier is het Woord des levens, het Brood des levens, het water des levens, en ik hoop dat wij er bij mogen voegen: de Geest des levens; onder Zijn invloeden en op Zijn bevel, moeten wij u de tekenen van Zijn gebroken lichaam en vergoten bloed toedienen. Onze Heere Jezus heeft, in den nacht in welken Hij verraden werd, het brood nam, en als Hij gedankt had, brak Hij het, enz. Gij, die de stem des Zoons Gods gehoord hebt, tot levendmaking van uw dode zielen, datzelfde Brood des levens, hetwelk gij gehad hebt in de belofte, hebt gij nu in uw handen, als een onderpand tot versterking van uw geloof, en tot onderhouding van uw leven; terwijl gij het brood in uwe lichamelijke handen neemt, en het met uw mond eet, zo neem toch het woord in de hand des geloofs, en bewaar het in uw hart. Desgelijks nam Hij ook den drinkbeker na het eten des Avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed, enz. Laat nu het geloof drinken, ja overvloediglijk drinken van het bloed des verbonds; het is een verbond waarvan deze grote belofte een artikel is, dat de doden horen en leven zullen. Dit is onder andere een belofte, die verzegeld is met het bloed van Christus; en daar zijn twee dingen in, welke op dode zondaren betrekking hebben: Een gezegend horen; en dan een gezegend leven; de doden zullen horen, en die gehoord hebben zullen leven.

Vooreerst. Het gezegend gehoor is een horen van de stem des Zoons Gods. Deze stem is geen voorbijgaand geluid, maar een altijddurend woord; want 'het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid' (1 Petrus 1:25). Gelijk het altijd blijft in zijn vrucht en uitwerking, alzo mocht gij altijd dat Woord horen, en u in hetzelfde verblijden, zeggende: 'God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen' (Psalm 60:8); 'Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten' (Jeremía 15:16). Zijn stem maakt de doden levend; wanneer gij dan doodsheid gewaar wordt, zo gedenk aan Zijn woord, en het zal uw ziel herstellen. 'Gedenkt hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galiléa was' (Lukas 24:6); als gij 'onder den vijgenboom waart, zag Hij u' (Johannes 1:49); en Hij sprak tot u door Zijn Woord en Zijn Geest; en hoewel Hij u weder zien en tot u spreken zal, zo mag nochtans in die tussentijd Zijn Woord uw gedurige troost, ondersteuning en hartsterking zijn.

Ten andere. Door het gezegend leven, hier beloofd, namelijk, die horen, zullen leven, moet niet verstaan worden een levendige voorbijgaande gestalte voor een tijd, noch ook een levendmakende optocht die haast weder weg gaat, maar dit leven geeft oneindig meer te kennen. Het geeft te kennen een eeuwigdurende vereniging met het levende Hoofd; een eeuwige gerechtigheid in Hem, tot een leven van rechtvaardigmaking; een eeuwige volheid tot vervulling van al uw noden, naar Zijn rijkdom in heerlijkheid, totdat gij tot de volle genieting van Hemzelf zult komen in de heerlijkheid. Dit is het gezegende leven, voor de tijd en de eeuwigheid, dat door deze belofte te kennen gegeven wordt. Zij, die maar een weinig in deze wereld bezitten, worden gezegd te kunnen leven; maar o gelovigen! dat is niet waardig om op een dag genoemd te worden bij dat gezegende leven, dat gij in Christus en in de belofte hebt.

Maar tot verdere bevestiging van uw geloof, gelijk er twee dingen ten behoeve van de doden beloofd worden, namelijk dat zij horen en leven zullen; alzo worden er behalve de aanmerking van de Spreker en de Belover, Die de Zoon Gods is, den Vader in alles gelijk, (zodat gij verzekerd mocht zijn, dat Hij, hetgeen beloofd is ook machtig is te volbrengen, nog in de manier op welke Hij spreekt, drie paar sterke zuilen voorgesteld, om uw geloof en hoop daarop te bouwen; namelijk een dubbel voorwaar, een tweërlei ure, en een dubbel: Het zal zo zijn; want daar is niet een lettergreep in de tekst tevergeefs gesproken.

1. Het eerste paar zuilen, om uw geloof daarop te bouwen, is een dubbel voorwaar; voorwaar, voorwaar zeg Ik u; deze twee hebt gij, om u te verzekeren van het gezegend horen en het gezegend leven, hier beloofd. Eén voorwaar zou te veel nederbuiging geweest zijn om Zijn woord te bevestigen, Wiens blote woord genoeg is om uw geloof daarop te gronden; maar tot meerdere verzekering, wil Hij, hetgeen Hij zegt, plechtiglijk bezweren: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u.

2. Een ander paar zuilen, zijn de twee uren waarvan gesproken wordt, om de tijd te bepalen wanneer gij die zegeningen verwachten mocht, namelijk een toekomstende en een tegenwoordige ure; de ure komt en is nu. Daar is niet een woord van een verleden uur; wat zegeningen gij uit Zijn hand ontvangen, of welke ondervindingen gij van Zijn goedertierenheid genoten hebt, zulks haalt niet bij hetgeen nog te komen staat; ook hebt gij te vergeten hetgeen achter is, en u te strekken naar hetgeen dat voor is, en te jagen naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus. Maar het toekomstende uur legt een grond voor een wachtend geloof, en de tegenwoordige ure legt een grond voor een aannemend geloof. Wat grond zoudt gij beter kunnen hebben voor een wachtend geloof, dan juist dit hetwelk Christus zegt: de ure komt? Hoewel u een doodsheid des harten en der gestalte wederom mocht overkomen, zo komt de ure nochtans, wanneer de doden weder de stem des Zoons Gods zullen horen en leven. Daar is altijd meer en meer van dit gezegende horen en leven te verwachten, zolang Zijn Woord duurt en Hij Zelf leeft, en zie, Zijn Woord blijft, en Hij Zelf leeft in eeuwigheid. Wacht daarom op Zijn ure, en verwacht altijd meer en meer van Hem, Die gezegd heeft: de ure komt. Nog eens, wat grond zoudt gij beter kunnen hebben voor een aannemend, of voor een tegenwoordig toepassend geloof, dan Zijn zeggen, dat de ure niet alleen komt, maar nu is, nu Hij nog tot u spreekt, en gij aan Zijn tafel zit? Nu is het de ure, nu, tegenwoordig, om hetgeen Hij geeft aan te nemen; neemt er Zijn Woord voor, hoewel de dood of doodsheid in de weg mocht zijn, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods. Is het tegenwoordig een ure van doodsheid en duisternis bij u? Welnu, Hij zegt, dat de ure nu is, dat de doden zullen horen; neemt dan dit Zijn Woord, door Zijn stem te horen, en Zijn Woord te geloven; hoort, en uw ziel zal leven. Is het Zijn tegenwoordige ure om u Zijn Woord te geven? Dan moest het ook uw ure zijn om het aan te nemen; het uur van het Avondmaal is Zijn gevende, en moest uw nemende ure zijn; gij hebt het teken genomen, en ik hoop dat gij ook de betekende zaak zult nemen, Zijn Woord met Hem Zelf, en het leven met de levendigheid die Hij u geeft. Zolang Hij nog zegt: de ure is nu, hebt gij grond tot een tegenwoordige oefening des geloofs. Nu is het de welaangename tijd. Dus is er altijd plaats voor een tegenwoordige geloofsoefening, voor een tegenwoordige geloofsaanneming, en voor een tegenwoordige toenadering tot de troon der genade, om geholpen te worden te bekwamen tijd.

3. Het derde paar zuilen, om daarop te bouwen, is een dubbel het zal zo zijn; de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. Indien God u maar een misschien gegeven had, zo mocht het geloof dat aangrijpen, gelijk,

wanneer Hij zegt: ‘misschien zult gij verborgen worden in den dag van den toorn des HEEREN’ (Zefánja 2:3), of ‘misschien zal de HEERE, de God der heirscharen, Jozefs overblijfsel genadig zijn’ (Amos 5:15). Zijn misschien is een grond des geloofs; maar wanneer Hij zegt, het zal zo zijn, ja dat zeggen zelfs verdubbelt, dan is er niet de minste plaats om daaraan te twijfelen. Dit dubbele het zal zo zijn, schijnt hier op twee levens, of op twee gedeelten van het leven, betrekking te hebben; de doden zullen horen. Dit is een leven, namelijk, leven om te horen, want de doden kunnen niet horen totdat zij leven ontvangen; zodat dit dan een belofte is van den Geest des levens, om de dode zielen levend te maken, opdat zij de stem des Zoons Gods zouden mogen horen. Nog eens, en die ze horen, zullen leven. Dit is een ander leven, namelijk, een leven om te leven, een leven om een geestelijk en eeuwig leven te leven. Want hoewel u het leven gegeven is, zo kunt gij nochtans niet leven, tenzij dezelfde macht het leven onderhoudt, die hetzelfde eerst heeft ingestort. Hier is dan een horend leven en een levend leven beloofd; leven om te horen, en leven om te leven; en daarom wordt het van elk gezegd, dat het zo zijn zal; de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.

O gelovigen! hoe groot is Gods goedertierenheid tot u, dat onder dit dubbele het zal zo zijn in de tekst, al de andere dierbare zuilen van het verbond der belofte begrepen zijn die gij nodig hebt. Gij hebt een dubbel zal voor uw verzorging, en tot uw doorhelping door de woestijn: uw brood zal u gegeven worden, en uw wateren zijn gewis. Gij hebt een zal tot uw bezorging in tijden van gevaar, ‘de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn’ (Jesaja 33:16). Gij hebt een zal om u door de Geest, van tijd tot tijd in de weg van uw plicht, en in geval van doodsheid en verval, te verlevendigen; ‘het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven’ (Johannes 4:14). Gij hebt een zal om een hartsterking voor u te zijn, wanneer gij door het dal der schaduwen des doods zult gaan, namelijk: ‘de dood zal verslonden worden tot overwinning’ (1 Korinthe 15:54). Gij hebt een zal voor uw gelukkige verwelcoming in den dag des oordeels; ‘zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn’ (Maleáchi 3:17). En gij hebt een zal voor een gelukzalige eeuwigheid; want de Schrift zegt, ‘en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen’ (1 Thessalonicenzen 4:17). Hier is spijs voor het tegenwoordige, en spijs voor het toekomstige. Hier kunt gij u op weiden in een boze tijd, wanneer het dagen zijn van dwalingen, van verdorvenheid, van afval, van versmadingen en lasteringen, van strikken en verzoekingingen, van verleidingen en van gedreigde verwoestingen. O is het dan niet zalig om enige van Gods ‘zullen’ te hebben, om er op te zien? Gelijk deze: ‘Over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen’ (Jesaja 4:5): ‘Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden; De HEERE zal het voorzien’ (Genesis 22:14). Als ook: ‘en die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed; als waterbeken in een dorre plaats’ (Jesaja 32:2). Zij, die door het geloof op deze Man, op deze IMMANUËL, Godmens, leven, die zullen, van welke kant de wind ook waaien of de storm bulderen mocht, in de luwte zitten; want ‘Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen’ (Micha 5:4). Wanneer het bloedige zwaard, dat buitenslands is uitgetrokken, voorbij mocht gaan, en tot ons afvallige land overkomen, om het tot een akker des bloeds te maken, dan is het, het veiligst om in de schoot van een belovend God te rusten.

ENIGE AANMERKINGEN NA DE BEDIENING VAN HET HEILIGE AVONDMAAL

O gelovigen! wanneer gij de gevoelige verlevendigungen missen moet, zo kunt gij nog wel genoeg leven, door te luisteren naar de stem van Christus, en door te betrouwen op hetgeen Hij zegt. Hij is niet altijd de sterkste gelovige, die de meeste gevoelige tegenwoordigheid geniet; het zwakke geloof kan die ondersteuning nodig hebben, terwijl het sterkste geloof staan kan zonder een staf, en wandelen zonder die ondersteuning. Het is waar, het leven van de beste heiligen in deze wereld, is maar een vallen en een opstaan; doch zij staan het meest vast, die door het geloof op de belofte des levens staan, welke zij in Christus Jezus hebben, zelfs dan, wanneer zij een gevoelige levendigheid in zichzelf missen; zij leven gans treffelijk, die een gevoel des doods in zichzelf hebben, en nochtans door het geloof leven in Christus, gelijk Paulus zo spreekt (2 Korinthe 1:9): 'Wij hadden al zelve in onszelven het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt'. Velen denken dat zij niet leven tenzij ze gevoelige blijdschap en vertroosting hebben; doch zo dat al het leven is dat zij hebben, ach! wat een kort voorbijgaand leven is dat! Maar zij, die door het geloof leven, die leven op de volheid der genade en des levens die zij in Christus hebben, en op Zijn Woord 'hetwelk blijft in der eeuwigheid' (1 Petrus 1:25). Zij leven meer op hetgeen zij horen, dan op hetgeen zij gevoelen, ja zij leren meest op het gehoor; want gelijk 'het geloof uit het gehoor is, en het gehoor door het Woord Gods' (Romeinen 10:17), alzo leeft het geloof door het horen van de stem des Zoons Gods; en daarom leeft het in het gezicht van de dood, en ten spijt van de dood. Wanneer u daarom de schaduwen des doods omringen, zo is het de kortste weg tot verlevendiging, om te horen naar de stem van Christus, en te luisteren naar hetgeen Hij zegt, dat de doden horen en leven zullen. Zie niet op uzelf, of op uw eigen hart en gestalte, om leven daarin te zoeken; dat is maar de levenden te zoeken onder de doden, of het leven te zoeken in het huis des doods; maar luister gelovig naar de stem van Christus, Welke zegt: 'Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven' (Johannes 11:25). Hij kan u in een ogenblik het leven toespreken; bedenk dan geduriglijk wie Hij is, Die van de hemel tot u spreekt; dat het de Zoon Gods is, Die al de genade Gods, al de volheid Gods, al de wijsheid, al de macht, en al het leven Gods in Zich heeft. Dit horen van Hem als de Zoon Gods, en de Gezondene van God, om de doden het leven te geven, is Gods middel en ordonnantie om de doden levend te maken. De hoop des levens wordt langs deze weg in een ogenblik verkregen, en ik hoop dat er enigen zijn, die heden bewust zijn dat het zo is.

Hoe! hebt gij geen hoop, dat gij die dood zijt, levend gemaakt zult worden? Is dit zulk een grote zaak? Gij zult u daar niet zo over verwonderen, wanneer gij de stem van de Zoon Gods hoort zeggen van de hemel: Ik ben dood geweest, en Ik leef; Ik, de eeuwige Zoon Gods, Die eenswezens met den Vader en den Heilige Geest ben, heb uw menselijke natuur aangenomen, opdat Ik voor uw zonden zou mogen sterven, en opdat Ik de levende zonden doden, en de dode zielen levend maken mocht; 'Ik ben het, Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutels der hel en des doods' (Openbaring 1:18). Ik heb de macht der sleutelen, om de poorten des doods te sluiten, en om de poorten des levens te openen; en daarom, wanneer Ik u Mijn stem horen laat, en tot u spreek, zo acht het niet vreemd, dat de doden horen en leven zouden; 'hoort dan, en uw ziel zal leven' (Jesaja 55:3). 'Waakt op en juicht, gij die in het stof woont' (Jesaja 26:19). O! mogen wij dan hopen, dat er enige oren geopend zijn geworden om te horen, en dat er enige harten zijn levend gemaakt, door het horen van de stem des Zoons Gods? O gelukkige ure, in welke deze levengevende stem wordt gehoord!

De stem van Gods Zoon in het Evangelie, is geen dodende, maar een levendmakende stem; zij verderft noch de ziel, noch het lichaam; en daarom kan het de stem van Gods Zoon niet zijn, die de lichamen in zulke doodsvlagen terneder werpt, en in zulke schrikkelijke vertrekkingen, scheefte en wanorden brengt. Wiens stem kan dit zijn? O! hoe verschrikkelijk is het bedrog in deze dagen, in welke men datgene voor een werk van Gods Geest allerwege verheft, hetwelk een dodende invloed heeft op lichaam en ziel beiden. Hoe bedrieglijk moet het werk zijn, hetwelk de mensen eerst in zulke doodsvlagen werpt, en ze dan in verrukkingen opvoert, en hen nochtans laat die zij tevoren waren (indien niet veel erger) namelijk, vijanden van God en het werk Gods, te weten, een heerlijk werk van de Reformatie, hetwelk God voor dit land gewrocht, en door plechtige verbonden voortgezet heeft. De levendmakende stem des Zoons Gods strekt nooit tot verderf van het leven van het lichaam, noch tot verderf van het belang van de ziel, omtrent de openbaring van Zijn heerlijkheid, en omtrent de belijdenis van Hem en van Zijn zaak. Het kan het Evangelie van de genade Gods niet zijn (wat ook de donderende stem van de wet zou mogen doen) hetwelk strekkende is om het leven van het lichaam te verderven, en ook om de ziel te doden, door alle zielsbelang omtrent een openbare Reformatie, en omtrent de heerlijkheid van God te verderven, en door de mensen doodsvijanden te maken van het tegenwoordige verbondswerk, en tegen het getuigen van de al te blijkbare afval in deze dagen.

O mijne vrienden! zoek toch van de vreemde leringen, de vreemde dwalingen en de vreemde goden van de tijd, waarin wij leven, verlost te worden. Want behalve de algemene dwalingen van deze dagen, worden sommigen, die voorgeven tegen de dwalingen te strijden, hetwelk in zoverre wel gedaan is, nochtans in een stroom van nieuwe dwalingen van henzelf gestort; inzonderheid, in die- vreemde leer van ingebeelde denkbeelden van Christus als mens aangemerkt. O! wacht u voor een ingebeeld denkbeeld van Christus als mens, en dit te houden voor een ware kennis of voor het geloof. Want dit is niet anders dan een dood beeld van Christus in de hersenen, en is zelfs geen deel van de redelijke kennis, veel minder van de geopenbaarde Godsdienst. Zolang gij maar een ingebeeld denkbeeld van Christus hebt als mens, zo hebt gij geen gezicht van de Persoon Christus Jezus; want Christus als mens, was nooit een persoon; de eeuwige Zoon Gods in onze natuur, is de Persoon van onze IMMANUËL. Terwijl gij op een Christus ziet, die in de verbeelding geschilderd is als een mens, zo zal Zijn stem uw dode zielen nooit levend maken: maar wanneer gij door het geloof de mens Christus, als de IMMANUËL, Godmens, beschouwt, en gij naar Zijn stem hoort, gelijk die de stem is van Gods Zoon, dan zullen de doden horen, en horende zullen zij leven.

O roep dan sterk tot God, opdat de ure die Christus zegt dat komen zal, en nu is, niet voorbij mocht gaan, zonder dat gij de stem des Zoons Gods zou horen. De uren van de natuurlijke dag gaan voorbij, en zo ook van de dag van het Evangelie; de samenvoeging van het Woord en den Geest van Christus maakt deze gelukkige ure, deze dag der zaligheid, deze tijd der minne, en deze tijd des levens. Daar is een 'rivier, welker beekjes verblijden de stad Gods' (Psalm 46:5), en 'deze rivier is voortkomende uit den troon Gods en des Lams' (Openbaring 22:1). 'Alle levende ziel, die daarin wemelt, zal leven' (Ezechiël 47:9-10). O roep dan om de beloofden Geest, om de beloofde stromen van deze rivier; 'Ik zal rein water gieten op den dorstige', zegt God, 'en stromen op het droge' (Jesaja 44:3). Daar zijn aanmerkelijke tijden van de nederdaling des Geestes, en ook gelukkige tijden, waarin Christus Zijn almachtige stem doet horen in het Woord. Wanneer er zulk een tijd komt, dan is het een ure die

niet vergeten, maar altijd herinnerd moet worden; want het opent de verborgenheden die van eeuwigheid in Gods hart waren, en het brengt in het licht de geheime raadslagen des hemels (1 Thessalonicenzen 1:4-5): ‘Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God. Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest’. Dit is de ure van een geestelijke opstanding, veel groter en heerlijker dan die van uw lichamen, ten laatste dage; zelfs zo veel groter als de waardij van de ziel is boven het lichaam, omdat de gelukzaligheid van uw lichamelijke opstanding van deze geestelijke opstanding, door de stem van Christus, afhangt; ook zal de stem van Christus in de opstanding van uw lichamen verschrikkelijk zijn, tenzij gij eerst deze levende stem hoort om u geestelijk levend te maken. O, roep dan tot God, dat de ure van het Evangelie niet voorbij mocht gaan, zonder dat er een levendmakende kracht met het Woord gepaard ga, doende hetzelfde diep in uw harten zinken, zowel als in uw oren klinken. Indien er een waarachtig zielsbelang van die soort in u geschapen werd, zulks zou enig beginsel des levens in u bewijzen, en ook dat er enige hoop, u aangaande, in Israël zou zijn.

AMEN

2. Evangeliedwang

Lukas 14:23. *Dwing hen in te komen, opdat mijn huis vol worde.*

Mijne vrienden! hoewel het afzonderen van sommigen tot het leraarsambt, een gewone zaak is in de Kerk van Christus, zo zijn nochtans de gelegenheid en de omstandigheden van dit werk, op deze dag, in vele opzichten ongewoon, in zoverre er in Schotland nauwelijks iets dergelijks geweest is; maar gelijk ongewone gevallen ook ongewone diensten vereisen, zo is het ook een stof van beklag, dat het verval en de verdorvenheid der tijden dezelve niet alleen ten hoogste dienstig, maar volstrekt noodzakelijk maken, tot hulp en vertroosting van Christus verstrooide schapen en verdrukt erfdeel, door de geweldige maatregelen van de kerkelijke gerechtshoven. Doch mijn tegenwoordige bezigheid is om de aard van het werk der bediening, waartoe men alhier één heeft afgezonderd, kortelijk voor te stellen; nu stelt ons de tekst, die ik voorgelezen heb, een korte inhoud voor ogen van het werk van de leraren, zo ver dat betrekking heeft op zondaren, met welke zij te doen hebben. Hun last is: *dwing hen in te komen, opdat mijn huis vol worde.*

Deze woorden zijn een gedeelte van een parabel, of gelijkenis, waarin de vrije genade Gods in Christus vertoond wordt, door een rijk mens die een groot avondmaal bereidde; dat is, de rijke en de goedertieren Heere, al de schatten en zegeningen van het nieuwe verbond verzorgend, en alle arme en behoeftige zondaren tot wie het Evangelie komt, nodigend te komen, om deel te nemen in deze zegeningen en weldaden van het eeuwige leven en de gelukzaligheid, die in Christus Jezus te verkrijgen zijn.

Het onthaal dat deze vriendelijke aanbieding ontvangt, is verschillend; sommigen verwerpen, en sommigen omhelzen deze. De verwerpers maken beuzelachtige verontschuldigungen, hun akkers, hun ossen en hun vrouwen; dat is, hun wereldse bezittingen en vleselijke genietingen, boven al de zegeningen van het eeuwig Evangelie verheffend.

Hierop wordt gezorgd om Zijn tafel van gasten te voorzien; ga heen, zei de Hij tot Zijn dienstknechten, en breng de armen en verminkten en kreupelen en blinden; waardoor de verachte, verworpen heidenen verstaan kunnen worden, welke aangenomen werden toen de Joden, die Christus verwierpen, door Hem verworpen werden.

Doch of velen van die soort kwamen en de aanbieding omhelsden, zo wordt de dienstknecht nochtans ingevoerd tot zijn Heere te zeggen: Het is geschied gelijk Gij bevolen hebt, en nog is er plaats. De leraren moeten aan Christus, aangaande hun bediening rekenschap geven:

1. Van dezelve uitvoering: Het is geschied gelijk Gij bevolen hebt.
2. Van dezelve voorspoed: En nog is er plaats; te kennen gevend, dat hoewel er velen waren gekomen, er nochtans onthaal was voor vele anderen.

Hierop wordt de dienstknecht een nieuwe order gegeven, om uit te gaan op de wegen en heggen, naardien niemand onder de Joden wilde komen of het moesten enigen van de verachtste soort zijn, van de tollenaars en zondaren, de verminkten en de kreupelen, maar geen van de Farizeeën en Schriftgeleerden: Ga daarom uit in de wegen en heggen, op het platte land, en vergader daar de arme, omzwervende heidenen, en dwing hen in te komen, opdat mijn huis vol worde. Merk hierop:

1. Een last die aan leraren gegeven wordt, tonend wat zij omtrent zondaren te doen hebben, aan wie zij de heilige dingen bedienen of het Evangelie verkondigen: *Dwing hen*.

2. Het oogmerk van deze last, wat einde zij door deze dwang moeten zoeken te bereiken: *Dwing hen in te komen*.

3. De reden die voor dit gehele werk, van ze te dwingen om in te komen, gegeven wordt: *opdat mijn huis vol worde*.

Alsof de Heere had willen zeggen: Diegenen, daar gij mee te handelen zult hebben, zullen zeer schuw en afkerig zijn, en bezwaarlijk geloven dat zij welkom zullen zijn; daarom zult gij een zeker soort van dwang aangaande hen moeten gebruiken, gij moet zeer ernstig en aanhoudend met hen handelen om tot Mij in te komen, en deel te nemen aan die voorraad welke Ik voor hen gereed gemaakt heb, opdat door dit middel het getal Mijner verlost en volkomen gemaakt, de verdrevenen Israëls vergaderd, Mijn tafel voorzien, en Mijn Kerk en huis vol worden. Doch ik zal de verdere verklaring overlaten tot de verhandeling van de volgende lering, namelijk:

LERING: Dat de dienaren van Christus een macht hebben, om zondaren te dwingen om tot Hem in te komen, opdat Zijn huis vol worde.

Deze lering, veelal dezelfde woorden van de tekst zijnde, heb ik niet nodig om bij het bewijs van dezelve te blijven stil staan. Dezelfde zaak wordt ons zeer sierlijk vertoond (Spreuken 9:1-5). De leraars hebben een macht van hun Meester ontvangen, om te bestraffen, te vermanen, te gebieden en te dwingen.

De orde, die ik in de verhandeling van deze leer zal houden, zal deze zijn:

(1) Zal ik van de last en macht van de leraren spreken, te kennen gegeven in dit woord: *Dwing hen*.

(2) Van het einde en oogmerk daarvan, namelijk dat zij inkomen: *Dwing hen in te komen*.

(3) Van de reden: *opdat mijn huis vol worde*.

(4) Zal ik van alles enige toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om te spreken van de last en macht van de leraren, te kennen gegeven in dit woord: *Dwing hen*.

Hier mogen wij op *drie* dingen acht geven:

A. Wie ze zijn, die deze macht hebben om te dwingen.

B. Wie zij door deze macht te dwingen hebben.

C. Wat de natuur en de inhoud is van deze dwang.

A. De eerste zaak is: Wie ze zijn, die deze macht hebben om te dwingen. De samenhang van de tekst toont, dat zij de dienaren van Christus zijn: De Heere zeide tot de dienstknecht: Ga uit, enz. Hier zien wij het ambt van een dienaar van het Evangelie; hij is een dienaar van Christus en van Zijn Kerk (2 Korinthe 4:5): 'Wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, den Heere; en onszelven, dat wij uw dienaren zijn om Jezus' wil'. Hun standplaats in de Kerk is niet om als heren te zijn van Gods erfdeel, maar om dienaren te zijn. Dit is geenszins een verkleining van hun bediening, wanneer wij aanmerken dat Christus niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen. Indien Hij des Vaders Dienaar geweest is, en ook onze Dienaar in het werk Zijns Vaders, dan is het zekerlijk geen kleine eer Zijn dienaar te zijn, en een dienaar van onsterfelijke zielen om Zijnentwil. Alleenlijk zien wij hier,

dat de apostelen zelf niet voorgaven prachtige prelaten te zijn, noch zichzelf een heerschappij in de Kerk aanmatigden, als heerschappij voerend over hun geloof, maar als ‘medewerkers van hun blijdschap’ (2 Korinthe 1:24). Ook kan het geen slavernij geacht worden, daar het geschiedt om Jezus’ wil, om de eer en het belang van Christus in de Kerk te bevorderen, en te handelen niet als geringe huisknechten, maar als dezulken, die met gezag bekleed zijn, om in huns Meesters naam te dwingen. Dit ambt van de leraar, als dienstknecht, geeft te kennen dat hij de nodige bekwaamheden heeft, en ook een roeping, om deze te oefenen tot gebruik Zijns Heeren in Zijn huis.

1. Het geeft te kennen bekwaamheden, hem enigermate in staat stellend tot uitvoering van zijn bediening (Mattheüs 13:52): ‘Een iegelijk schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk een heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt’. Daar is een drieërlei schat van bekwaamheid, die hij nodig heeft.

a. Een schat van genade; want zo iemand geen goede Christen is, hij zal nooit een goede leraar zijn.

b. Een schat van gaven en geleerdheid, opdat hij machtig zij de tegensprekers de mond te stoppen, en bekwaam zij om anderen te leren.

c. Een schat van bevinding, ten einde datgene te leren hetwelk hij zelf weet, opdat hij wetende, beide de schrik en de troost des Heeren, de mensen moge bewegen tot het geloof; en zou mogen zeggen: ik heb geloofd, daarom spreek ik; en hetgeen ik gehoord, gezien, en getast heb, dat verkondig ik u; anders zal zijn prediking op zijn best maar wezen als koude melk in een vat, en niet gelijk warme melk uit de borst.

2. Dit ambt geeft te kennen een Goddelijke roeping. Het is niet genoeg om iemand macht te geven tot het leraars ambt, dat hij een behoorlijk en schat heeft van gaven en bekwaamheden, hem bekwaam makend voor het werk, tenzij hij ook een bedienende macht heeft, hem gegeven, of onmiddellijk van God (gelijk het was met de apostelen, hetwelk zulk een buitengewone roeping is geweest, als wij nu niet te verwachten hebben); of middellijk, volgens de orde die God in Zijn Kerk vastgesteld heeft. De gewone middelijke roeping is tweevoudig, hetzij uitwendig of inwendig.

a. De uitwendige roeping door de Kerk (insluitend hier beide het oordeel van de classis of het ouderlingschap, en de verkiezing van de gemeente, wanneer de leraar gesteld wordt in een bijzondere gemeente), heeft God aan Zijn Kerk gegeven, of aan de wettige gerechtshoven van dezelve; daardoor maken zij openbaar, op de beproeving en kennismeming van iemands bekwaamheden tot dat werk, dat God hem geroepen heeft; want het is niet de Kerk, die een leraar maakt, maar God Zelf, Die hem de herderlijke bekwaamheden geeft; de Kerk verklaart en machtigt alleenlijk degene, die God tot zulk een einde bekwaam heeft gemaakt, om Zijn gaven te oefenen. Het is God Zelf, Die iemand ‘bekwaam maakt om dienaar des Nieuwen Testaments te zijn’ (2 Korinthe 3:6).

b. Daar is een inwendige roeping door Gods Geest, welke ik oordeel, dat gelijk die gelegen is in Gods bekwaammaking van iemand, door gaven en genaden tot dat werk (want zonder deze bekwaamheden roept God niemand, wat ook anders de mensen mogen doen), dezelve ook gelegen is in ‘s Heeren opwekking, neiging en beweging van hem, om die talenten, welke Hij hem gegeven heeft, te besteden tot Zijn dienst, in het Evangelie van Christus; en dat hij de getuigenis van een goede consciëntie heeft, dat de beweegreden, die hem aanzet, Gods eer en de stichting van de Kerk is.

Deze uit- en inwendige roeping wordt verklaard noodzakelijk te zijn (Romeinen 10:15): ‘Hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezond worden?’ Hier zien wij dan de dienstknecht; maar wat de dienst is, zal ons in het vervolg voorkomen.

B. Dan, aangewezen hebbende wie ze zijn, die deze macht hebben om te dwingen, zo kom ik nu ten tweede, om te tonen, wie zij door deze macht te dwingen hebben; of omtrent wie zij, volgens hun ambt, te handelen hebben, door hen te roepen en te dwingen om in te komen?

Op het verwerpen van Christus en het Evangelie, door de Joden, schijnt de opgedragen taak, hier opzicht te hebben op de woeste heidenen, of op allen die (vers 21,23), vertoond worden te zijn in de straten en wijken van de stad, als ook in de wegen en heggen, ten aanzien van hun woonplaatsen; en die arm, verminkt, kreupel en blind zijn, ten aanzien van hun toestand. Het eerste en voornaamste gedeelte van het werk van de leraren, zie op het inbrengen van degenen, die vreemdelingen van Christus zijn, en daarna op de voeding en opbouw van degenen, die ingebracht zijn, maar eerst moeten zij hen dwingen in te komen. Wie moeten dan ingebracht worden?

1. Vreemdelingen die buiten zijn; die buiten zijn worden gezegd honden te zijn; maar zelfs zulke honden als de heidenen waren, mogen inkomen, wanneer de deur voor hen geopend is. Wij moeten de deur openen voor degenen, 'die vervreemd zijn van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte; ja die zonder Christus zijn, en zonder God in de wereld' (Éfeze 2:12). Indien zij niet buiten waren, dan hadden zij niet nodig geroepen te worden om in te komen.

2. Hun wordt bevolen de armen in te roepen; want de armen wordt het Evangelie verkondigd; beiden die uitwendig arm en in een geringe staat in de wereld zijn, dewijl de rijken gewoonlijk het Evangelie versmaden, en die inwendig arm zijn, dat is, die van alle geestelijke goederen en uitnemendheden, van alle genade en gerechtigheid ontbloot zijn; laten deze geroepen worden om deel te komen nemen aan de genade en gerechtigheid, die in Christus is.

3. Zij moeten roepen de verminkten; dat zijn degenen, wie de benen en armen ontbreken, onmachtig zijnde om te wandelen en te werken. De roeping van het Evangelie moet uitgestrekt worden tot verminkte zielen, gelijk alle mensen natuurlijk zijn, zijnde van nature krachteloos, en ontbloot van alle bekwaamheid om geestelijk te wandelen of te werken, opdat zij mogen komen waar zij van kracht kunnen verzorgd worden.

4. Zij moeten roepen en inbrengen de kreupelen, de arme hinkende zielen, die hoewel zij enige kracht ontvangen hebben om te wandelen, nochtans niet zonder hinken kunnen gaan. Zij moeten, gelijk hun Meester, de arme kreupele schapen, die het overige van de kudde niet kunnen volgen, in hun armen opnemen; want 'Hij weidt Zijn kudde gelijk een herder, en Hij vergadert de lammekens in Zijn armen' (Jesaja 40:11).

5. Zij moeten de blinden roepen en inbrengen, aanwijzend hoe blinde zielen, die geen ogen hebben om te zien, maar onkundig zijn van God en Christus en van de weg der zaligheid, geroepen worden om te komen ten einde ziende te worden; want Christus is 'gegeven tot een Verbond des volks, tot een Licht der heidenen, om te openen de blinde ogen' (Jesaja 42:6-7). En het grote oogmerk, waarom God een evangelische bediening onder een volk zendt, is 'om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God' (Handelingen 26:18).

6. Zij moeten de omzwerwers roepen en inbrengen, die in de wegen en heggen waren; alsof Hij zeide: de omdolende landlopers, ja de struikrovers, de dieven, de rovers, de ongebondenen, de goddelozen en genadelozen, die op het brede pad van de hel wandelen; want gelijk God, door het Evangelie, Zijn gerechtigheid en heil nabij

brengt, zelfs tot ‘de stijven van hart, en die verre van de gerechtigheid zijn’ (Jesaja 46:12-13), also wordt aan de Opperste Wijsheid en Haar dienstmaagden, zijnde Christus en de dienaren die Hij uitzendt, gelast om te staan op de tinnen der hoogten der stad (Spreuken 9:3), en te ‘roepen overluid daar buiten, en hun stemmen te verheffen op de straten, te roepen in het voorste der woelingen, aan de deur der poorten. Gij slechten, hoe lang zult gij de slechtheid beminnen? En de spotters voor zich de spotternij begeren? En de zotten wetenschap haten? Keert u tot Mijn bestraffing’, enz. (Spreuken 1:21-22). Men moet zelfs met de goddeloze spotters met God en de godsdienst, de meest boze, ellendigste en overgegevenste zondaren handelen en ze dwingen in te komen. Dus ziet gij wie ze zijn, die de leraren dwingen moeten.

C. Doch nu moeten wij ten derde, overwegen wat de natuur en de inhoud is van deze dwang. Hier zullen wij overwegen:

- a. Wat soort van dwang dit is.
- b. En aan wat voor macht en gezag deze te kennen geeft.

a. Wat soort van dwang is dit? Hetgeen ik oordeel de natuur van deze dwang te zijn, zal ik in deze volgende bijzonderheden verklaren.

1. Het is geen uitwendig, maar een inwendig dwingen; het betekent geen voortslepen van hun lichamen, maar een trekken van hun harten en zielen tot Christus; en wanneer eens het hart of de inwendige mens getrokken is, dan zal die ook het lichaam trekken tot het uitwendige van de godsdienst. Maar wat is het, dat het hart trekt? De apostel zegt: ‘Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid; en dit geloof komt door het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods’ (Romeinen 10:10,17), dat is, door de verkondiging van het Evangelie wordt het hart tot Christus getrokken.

2. Het is geen heerszuchtige, maar een bedienende dwang. Gelijk de uitwendige dwang geen grond heeft in deze tekst, also hebben de dienaren van het Evangelie, tot wie dit gezegd wordt, op Christus’ last, geen burgerlijke macht. Het is geen dwingen van de consciënties van mensen, veel minder hen te dwingen tegen hun consciënties in het stuk van de godsdienst; bijvoorbeeld in de sacramentele tekst, waardoor men iemand in de boete beslaat, in de gevangenis zet en van zijn goederen berooft, indien hij niet het Heilige Nachmaal ontvangt. Zulk een dwang wordt hier niet bedoeld. De leraren zijn geen heren over Gods erfdeel.

3. Daarom is het ook geen vleselijke, maar een geestelijke dwang. Het is niet door kracht van wapenen, maar door de kracht van bewijsredenen, dat de mensen gedwongen moeten worden; want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten, enz. Het is niet door stokslagen, maar door overwegingen, dat de wil gedwongen wordt; wanneer de Heere medewerkt met die overwegingen, die geestelijk zijn, dan zijn ze krachtig en dwingend voor de ziel. Het enkel openleggen voor de mensen van de rijkdom der vrije genade Gods, als gepast voor hun verloren staat, is door genade een dwingen van hen.

4. Het is geen natuurlijke, maar een genadige dwang. Het is niet door de kracht van het natuurlijke vermogen, of van de vrije wil, welke de Arminiaanse wapenen zijn, dat de mensen gedwongen worden, maar door de kracht der vrije genade. Daarom moeten wij, in de zondaren te dwingen om in te komen, hun niet zeggen wat zij doen kunnen; (want zij kunnen waarlijk niets geestelijks noch welbehaaglijks doen; zij kunnen zichzelf alleen bederven), maar wij hebben hun te zeggen wat de genade doen kan, en

hoe al hun hulp daarin gelegen is: ‘Het heeft u bedorven, o Israël, want in Mij is uw hulp’ (Hoséa 13:9).

5. Het is daarom niet een wettische, maar een evangelische dwang. Het is waar, door de wet is de kennis der zonde en der ellende; door het gebod van de wet, toegepast zijnde, is de kennis der zonde, en door de vloek der wet begrepen zijnde, is de kennis der ellende; en dus kunnen wij door de wet kennis verkrijgen dat wij Christus nodig hebben; daarom moet de wet als behulpzaam aan het Evangelie gebruikt worden; doch de wet, hoewel die de zondaren kan dwingen om af te komen, te weten, van hun hoge gedachten van hun eigen natuurlijke kracht en bekwaamheid, om zichzelf te helpen, nochtans is het alleen het Evangelie, dat hen zal dwingen in te komen.

6. Dus is het dan ook niet een harde en onvermakelijke, maar een vriendelijke en toegenegen dwang. Het is een trekken met koorden van liefde, en met mensenzelen. Hier mogen wij zeggen, dat het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan wordt, en dat de geweldigers het nemen met geweld. Een leraar moet geweld en dwang gebruiken, doch het is niet de dwang van vuur en zwaard, maar een liefdedwang, en het geweld van de geestelijke en Schriftuurlijke rede; en omdat nu de menselijke rede als buiten rede is.

7. Daarom is het niet een blote redelijke en door bewijsredenen overtuigende, maar een Goddelijke dwang, in betoning des geestes en der kracht (1 Korinthe 2:4-5): ‘En mijn rede en mijn prediking was niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht. Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods’; opdat het niet zijn mocht een enkel redelijk geloof, staande op een menselijke getuigenis of menselijke redenering, maar een Goddelijk geloof, staande en rustende op een Goddelijke getuigenis, en een Goddelijk bewijs. Velen hebben anders niet dan een redelijke godsdienst, en een geloof gegrond alleen op redelijke bewijsredenen, door de kracht van welke zij gedwongen zijn deze of gene evangeliewaarheid te erkennen; maar wat komt er van dat geloof, wanneer een beter twistredenaar voor het tegengestelde verschijnt? Dan moet het geloof vallen, dat op zulk een zandgrond, als de menselijke wijsheid en rede zijn, staat en rust. Gij mocht een arme ongeleerde man of vrouw ontmoeten, die nooit de filosofie, noch iets van de kunst van redetwisten geleerd heeft, die een beter geloof en vastere verzekering van de waarheid, zoals die in Jezus is, zal hebben, dan al de redeneerkundige gelovigen en geleerde rabbi’s ooit verkrijgen konden. En waarom? Omdat deze arme, ongeleerde, maar nochtans ware gelovigen, van God geleerd zijn, en omdat het Evangelie tot hen gekomen is, niet alleen in woorden, maar in kracht, en in den Heiligen Geest en in vele verzekerdheid. Dit dan is de dwang, die de leraren van het Evangelie in het prediken en leren te beogen hebben, namelijk dat die zij in betoning des geestes en der kracht; doch zonder dit, zullen der mensen pogingen en sierlijke vertogen, waardoor zij de mensen menen te dwingen met de blote kracht van hun redenering, niet anders bevonden worden dan vleselijke wapenen, die niet krachtig zijn door God, maar zwak of onnuttig; ‘niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen’ (Zacharia 4:6). Laat ons nooit verwachten, dat de uitwendige roeping in de bediening des Woords baten zal, zonder de krachtadige werking van den Geest Gods. Laat ons daarom trachten te bidden en te prediken in den Geest, opdat wij door Hem kloeke daden mogen doen, in zondaren te dwingen en te overwinnen.

8. Dus is het ook eindelijk niet een verachtelijke, onwettige en onverdedigbare, maar een gezaghebbende dwang. Ga, zegt de grote Meester, dwing hen. Het is in Zijn Naam en in Zijn gezag, Die de grote Koning in Sion is, dat zij dit doen moeten. Gelijk zij

met alle oprechtheid en ernst met zondaren te handelen hebben, zo ook met alle gezag en vrijmoedigheid; hierom worden deze beiden tezamen gevoegd (2 Korinthe 5:20): ‘Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen’. Dewijl zij Zijn ontferming en medelijden vertonen, moeten zij ook Zijn gezag vertonen als Zijn gezanten.

b. Doch dit leidt mij tot een andere vraag over deze zaak, namelijk: Wat voor macht en gezag deze dwang, die zij te gebruiken hebben, te kennen geeft? Ik denk dat die al de macht en al het gezag te kennen geeft, welke hun als dienaren van Christus toekomt. Ik kan hier niet al de bijzonderheden uitbreiden, die hier verhandeld zullen kunnen worden; ik zal dus alleen hetgeen mij voorkomt melden.

De bedienende macht is, of hetgeen de leeraren tezamen hebben met elkaar; of hetgeen zij afzonderlijk kunnen oefenen; wanneer zij met dat heilige ambt bekleed zijn.

1. Daar is een macht, die zij met elkaar verenigd, met de andere ambtenaren in de Kerk, bezitten, wanneer zij gerechtelijk vergaderd, en als gerechtshoven van Christus gesteld zijn; gelijk een macht om leraars te ordenen, zijnde dit het werk van de classis of het ouderlingschap (1 Timótheüs 4:14): ‘Verzuim de gave niet die in u is, die u gegeven is door de profetie met oplegging der handen van de ouderlingschap’. Een macht van tucht en regering, naardien zij zulke dienaren zijn, die ook regeren, en welke men moet gehoorzamen (Hebreeën 13:17), volgens de commissie die hun gegeven is (Mattheüs 16:19 en 18:18). Een macht, hieruit voortkomend, om kerkelijke censuur en kerkelijke ban, enz. te oefenen; wijselijk de grensscheidingen stellend tussen het Koninkrijk van Christus, en het rijk van de keizer. Een macht van wetten te maken ten goede van de Kerk, overeenkomend met de wet van Christus, opzicht hebbend op de geregelde regering van zijn huis; opdat alle dingen eerlijk en met orde geschieden. Zij hebben geen macht om iets te doen tegen de waarheid, maar voor de waarheid, en tot stichting van de Kerk (2 Korinthe 13:8,10). Wanneer hun macht anders wordt geoefend, dan moet die niet geacht, maar als nietig en krachteloos gerekend worden; gelijk vele gewaande akten van de kerkelijke vergaderingen in deze dagen zodanig zijn. Doch deze kerkelijke macht van de gerechtshoven van Christus, zoals die wettig ingesteld is, wordt ons genoegzaam in een voorbeeld opgehelderd (Handelingen 15 en 16), alwaar ik acht (niettegenstaande het twisten van degenen die naar de onafhankelijken gevoelen overhellen, willende dat de vergadering der gelovigen, gelijk met de apostelen en ouderlingen, de leden van het gerechtshof waren, omdat somtijds de broederen met hen gemeld worden), dat het onweerlegbaar helder is, dat de apostelen en de ouderlingen alleen de leden uitmaakten van dat gerechtshof, door welks rechterlijke bepalingen de besluiten van die vergadering krachtig werden gemaakt, wie er ook anders als toestemmers of goedkeurders tegenwoordig geweest mochten zijn. Dit is voor mij duidelijk:

a. Omdat het vraagstuk, dat voorhanden was, aan niemand ter beslissing werd overgegeven, dan aan de apostelen en ouderlingen (Handelingen 15:2): ‘Zij ordeneerden, dat Paulus en Bárabas, en enige anderen uit hen zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem over deze vraag’.

b. De apostelen en ouderlingen worden alleen gemeld als degenen die tezamen vergaderden, om op die zaak te letten (Handelingen 15:6).

c. En de apostelen en ouderlingen waren alleen degenen, door wie de besluiten of ordonnantiën van dat gerechtshof, bevolen werd onderhouden te worden (Handelingen 16:4). Doch dit maar in het voorbij gaan.

2. Daar wordt hier ook te kennen gegeven, dat de leraren een macht hebben, die zij afzonderlijk mogen oefenen; gelijk: niet alleen in het algemeen, de bediening van Woord en de sacramenten (Mattheüs 28:19), het openbaar prediken, bidden, en dankzeggen (1 Timótheüs 2:1-3; Handelingen 6:4; Kolossenzen 3:16), maar ook bijzonderlijk: zij hebben een verklarende macht, om de gehele raad Gods te verkondigen; een macht om te onderwijzen: ‘gaat dan heen, onderwijst al de volken’; een vermanende macht, om met vele redenen te vermanen, gelijk er gezegd wordt (Handelingen 20:2); een bestraffende macht, om te bestraffen, gelijk Johannes aan Herodes deed, en om ‘te vermanen en te bestraffen met allen ernst’ (Titus 2:15); een weerleggende macht, om de dwaling en ketterij en de tegensprekers te weerleggen (Titus 1:9), en om hen hun zonden te tonen; een bevelende macht, om hun te gebieden, in de Naam des HEEREN, zich van de zonde te bekeren door het geloof in Christus; want dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons, en dit gebod hebben zij in Zijn Naam voort te brengen; een bedreigende macht, om de ongelovigen en onboetvaardigen te bedreigen, zeggende: die niet gelooft, zal verdoemd worden; en indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan; een waarschuwendende macht, om te waarschuwen om den toekomenden toorn te ontvlieden; een vertroostende macht, om de gebrokenen van hart te troosten, en hun wonden te verbinden; een bindende en ontbindende macht, volgens de bedreigingen of de vertroosting van het Woord; een ondertrouwende macht, dat is, als medewerkers met Christus en Zijn Geest, een macht om zondaren met Christus te ondertrouwen: ‘Ik heb ulieden toebereid om u als een reine maagd aan één Man voor te stellen, namelijk aan Christus’, zegt de apostel (2 Korinthe 11:2); een wederbarende macht, om ze door het woord te telen (1 Korinthe 4:15): ‘Want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld’; zij hebben een opbouwende macht, om het lichaam van Christus te stichten en op te bouwen in het allerheiligste geloof; en eindelijk een helpende macht, om degenen die door genade geloven, te hulp te komen, en medewerkers van hun blijdschap te zijn. Tot zoverre aangaande deze geestelijke dwang, en de macht en het gezag, die dezelve te kennen geeft, beide om het goede werk te beginnen en verder voort te zetten, en hoe de leraren gezegd mogen worden te dwingen. Dit is het eerste algemene hoofdstuk, namelijk de bedienende last of commissie: Dwing hen.

(2) Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om te spreken van het einde en oogmerk van deze dwang, namelijk om in te komen: Dwing hen in te komen.

Ik zal hier alleen aanwijzen, wat ik oordeel de eigenlijke inhoud te zijn van dit inkomen, in enige weinige bijzonderheden. De algemene mening van in te komen is in Christus te geloven, Die de zondaren zo menigmaal roept, om tot Hem te komen: ‘Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt; die wil die kome, die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’. Doch meer bijzonder, dit inkomen geeft te kennen:

1. Dat de zondaren buiten zijn; anders was het niet nodig, dat zij geroepen werden om in te komen. De leraren nu, geroepen zijnde om hen te dwingen om in te komen, zo is dit een machtiging voor hen om de zondaren te doen weten, dat zij buiten zijn. Dit is het eerste middel, dat gebruikt moet worden om zielen in te brengen, om hen te overtuigen van hun vervreemding van God, hun vervloekte staat, zolang zij buiten God zijn, en Zijn beeld, Zijn gunst en Zijn gemeenschap missen; en dat zij geen verberging hebbend tegen Zijn toorn, bloot liggen voor de eeuwige dood en de verdoemenis; opdat zij gedwongen mogen worden om uit te roepen: Wat zullen wij doen, opdat wij zalig worden?

2. Dit inkomen geeft te kennen, dat de deur open staat; en hen te dwingen in te komen, is hun te doen weten, dat er een geopende deur van toegang is tot God; dat de deur des geloofs voor de heidenen open staat; de deur der hoop is geopend door het Evangelie; de deur van genade, van leven en zaligheid, zijnde het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie; Christus Zelf is de Deur (Johannes 10:9). De deur van het oude verbond der werken is een gesloten deur; alsook de deur van onze eigen gerechtigheid, de deur van heidense zedelijkheid, en van natuurlijke betrachtingen; deze zijn allen gesloten deuren; 'Want er is onder den hemel geen andere naam gegeven, door welken de mensen zalig worden, dan de Naam van Jezus' (Handelingen 4:12). En deze deur is open: 'Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden'. Indien iemand - hij zij wie hij ook zijn mag.

3. Dit dwingen om in te komen, geeft te kennen, een volkomen recht om te komen, en dat zij hartelijk welkom zullen zijn; alsook, dat de leraren hun beide recht geven en verwelkomen moeten. Zij moeten de zondaren machtigen of recht geven om in te komen, door het bevel van hun soevereine Heere en Meester (1 Johannes 3:23): 'Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus'. Zij moeten hen verwelkomen door Zijn belofte (Johannes 6:37): 'Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'.

4. Dit dwingen om in te komen, geeft te kennen, dat de zondaren, niettegenstaande dit rechtgeven en deze verwelkoming, een krachtige afkeer en onwil zullen hebben om in te komen; en dat daarom de grootste moeite gedaan moet worden om hun vooroordelen weg te nemen, en hun genegenheden te winnen. Daar moet regel op regel, gebod op gebod, roeping op roeping zijn, de ene aanbidding na de andere, en de ene beweeg- en dwangreden na de andere; en dat alles is nog niet genoegzaam om de vijandschap van zondaren tegen Christus te overwinnen, totdat Gods kracht de middelen vergezelt; nochtans moeten deze dingen gebruikt worden, in het afhangen van Zijn zegen, niet wetende wanneer, noch in wat middel, een voorspoedige wind des Geestes waaien kan.

5. Dit dwingen om in te komen, geeft te kennen, iets waartoe zij te komen hebben, hetwelk de leraren hun moeten inprenten; namelijk, dat zij in moeten komen tot Christus Zelf, Die beide de Deur is door welke, en het Huis in hetwelk zij komen moeten. Christus wordt 'een zeer vast Huis van behoudenis' genaamd (Psalm 31:3). De zondaren moeten onderwezen worden, dat zij tot in Zijn armen moeten komen, welke uitgebreid zijn, zelfs 'tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk' (Romeinen 10:21). Dat zij moeten komen tot in Zijn hart en ingewanden, welke over hen rommelen, gelijk zij deden over Efraïm (Jeremía 31:20): 'Daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE'. En dat zij moeten komen tot in Zijn bloed en gerechtigheid, en in Zijn genade en volheid.

6. Het geeft te kennen, iets waarom zij in te komen hebben, zowel als waartoe zij te komen hebben; en dus moeten zij onderwezen worden zowel omtrent de boodschap, als omtrent het voorwerp des geloofs. Christus is het voorwerp, en de zaligheid is de boodschap des geloofs. Het is een aannemen van, en rusten op Christus tot zaligheid. Zij moeten inkomen om een maaltijd aan Zijn tafel, en de zaligheid is zekerlijk een goede maaltijd voor een verloren ziel. Zij, die vreemdelingen en buiten zijn, moeten inkomen om een gemeenzame kennis van God in Christus te verkrijgen; want 'dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt' (Johannes 17:3). Zij die arm zijn, moeten inkomen om rijkdom, om duurzaam goed en gerechtigheid. Zij die verminkt zijn, moeten inkomen

om vervulling van al hun gebrek, opdat zij uit Zijn volheid mogen ontvangen genade voor genade. Zij die kreupel zijn, moeten inkomen om genezing en kracht, opdat Zijn genade hun genoeg zij, en Zijn kracht in hun zwakheid volbracht wordt. Dan zal de kreupele springen als een hert. Zij die blind zijn, moeten inkomen om licht en om ziende te worden; want dan zullen de ogen der blinden geopend worden. Zij die omdwalen op de wegen en in de heggen, moeten inkomen om rust en voldoening in Hem, welke zij tevergeefs zoeken in hun lusten, en op de brede wegen die tot de dood en de hel leiden. Met één woord, de zondaren moeten gedwongen worden om in te komen om leven en gelukzaligheid, om vergeving van zonden, om vrede en verzoening met God, en om al de voorrechten van de kinderen Gods; te komen om te horen, opdat hun ziel mocht leven; te komen, om de zaligheid Gods te zien; te komen, om te tasten van het woord des levens; te komen, om te smaken dat de HEERE goedertieren is; te komen, om de liefelijke reuk te ruiken van de Roos van Saron, Die den hemel en de aarde welriekend maakt, en de stinkende reuk van de zonde en de verdorvenheid wegneemt. Kortom, zij moeten, onderwezen worden, dat zij inkomen mogen, en inkomen moeten om Zijn genade deelachtig te worden hier, en de heerlijkheid hiernamaals. Dwing hen in te komen.

7. Het geeft te kennen, dat Hij bereid is om hen in te helpen en in te nemen. Het is niet: dwing hen in te gaan, maar in te komen. Wij moeten hun niet gebieden te gaan waar Hij niet is, maar om in te komen waar Hij is, en daar zij Zijn tegenwoordigheid genieten zullen. De nodiging van zondaren die Christus in het Evangelie doet, is niet: ga, maar kom tot Mij: Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt; komt tot Mij van den Libanon af; de sterkste bemoediging te kennen gevend, en alle tegenwerpingen voorkomend, ontleend aan zwakheid en onvermogen, zeggende: 'ik kan niet komen'; nee, gij hebt niet te schromen, indien gij maar komt. Indien Ik u gebod te gaan zonder Mij, dan mocht gij bevreesd zijn; maar nu Ik u gebied tot Mij te komen, en met Mij te komen en in te komen, zo mag gij verzekerd zijn, dat Ik aan de deur van het huis ben, gereed om u bij de hand te grijpen, en u in te helpen. Hierom wordt gezegd, dat Hij volkomen kan zaligmaken, degenen die door Hem tot God gaan; door Hem, dat is, niet alleen door Hem als de Weg, maar ook door Hem als de Leidsman om u bij de hand te vatten. Dwing hen in te komen.

8. Eindelijk, het geeft te kennen, dat Hij met hen verenigd wilde zijn, en ook dat zij met Hem verenigd werden; het is een aller-nauwste vereniging en gemeenschap met Hem, daar Hij ze toe gebracht wil hebben. Dwing hen in te komen; het is niet alleen tot Hem te komen door een uitwendige belijdenis, maar tot Hem in te komen door het geloof. Al waren de mensen van de oude wereld tot de ark gekomen, en al hadden zij de uitwendige zijde daarvan aangegrepen, zo zouden zij echter door de wateren van de zondvloed weggespoeld zijn geworden. Onze behoudenis ligt in het inkomen; en daarom moeten de leraren niet rusten voordat zij de zondaren hebben ingebracht, zodat zij met de Heere Jezus verenigd, en aan Hem getrouwd zijn geworden. Wij moeten hen dwingen, zeggende: Alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft, en daarop tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams (Openbaring 19:9). De leraren zijn gemachtigd een bruid voor Christus te vrijen, en om zondaren door alle middelen te dwingen om tot Hem in te komen, en aan Hem de hand en het hart te geven. Tot dusverre van wat dit 'dwing hen in te komen' te kennen geeft.

(3) Het derde hoofdstuk door mij voorgesteld is, om te spreken van de reden die hier van dit werk gegeven wordt, namelijk: opdat mijn huis vol worde.

Deze spreekwoordelijke uitdrukking, in overeenkomst met de parabel of gelijkenis, onderstelt dat Christus een huis heeft, en dat Zijn huis vol moet zijn. Hier kunnen wij overwegen:

- A. Wat Zijn huis is.
- B. Wat het vullen van Zijn huis is.
- C. Hoe vol Zijn huis wezen moet.
- D. En waarom Zijn huis vol moet zijn.

A. Wat is Zijn huis? Door Zijn huis mogen wij verstaan Zijne kerk en Zijn volk; hetzij de zichtbare of onzichtbare kerk. Deze worden in verschillende opzichten zijn huis genaamd, al waar Hij woont en Zijn verblijf houdt. Zinnebeeldig, door de uitwendige tekenen van Zijn tegenwoordigheid in de zichtbare kerk (Psalm 132:13-14), en genadiglijk en geestelijk in de onzichtbare kerk hier op aarde; hierom genaamd, 'een woonstede Gods in den Geest' (Éfeze 2:22), en een 'geestelijk huis' (1 Petrus 2:5). Dit huis komt in de Schriftuur voor onder verschillende benamingen. Het is Zijn lusthuis; want de Heere heeft een welgevallen aan Zijn volk, daar begeert Hij te wonen. Het is Zijn schathuis, dat gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waaraan duizend rondassen hangen, allemaal zijnde schilden der helden; aldaar legt Hij Zijn magazijnen van voorraad op, de gehele wapenrusting Gods, welke ons bevolen wordt aan te doen. Het is Zijn wijnhuis, alwaar Hij Zijn volk voedt en onthaalt; hierom zegt de bruid: Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij. Het is Zijn gasthuis, alwaar Hij geneesmiddelen heeft voor alle kwalen, en voor alle soorten van kwalijk gestelde personen, de armen, de verminkten, de kreupelen en de blinden. Het is Zijn washuis, alwaar Hij een wasvat heeft tot reiniging van besmette zielen, en een fontein geopend tegen de zonde en de onreinheid. Het is Zijn bedehuis en dankhuis, alwaar Hij gediend en aanbeden wordt. Het is Zijn eigen huis, en het huis Zijns Vaders, Christus zegt: Zult gij het huis Mijns Vaders maken tot een kuil van moordenaars? De kerk van Christus is Gods huis, omdat Hij hetzelfde gevuld heeft; de HEERE heeft Sion gegrond. Het is Christus' huis; want Hij is er het Fundament van: Niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. Hij is er de Bouwmeester van, Hij alleen draagt al de onkosten van het gebouw, en zal ook alleen al het sieraad daarvan dragen: Hij zal des HEEREN tempel bouwen, en Hij zal het sieraad dragen. Dit is kortelijk iets van het huis.

B. Wat geeft dit vullen van Zijn huis te kennen? Opdat Mijn huis vol worde; dat is:

1. Opdat Mijn uitverkorenen mogen ingezameld worden; opdat de uitverkorenen het mogen verkrijgen, gelijk die het ook zekerlijk verkrijgen zullen; want zo zegt de Heere Jezus: 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37).
2. Opdat Mijn huis vol worde, dat is, opdat Mijn gunstgenoten mogen verzameld worden, 'die Mijn verbond maken met offerande' (Psalm 50:5), en opdat zij zichzelf mogen verzamelen, eer het besluit baart, en terwijl de hittigheid van 's Heeren toorn nog niet komt, opdat zij mogen zoeken gerechtigheid en zachtmoedigheid, naardien zij in deze weg misschien verborgen zullen worden in de dag des toorns des Heeren. Dit is de roeping Gods tot Zijn volk, in zulke dagen van gedreigde oordelen, als die daar wij nu in leven.

3. Opdat Mijn huis vol worde; dat is, opdat de zichtbare kerk afgescheiden, vastgesteld, verenigd en samengevoegd wordt in een zichtbare belijdenis van het geloof, nadat zij verstrooid en verdeeld zijn geworden daar wolven in schaapsklederen, of door dwalende en wrede herders, die met geweld en met wreedheid heersen. God roept tegenwoordig Zijn volk om Zijn huis te vullen, door onder Zijn standaard de verdrevenen Israëls te vergaderen, opdat de kerk door haar zichtbare belijdenis van, en vastkleving aan de waarheid en de zaak van God, verschijnen mocht, in tegenstelling van allen die daar zichtbaar van afvallen; en die dus in plaats van een ware, zichtbare, hervormde, of hervormende kerk te zijn, zichtbare tegenstanders zijn van alle pogingen die sommigen tot een Reformatie doen.

4. Opdat Mijn huis vol worde; dat is, opdat de zegepralende kerk ten haren tijd volkomen gesteld, en al de woningen der heerlijkheid vol mogen worden; want in het huis Mijns Vaders, zegt Christus, zijn vele woningen; Ik ga heen om u plaats te bereiden; ook moet gij er voor bereid worden, en in Mijn Naam trachten voor deze hemelse woningen te bereiden allen, die erfgenamen der heerlijkheid zullen worden; en daarom dwing hen in te komen, opdat Mijn huis vol worde, eerst hier beneden en dan hier boven, opdat zij, eenmaal ingebracht zijnde, naderhand mogen opgebracht worden tot de plaats waar Ik ben, om altijd bij den Heere te zijn.

C. Hoe vol moet Zijn huis zijn? Hij wil dat alle hoeken, alle plaatsen, alle kamers, en alle verdiepingen van Zijn huis vol zullen zijn.

1. Alle hoeken van Zijn huis, naardien er allerlei soort van voorraad en onderstand is voor alle soorten van zondaren, en ook, indien ik het zo mag uitdrukken, een hoek of vertrek voor alle soorten van zondaren. Gelijk ieder soort van schepselen, een hoek of vertrek had in de ark, zo heeft ook iedere soort van zondaren onder de mensen, zowel heidenen als Joden, een plaats of hoek in Zijn huis, volgens het gezicht dat Petrus ontving (Handelingen 10:11-12): 'Hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde; in hetwelk waren al de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels'. Dit vertoonde zondaren van allerlei soort op de aardbodem, van alle winden en hoeken, van het oosten, westen, noorden en zuiden, vanwaar Zijn huis moet gevuld worden (Jesaja 43:5-6). Hij wil iedere hoek van Zijn huis vol hebben, van ieder oord van de bewoonbare aarde; en wij hopen dat de tijd nadert, wanneer, volgens Zijn belofte, 'de aarde vol kennis des HEEREN zal zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken' (Jesaja 11:9); en dat 'Zijn heerschappij zal zijn van zee tot zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde' (Psalm 72:8). 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde' (Jesaja 45:22).

2. Iedere plaats van Zijn huis moet vol zijn; dwing hen in te komen, opdat Mijn huis vol worde; opdat, gelijk er geen ledige hoeken zijn, er ook geen ledige plaatsen mogen zijn. Daar zijn plaatsen in Zijn huis voor een iegelijk naar zijn rang, zijn orde, en standplaats. Een eigen plaats voor de herder of leraar, alzo er waarlijk geen hoger ambtenaar in de kerk is; een eigen plaats voor andere ambtenaren, namelijk, ouderlingen en diakenen. En hoewel het leraarsambt een plaats is, hoger dan die van het volk, zo is er echter geen meerderheid van de ene leraar boven de andere, door Goddelijke instelling, maar een bevallige gelijkheid ten aanzien van de bediening, wat onderscheid er ook mocht wezen ten aanzien van gaven. En wat voorrang een leraar ook heeft, zo is dit geen meesterlijke heerschappij, maar een uitnemendheid of voorrang van bediening, en van herderlijke onderwijzing en overzicht. Opdat nu

iedere plaats vol worde, moeten Zijn dienaren hen dwingen in te komen, om hun plaatsen te nemen; die bekwaam zijn voor de herderlijke bediening moeten inkomen, en hun plaats nemen; die bekwaam zijn voor ouderlingen of diakenen moeten inkomen, en hun plaats nemen in Zijn huis; en alle anderen moeten inkomen, en hun plaats nemen in Zijn huis. David koos liever aan den dorpel van het huis zijns Gods te wezen, dan te wonen in de tenten der goddelozen, of te zitten op een troon van ongerechtigheid.

3. Iedere kamer van Zijn huis moet vol zijn. Wij lezen van de binnenkamers van de Koning (Hooglied 1:4): ‘De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkamers’; en al Gods volk wordt geroepen om in de bijzondere kamers van Zijn huis te komen (Jesaja 26:20-21): ‘Ga heen, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers’, enz. Hier zal ik vier soorten van kamers van Zijn huis noemen, die Hij vol wil hebben.

a. Daar zijn kamers van onderscheiding, die Hij vol wil hebben, zodat wij niet gemengd mogen worden, noch gelijkvormig zijn met de wereld (2 Korinthe 6:17): ‘Gaat uit het midden van hen en scheidt u af’, enz. (Openbaring 18:4): ‘Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt’. Wij moeten in een tijd van algemene afval ons onderscheiden, door uit een bedorven deel van een kerk uit te gaan, en daartegen te getuigen. Dit is de weg, waardoor de heiligen in de Schriftuur hun vijanden overwonnen hebben (Openbaring 12:11): ‘En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis’. Zo moeten wij ons voor den Heere onderscheiden in bedorven afwijkende tijden.

b. Daar zijn in Zijn huis kamers van bescherming, die Hij vol wil hebben, alwaar wij veilig kunnen zijn in de ergste en gevaarlijkste tijden; de Naam des HEEREN is een sterke toren, een sterke kamer van bescherming (Spreuken 18:10). Iedere volmaaktheid van God is een kamer van bescherming; vertrouwen op den HEERE tot in eeuwigheid, enz. Ieder ambt van Christus, en iedere belofte van het verbond is een kamer.

c. Daar zijn in Zijn huis kamers van godsdienst, die Hij vol wil hebben (Mattheüs 6:6): ‘Wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, en uw deur toegesloten hebbende, bid uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden’. Daar zijn kamers van openbare godsdienst; kamers van gezellige godsdienst, wanneer men tezamen komt tot onderlinge stichting; kamers van huiselijke godsdienst, ieder huisgezin in het bijzonder; en kamers van verborgen godsdienst, ieder persoon in het bijzonder gelijk duiven der dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid, zowel als om de ongerechtigheid van het land in het algemeen; al deze kamers wil Hij vol hebben. En waarlijk, iedere kamer van uw huis moest een kamer van godsdienst zijn, en voor zover die zulks is, voor zoverre is zij een gedeelte van Gods huis. Laat ieder bekwaam vertrek een bidplaats zijn; want die Hem zoeken, hunlieder hart zal in eeuwigheid leven.

d. Daar zijn kamers van werk en bezigheid, die Hij vol wil hebben. Het huis van Christus is niet alleen een bedehuis, maar een werkhuis, waarin wij enige dingen voor God te doen hebben in ons geslacht (Mattheüs 20:6): ‘Wat staat gij hier den gehelen dag ledig?’; ‘Ga heen, werk heden in mijn wijngaard’ (Mattheüs 21:28). God roept Zijn volk niet alleen tot bidden, maar ook tot werk en naarstigheid. Wanneer Israël in groot gevaar was aan de Rode Zee, en de vijanden hen van achteren vervolgden, zo zeide God tot Mozes: ‘Wat roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israëls dat zij voorttrekken’ (Éxodus 14:15). Wij moeten niet alleen roepen, maar ook voortgaan aan ons werk en onze dienst in onze bijzondere standplaatsen; gelijk overheden, leraren en

het volk, een iegelijk aan het werk van zijn stand, opdat zij God daarin verheerlijken mogen.

d. Gelijk iedere hoek, iedere plaats, iedere kamer, zo moet ook iedere verdieping van Zijn huis vol zijn. Daar zijn twee verdiepingen van Zijn huis, de onderste verdieping op aarde, en de bovenste in de hemel; deze beiden wil Hij vol hebben; beide de strijdende en de zegepralende. Zij zijn maar twee verdiepingen van hetzelfde huis; en daarom worden al de gelovigen, die gezegd worden ‘gekomen te zijn tot den berg Sion en de stad des levenden Gods’ (Hebreeën 12:22), ook gezegd, gekomen te zijn tot het hemelse Jeruzalem, en vele duizenden der engelen; tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God den Rechter over allen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen. Wie zijn ze, die tot dit huis gekomen zijn? Alle gelovigen in Christus, die in het volgende vers gezegd worden gekomen te zijn tot den Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en tot het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel. Opdat dan iedere verdieping van Zijn huis vol worde, zo moeten de zondaren gedwongen worden in te komen. Met één woord, Hij wil Zijn huis zó vol hebben, dat er geen ledige plaats zijn mag. Daar is voor zondaren een toegang, zolang de dienstknechten gelegenheid hebben te zeggen: daar zijn alreeds zo velen ingekomen, en nog is daar plaats. Daar is plaats voor de gehele ontelbare schare die gemeld wordt (Openbaring 7:9): ‘Uit alle natie en geslachten en volken en talen’. O dat de zondaren dan wilden inkomen! Laat er toch geen ledige hoek, geen ledige plaats, geen ledige kamer, noch een ledige verdieping van Zijn huis zijn; want Hij wil die allen vol hebben.

D. Waarom moet Zijn huis vol zijn? Hiervan zal ik alleen deze twee redenen geven.

1. Hoe voller Zijn huis is, hoe voordeliger voor de gasten. Gelukkig zij die tot Hem inkomen, en Zijn huis vol maken! Hoe voller het is, hoe nuttiger en behulpzamer zij elkaar zijn; wanneer zij bekeerd zijn, dan versterken zij hun broeders. Hoe voller het huis is, hoe aangenamer en vermakelijker het is, wanneer zij zich tezamen in gebeden en dankzegging verenigen. Zij zijn ook te meer tot bemoediging van elkaar, gelijk men ijzer met ijzer scherpt; ja ook meer tot bemoediging van degenen die buiten zijn, om in te komen; want dan zijn zij gereed te zeggen: ‘Wij zullen met u gaan, want wij hebben gehoord dat God met u is’. Hoe voller, hoe veiliger en hoe meer bevrijd van schade; want een ledig huis gaat ten verderve. Het is de grootste vloek, wanneer er gezegd wordt: Zie, uw huis wordt u woest gelaten en ledig; maar het is een grote zegen wanneer het huis vol is; vol van gasten, en vol van voorraad voor dezelve. En waarlijk in Zijn huis is overvloed van brood.

2. Hoe voller het huis is, hoe meer heerlijkheid den Heere van het huis wordt toegebracht. Hoe voller Gods huis is, hoe meer dank en lofzegging Hij van al deze inwoners ontvangen zal; want ‘welgelukzalig zijn zij die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk’ (Psalm 84:5). Hij wil daarom Zijn huis vol hebben, opdat velen de roem van Zijn genade en barmhartigheid, macht en goedertierenheid loven zouden, tot in alle eeuwigheid. Tot dusverre van het derde hoofdstuk.

TOEPASSING

(4) Nu kom ik tot het vierde hoofdstuk dat door mij is voorgesteld, namelijk de toepassing.

Is het zo, dat de dienaren van Christus een macht hebben om zondaren te dwingen om tot Hem in te komen, opdat Zijn huis vol worde? Zie hier dan uit:

1. Dat de dienaren van Christus, die door Hem gezonden zijn, van Hem gezag ontvangen hebben. Zij zijn, als het ware, Christus' mond (2 Thessalonicenzen 2:8). Zij zijn de sterren in Zijn rechterhand en Zijn medewerkers. Zij Zijn Christus' gezanten; en gelijk God Christus zendt, also worden zij door Hem gezonden. Zij hebben de sleutelen van het koninkrijk der hemelen, en de grootheid van hun bedienende macht blijkt uit de last die hun gegeven wordt (Jeremía 1:17-18): 'Gij dan, gord uw lendenen en maak u op, en spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal; wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla. Want, zie, Ik stel u heden tot een vaste stad en tot een ijzeren pilaar en tot koperen muren tegen het ganse land: tegen de koningen van Juda, tegen haar vorsten, tegen haar priesters en tegen het volk van het land'. De macht die hun gegeven is, is die van den Heere Jezus Christus (1 Korinthe 5:4). De grootheid van hun macht blijkt uit de grote bestraffing die zij ontvangen over het niet uitvoeren van hun ambt, en het niet gebruiken van hun gezag tegen verleidende en dwalende leraren (Openbaring 2:14,20). Het blijkt ook uit de grote heerlijkheid die zij van God ontvangen zullen, die hun macht getrouwelijk uitvoeren (1 Petrus 5:2-4). Zij zullen de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen. En daarom moesten de mensen hun gezag eerbiedigen; want Christus heeft gezegd: 'Wie u verwerpt, die verwerpt Mij' (Lukas 10:16).

2. Zie hier ook uit, de behoorlijke palen van de kerkelijke macht. Deze moet gebruikt worden ten goede en tot opbouw van het lichaam van Christus en om zondaren te dwingen om in te komen. De kerkelijke macht wordt onwettig gebruikt, wanneer zij de mensen dwingt om uit te gaan, en niet om in te komen. Het is de grootste wederspanning tegen een koning, wanneer zijn wapenen en zijn krijgstuig tegen hemzelf en zijn familie gebruikt worden; zo is het ook de grootste wederspanning tegen Sions Koning, wanneer een kerk gebruik maakt van de macht die Hij haar gegeven heeft, tegen Hem en tegen Zijn kinderen, tegen Zijn zaak en tegen Zijn belang. De leraren en kerkelijke gerechtshoven hebben geen macht om iets te doen tegen de waarheid, of tegen de stichting van Gods kinderen. Zie 2 Korinthe 10:8 waar gezegd wordt: 'Indien ik ook iets overvloediger zou roemen van onze macht, welke de Heere ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uw nederwerping'. Zie ook 2 Korinthe 13:8,10. De kerkelijke macht die gebruikt wordt tegen de waarheid en tot nederwerping van Gods kinderen of tot verderf van hun zielen en geestelijke voorrechten, moet nietig en krachteloos verklaard en geenszins erkend worden.

3. Zie hier ook uit, de kracht van het woord en van Gods ordonnantiën, wanneer deze behoorlijk in Zijn Naam bediend worden (Mattheüs 18:18): 'Al wat gij op de aarde zult binden, zal in den hemel gebonden wezen, en al wat gij op de aarde ontbindt, zal in den hemel ontbonden wezen'. Zie de macht en krachtdadigheid van dezelve ook (Mattheüs 28:18-20). Groot is de kracht van Gods Woord, en van een evangelische bediening in de hand des Geestes. Het heeft een verlichtende en besturende, een overtuigende en bekerende, en een vernederende en vertroostende kracht (Psalm 19:7-8): 'De wet des HEEREN is volmaakt, bekerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den slechte wijsheid gevende; de bevelen des HEEREN zijn recht, verblijvende het hart; het gebod des HEEREN is zuiver, verlichtende de ogen'.

4. Zie hier ook uit, de vijandschap van de wereld tegen Christus, dat zij moet gedwongen worden om in te komen, en gevolglijk wat een zwaar werk dat van een leraar van het Evangelie is. Indien hij getrouw is, zo kan hij niet dan tegenstand van de aarde en de hel ontmoeten. De leraren moeten staat maken om de tegenspreking van de zondaren tegen henzelf te verdragen, en om allerwegen tegengestaan en tegengesproken te worden. Indien zij getrouw zijn, dan zullen zij geacht worden te zijn mannen des krakeels den gansen lande, beroerden Israëls en die de wereld in roer stellen. Indien hun getuigenis getrouw en oprecht is, dan moet zij degenen die op de aarde wonen, pijnigen; en de aarde zal trachten om hen wederom te pijnigen en om de getuigen te doden. Doch zij moeten het verderf van satans koninkrijk en de opbouw van Sions vervallen muren trachten te bevorderen, hoe zeer de mensen en duivelen ook mogen woeden.

5. Zie hier ook uit, hoe schuldig zij zijn, die de deur vernauwen, en de roeping van het Evangelie verhinderen, in plaats van zondaren te dwingen om in te komen. De dwalende en wettische leraren drijven de mensen in zichzelf, in plaats van ze in te brengen tot Christus. Zij zeggen zakelijk: Daar is geen plaats voor zulke en zulke zondaren in Christus' huis; geen plaats voor u, die niet verootmoedigd en boetvaardig en zo en zo gesteld zijt; geen plaats voor de arme, voor de verminkte, voor de blinde, voor de omzwervende zondaren. Hoe strijdig is die trant van prediking tegen het oogmerk van het Evangelie, hetwelk is om diezelfde zondaren te dwingen om in te komen, wie de wettische leertrant zou willen buiten houden en uitsluiten.

6. Zie hier ook uit, de natuur des geloofs; het is een inkomen zoals wij zijn: arm, verminkt, kreupel, blind en goddeloos, zonder te wachten naar betere hoedanigheden, welke wij nooit verkrijgen zullen tenzij wij tot Christus om dezelve komen. Het geloof wordt in de Schriftuur uitgedrukt naar onze natuurlijke gelegenheid, omdat wij van nature hoog zijn in onze verbeelding; daarom wordt het uitgedrukt door een afkomen (Jesaja 47:1): 'Daal af en zit in het stof'; (Lukas 19:5): 'Zachéüs, haast u en kom af'. Omdat wij natuurlijk laag en aards zijn in onze genegenheden, daarom wordt het somtijds uitgedrukt door een opkomen (Hooglied 8:5): 'Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn en lieflijk leunt op haar Liefste?' Omdat wij natuurlijk verre van God zijn, daarom wordt het somtijds uitgedrukt door een naderen (Leviticus 10:3): 'In degenen die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden'. Omdat wij natuurlijk geneigd zijn om van God af te wijken, daarom wordt het genaamd een wederkeren (Jeremía 3:22): 'Keert weder, gij afkerige kinderen!' Omdat wij binnen zijn, ten aanzien van de gemeenschap met de wereld, daarom wordt het genaamd een uitgaan (2 Korinthe 6:17): 'Gaat uit het midden van hen en scheidt u af'. En omdat wij buiten zijn, ten aanzien van de gemeenschap met God in Christus, zo wordt het een inkomen genaamd: Dwing hen in te komen.

7. Zie hier ook uit, dat de kerk Christus' huis is; hierom zegt Hij, opdat Mijn huis vol worde. Mijn huis; Hij is de Heer van het huis. De wet van het huis is Christus' wet, en daarom moet die niet geschonden worden. De ordonnantiën van het huis zijn de ordonnantiën van Christus, en moeten daarom niet misbruikt worden. De dienaren van het huis zijn Christus' dienaren, en daarom moeten zij geen dienaren van mensen, of mensenbehagers zijn, in enige weg die Christus onbehagelijk is. Zij zijn geen dienaren van Christus, indien zij dienaren worden van koningen, om hun ordonnantiën en wetten te lezen en af te kondigen, welke strijden tegen de ordonnantiën en wetten van den God des hemels; zij zijn geen dienaren van Christus, indien zij dienaren worden van patronen en grote heren, tot onderdrukking van de kinderen van Christus in Zijn huis. De dienaren van het huis moeten daarom dienaren van Christus zijn; de kinderen

van het huis zijn Christus' kinderen, en daarom moeten zij niet van hun geestelijke voorrechten beroofd worden. De gerechtshoven van het huis zijn Christus' gerechtshoven, en daarom moeten dezelve niet tegen Hem gebruikt worden, zodat zij moeite zouden verdichten bij inzetting, want dan kunnen zij zich met Hem niet vergezelschappen; noch wij behoorden ons te vergezelschappen met hen. De regering van het huis is Christus' instelling, als Heere van het huis: en daarom moet die niet aangevallen of omgekeerd, veracht of verkleind worden. Sommigen prijzen de leer, maar verwerpen de regering van Christus' huis; doch daar is een leer van het woord, aangaande de regering van Christus' Kerk; en daarom, indien zij een behoorlijke achting hadden voor de gehele leer van Christus' huis, dan zouden zij ook de regering van Zijn huis eerbiedigen. De Presbyteriaanse kerkregering, als gegrond op het Woord van God, is een gedeelte van Schotlands verbondsreformatie; en tenzij degenen die zich Presbyterianen hebben beleden te zijn, nu bewijzen kunnen, dat de Presbyteriaanse kerkregering zondig, onwettig en met Gods Woord strijdig is, zo moeten zij erkennen, dat onze nationale verbonden in deze zaak, zowel als in andere leerstukken, verbindend zijn. En waarlijk, indien een verbond met God in wettige of geoorloofde zaken, niet verbindend is, dan is nooit enig verbond zodanig geweest.

8. Zie hier ook uit, wat een droevige en beklaglijke zaak het is, wanneer Christus' huis ledig is. Hoe jammer is het, dat Zijn huis ledig zou zijn, die zulk een vriendelijk en mild Heere is, Die niet begeert dat Zijn huis ledig zijn zal! Daar is niets dat Hem meer mishaaft, of Hem tot grotere oneer verstrekt, dan te zien dat Zijn huis van gasten ledig is, en dat er zo weinigen inkomen. Hij ziet Zijn huis aan als woest gelaten, wanneer het ledig is van dezulken, die door de deur inkomen, en vol van dieven en moordenaren, die door de deur niet inkomen, maar van elders inklimmen. Hierom is het een van de zwaarste oordelen die Hij tegen een kerk uitsprekt, en over haar brengt, wanneer Hij deze ledig en woest laat, wegens haar ongeloof door niet tot Hem in te komen op Zijn roeping (Mattheüs 23:37-38): 'O! Jeruzalem, Jeruzalem, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, enz. maar gij hebt niet gewild. Zie, uw huis wordt u woest gelaten'. Droevig is het geval van een kerk, wanneer zij ledig gelaten wordt van oprechte belijders, ledig van getrouwe leraars, ledig van zuivere ordonnantiën, en ledig van genadige invloeden; zulk een ledigheid en verwoesting is een zwaar oordeel; en wanneer die gelaten wordt in de handen van rovers, die Christus beroven van Zijn eer, en van Zijn Koninklijke kroon en waardigheid, alsook Zijn volk van hun voorrechten, dan wordt Zijn huis, als het ware, overgebracht van Hem tot hen, zodat het niet meer Zijn, maar hun huis is; 'zie, uw huis wordt u woest gelaten'. Wee die kerk, die van Christus' verlaten, en in de handen van vijanden en rovers overgegeven is! Wat zullen zij met de leer, de tucht en de regering van de kerk doen, anders dan blijven roven en vernielen tot de fundamenten toe?

9. Zie hier ook uit, dat het een stof van lof en dankzegging, alsook een grote genade is, in tijden van verval, wanneer er nog enigen zijn, die inkomen en Zijn huis vol maken, opdat het niet geheel ledig gelaten worde. Het is een genade, indien er nog een overblijfsel is, dat de naam van Zijn huis ophoudt, en dat 'een welgevallen heeft aan haar stenen, en medelijden met haar gruis' (Psalm 102:14-15). Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsels gelaten had, als Sodom zouden wij geworden zijn, enz. Sommigen roepen uit: Verdeeldheid, verdeeldheid! Zulke en zulke mensen zijn enkel voor verdeeldheid en scheuring! Doch wanneer de afval algemeen wordt, dan wordt de verdeeldheid een noodzakelijke plicht, en een grote goedertierenheid; anders liep alles tezamen in de afval, en zou de vrede en de

voorgeving van broederlijke liefde tot een graf maken, om alle ijver voor God, Zijn waarheden en belang daarin te begraven. Indien Christus' huis bezorgers geen zout hebben in henzelf, gelijk Hij hun beveelt (Markus 9:50), hoe kunnen zij vrede houden onder elkaar, tenzij het een vrede zij zonder het zout der waarheid, gelijk de vrede van een mesthoop, daar ieder deeltje het andere aansteekt en bederft? Vrede zonder waarheid, is maar een verbintenis tegen de hemel. Mistrouw toch hun oprechtheid, die gedurig uitroepen over de scheuring en de verdeeldheid, maar niet één woord melden van de afval en de verdorvenheden van de tijd. Wie zijn de scheurmakers en die verdeeldheid aanrichten in Schotland? Die de verbondsreformatie van hetzelfde, die op het Woord van God gegrond is, aankleven; of zij die dat werk der Reformatie tot de grond toe, zoeken te slechten? Onderstel dat van een gezelschap dat langs een gracht op een weg wandelt, de meesten in de gracht vallen, en deze dan tot hun makkers roepen: 'Indien gij niet hier komt en u hij ons vervoegt, zo zullen wij u van scheuring en verdeeldheid beschuldigen'; hoe bespottelijk zou die beschuldiging niet zijn! Immers mogen zij gezegd worden uit het huis te gaan, die uit de weg gaan van het huis, die buiten de orde, de regel en de regering van het huis gaan; maar zij mogen eigenlijk gezegd worden in het huis te komen en daarin te blijven, die zich houden bij de leer, de dienst, de tucht en de regering van het huis; dus zeg ik, dat het in een tijd van afval een genade is, dat er enigen inkomen en Zijn huis vol maken, dat zij daarin blijven, en bezit daarvan houden, door een ijverig getuigen en strijden voor het geloof; terwijl anderen uitgaan door de deur van afwijking en verval; en mogelijk heeft Christus enige discipelen onder hen, tot wie Hij zegt: wilt gijlieden ook niet weggaan? De Heere doe al de maagden ontwaken, die in deze onze dag in slaap gevallen zijn!

10. Zie hier ook uit, de plicht beiden van de leraren en het volk. De plicht van de leraren en hun werk; hun werk is niet alleen een drijvend werk, dewijl zij de wet prediken als een tuchtmeesteres om tot Christus te leiden, maar het is ook een trekkend werk, dewijl zij het Evangelie van Christus prediken, die verhoogd is geworden om de mensen tot Hem te trekken, door Zijn liefde en genade. Hun werk is een inwinnend werk, trachtende zielen voor Christus te gewinnen. Ook is hun werk een volmakend werk, opdat het huis van hun Heere vol worde, opdat iedere hoek, iedere plaats, iedere kamer en iedere verdieping van Zijn huis vol worde. Zolang het Evangelie gepredikt wordt, wordt het huis vol gemaakt; en zolang er plaats is in Zijn huis, zolang is er werk voor een leraar; zijn werk is nooit gedaan zolang zijns Meesters huis ledig is: dwing hen in te komen, opdat Mijn huis vol worde.

Verder, hun plicht is (gelijk de samenhang van de tekst aanwijst):

1. Uit te gaan (vers 21), in de wijde wereld: 'Gaaf heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen' (Markus 16:15). En gelijk zij moeten gaan in de wereld, zo moeten zij ook gaan uit de wereld en uit zichzelf.
2. Zij moeten haastiglijk uitgaan (vers 21), zonder enige tijd te verliezen; omdat de zondaren in gevaar zijn van eeuwig verloren te gaan, daarom moeten wij haasten om ze als vuurbranden uit het vuur te rukken; nu is het de welaangename tijd, nu wordt de Geest beloofd.
3. Wij moeten hun doen weten, dat wij in goede ernst zijn voor onze Meester, en niet trachten hun zinnen te strelen, maar hun harten te raken, aanhoudend hen te dwingen, en geen weigeringen aan te nemen.
4. Hoe velen er ook mochten inkomen, zo hebben wij hun te zeggen, dat er nog plaats is voor meer; dat Christus' hart open staat; dat Zijn rijkdommen onuitputtelijk zijn, en dat er overvloed van brood is in Zijn huis.

5. De ijver van Zijn huis moet ons verteren; want onze bezorgdheid moet zijn dat Zijn huis vol worde; het getal der uitverkorenen moet vol, en de anderen onverschoonlijk gelaten worden: Al wat Hem de Vader geeft, zal tot Hem komen; ja die moet Hij toebrengen, en zij zullen Zijn stem horen. Laat dit onze bemoediging zijn, wanneer velen niet geloven.

6. Nochtans moeten wij hun het gevaar van hun weigering en verontschuldiging aantonen (vers 21): ‘Toen werd de Heere des huizes toornig’; wij moeten hun zeggen wat een vreselijke zaak het is, Christus te vertoornen; en dat zij den Zoon moeten kussen, opdat Hij niet toorne, en zij op den weg vergaan; de genade te verachten, is de genade te verbeuren, gelijk Ezau zijn eerstgeboorterecht.

7. De leraren moeten gedenken aan de rekenschap, die zij moeten geven (vers 22): ‘Heere, het is geschied gelijk Gij bevolen hebt, en nog is er plaats’. De leraren moeten van de vrucht van hun bediening rekenschap geven; zij moeten rekenschap geven van hetgeen zij doen, en wat voorspoed zij daarin hebben. Zij moeten het nu doen voor een troon van genade; indien zij vrucht van de arbeid van hun zielen zien, dan moeten zij tot God gaan met hun dankzeggingen; en indien zij tevergeefs arbeiden, dan moeten zij tot Hem gaan met hun klachten. Zij moeten ook hierna rekenschap geven voor de rechterstoel van Christus; zij zullen als getuigen worden ingebracht, tegen degenen die in hun ongeloof volharden en verloren gaan, om te bewijzen dat zij oprechtelijk genodigd waren; en ook als getuigen voor degenen die door de genade de roeping aannemen; zie, Ik en de kinderen die de HEERE Mij gegeven heeft. De apostel dringt dit aan als een reden, waarom de mensen acht zouden geven op het Woord, dat tot hen gezonden wordt door Christus’ dienaren; ‘want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen’ (Hebreeën 13:17).

8. De leraren moeten de kudde met een goed voorbeeld voorgaan, en hen dwingen om in te komen; niet om in te gaan zonder ons, maar om zo in te gaan, dat wij met hen, of voor hen ingaan. De leraren moeten niet zijn gelijk de timmerlieden, die de ark voor anderen bouwden, en zelf in de wateren verdronken; die anderen het Evangelie prediken, en zelf verwerpelijk zijn. De mensen hebben ogen om te zien wat wij doen, en hoe wij wandelen, zowel als oren om te horen wat wij zeggen en hoe wij spreken.

Aan de andere zijde, zie hier ook de plicht van het volk, dat het Evangelie hoort. Hebben de leraren macht om u te dwingen om in te komen, opdat het huis van Christus onze Heere vol worde? Kom dan tot onze Heere Jezus in; en indien gij enige tegenwerpingen, enige afkerigheid of onwilligheid hebt, o, laat uzelf gedwongen worden. Wederstaat toch de bedienende dwang niet, die het God behaagt te gebruiken. Gewillige zielen zijn zekerlijk welkom, wanneer zij, die onwillig zijn, gedwongen moeten worden. Indien God u gewillig heeft gemaakt, dan is het wel; een dag van Zijn heirkraft heeft u zo gemaakt. Indien gij tegenwoordig gewillig, volstrekt gewillig, blijmoedig gewillig, en algemeen gewillig zijt; tegenwoordig gewillig zonder het minste uitstel; volstrekt gewillig, zeggende: ‘Ik moet Hem hebben, of ik ga verloren’; blijmoedig gewillig, tevreden zijnde om met blijdschap alles te verkopen wat gij hebt, voor de parel van grote waarde; en algemeen gewillig, om Christus te hebben in al Zijn ambten, als Zaligmaker om u zalig te maken van uw zonden, zowel als om u te bevrijden van de hel; ik zeg, indien gij gewillig zijt gemaakt, en gij werkzaam kunt zijn om in te komen, zo zal de gewillige ziel de welkome ziel zijn. Doch indien gij zwarigheden en tegenwerpingen vindt, en niet werkzaam kunt zijn, o geef u dan lijdelijk over; indien gij niet zo werkzaam kunt zijn om in te komen zonder dwang, geef u dan lijdelijk over, dat is, wees gewillig om gedwongen en ingetrokken te worden; wederstaat den Heiligen Geest en Zijn trekkende bewegingen en invloeden

niet, wederstaat de roeping van het Evangelie niet, maar legt uzelf bloot om gedwongen, dat is om overtuigd, bekeerd, overreed, vermaand en gesmeekt te worden om in te komen, opdat onzes Heeren huis vol worde.

O arm zondaar! kom in, laat mij u dwingen in te komen tot Christus Jezus, Die gereed staat om u in Zijn huis en hart te verwelkomen! Vraagt gij: Hoe zal ik inkomen? Kom in, gelovende; en indien gij niet geloven kunt, zo zie op tot de auteur des geloofs, zeggende: Ik geloof, Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp. Kom in, u bekerende van al uw zonden; en indien gij u niet bekeren kunt, zo zie op Christus, Die verhoogd is tot Vorst en Zaligmaker, om te geven bekering en vergeving van zonden. Kom in, biddende; en indien gij niet bidden kunt, komt dan tot Hem, uitzien naar den Geest der genade en der gebeden, in het Evangelie beloofd. Kom lopende in; en indien gij niet lopen kunt, bid Hem dat Hij u trekke, zeggende met de bruid: Trek mij, wij zullen U nalopen. Door welke drangredenen zal ik u dwingen om in te komen? Daar zijn enige schrikkelijke drangredenen, die ik zou kunnen gebruiken, zoals bijvoorbeeld:

1. Overweeg dat de vijanden op u aankomen als een stroom; en wat zult gij doen, indien gij niet tot Christus inkomt? De stromen zullen u doen verdrinken, indien gij niet ingaat in de ark. Daar komt een stroom van dwaling aan, die uw ziel dreigt te bederven. Daar komt een stroom van afval en verdorvenheid, en is alreeds gekomen, en gij zult door de stroom weggevoerd worden, indien gij niet tot Jezus komt. Daar komt een stroom van toorn; o overweeg toch de omstandigheden van de tijd daar wij in leven; God is gewapend tegen Brittannië en Ierland, wegens verbondsbreuk en meenedigheid. Hoewel Schotland en Engeland muren hadden die tot aan de hemel reikten, en scheepsvloten die de gehele oceaan bedekten, en al waren Frankrijk en Spanje beiden in slaap, zo heeft God nochtans een twist die Hij bepleiten zal; want Hij zegt: zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is? Doch hoewel God geen twist had met de kerk en het land in het algemeen, zo heeft Hij nochtans iets tegen u in het bijzonder; o mens! wie gij ook zijt, die nog nooit met Christus verenigd en tot Hem gekomen zijt, gij zijt onder de veroordeling van de wet, zolang gij het Evangelie niet gelooft. Mag ik u dwingen door de vloek der wet daar gij onder zijt, om uit te roepen: Wat zal ik doen, opdat ik zalig worde? Indien gij uw gemis van Christus zag en de eeuwige toorn daar gij voor open ligt zolang gij buiten Christus zijt, gij zoudt meer uitroepen dan ooit een stervend mens gedaan heeft om een medicijnmeester, of een mens in gevaar van te verdrinken om een boot. Zijt gij vergenoegd te leven en te sterven onder de eeuwige toorn van de eeuwig levende God? Wij dan, wetende den schrik des Heeren, zouden graag de mensen bewegen om tot Christus te komen. O het is vreselijk, te vallen in de handen van den levenden God.

2. Doch ik wil u liever dwingen door de zegeningen van het Evangelie. O dat God Zelf u moge trekken met de koorden van liefde en genade.

Overweeg dan o zondaar! dat de roeping aan u geschiedt, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Ons is gelast om uit te gaan ten einde u in te brengen (vers 21): 'Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen en verminkten en kreupelen en blinden hier in'. 'Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen' (Markus 16:15). En nu zijn wij door Gods voorzienigheid, zoverre als tot deze plaats uitgegaan, om u te dwingen om in te komen. Gij die arm zijt, kom in om verrijkt te worden; gij die verminkt zijt, kom in om verzorgd te worden, gij die kreupel zijt, kom in om hersteld te worden; gij die blind zijt, kom in om verlicht te worden; gij die omzwerft op de brede wegen van de hel, kom in, om zalig gemaakt te worden, beiden van de zonde en van den toorn Gods. Gij die nooit tevoren tot Christus gekomen zijt, o kom toch nu tot Hem in: wat gij ook tevoren geweest mocht zijn, aan

wat euveldeaden gij ook schuldig mag geweest zijn, zo zal nochtans al het verledene vergeten worden, indien gij heden maar wilt inkomen; van deze dag af zal Hij u zegenen. O mocht dit de gelukkige ure zijn, dat de doden de stem des Zoons Gods mochten horen en leven! Gij, die u verbeeldt dat gij tevoren tot Christus mocht gekomen zijn, en uzelf evenwel bedriegt, en u afhoudt van te geloven door de bevatting die gij hebt, dat gij alreeds gelovigen zijt, o kom tot Hem om vaster werk te maken; kom, grijp Christus beter aan dan ooit, met zulk een greep die de dood zelf niet zal los maken. Gij, die jong zijt, kom in en ontvang genade om aan uw Schepper te gedenken en om Hem vroeg te zoeken Die gezegd heeft: Ik heb lief die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden. Gij ouden! kom in tot Jezus, en ontvang voor uw grijze haren een kroon van gerechtigheid, opdat wanneer de dood komt, gij onder die zaligen mocht zijn die in den Heere sterven. Gij, die hier alleen gekomen zijt om op andere mensen te zien, o kom in, en gij zult den koning zien in zijn schoonheid. Gij, die hier gekomen zijt om uw nieuwsgierigheid te voldoen, komt in, en gij zult voldoening ontvangen voor uw ziel; uw hart zal gevoed worden, en niet alleen uw uitwendige zinnen. Gij, die hier om de een of andere beuzelachtige reden gekomen zijt, gelijk Saul de ezelin zijns vaders gaande zoeken, namelijk, het een of andere vleselijk en dierlijk inzicht, o kom in! en gij zult een koninkrijk ontvangen voor dat gij heen gaat; want die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven. Gij, die hier gekomen zijt om te spotten, o kom in tot Jezus, Die zegt: ‘Gij slechten, hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten? Keert u tot Mijn bestraffing; zie, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekendmaken’ (Spreuken 1:22-23). Gij, die hier gekomen zijt onder een zware last van zondes Schuld, o kom in, en ontvang vergevende genade! Gods vrijspraak wordt u aangeboden: Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mij nentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet’ (Jesaja 43:25). Gij, die hier gekomen zijt onder de macht en besmetting van de zonde, o kom in! en ontvang heiligende en reinigende genade; want hier is ‘een geopende fontein tegen de zonde en tegen de onreinheid’ (Zacharía 13:1). Gij, die hier gekomen zijt zonder te weten waarom, o kom in tot Jezus en gij zult weten, waarom Hij u in Zijn voorzienigheid hier gebracht heeft; gij zult weten, wat ook uw oogmerk geweest mocht zijn, dat God daarin een oogmerk van genade voor u gehad heeft. Gij, die hier gekomen zijt alleen om een leraar te zien ordenen en bevestigen, in deze ongewone omstandigheden van de kerk, o, kom in! wij willen u dwingen om in te komen tot Christus, en gij zult een groter gezicht en een veel ongemene ordening zien; gij zult Christus zien, door den Vader verordend om voor u een Leraar en een Zaligmaker, een Profeet, Priester en Koning te zijn; want Hem heeft God de Vader verzegeld. Gij, die hier gekomen zijt enkel om een leraar onder u te ontvangen, o kom in! kom in en ontvang de beste Leraar eerst, namelijk, onze Meester als uw Leraar; neem eerst Christus en dan Zijn Paulus en al de apostelen als de uwen; dan zult gij de leraar; en Gods zegen en gunst met hem, ontvangen.

Overweeg nog eens, om u te dwingen om in te komen, dat iedere deur van Zijn huis voor u openstaat om in te komen, opdat Zijn huis vol worde: Ik ben de Deur, zegt Christus; en in dit eeuwige Evangelie wordt deze deur geopend en daar is niets om uw ingang te beletten. Alle beletselen, aan Gods zijde, zijn dadelijk weggenomen; de wet is vervuld, de rechtvaardigheid is voldaan, de toorn is gestild, en de dood overwonnen door deze Jezus; en alle beletselen, aan uw zijde, zijn in kracht weggenomen; want het geloof, en alle genade en heerlijkheid is verworven; alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft. De deur is open, komt maar in, en neemt Hem met de hand des geloofs,

uw toestemming en bewilliging gevend tot het verdrag: hier is de deur van genade en barmhartigheid geopend; de deur der hoop is u geopend in het dal van Achor; de deur des levens is geopend voor dode zondaren, o, kom in tot Hem, opdat gij het leven mocht hebben; de deur van vergeving is geopend voor schuldige zondaren, enz., de deur des vredes is geopend voor wederhorigen; Christus heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ook de wederhorigen om bij Hem te wonen; de deur der heiligmaking is geopend voor onreine zondaren; het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden, ook is Hij u van God geworden heiligmaking; de deur des geloofs is geopend voor ongelovige zondaren; Christus is zowel de werkmeester als het voorwerp van hetzelfde; o, kom dan tot Hem in om de genade des geloofs! de deur der bekering is geopend voor onboetvaardige en verharde zondaren; Christus is verhoogd om bekering te geven; de deur der zaligheid is geopend voor verloren zondaren; Christus is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was; de deur der vertroosting is geopend voor neerslachtige zondaren; kom dan in tot Hem Die de vertroosting Israëls is; de deur is geopend voor allen die niet denken of denken kunnen, dat deze geopend is; 'Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, also zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten' (Jesaja 55:8-9).

Onzes Meesters huis is als het nieuwe Jeruzalem, dat drie poorten heeft aan iedere hoek (Openbaring 21:13): 'Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten'; en al de poorten van Zijn huis staan open. Waar woont gij, mens, in Schotland of in Engeland? In het oosten of in het westen? In het zuiden of in het noorden? O kom toch in, want de poorten staan voor u open! (Jesaja 43:5-6): 'Ik zal uw zaad van den opgang brengen en Ik zal u verzamelen van den ondergang. Ik zal zeggen tot het noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng Mijn zonen van verre en Mijn dochters van het einde der aarde'. Indien iemand van u heen gaat, denkende of zeggende, dat er niet één woord tot u gesproken was, zo neem ik de vier oorden des hemels, het oosten, westen, noorden en zuiden, tot getuigen, dat gij geroepen zijt om in te komen.

Dit is de eerste aanbidding van Christus, die de tegenwoordige spreker aan de meesten van ulieden ooit gedaan heeft, en zij zal waarschijnlijk ook de laatste zijn. Het is het eerste gezicht, dat wij allen ooit van elkaar hebben gehad, en het is waarschijnlijk dat wij elkaar nooit meer horen of zien zullen, totdat het zij voor de ontzaggelijke rechterstoel van onze Heere Jezus Christus, wanneer Hij komen zal op de wolken des hemels. En met het oog op die vreselijke dag des oordeels, wilde ik u nu dwingen om tot Hem in te komen, Die alsdan tot de goddelozen zeggen zal: Gaat weg van Mij, gij vervloekten! maar die nu op een genadetroon zit, zeggende: Kom tot Mij, gij vervloekte zondaren, en ontvangt een zegen. O laat ik u dan dwingen door het geduchte gezag van den grote God, en door het bloed en de ontfermende ingewanden van den Heere Jezus Christus, om tot Hem in te komen, tot al die einden welke ik gemeld heb.

Overweeg hoe ledig Zijn huis, wat plaats, daarin is, en hoe weinigen daarin komen; zal het dan ook, wat u aangaat, ledig gelaten worden? Iedere hoek, iedere plaats, iedere kamer, en iedere verdieping staat, wat u aangaat, ledig, hoewel gij geroepen wordt om in te komen, opdat Zijn huis vol worde: O verkondigt het niet te Gath, boodschapt het niet op de straten van Askalon!

Zeg mij: wat hebt gij tegen Christus? Is Zijn Persoon verachtelijk, Die de IMMANUËL, God met ons is? Is Zijn verdienste verachtelijk? Zijn de genade en de

heerlijkheid, en een gelukzalige eeuwigheid niets bij u, of uw achting onwaardig? Nog een kleine tijd, en de tijd zal niet meer zijn; en indien de tijd voorbij is eer gij inkomt, tevergeefs zult gij dan om de wederkering van de tijd roepen. O wat een vreselijke prikkel zal de gedachte u geven: ik heb een roeping gehad om tot Christus te komen, maar ik heb deze veracht! ik heb overtuiging van zonde gehad, maar heb deze versmoord! ik heb begeerten gehad om tot Christus te komen, maar heb deze uitgeblust, door weder te keren tot mijn begeerlijkheden en zondige vermaken! O wat een onzinnigheid beheerste mij, dat ik Christus niet heb aangenomen zowel als anderen, maar dat ik Christus versmaad en vergankelijke ijdelheden verkoren heb! Overweeg en laat u dwingen om in te komen door de grote genade van die God, Wiens orders wij uitvoeren, wanneer wij u in Zijn Naam dwingen om in te komen. Het Woord van God is een dwingend Woord. De arme ellendeling, die tot u spreekt, kan u niet dwingen, maar God Die door Hem spreekt, is daar machtig toe. En indien gij dit Woord kunt horen, niet als eens mensen woord, of van de arme worm die tot u spreekt, maar, gelijk het waarlijk is, als Gods Woord, zo gij kunt geloven, dat God tot u spreekt; dan zal het Woord krachtiglijk werken in u, die alzo gelooft. O indien gij geloven kon dat deze almachtige Spreker tegenwoordig en tot u sprekende was, gij zoudt een geluid van almachtige kracht in Zijn Woord horen, dat door uw hart zou gaan.

Hoe, zult gij zeggen, kan men verwachten dat de kracht des Geestes met het Woord gepaard zal gaan, in deze dagen van wolken en duisternis, van schudding en beroering? Ja, Hij kan de wolk tot Zijn wagen maken om in uw harten te rijden. Hij heeft gezegd, dat Hij alle heidenen zal doen beven, en dat zij komen zullen tot den wens aller heidenen. En zelfs in het midden van deze beroerde tijden, komt Hij in deze vriendelijke aanbieding van Zichzelf; en mogen wij niet hopen dat Hij ook tot sommigen komt in de kracht van Zijn Geest? Want de genadige aanbieding van het Evangelie is het kanaal, waardoor de genadige en krachtige invloeden van den Geest heen lopen. Ach! zullen hier enige harten de genade en goedertierenheid van Christus wederstaan, Die tot hen zegt: Kom in? Hij zegt niet, ga in zonder Mij, maar kom in tot Mij; te kennen gevende dat, indien gij graag zou willen komen, en Zijn hulp nodig hebt, Hij u Zijn helpende hand zal geven. De Heere Zelf overrede en dwinge u om in te komen, opdat Zijn huis vol worde!

AMEN

NAREDE

Meer bijzonder gericht tot de verenigde maatschappijen in en omtrent Morebattle en Stitchel, bij gelegenheid van het treurig afsterven van de eerwaarde heer Johan Hunter, onlangs geordend leraar onder hen, en bij wiens ordening de voorgaande predicatie gedaan is.

Zeer waarde vrienden!

Deze ontzaggelijke bedeling van Gods voorzienigheid, in het spoedig wegnemen van deze waardige leraar, kan niet anders dan treurig zijn voor geheel 's Heeren volk over het gehele land, dat ooit het voordeel heeft gehad om het liefelijke geklank van het heerlijk Evangelie van zijn aangename en stichtelijke lippen te horen; doch meer bijzonder voor ulieden, die het vooruitzicht hebt gehad om het voordeel van zijn vastgestelde dienst onder u te genieten, en die nu zo ras van zulk een zegen zijt beroofd geworden! Voor ulieden moet deze slag zeer zwaar en smartelijk zijn; want hij was waarlijk een brandende en lichtende kaars, die zo sterk brandde en zo helder lichtte, dat het niet te verwonderen is, dat zij maar zo korte tijd gebrand en gelicht heeft. De kostelijke olie die in deze lamp was, eenmaal ontstoken zijnde, door een toelating om te prediken, brandde zo krachtig, dat de lamp zelf verteren moest. Want behalve de aanstellingen die hem, na zijn toelating en vóór zijn ordening onder ulieden, opgelegd waren, welke aanstelling hij te gemakkelijker volbracht kon hebben, aangezien zijn grote bekwaamheden, behalve deze zeg ik, was zijn hart zo krachtig gezet op het grote werk van Christus' lammeren te weiden, dat hij de gedurige aanzoeken van arme hongerige zielen, schreeuwende om meer en meer van het brood en het water des levens van hem, in verschillende oorden van het land daar hij heen trok, niet kon weigeren; in zoverre, gelijk mij als zeker bericht is, dat hij binnen de tijd van veertien dagen wel meer dan dertig malen predikte. En hoewel datgene wat het gewin was voor anderen, ondersteld mag worden, ulieder verlies te zijn, dat deze helder lichtende kaars, op deze wijze zoverre verbrand en uitgeteerd was, eer die onder u gesteld werd, zo hebt gij nochtans zulk een ruim deel aan die omwandelende zegen gehad, als anderen, zodat gij meer daarvan genoten hebt vóór, dan na zijn ordening. Hoe het zij, gij behoort de heilige voorzienigheid te aanbidden, die zulk een heldere ster onder u heeft doen lichten, hoewel maar voor een kleine tijd; want Hij, Die de sterren in Zijn rechterhand heeft, kan dezelve geven en wegnemen, zoals het Hem behaagt.

Het was ongetwijfeld een groot verlies voor het geslacht, dat zulk een begenadigd persoon, begaafd met zulke grote en nuttige gaven, zolang in zulk een afgezonderde en onbekende weg geleefd heeft; hetwelk meest is toe te schrijven aan de verdorvenheden van de tijd, met welke zijn ijverige ziel zich nooit wilde mengen, en tegen welke hij altijd, in zijn standplaats getuigd heeft; doch hij, zich eenmaal vervoegd hebbende bij de verenigde classis, en door dezelve toegelaten zijnde om het Evangelie te verkondigen, zo mag het een stof van overtuiging zijn voor de bedorven eeuw, door welke zulke uitmuntende talenten zolang gesmoord zijn geworden, dat wanneer die maar begonnen gebruikt te worden, deze zo algemeen innemend en stichtend waren, dat hij de troeteling werd van de kleine kudde, namelijk, de volgers van het Lam. Zijn talent van prediken en bidden werd door velen geacht het naast te komen, van enigen daar wij ooit van gehoord hebben, bij dat van de grote en uitmuntende Mr. Samuël Rutherford; zijnde zo vol algemene gelijkenis en spreekwoorden, strekkende om de waarheid met zulk een aangenaamheid en kracht

over te brengen in de harten van de toehoorders, dat er weinigen of geen waren, die hem eens gehoord hadden, of zij waren begerig om hem wederom te horen. Deze dingen gevoegd bij zijn heilige, nederige en zachtmoedige verkering en wandel, met zijn grote geleerdheid, diepzinnig oordeel, bekwaamheid om te leren, en vermogen om de tegensprekers te weerleggen, met andere grote en uitmuntende gaven, waarmee hij van God gezegend was, strekken zekerlijk om uw droefheid te verzwaren, die zulk een uitmuntende en begaafde leraar verloren hebt, en dat op zulk een schielijke wijze, welke de beproeving tot een zeer grote hoogte brengt, in de heilige, wijze en aanbiddelijke voorzienigheid van God.

Het is meer dan waarschijnlijk, dat er verschillende uitleggingen en verklaringen van de mensen gemaakt zullen worden, over deze beproevende en droevige voorzienigheid, volgens hun verschillende gevoelens, aangaande de openbare verschillen van de tijd daar wij in leven. Velen zijn gereed om al te snel, te voorbarig en te haastig de werken des Heeren te verklaren, welke nochtans on-uitlegbaar blijven, totdat het gezicht, hetwelk voor een bestemden tijd is, de verborgenheid voortbrengt, en Gods wil en oogmerk daarin verklaart. 'Wat Ik doe', zei Christus, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan' (Johannes 13:7).

Laten ondertussen, totdat 's Heeren wil meer ten volle geopenbaard is, alle murmurerende en twistende gedachten tot stilzwijgen gebracht worden, door deze twee volgende overwegingen.

Vooreerst. Overweeg Gods soevereiniteit, en Zijn volstreekte soevereiniteit over u en over al Zijn schepselen, gelijk de pottenbakker die heeft over het leem. Het is de Heere, Die geeft en de Heere, Die neemt, en daarom moeten wij ook zeggen: de Naam des HEEREN zij geloofd! Het is de Heere, Die ons geen ongelijk kan doen, maar Die ons onverdiend veel goeds gedaan heeft; Hij doe ons dan wat goed in Zijn ogen is. Laat een al te groot gepeins over uw wederwaardigheid en verlies, u niet afwenden van een ootmoedig onderzoek bij deze soevereine Heere, wat Hij door deze bedeling bedoelt; wat Hij hebben wil dat gij daaruit leren zult; waarover Hij u bestraft en met u twist; wat Hij in u verbeterd wil hebben; waar Hij u aan gespeend en verloochend wil hebben. Gij mag Hem ootmoedig vragen: wat Hij wil dat gij doen zult. En wat Hij met dit harde begin voor heeft, dat gij, die eerst op deze wijze verzorgd was, nu reeds wordt woest gelaten? Dat de Heere u in Zijn voorzienigheid zou schijnen een verlossing gegeven te hebben van de dienstbaarheid en onderdrukking van de kerkelijke gerechtshoven, en dat Hij u die verlossing nochtans zo schielijk onttrekt, en uw smart vermeerdert? Gij mocht denken: kan zulk een geval door een voorbeeld uit de Schriftuur worden opgehelderd? dewijl velen in het land van gevoelen zijn, dat de verenigde classis, in 's Heeren heilige voorzienigheid verwekt is, om Zijn verdrukt volk in Schotland enige verlichting te geven? Hier nu is een blijk daarvan: in het begin van hun verordeningswerk, dacht men dat er enige verlichting gegeven werd; maar ziet dezelve is verstoven, en wij zijn wederom in zo grote engte als ooit tevoren, ja onze smart is verdubbeld; en God heeft de middelen van de verlossing, die langs deze weg gekomen is, niet begunstigd. Mijne vrienden! indien gij uw Bijbel onderzoekt, dan zult gij bevinden, dat God door zulke soevereine wegen zelfs Zijn groot verlossingswerk bevorderen kan. Mozes werd gezonden om Israël te verlossen uit de Egyptische dienstbaarheid (Éxodus 3:7-10); maar zie, in plaats van tegenwoordige verlossing, werden hun verwachtingen verijdeld, hun dienstbaarheid verzaard, en zij kwamen tot Mozes en Aäron, zeggende: 'De HEERE zie op u en richte het, dewijl gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao en voor zijn knechten, gevende een zwaard in hun handen om ons te doden'. Waarop Mozes wederkeerde tot de Heere en

zeide: ‘Heere, waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan? Waarom hebt Gij mij nu gezonden? enz. Gij hebt Uw volk geenszins verlost’ (Éxodus 5:21-23). Hoe heerlijk God nochtans in de uitkomst Zijn volk verlost heeft, wijst de heilige geschiedenis aan. Laat niemand na dit bewijs, in zijn uitlegging over de voorzienigheid die u is overgekomen, besluiten, dat uw geval hopeloos en dat het werk, hetwelk de Heere onder u gewrocht heeft, met uw verlossing te beginnen, niet uit God geweest is, omdat uw hoopgevend vooruitzicht zo schielijk is verijdeld geworden. Ja, ik mag zeggen, dat het uit zulke voorbeelden, die ik gemeld heb, meer gelijkt naar de soevereine weg van onze God, in het verlossen van Zijn volk uit hun slavernij.

Ten tweede. Overweeg de oneindige wijsheid van God, Die veel beter weet wat goed voor u is, dan gij zelf. Hij weet dat juist datgene allernoodzakelijkst voor u is, hetwelk gij allerschadelijkst en verschrikkelijkst mocht oordelen. Tot dit einde mogen wij de woorden van Christus tot Zijn discipelen aanmerken (Johannes 16:7), alwaar Hij, gesproken hebbende van hen te verlaten, (hetwelk zij horende, de droefheid hun harten vervuld had), verder zegt: Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut dat Ik wegga. Hoe! (mocht de kleine wijsheid van de discipelen zeggen), kan dat waarheid zijn, dat het ons nuttig is, dat onze grote Heere en Meester van ons weggaat? Dit is een zaak die het vreselijkste uitzicht heeft; wat zal van ons worden, indien Hij ons verlaat? Het schijnt ons volstrekt onmogelijk, dat dit tot ons voordeel zijn kan. Maar Hij, Die de Waarheid Zelf en de Wijsheid Gods is, zegt: ja, Ik zeg u de waarheid: het is u nut dat Ik wegga. Kon nu het verlies van de tegenwoordigheid van de grote Meester vergoed worden, en Zijn weggaan voor hen en ons nuttig zijn? En zult gij het vreemd achten, indien Hij tot u zegt, ten aanzien van een dienstknecht, hoe uitnemend ook: Het is u nut, dat hij weggenomen wordt? God kan geen onnodige dingen doen; zelfs dan, wanneer hetgeen Hij doet, ontzaglijk is, zo is het evenwel nodig. Wanneer wij door enige, of door menigerlei verzoeking bedroefd zijn, zo is het altijd en alleen: ‘zo het nodig is’ (1 Petrus 1:6). En indien gij tegenwoordig bedroefd zijt, door deze vreselijke slag van Zijn hand, zo mocht gij verzekerd zijn dat die nodig was; hoewel gij het niet kunt zien, zo weet de Oneindige Wijsheid nochtans beiden de noodzakelijkheid en de nuttigheid daarvan. En indien gij nu deze ontmoeting, in al de droevige omstandigheden van dezelve, nodig hebt, hetwelk het geval moet zijn, naardien God, Die niet liegen kan, het gezegd heeft, dan behoort gij u zekerlijk te onderwerpen aan Zijn wil, die uw nut onafscheidelijk daarmee samengevoegd heeft (Hebreeën 12:10). Ook hebt gij geen reden om over Gods bestelling van hetgeen u nodig is te klagen, namelijk, het haastig wegnemen van zulk een dierbare en begeerlijke leraar; want indien gij maar te veel op hem verzot geweest zijt, door u gelukkig te achten in hem te hebben, gelijk Micha deed in een ander geval (Richteren 17:13), zo was het nodig, dat door hem weg te nemen, gij te zien mocht krijgen dat uw gelukzaligheid elders gelegen lag, opdat gij gebracht mocht worden tot een gezegende noodzakelijkheid, om vuriger dan ooit, met tranen van Goddelijke droefheid in de ogen des geloofs, te roepen tot onze heerlijke Heere en Meester Christus, dat Hij Zelf gelieve te komen om de plaats te vervullen, die Hij ledig gemaakt heeft. En het zou waarlijk een grote ledigheid zijn, die Hij, in Wien al de volheid der Godheid woont, niet vervullen kan. Weinige ogenblikken van Zijn genadige tegenwoordigheid, en enige weinige druppelen van Zijn bijzondere liefde, zijn genoeg om de grootste ledigheid te vullen, die gemaakt is door de keurigste en begeerlijkste aardse vertroosting; en gelukkig zijn ze, gelijk iemand zegt, die, wanneer zij enige nabestaande vriend of geliefde afgod daar zij op verzot zijn, verliezen, door God verwaardigd en bekwaam gemaakt worden om Jezus Christus, als de erfgenaam

daarvan, in de plaats te stellen, door dat verlies te nemen als een roeping om hun gehele liefde over te dragen en vast te stellen op Hem, als het voorwerp dat dezelve onvergelijkelijk waardig is, zijnde Hij geheel begeerlijk en oneindig meer beminnelijk en schoner dan de mensenkinderen. Zeg niet: daar is geen smart als onze smart, noch beproeving als de onze, en zo het iets anders geweest was dan dit, wij zouden het hebben kunnen dragen; want uw hemelse Vader ziet dat deze, ja deze zelfde drinkbeker, met al deszelfs bittere inmenselen, nodig was om u te drinken te geven; en dat deze zelfde beproeving, in al haar droevige omstandigheden, voor u noodzakelijk was, zelfs de schielijke dood van een onlangs onder u vastgestelde leraar. Kan de Heere het niet nodig voor u gezien hebben, om u dus te tuchtigen over uw voorgaande ongerechtigheden, en ook nodig, dat na zo vele zoete predicaties die hij voor u gepredikt heeft, zo vóór als na zijn ordening, gij deze ene bittere predicatie zou hebben, om u door genade in staat te stellen om de voorgaanden te beter te doen overwegen en te gebruiken? Kan Hij het voor u niet nodig hebben gezien, dat hij vóór zijn afsterven in een herderlijke betrekking tot u gebracht werd, opdat niet alleen zijn weduwe en vaderloze kinderen, dus gerechtigd zijnde tot een gedeelte van uw vriendelijke en milddadige bezorgdheid, gij gelegenheid zoudt hebben om zulks te bewijzen, zoverre als nodig zal zijn; maar ook, dat gij in het bijzonder het voordeel zoudt hebben, van een veel luidere predicatie door zijn dood, dan gij ooit van hem gehoord hebt in zijn leven? En indien deze laatste en luidste predicatie aan u gezegend en geheiligd wordt, om u op te wekken om de Heere meer ernstig te zoeken, en u te dwingen om te spoediger tot Hem in te komen, dan zal het zeer aangenaam bewaarheid worden in uw eigen ondervinding, dat het u nut was, dat hij van u weggenomen werd.

Toen gij zo ernstig de uitgave van de voorgaande ordenings-predicatie verzocht, verwachtte gij naar alle waarschijnlijkheid niet, dat die, als het ware, met een lijk predicatie zou moeten onderschreven worden; doch naardien de heilige voorzienigheid het niet onvoegzaam geoordeeld heeft, om deze vermeerdering bij die predicatie te voegen, zo hoop ik dat die, hoewel dan ook in een onbeschaafde en onverwachte aanspraak als deze, niet onaangenaam zal zijn, niettegenstaande de gelegenheid treurig is. Gelijk ik dan vermoed, dat de voorgaande aanmerkingen niet ontijdig geacht, en hoop dat deze door ulieden behoorlijk overwogen zullen worden, zo zal ik ook deze redevoering met enige raadgevingen, gepast naar de tegenwoordige gelegenheid, besluiten.

Vooreerst. Acht het niet vreemd dat uw leraar sterven moest, en zo schielijk weggeroepen zou worden. Gelijk 'de profeten niet in eeuwigheid leven' (Zacharía 1:5), zo kunnen zij somtijds ook wel maar een zeer korte tijd leven; want sommigen kunnen geroepen worden om maar een uur te arbeiden in Gods wijngaard, en nochtans een gelijke beloning ontvangen als degenen, die de gehele dag gearbeid hebben (Mattheüs 20:12). Sommigen zouden menen, dat indien iemand van de dood en een donker graf verontschuldigd kon worden, het die moesten zijn die de lichten der wereld zijn; of zo iemand het huis der stilzwijgendheid ontkwam, het die moesten zijn, welke het liefelijke geklank van het Evangelie te brengen hebben tot de oren van de mensen; nochtans moeten zij, zowel als anderen, sterven; en kunnen zeer schielijk thuis geroepen worden, inzonderheid in twee gevallen.

1. Wanneer hun werk, dat God hun in deze wereld opgelegd heeft, afgedaan is. Sommige leraars leven langer dan anderen, omdat God hun meer werk opgelegd heeft; en sommigen leven korter, omdat God hun minder werk opgelegd heeft, of hen bekwaam maakt om veel werk af te doen in een korte tijd.

2. Wanneer verwoestende oordelen haastig naderen tot een plaats of land, waarin zij leven; evenals Noach, die beroemde prediker der gerechtigheid, die maar enige weinige dagen, voor dat de oude wereld door een zondvloed verdelgd werd, in de ark ging. Zulke rechtvaardigen worden menigmaal weggeraapt voor het kwaad, hoewel weinigen daarop letten of het ter harte nemen; al ware het dat er vreselijke oordelen voor de deur mochten zijn.

Gelijk dit twee soevereine redenen zijn, zo zal ik ook twee zondige oorzaken noemen, die de dood van getrouwe leraars kunnen verhaasten. Hoewel hun dagen bij God bepaald zijn, in Wiens hand al onze tijden zijn, zo kunnen de mensen nochtans behulpzaam wezen om hun leven te verkorten, hetzij door hen te laag, of te hoog te schatten.

a. Door hen te laag te schatten, hun personen, gaven en boodschap te verachten. Indien wij onze weldaden niet waarderen, wanneer wij deze genieten, zo kan de Heere ons de waarde van dezelve doen kennen, door die te missen. Velen van dit geslacht hebben grote verachting uitgestort op uw nu in Christus ontslapen leraar; daarom heeft God gezegd: zij zijn hem niet waardig; zij zullen hem niet lang versmaden.

b. Door hen te hoog te schatten kunnen de mensen ook hun dagen verkorten; wanneer zij aan hen die eer geven, welke hun grote en heerlijke Meester alleen toekomt, Die Zijn eer aan geen ander geven wil. Indien de mensen nedervallen, en deze heldere en blinkende sterren aanbidden, zo is het niet te verwonderen, dat de Vader der lichten dezelve wegneemt. Zo zij in enig opzicht verheven worden op Gods troon, dan zal Hij ze welhaast in het stof leggen. Het is waar, men moet de Evangeliekeren die een Goddelijke zending hebben, veel achten om hun werks wil; en daar kan geen zonde in liggen om die te eren, die God eert, noch in die uitnemenden te beminnen, welke God gebruikt tot gelukkige werktuigen van onze bekering of geestelijke stichting; doch indien deze werktuigen nochtans meer van ons hart verkrijgen dan hun toekomst, of dat wij hun enig deel geven aan de plaats, welke Christus alleen moest hebben, dan kan Hij dezelve wel haast uit de weg nemen. Hoe verre iemand, gelijk ik boven gezegd heb, de maat te buiten is gegaan, door te veel hoogachting te hebben voor uw uitmuntende leraar, weet ik niet, ten ware het bewezen werd door de grote loop van mensen, die tot hem kwam toevloeien, hetwelk ik nochtans in hen niet geheel durf veroordelen, opdat ik onze grote en gezegende Meester niet mag versmaden, Die de schare nooit bestraft heeft, die tot Hem tezamen kwam, hoewel die Hem drukte en verdrong (Lukas 8:45); uitgenomen wanneer zij Hem alleen volgden om de broden of om de spijs die vergaat (Johannes 6:27). Ook heeft nooit Johannes de Doper, of iemand van de apostelen, de schare bestraft over het toevloeien tot hen. Doch zo iemand schuldig is geweest aan een onmatige aankleving aan deze uw kortlevende leraar, die mag erkennen dat de Heere rechtvaardig is, dat wanneer zij Hem van Zijn eer hebben beroofd, Hij hen berooft van hun afgod. De beste leraren zijn maar sterfelijke mensen; en hoewel de rijke schatten van geestelijke gaven en genaden in deze vaten zijn gelegd, zo zijn zij echter maar aarden vaten en zullen haast door een slag van Gods hand verbroken worden. Deze wonderbomen mogen ons zeer aangenaam zijn, en wij mogen grote verkwikking vinden door onder hun schaduw te zitten, nochtans zal de worm des doods hen snel doen verdorren. En wij doen niet wel, om boven mate blijde over hen te zijn, terwijl zij groeien: en ook doen wij niet wel, toornig te zijn, wanneer zij verdorren.

Ten tweede. Tracht een recht gebruik te maken van deze ontzaggelijke voorzienigheid. Tot welk einde ik u een zesvoudige studie zal aanprijzen, met betrekking tot de dood van uw leraar.

1. Tracht gevoelig te zijn over Gods hand in deze voorzienigheid. Wees niet ongevoelig over de slag. Hoewel gij daartegen niet moet murmureren, zo behoort gij nochtans daarover te treuren, alsook over uw zonden, die de Heere vertoornen, en Hem reden geven om zulke arbeiders uit Zijn wijngaard weg te nemen. De ongevoeligheid voor Gods hand, wordt door Gods Geest genaamd een verachting van dezelve (Hebreeën 12:5): ‘Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren!’ Ja het wordt een hoge terging van Hem geacht (Jeremía 5:3): ‘Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld’. Het geeft halsstarrigheid in een kind te kennen, niet te schreien wanneer zijn vader het slaat. Wanneer God kastijdt, door het verlies van een dierbare vriend, dan is het zeer smartelijk; maar wanneer Hij het doet door de dood van een waardig leraar, een zielsvriend, zo is het nog zwaarder en smartelijker.

2. Tracht met het verledene uw voordeel te doen. Heeft God uw leraar weggenomen? Tracht dan die dierbare waarheden, welke hij verkondigd heeft toen hij bij u was, u te herinneren en te bewaren. Herinnert u zoveel mogelijk die gezegende redenen, ten einde daarop te weiden, gelijk de profeet zegt: ‘Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten’ (Jeremía 15:16). Zoverre als gij u die herinneren en tot de praktijk overbrengen kunt, zoverre zult gij daar voordeel mee doen. De stem, die u deze waarheden verkondigde, was een voorbijgaande stem; maar het verkondigde woord is een blijvend woord. Hoewel hij gestorven is, zo leeft en blijft nochtans het Woord des HEEREN tot in der eeuwigheid. Die raadgevingen, welke hij u uit Gods Woord gegeven heeft, zijn en blijven op u verbindend, hoewel hij met de ketenen des doods gebonden is.

3. Tracht Christus te kennen als de enige Leraar Die voor eeuwig leeft, en Die uw verlies vergoeden kan. Hij is het Die zegt (Openbaring 1:18): ‘En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods’. Hij is het Die ‘de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt’ (Openbaring 2:1). Ja Hij is het ‘Die, opgevaren zijt in de hoogte, de gevangenis gevankelijk gevoerd, en gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen’ (Psalm 68:19 vergeleken met Éfeze 4:8,11-12). Deze gaven en begaafde personen, en Zijn krachtige tegenwoordigheid bij hen tot voordeel van Zijn Kerk en volk, heeft Hij beloofd ‘tot aan de voleinding der wereld’ (Mattheüs 28:18-20). Deze levende Jezus kan uw verlies vergoeden, door anderen te verwekken. Toen Mozes stierf, zond de Heere Jozua om Israëel te leiden in Kanaän. Wanneer Elia ten hemel is gevaren, dan kan Hij, bij Wien des Geestes overig is, twee delen van dezelve op Elisa doen rusten. Wanneer God werk te doen heeft, zo zullen Hem nooit werktuigen ontbreken. Hij kan ‘uit den mond der kinderkens en der zuigelingen sterkte grondvesten’ (Psalm 8:3).

4. En daarom tracht ook deze heerlijke Heere Jezus te gebruiken, beiden om u een andere leraar of leraren te bezorgen, en om die te zegenen tot uw zaligmakend nut. Wanneer God enige arbeiders uit Zijn wijngaard roept, ga dan smekend tot den troon der genade, en roep krachtiglijk tot den Heere des oogstes, om meer arbeiders daarin uit te stoten, opdat er een aanhoudende opvolging van getrouwe leraren mocht zijn, die het Woord recht snijden mogen, en u getrouwelijk het Brood des levens mogen uitdelen, alsook aan uw nakomelingen, wanneer uw plaatsen u niet meer zullen kennen. Tracht ook af te hangen van, en te vertrouwen op onze verhoogde Koning van Sion, om Zijn zegen over en de aanhouding van de verzorging, die Hij voor u maken mocht; alsook om genade, om een behoorlijk gebruik te maken van al de geestelijke bevochtigheden, die Hij u vergunnen zal, hetzij die meer voorbijgaande, of vastgesteld

en bloeiend mogen zijn; naardien Hij ons nu leert, dat hetgeen wij een vastgestelde bediening noemen, op zijn best maar voorbijgaande is. Gelijk nu de leraren hieruit moeten leren zich te benaastigen, om zoveel eer en heerlijkheid aan hun Meesters Naam toe te brengen, als zij kunnen, terwijl zij leven; want wanneer zij sterven, dan kunnen zij niet meer doen, dan eens rekenschap geven van hun rentmeesterschap; hoewel velen helaas! die tot het werk der bediening treden, die vreselijke rekenschap, welke zij eens aan de Rechter van de ganse aarde te geven hebben, weinig overwegen (Ezechiël 33:7-8 en 2 Timótheüs 4:1-2), alzo moest ook gij, het volk, hieruit leren, hoe zeer gij door de genade te trachten hebt, om van de Evangelieleeraren, terwijl zij leven, zoveel goeds te ontvangen als gij kunt; want als zij in de donkere schaduw des doods getreden zijn, zo kunnen zij u niet meer voordelig zijn door hun waarschuwingen, nodigingen, raadgevingen, troostredenen en gebeden. Gelijk de dood de oren stopt van de hoorder, alzo stopt hij ook de mond van de spreker. De aanbiedingen die zij van Christus doen, en van de zaligheid door Hem, moesten spoedig omhelsd worden; want gij weet niet hoe snel de voeten van degenen die deze blijde boodschap aanbrenge, in het graf kunnen nederdalen, en gij gelaten worden om uw kwalijk gebruik van dezelve te betreuren. Ja, gelijk de leraren moeten sterven en voor de Goddelijke vierschaar verschijnen, om van hun bediening rekenschap te geven, alzo moet gij er ook voor verschijnen, om rekenschap te geven van uw vordering.

5. En daarom tracht ook de dood van uw leraar te gebruiken als een voorbereiding voor uw eigen dood, ten einde gij zo spijszucht mocht trekken uit deze eter, en winst uit dit verlies; hetwelk gij doen zoudt, indien dit treurig afsterven het heilzame oogmerk mocht bevorderen, van u op te wekken om op uw einde te merken, zodat gij niet mocht rusten totdat gij er voor bereid waart door een bereidheid beiden van staat en gestalte. Door een bereidheid van staat versta ik een overgaan uit de staat der natuur in de staat der genade; of een komen in Christus en een gevonden worden in Hem; door een bereidheid van gestalte meen ik een hebbelijk wandelen in Christus en een leven, door het geloof, op Hem, beiden tot gerechtigheid en sterkte. Gelijk in dit geval de dood van uw leraar zijn gewin geweest is, dewijl hij het kruis voor een kroon, de predikstoel voor een troon, en een staat van strijd voor een staat van zegepraal verwisseld heeft, alzo zal zijn dood nu, en uw eigen dood hiernamaals, uw gewin zijn. Gij zult allen dezelfde weg gaan, die Gods uitnemendste dienstknechten gegaan zijn en gaan moeten tot het heerlijke gezelschap van Jezus en van al Zijn heilige profeten en apostelen, die volmaakt in heiligheid zijn, alwaar gij met Hem eeuwiglijk heersen zult. Konden zij, die zich in de hemel verheugen, tot u spreken, die hier op aarde hen betreuren, zij zouden tot u zeggen, gelijk Christus tot de vrouwen die Hem volgden: 'Weent niet over Mij, maar weent over uzelfen'; Weent niet over ons, die gelukkig ten einde van onze reis gekomen zijn; maar weent over uzelfen, die nog zijt reizende door een woeste en huilende wildernis; weent niet over ons, die in de gelukkige haven der ruste aangekomen zijn, (want zalig zijn de doden die in den Heere sterven, zij rusten van hun arbeid), maar weent over uzelfen, die nog ginds en herwaarts geslingerd wordt op een onstuimige zee, en nog zwoegt en arbeidt; weent niet over ons, die op de berg van zegepraal staan, en een volkomen overwinning in Christus Jezus verkregen hebben, over al onze vijanden, maar weent over uzelfen, die nog in het strijdperk zijt, worstelende niet alleen met vlees en bloed, maar met de overheden en machten, enz. Doch nog een kleinen tijd, dan zult gij, die voor uw eigen dood bereid zijt, gelijk ik gezegd heb, en die door de leer en de dood van uw leraar geestelijk voordeel gedaan hebt, hem wederom ontmoeten zonder ooit van Hem gescheiden te worden, en zijn gezelschap genieten op een geheel andere wijze, en in

een veel heerlijker plaats; alwaar gij, die u hier in de dienst met hem verenigd hebt, u ook met hem verenigen zult in de zegepralende lofzang, aan Hem, Die op den troon zit en het Lam, tot in alle eeuwigheid; en alwaar gij den groten Bedienaar des heiligdoms, onze Heere Jezus Christus, zult zien zitten op Zijn heerlijke troon, en al de andere dienaren van Christus, als zovele blinkende sterren, rondom de Zon der gerechtigheid, eeuwiglijk en altoos. En opdat gij tot die heerlijke staat te beter bereid mocht worden, tot welke uw leraar door de dood is overgegaan, zo zal ik er nog een raadgeving bijvoegen.

6. Tracht uw afgestorven leraar na te volgen, in alle dingen, die in hem goed en prijzelijk waren. Het is waar, de beste leraren, zelfs die heengegaan zijn, hebben hun fouten en onvolmaaktheden gehad; Mozes en Elia waren mensen van gelijke bewegingen als wij; de uitmuntendste heiligen moeten door ons niet verder gevolgd worden, dan voor zover zij Christus gevolgd hebben; doch wanneer zij gestorven zijn, moesten al hun fouten met hen begraven, en hun uitmuntendheden in ons geheugen levendig gehouden worden, ten einde dezelve na te volgen. En waarlijk, daar waren van deze natuur, in uw afgestorven leraar verschillende dingen, waarin gij goed zou doen zijn voorbeeld na te volgen, gelijk:

a. Zijn onberispelijke en behoedzame wandel, waarin hij probeerde (hoewel een onzondige volmaaktheid in dit leven niet te verkrijgen is) een onergerlijke consciëntie te hebben voor God en de mensen. Zijn bezorgdheid in deze was zodanig, dat zijn grootste vijanden niets tegen hem konden inbrengen, tenzij in de zaken zijns Gods, gelijk er gezegd wordt in Daniël 6:5-6.

b. Zijn zachtmoedigheid en nederigheid. Hij toonde nooit van een hoogmoedige gesteldheid te zijn, niettegenstaande zijn uitmuntende gaven en de grote toejuiching van het volk die hij had, waarover hij veeleer beschaamd was, dan dat hij die zocht; maar hij was, gelijk zijn Meester Die hij diende, zachtmoedig en nederig van hart, toegeeflijk en inschikkelijk; aan alle mensen de verongelijkingen vergevende, die hij van enige van hun ontving.

c. Zijn arbeidzaamheid voor het geestelijke nut van onsterfelijke zielen. Zijn liefde tot de zielen van de mensen was zodanig, dat hij graag zijn krachten voor hen verspilde; weinig medelijden hebbende met zijn eigen lichaam, in vergelijking van het medelijden dat hij betoonde voor hun zielen. Hierom mag van hem gezegd worden, dat hij niet moede werd in wel te doen, maar het land doorging goeddoende, inzonderheid, nadat zijn mond geopend was om het Evangelie te prediken. Hij verteerde niet alleen zijn lichamelijke kracht in dit geestelijk werk, maar toen zijn vlees en zijn hart schenen te bezwijken, zodat hij nauwelijks op de predikstoel of in een tent staan kon, waren zijn genegenheden echter zozeer verbonden aan dit werk, dat hij zeer onwillig was hetzelfde na te laten.

d. Zijn liefde tot de heiligen. Hij omhelsde inzonderheid hen op aarde in de armen van zijn liefde, die hij oordeelde dat met hem zich verenigen zouden in het zingen van het lied des Lams in de hemel. Zijn liefde van goedwilligheid strekte zich uit tot alle mensen, zoals blijkt in de voorgemelde zorg die hij had voor de zaligheid van zondaren; maar zijn lust en zijn welbehagen waren 'tot de heiligen en de heerlijken die op de aarde zijn' (Psalm 16:3).

e. Zijn gereedheid om voor zijn Meester en het Evangelie te lijden; zijn gewilligheid om zijn kruis op te nemen en Christus te volgen op het doornige pad van verdrukking, vervolging en smaadheid voor de Naam van Christus; waarvan hij somtijds zijn deel gehad heeft, zelfs in ijdele openbare spotschriften, welke hij zich echter nooit aantrok,

maar die hij edelmoedig veracht heeft als een die verblijd was, waardig geacht te zijn om smaadheid te lijden voor den Naam van Jezus, Dien hij predikte.

f. Zijn ijver voor zijns Meesters eer, zaak en belang, welke hem zelfs in zijn bijzondere standplaats, vóórdat hij de openbare bediening aanvaardde, deed getuigen tegen de verdorvenheden en de afwijkingen van de tijd, en hem bewoog om uit te trekken in het strijdperk, en zich te voegen bij de verenigde classis, als een maatschappij, welke hij oordeelde te strijden voor het geloof van het Evangelie, voor de vrijheden van Gods volk in Schotland, en voor een verbondswerk van Reformatie, hetwelk hij zag dat de gerechtshoven, door hun handelingen uitroeiden. Dus verscheen en stierf hij als het ware in de strijd; en hierin behoorde hij ook nagevolgd te worden door allen die begeren te ‘komen tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN met de helden’ (Richteren 5:23). Dit moest ook een stof van bemoediging zijn voor ulieden, die onder zijn dadelijke bediening geweest zijt voor zijn dood. Ik lees van Xenophon, die een kroon op zijn hoofd had toen hij tijding ontving dat zijn kind gestorven was, dat hij terstond zijn kroon aflegde tot een teken van droefheid; doch verder onderzoekende hoe het gestorven was, en hem geantwoord zijnde dat het in de oorlog was gestorven, zijn kroon wederom opzette. Zo is ook uw beminde leraar gestorven, en daarom hebt gij de kroon van blijdschap van uw hoofden geworpen, en zijt mogelijk moedeloos; doch indien gij aanmerkt dat hij in de geestelijke oorlog gestorven en nu overwinnaar is, zo mocht gij de kroon van blijdschap wederom opzetten, en moed scheppen om zijn voorbeeld na te volgen, in het strijden van den goeden strijd des geloofs, tegen alle inwendige en uitwendige vijanden, hetwelk hij tot het laatste deed; en is toen gestorven in het geloof dat hij gepredikt had, getuigende de goede belijdenis tot het einde van zijn leven. Hoewel de bijzonderheden van zijn sterven mij nog niet ten volle ter hand gesteld zijn, zo is mij nochtans onderricht, dat onder zijn stervende woorden ook deze geweest zijn: ‘Ik heb vele vijanden gehad, van binnen en van buiten, daar ik mee heb moeten worstelen; maar nu is mijn hoofd verheven boven die allen, en ik zou mijn lot voor de zwaarste kroon van goud niet willen verwisselen’. Met één woord, gelijk uw leraar zijn Meester, Christus Jezus, u aangeprezen, en u Zijn leven en sterven voor ogen gesteld heeft, alzo stelt ook zijn Meester nu het leven en sterven van uw leraar voor uw ogen, opdat gij door al deze middelen gedwongen mocht worden om in te komen, opdat Zijn huis vol worde.

Hoewel degenen die langer en gemeenzamer met uw waardige leraar, die nu bij de Heere is, omgegaan hebben, deze uitbeelding van hem zeer gebrekkig mogen vinden, en in staat zouden zijn om een volkomener bericht te kunnen geven van die godvruchtige deugden, welke hem versierden, en die door u behoorden nagevolgd te worden, zo hoop ik echter dat, hetgeen u hier, uit zekere wetenschap, is voorgesteld, te aangenamer zijn zal aan en in acht genomen zal worden door u, dat het niet zonder een bijzondere onzichtbare voorzienigheid geweest is, dat hij, die bijzonderlijk gebruikt is geworden, eerst om hem toe te laten, en toen om hem te ordenen, ook na dat alles, gebracht is onder een toevallige noodzakelijkheid, om deze laatste dienst aan zijn nagedachtenis te doen, waarin ik mijn geringe arbeid niet ijdel zal achten, indien het enig recht aan zijn karakter, of voordeel aan uw ziel zal mogen doen.

3. Rein water tot reiniging van onreine zondaren

Ezechiël 36:25. *Dan zal Ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.*

Deze tekst is een dierbare belofte, gesproken door Gods eigen mond, opzicht hebbende op een zekere tijd, namelijk, een droevige en zondige tijd; wanneer Zijn grote Naam verontreinigd en ontheiligd was, en wanneer Zijn volk, tot hetwelk Hij spreekt, Zijn Naam en zichzelf verontreinigd had en met allerlei gruwelen overstroomd was; en nochtans dan, in plaats van Zijn zwaard vol toorn uit de schede te trekken, spreekt Hij in Zijn soevereiniteit nog een woord van genade, en opent hun een deur der hoop: Dat mensen en engelen zich hierover verwonderen! *Dan zal Ik rein water over u sprengen*, enz.

In dit vers en in enige volgende, mogen wij acht geven:

1. Op hetgeen God zal doen: *Ik zal rein water op u sprengen*, enz.
2. Op hetgeen Hij zal geven: *Ik zal u een nieuw hart geven*, enz.
3. Op hetgeen Hij van Zijn volk zal wegnemen: *Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen*.
4. Op hetgeen Hij in hun binnenste zal geven: *Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u*.
5. Op hetgeen Hij zal maken: *Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen*.

6. En op hetgeen Hij zijn wil: *Ik zal u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn*. Al deze beloften zijn door Gods eigen mond gesproken, die ook voor dezelve in staat; zij worden aan ons geloof verzekerd, als verklaringen van het besluit des hemels, en als daden van Zijn soevereine wil, door welke wil wij geheiligd en gezaligd zijn, en welke wil onze heerlijke Verlosser, met een oneindig vermaak, kwam uitvoeren, zeggende: Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; dat is: Is het Uw wil en welbehagen, dat Ik al de beloften ververzegel met Mijn bloed? Zie, Ik kom; laat hemel en aarde, mensen en engelen getuigen, dat, zie, Ik met een oneindig vermaak tot dit werk kom, want Uw wil is Mijn wil, en daarom, zie, Ik kom om Uw wil met Mijn bloed te onderschrijven; en laat Mijn bloed als rein water afstromen onder dat gezelschap van onreine zondaren, tot afwassing en reiniging van dezelve. Wel, mag dan de Vader zeggen, Ik heb ook lust in hetgeen Gij gedaan hebt; en tot getuige en bewijs daarvan, neem Ik dit reine water in Mijn eigen hand, en wend Mijn reden tot u: o bevleete en onreine zondaren! met deze genadige verklaring, hoor en geloof o zondaar, wat Mijn wil is: *Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen*.

De uitleggers verklaren deze tekst algemeen, van de rechtvaardigmaking en vergeving der zonde in het bloed van Christus: en het schijnt zeer redelijk te zijn dat zij zulks doen, om twee of drie redenen.

1. Omdat de belofte van heiligmaking hier onmiddellijk op volgt; beiden de hebbelijke heiligmaking, in de belofte van het nieuwe hart en de nieuwe geest; en de dadelijke heiligmaking, in de belofte van het geven van Zijn Geest in ons binnenste, en het maken dat wij in Zijn inzettingen wandelen.
2. Omdat het reine water alhier gezegd wordt op ons gesprengd te worden, en omdat het bloed van Christus genaamd wordt, het bloed der besprenging; en hoewel niet het bloed, maar de Geest van Christus, meest gewoonlijk in de Schriftuur door water uitgedrukt wordt, zo wordt dat water nochtans niet gewoonlijk gezegd op zondaren

gesprengd, maar uitgestort te worden: ‘Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten’, enz. (Jesaja 44:3), maar het besprengde water is het bloed van Christus.

3. Bovendien, de Geest wordt niet gezegd te zijn water op ons, maar water in ons (Johannes 4:14): ‘Het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven’; en zo ook hier in de samenhang van onze tekst; want behalve dit water dat gesprengd zal worden op ons, wordt nog beloofd dat de Geest gegeven zal worden in het binnenste van ons; Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u. Deze weldaden gaan tezamen en nochtans zijn zij onderscheiden: de ene wordt gedaan op of aan ons, tot onze rechtvaardigmaking; en de andere wordt gegeven in ons binnenste, tot onze heiligmaking.

4. En dus komt de besprenging van dit reine water op ons overeen met het bericht dat ons gegeven wordt van de rechtvaardigmaking door het bloed en de gerechtigheid van Christus aan ons toegepast en toegerekend, of op ons gesprengd en over ons gebracht (Romeinen 3:22): ‘Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven’. Zodat wij door het reine water alhier te verstaan hebben, het dierbare bloed van Christus. Hier wordt de toepassing van hetzelfde beloofd: Ik zal het op u sprengen. Hier wordt de uitwerking en de kracht daarvan beloofd, en gij zult rein worden. En hier wordt ook de uitgebreidheid van die kracht beloofd: van al uw onreinheden en van al uw drekgoden, zal Ik u reinigen. Hier kunnen wij ook het onderscheid opmerken tussen de wettische onreinheid en de zedelijke; de wettische onreinheid wordt alleen gereinigd door het bloed van Christus, maar de zedelijke door den Geest van Christus; hoewel dit ook verworven is door het bloed hetwelk rechtvaardigt, nochtans wordt het gewerkt door den Geest, Wiens werk de heiligmaking is; maar alle wettische onreinheid, in het oog van de wet en van Gods rechtvaardigheid, wordt alleen weggenomen door de gerechtigheid, of het bloed van Christus aan ons toegerekend, of op ons gesprengd (Romeinen 5:9): ‘wij zijn gerechtvaardigd door Zijn bloed’. Ik heb reeds uit deze woorden verschillende leringen verhandeld; en nu zullen wij voor het tegenwoordige een andere daaruit trekken, waarover wij een weinig spreken zullen; en die is:

LERING: Dat het bloed van Christus rein water is, hetwelk God Zelf met Zijn eigen reine hand belooft toe te passen, tot reiniging van de onreine zondaar.

Hier ziet gij dat God, uit Zijn eigen soeverein welbehagen ten aanzien van een menigte onreine zondaren, rein water bezorgd en in deze belofte nabij u gebracht heeft; hier is water: wat verhindert u gedoopt en gewassen te worden? Die gelooft zal gezaligd en gereinigd worden.

Tot verhandeling van deze lering zal ik onderzoeken:

- (1) Hoe het bloed van Christus bij water vergeleken wordt.
- (2) In wat opzicht het rein water is.
- (3) Hoe hetzelfde toegepast of besprengd wordt op de onreinen tot hun reiniging.
- (4) Vervolgens zal ik iets spreken van die reinheid of reiniging, welke het uitwerksel is van dit besprengen met rein water.
- (5) En dan zal ik van alles kortelijk enige toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om aan te wijzen hoe het bloed van Christus bij water vergeleken wordt.

Dit kan op verschillende wijzen geschieden. In het algemeen: gelijk het water voortkomt uit de oceaan, alzo komt het bloed van Christus voort uit de oceaan van de liefde Gods in Christus, Die ons lief gehad en Zichzelven overgegeven heeft, om een bloedige offerande te zijn voor onze zonden. Meer in het bijzonder:

1. Het water, vloeibaar zijnde, wanneer het uitgestort wordt, loopt en verspreidt zich allerwegen; evenzo verspreidt zich het bloed van Christus, dat te Jeruzalem op het kruis werd uitgestort, gelijk voorzien was (Zacharia 14:8): 'Ook zal het te dien dage geschieden dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen: de helft van die naar de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn'. Dit bloed verspreidt zich zoverre, als zich de bedeling van het Evangelie verspreidt, van welke Christus zegt: Gaat heen, predikt het Evangelie allen creaturen; verkondigt de vergeving der zonden in Mijn bloed.

2. Het water is doordringend; wanneer het uitgestort wordt, dan loopt het in alle verborgen holen en gaten daar het bijkomt; het zinkt en sijpelt door alle scheuren en openingen van de droge aarde, op welke het valt; evenzo loopt ook het bloed van Christus door al de open gaten van een schuldige consciëntie; het 'reinigt van alle zonde' (1 Johannes 1:7).

3. Het water is zacht en doordringbaar; men kan zijn gehele lichaam daar gemakkelijk indompelen; evenzo is het ook voor allen die tot deze Fontein komen; zij kunnen evenzo gemakkelijk hun gehele mens daarin dompelen, als dat zij maar een vinger van de oude mens, of een enkel lid van het lichaam der zonde daarin steken; ja gelijk het gemakkelijker en beter is voor iemand die zich geheel wil wassen, dat hij zijn lichaam geheel op eenmaal in het water werpt, dan dat hij afdaalt om zijn hoofd of zijn hand daarin te steken, ja zelfs dan of hij langs de zijde van het water waadt met zijn voeten; zo ook, wanneer het geloof geoefend wordt in het bloed van Christus, dan wordt het 't best geoefend, wanneer het zich geheel werpt in deze Fontein, die tegen de zonde en de onreinheid geopend is; want behalve deze bijzondere daden van het geloof, in het gebruik maken van het bloed van Christus, van deze en gene bijzondere zonde, geeft ons de tekst grond tot een gehele inwerping van onszelf in deze grote diepte, tot afwassing van alle zonden: Van al uw onreinheid en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.

4. Het water is algemeen; iedereen mag komen om hetzelve uit de algemene bron te putten; evenzo is ook het bloed van Christus een algemeen goed, een geopende fontein voor het huis van David, en voor de inwoners van Jeruzalem; Christus is ambtshalve een Zaligmaker van zondaren (1 Johannes 4:14): 'En wij hebben het aanschouwd en getuigen dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld'. Al wie daarom wil, is welkom om te komen en te nemen, om te komen en zich te wassen, enz.

5. Het water is in vele opzichten nuttig; het is een bad der natuur, dat de God der natuur bezorgd heeft tot reiniging van vele dingen die besmet zijn; de klederen en andere dingen die onrein zijn, worden gewoonlijk in water gewassen; evenzo is het bloed van Christus hier tot wassing en reiniging van de vuilheid van de ziel. Het water blust het vuur; alzo blust ook het bloed van Christus het vuur van Gods wrekende toorn. Het water lest de dorst; Gods rechtvaardigheid dorstte naar voldoening, en is met dit bloed ten volle verzadigd geworden; ook kan de ontwaakte consciëntie niet voldaan of verzadigd worden, dan met een dronk van dit warme bloed van het geslachte Lam Gods, van het water dat uit de geslagen rotssteen stroomde. Het water

maakt de aarde week en zacht; dezelve wordt gezegd week gemaakt te worden met de druppelen (Psalm 65:11), maar daar is ook niets dat een hard hart zacht en week kan maken, dan dit water van het bloed van Christus; 'Zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben; en zij zullen rouwklagen' (Zacharía 12:10). Het water is tot genezing van lichamelijke wonden, maar het bloed van Christus is ook een genezend water; 'door Zijn striemen is ons genezing geworden' (Jesaja 53:5). Het water maakt het aardrijk groen, bloeiend en vruchtbaar: alzo doet ook het bloed van Christus, toegepast zijnde door den Heiligen Geest, al de bomen der gerechtigheid vrucht voortbrengen op hun tijd.

6. Het water is een middel des levens; wij kunnen zonder hetzelfde niet leven, en velen sterven door gebrek aan hetzelfde; evenzo is het bloed van Christus het middel van het geestelijke en eeuwige leven; wij kunnen zonder hetzelfde niet leven, en een grote menigte gaat om het gebrek daarvan verloren, en om het niet gebruiken van hetzelfde, wanneer het hun wordt aangeboden (Johannes 6:53): 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden, tenzij dat gij het vlees van den Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf'. En (vers 54): 'Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage'.

7. Het water is vrij, goedkoop, en gemakkelijk te verkrijgen; het is een algemeen grondstof, en niemand wordt van hetzelfde geweerd, dan hij die zichzelf daarvan uitsluit; evenzo is het bloed van Christus, en al de weldaden van hetzelfde zijn vrij; zij worden u om niet aangeboden (Jesaja 55:1): 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk'. Indien gij water uit een met een kurk gesloten fles wilt drinken, zo moet gij de kurk daaruit trekken, of anders gebrek lijden; maar dit water zendt Zijn stromen van zegeningen vrijelijk uit, zonder arbeid of verdienste.

8. Eindelijk, het water is zeer overvloedig; wij kunnen er genoeg van verkrijgen indien wij maar willen; zo is er ook een overvloed van bloed dat Christus gestort heeft; hier kunt gij allen drinken en verzadigd worden; hier kunt gij allen gewassen en gereinigd worden; hier is water in overvloed: Ik zal rein water op u sprengen. In de grondtekst staat 'wateren' in het meervoud. Hier is veel verlossing; een volheid van verdiensten, en een volheid van kracht in het bloed van Christus, genoeg voor u en voor duizend werelden.

(2) Het tweede hoofdstuk door mij voorgesteld, is om aan te tonen in wat opzicht het rein water is.

Deze zaak is voor ons van te meer belang, omdat, indien het bloed van Christus geen rein water ware geweest, hetzelfde onze onreinheid niet weggenomen, noch ons rein gemaakt kon hebben; maar God zegt: Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden. Om ons reine zielen, reine harten en reine consciënties te doen hebben, was het nodig dat het rein water was; want vuil en morsig water kon het nooit gedaan hebben. Maar nu is het bloed van Christus rein, zuiver en heilig water, in de volgende opzichten:

1. Het bloed van Christus is rein water, ten aanzien van deszelfs uitvinding en van de springader waaruit dit water voortkwam, namelijk, den raad des vredes van eeuwigheid, tussen Jehovah en Christus, waarin besloten werd dat onze Borg Zijn bloed zou storten, en dat Hem tot dat einde een lichaam toebereid zou worden (Hebreeën 10:5): 'Slachtoffer en offerande voor de zonde hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid', dat is: een menselijke natuur, om een offerande voor de zonde te zijn.

2. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van de overbrenging van hetzelfde; want Hij is door de kracht van de Heilige Geest, in de schoot van de maagd Maria ontvangen, en uit haar geboren zonder zonde; hierom wordt gezegd: 'Dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden' (Lukas 1:35). Dat Heilige ontving geen schuld, door te komen van de eerste Adam, noch besmetting door geboren te worden van een zondaar, gelijk uit het volgende nader blijken zal.

3. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van deszelfs onderwerp, of van de Persoon in Wiens aderen het liep, en uit Wiens doorstoken zijde bloed en water voortkwam. In Zijn Persoon was een volmaakte reinheid, zo ten aanzien van Zijn Goddelijke als menselijke natuur, verenigd in de eenheid van Zijn Persoon: Hij was als mens natuurlijk rein, en als God oneindig rein:

a. Ik zeg: Hij was als mens natuurlijk rein, 'Zichzelven door den eeuwigen Geest Gode onstraffelijk opgeofferd hebbende' (Hebreeën 9:14). De onbevlektheid van Zijn menselijke natuur, was noodzakelijk tot een offerande; en haar vereniging met de eeuwige Godheid, was noodzakelijk om een waardige offerande te zijn. Gelijk de lammeren onder de wet zonder gebrek moesten zijn, alzo was Christus een 'onbestraffelijk en onbevlekt Lam' (1 Petrus 1:19). Hem waren natuurlijk geen zonden toegerekend, en Hij had ook geen inhangende zonden; Hem waren, zeg ik, geen zonden natuurlijk toegerekend, omdat Hij nooit verbondsgewijze in Adam gestaan heeft, waardoor Hij aan de toerekening van diens zonde zou onderworpen zijn; (gelijk wij, die van hem door een natuurlijke geboorte afdalen); het is waar, de zonden werden Hem toegerekend, toen Hij zonde gemaakt werd, om de zonden der wereld weg te nemen; doch dit geschiedde niet uit hoofde van Adams verbond, door een wettische toerekening, maar uit hoofde van het verbond der genade of der verlossing, door Zijn eigen gewillige aanneming; gelijk de belofte van het vrouwenzaad niet geschiedde dan na de val, alzo zou Christus, indien Adam in de staat der rechtheid staande was gebleven, geen mens geworden zijn, tot een Borg en Middelaar van zondaren; en daarom was Hij in dat vermogen niet verbondsgewijze in Adam, hoewel Hij in een natuurlijke zin in Adam was; behalve dat de besmetting van onze natuur in Hem verhinderd werd, van het eerste ogenblik van Zijn ontvangenis af aan; en dat deel, uit hetwelk Hij uit een vrouw geworden is, werd door de Heilige Geest geheiligd, zodat Hij natuurlijk als mens rein was; de zuiverheid van de sneeuw is bij de blankheid van deze Lelie der dalen niet te vergelijken; Hij is het onbevleete Lam Gods; daar is sinds de val van Adam geen onbesmet, onschuldig vlees in de wereld geweest; de tweede Adam heeft onze natuur, maar niet onze smet aangenomen. Hij was dus natuurlijk rein, als mens aangemerkt.

b. Hij was als God oneindig rein; als mens was Hij het Heilige Gods, en als God was Hij de oneindig heilige God Zelf; Zijn menselijke natuur was heilig, en kon niet anders dan zodanig zijn, door de vereniging van deze met de Goddelijke; ook was deze heilig, door de uitstorting van den Geest in Hem niet met mate; dus werd Hij als Middelaar, God en mens in een Persoon, tot de hoogste mate of trap van heiligheid verheven; het was onmogelijk dat er enige vlek van zonde of onreinheid kon zijn in Hem, Die God was in onze natuur; indien Hij enige vlek gehad had, hetwelk onmogelijk was, zo kon Zijn offerande niet geweest zijn voor onze zonden, maar moest voor Zijn eigen zonden geweest zijn; ja Zijn vlek zou oneindig groter zijn geweest dan de onze; deze zou niet alleen voorwerpelijk oneindig geweest zijn, gelijk de onze, maar ook onderwerpelijk oneindig, hetwelk oneindig meer is dan onze bevlekking, omdat dan de zondigende persoon een oneindig persoon geweest zou zijn; ja in zulk een geval, hetwelk nochtans onmogelijk was, zouden de rechten van God,

en Zijn eer meer benadeeld, dan hersteld geworden zijn; de schuld zou zo groot geweest zijn in de zondaar, als de voldoening geweest zou zijn in de lijder; namelijk, een onderwerpelijke oneindigheid in de zonde, zowel als een onderwerpelijke oneindigheid in de offerande. Doch niets hiervan was mogelijk. De satan kon Hem niet van enige zonde beschuldigen, maar beledde dat Hij heilig was (Markus 1:24): 'Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods'; Het alziende oog Gods kon geen onheiligheid in Hem zien, maar rechtvaardigde Hem als heilig, en verklaarde Hem rein te zijn; 'want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden' (Hebreeën 7:26). Zijn bloed dan is waarlijk rein water, reiner dan de hemelen. De onreinheid zou strijdig geweest zijn met de waardigheid van Zijn Persoon; God kon zowel onheilig zijn, als de Persoon van Christus onheilig zijn kon; Zijn heiligheid en reinheid was daarom oneindig; hoewel de heiligheid van Zijn menselijke natuur in zichzelf niet oneindig kon zijn, zo bekwam die echter een oneindigheid van Zijn Persoon, evenzeer als Zijn bloed en lijden van dezelve een oneindige waardigheid bekwamen. Hier was dan waarlijk rein water, hetwelk God Zelf kon drinken, en Hij heeft zulks ook gedaan tot voldoening en verzadiging van Zijn rechtvaardigheid; en daarom roemt Hij daarin, en gebiedt ons daarvan te drinken, tot voldoening van onze harten en consciënties, opdat wij vervuld mogen worden met blijdschap en vrede in het geloven.

4. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van deszelfs uitstorting. Dit water werd uit het reine vat getrokken door 's Vaders reine hand; 'want het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen' (Jesaja 53:10). Het is waar, de Joden hebben met onreine handen Zijn bloed gestort (Handelingen 2:23): 'Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood'. Daar konden voor zulk een daad, om den Heere der heerlijkheid te kruisigen, geen Godzalige mensen gebruikt worden; een werkmeester gebruikt een krom werktuig, om datgene te doen hetwelk hij met een recht niet doen kan; doch dit verontschuldigt hun onrechtvaardigheid niet, evenzo weinig als de geboorte van een schoon en volmaakt kind, het overspel verontschuldigt waarin het ontvangen mocht zijn; God kan Zijn heilig oogmerk door onrechtvaardige werktuigen uitvoeren; en waarlijk het ontwaken van het zwaard van Gods rechtvaardigheid tegen den Man die Gods Metgezel was, was één van de heiligste daden van God, zowel als een aller-heerlijkst werk van genade en liefde. En toen God Zijn heilige hand aanlegde om dit reine water te tappen, en de rotssteen sloeg, opdat hetzelfde uit mocht stromen, zo heeft Christus Zelf, de levende Rotssteen, het water vrijwillig uitgegeven; en daarom wordt er gezegd: Wanneer Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld werd, dat Hij in Zijn lijden werkelijk is geweest, dat 'Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood' (Jesaja 53:10,12). Hierom is het rein water in de uitstorting van hetzelfde.

5. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van het kanaal daar het in loopt: ik meen de bedeling van het Evangelie; daarin loopt dit water zuiver en krachtig, 'want het is een kracht Gods tot zaligheid'; omdat 'de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt uit geloof tot geloof' (Romeinen 1:16-17). De evangelische beloften en leringen zijn reine vaten waarin dit water tot ons gebracht wordt (Psalm 19:8-10). Het is waar, de bediening van het Evangelie kan uitwendig door onreine voeten bemorst of door vuile monden bedorven worden (Galaten 1:7); maar dat is de schuld niet van de wateren des heilighdoms, maar van de putters van dit water; het Evangelie is niet te beschuldigen, maar de predikers van hetzelfde, die het Evangelie niet verstaan; dit water kan evenwel zelf niet besmet worden, zo weinig als

de zonnestralen door het schijnen op een mesthoop; de dwaling kan gemengd worden onder de waarheid, maar zij kan nooit in dezelve ingelijfd of daarmee verenigd worden; een rivier kan door slijk bemorst worden, doch het water kan zich met het slijk niet verenigen, maar het slijk zal langzamerhand naar de grond zinken, en het water zal zich natuurlijk reinigen; alzo kan de bedorven leer het water van het heiligdom bemorsen, maar het water zal zich niet verenigen met het slijk; hierom is niet de modderige dwaling, maar de zuivere en reine waarheid het vat waarin dit reine water tot ons gebracht wordt; het loopt door het kanaal van de Goddelijke verklaring alhier: Dan zal Ik rein water op u sprengen, enz.

6. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van deszelfs toepassing; niet alleen om het reine hart waaruit het gestort, maar ook om de reine hand door welke het toegepast wordt. Zodanig was de reinheid van Zijn hart dat doorstoken was, en geopend werd om dit bloed uit te laten, dat Hij zeggen kon: 'Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands' (Psalm 40:9). Dit water was Zijn hartebloed, en het bloed van een heilig hart, dat nooit een ijdele zondige gedachte gehad heeft, en daar nooit iets in geschreven geweest is, dan de wet van God en de heiligheid des Heeren; zodanig is de reine hand die hetzelfde toepast, dat die niets anders is dan de Heilige Geest, aan Wie de besprenging van het bloed van Christus, als de uitwerkende oorzaak, toegerekend wordt (1 Petrus 1:2). En hier steekt de Geest van God, sprekende in Zijn Woord, Zijn oneindig reine band in dit reine water, en zegt: 'Ik zal rein water op u sprengen', enz.

7. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van deszelfs verordening en instelling; het is door God tot onze reinigmaking geheiligd. Hierom wordt aan de zodanigen zonde en schuld uitnemend groot en schrikkelijk gezegd te zijn, 'die den Zone Gods vertreden, en het bloed des testaments onrein achten, door hetwelk zij geheiligd waren' (Hebreeën 10:29). Het is een heilige instelling van God, die geen ander bloed dan dit, verordend heeft om de zonden af te wassen, en de rechtvaardigheid te voldoen, gelijk het ook door geen ander bloed geschieden kon.

8. Het bloed van Christus is rein water, ten opzichte van de innerlijke waarde, en de reinigende kracht van hetzelfde. O, hoe oneindig waardig is dit water, dit bloed van Christus, naardien dit het bloed van God is; niet het bloed van de Godheid, maar van die Persoon die God is. Hierom wordt het genaamd 'het bloed des Zoons Gods' (1 Johannes 1:7), en ons voorgehouden dat het God was Die Zijn leven afgelegd heeft (1 Johannes 3:16): 'Hieraan hebben wij de liefde Gods gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft'. Zie ook Handelingen 20:28. Het bloed van God moet zeer waardig bloed zijn; het was niet alleen het bloed van een mens, maar van Hem Die van alle eeuwigheid tot Borg was aangesteld, en Die vierduizend jaren lang onze Borg geweest is, als de Zoon des mensen. O, wat een woord is dit, het bloed van God! Kunnen mensen of engelen de waardigheid daarvan uitspreken of deszelfs kracht verklaren? O, arm schuldig zondaar! die over de grootheid van uw schuld en van uw onreinheid beven moet, al hadt gij de gehele schuld van al de mensen op de aarde, en van al de duivelen in de hel, ja al hadt gij al de schuld, die eindige schepselen maken kunnen, zo kan dezelve nochtans niet bestaan tegen de oneindige waarde en kracht van dit bloed, hetwelk het bloed van God is; het is een oneindig heilig water, vloeiende van de zuivere fontein der levende wateren; het is rein water, hebbende een reinigmakende kracht. Het is niet bedoeld voor onreine duivelen in de hel, maar voor onreine zondaren uit het mensdom, die nog buiten de hel zijn. Hier is rein water gereed, om tot uw reiniging gebruikt te worden.

(3) Het derde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om aan te tonen hoe dit reine water op de onreinen, tot hun reiniging, toegepast of besprengd wordt.

Van deze besprenging wordt gesproken met zinspelende op de menigvuldige besprengingen onder de wet; gelijk de besprenging van het bloed van het paaslam op de posten van de deuren (Éxodus 12:7), tot een teken dat God de Israëlieten voorbijging en verlost; de besprenging van het bloed op de melaatsen, die gereinigd moesten worden (Leviticus 14:7). Dus betekent de besprenging van het reine water, de toepassing en toerekening van het bloed van Christus, aan de zondaar die in Hem gelooft tot vergeving der zonde, en tot reiniging van alle schuld der wet. Het bloed van Christus, alhier door rein water afgebeeld, is het bloed van Zijn offerande, met de kracht en uitwerking van dezelve. Het bloed van de offerande komt voor onder een dubbele aanmerking: Eerst gelijk het aan God werd opgeofferd tot verzoening, en ten andere gelijk het besprengd werd op andere dingen, tot derzelfver reiniging en heiliging. Daar moest altijd, in iedere zoenofferande, een gedeelte van het bloed gesprengd worden rondom het altaar (Leviticus 1:11). En in de grote zoenofferande moest het bloed der varren, voor het verzoendeksel, zevenmaal met de vinger gesprengd worden (Leviticus 16:14). Dit verklaart de apostel in een bijzonder voorbeeld (Hebreeën 9:19-22). En daarom komt ook het bloed van Christus voor, gelijk dit het bloed van Zijn offerande was, onder een dubbele aanmerking, en heeft deze twee uitwerkingen:

1. Als door de eeuwige Geest geofferd zijnde, brengt het de verzoening en een eeuwige verlossing teweeg.
2. En als besprengd op de consciëntie van de gelovige zondaren, door dezelfde Geest, reinigt het deze van de dode werken. Zie Hebreeën 9:12-14.

Hierom wordt het genaamd 'het bloed der besprenging' (Hebreeën 12:24). Zo ook 1 Petrus 1:2: 'De uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus'. De wijze nu, op welke deze besprenging geschiedt, kunnen wij uit de tekst opmaken.

1. Het geschiedt door een genadig God, als de uitwerkende oorzaak: Dan zal Ik rein water op u sprengen: Ik zal het doen. Het is God Zelf Die dit werk onderneemt door de onmiddellijke kracht van Zijn Heilige Geest, Die de grote Toepasser is van dit bloed van Christus, en van de verlossing door Hem verworven (Titus 3:5-6).
2. Het geschiedt door een genadig woord, als de middel-oorzaak; zo spreekt de Heere: Ik zal rein water op u sprengen, enz. Het is door het woord van Zijn belofte, en door het woord van Zijn kracht, dat dit werk verricht wordt; die oren heeft, die hore wat de Geest in dit Zijn Woord spreekt. De Geest neemt het reine water van het bloed van Christus, als het ware in Zijn hand, en past het door een woord van kracht toe op de consciëntie: Ontwaak, Noordenwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai onze hof. Door de Noordenwind mag Hij ons overtuigen van onze onreinheid, en door de zachte Zuidenwind dit reine water toepassen, en het liefelijke geluid van dit woord beademen, opdat het geloof mocht komen door het gehoor, en dus ook blijdschap en vrede in het geloven.
3. Het geschiedt door een genadig willen, als de bewegende oorzaak; Ik wil, of zal rein water op u sprengen. 'Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid' (Jakobus 1:18); 'in welchen wil wij geheiligd en gezalfd zijn' (Hebreeën 10:10). Het is Mijn wil, om dit reine water op u te sprengen. Het reine water van Christus' verdienstelijk bloed, hetwelk uw vergeving verworven heeft, en dat van alle schuld en zonde reinigt, is een reden buiten Mij; dit reine water breng Ik in Mijn hand,

als een goede reden buiten Mij, waarom Ik u de vergeving van zonde en de reinigmaking beloof. Maar Ik heb ook een reden binnen in Mij, zelfs in Mijn eigen hart, en dat is Mijn soeverein welbehagen en genadige wil ten aanzien van u, o, zondaar! het was Mijn welbehagen om den rotssteen te slaan, en dit reine water voor u te bezorgen; en nu is het Mijn wil het op u te sprengen, en u van al uw onreinheden en van al uw drekgoden te reinigen. Nu zondaar, het is aan u dat Hij Zijn wil verklaart; zal dan een willend God u niet een willige ziel doen zijn? Wilt gij rein gemaakt worden?

4. Het geschiedt door een genadige daad van deze genadige wil, namelijk, de besprenging zelf, welke de formele oorzaak is van de toepassing, en dus ook van de rechtvaardigmaking in het bloed van Christus, welke niet anders is, dan Gods niet-toerekening van uw zonden, maar de toerekening van Christus' bloed en gerechtigheid aan u, of het sprengen van het reine water op u. Naardien nu deze toepassing door besprenging wordt uitgedrukt, zo schijnt deze te kennen te geven:

a. Een ware en dadelijke toepassing of toerekening van het bloed van Christus, tot reiniging van de ziel en de consciëntie; gelijk het water toegepast en gebruikt wordt tot reiniging van het lichaam.

b. Een nauwkeurige toepassing, die met de onreinheid overeenkomt, ten einde dezelve weg te nemen.

c. Een volkomen toepassing; dit reine water over al de vlekken sprengende, om ons te reinigen van al onze onreinheden.

d. Een milde toepassing; want besprenging geeft vele druppelen te kennen; en hoewel een druppel van Christus' bloed genoegzaam is, zo wordt nochtans door deze besprenging een overvloedige gemaakt.

e. Een tedere, zorgvuldige en vriendelijke toepassing, zodanig als gij best kunt dragen.

f. Een verstandige en trapsgewijs herhaalde toepassing; en daarom wordt hier gesproken van besprengen, van rein worden en van reinigen.

g. Een persoonlijke en bijzondere toepassing: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.

h. En eindelijk, een Goddelijke en krachtdadige toepassing, die zekerlijk haar einde bereiken zal: Gij zult rein worden en Ik zal u reinigen. En het is opmerkelijk, dat in dit reinigen, hetwelk opzicht heeft op de vergeving van de schuld der zonde, hetzelfde ten aanzien van ons lijdelijk wordt uitgedrukt, maar dadelijk ten aanzien van God; Ik zal het gehele werk in handen nemen; staat alleenlijk stil en ziet het heil des Heeren. In dit werk zult gij lijdelijk, en Ik zal werkzaam zijn; want als Ik dit reine water op u sprengen zal, zult gij rein worden, en Ik zal u reinigen; gij zult hier weinig, ja niets te doen hebben, want Ik zal alles doen.

Worden wij dan niet geroepen om het geloof te oefenen? Ja, maar nochtans is het geloof in de zaak van de rechtvaardigmaking, niet zo zeer een werker, als wel een aanschouwer. Het is geen werk oorzaak maar een werktuig; het geloof staat hier tegenover de werken; het heeft niets te doen, maar moet alles geloven; niets te geven, maar moet alles ontvangen; God onderneemt hier het gehele werk: Ik zal rein water op u sprengen, Ik zal u reinigen.

In het sprengen van dit reine water, of in de toepassing van dit dierbare bloed van Christus, tot reiniging van een zondaar doet de Geest van God vier dingen.

1. Hij overtuigt de zondaar van de besmetting en de schuld der zonde, en van zijn geestelijke onreinheid, want de onreinheid daar hier van gehandeld wordt, is geen natuurlijke of lichamelijke, maar alleen een zedelijke en geestelijke; en het is het werk van den Heiligen Geest, (Joh. 15: 8) om die overtuiging van zonde te geven, welke de

ziel beschaamd maakt voor een heilig, en bevreesd doet zijn voor een rechtvaardig God; zodat zij, zonder toevlucht te nemen tot het bloed der besprenging, nooit zonder schaamte en vrees voor Hem verschijnen kan.

2. Hij ontdekt het reine water, en de reinigende kracht van het bloed van Christus, als het enige middel van reinigmaking; want door den Geest weten wij de dingen die ons van God geschonken zijn (1 Korinthe 2:12). En Christus zegt: 'Hij zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen' (Johannes 16:14). De Geest wordt niet tevergeefs gezonden, om ons de dingen te verkondigen, die wij uit onszelf kunnen weten, maar Hij is het die ons de geestelijke kennis daarvan geeft, zelfs van de uitnemendheid en de krachtdadigheid van deze dingen.

3. Hij werkt het geloof, waardoor wij Christus Zelf en al Zijn weldaden aannemen, zoals die in het Evangelie worden aangeboden, doch hetwelk bijzonderlijk werkt aangaande het bloed van Christus, tot reiniging van het hart en de consciëntie; dit geloof der werking Gods, komt tot de fontein die geopend is tegen de zonde en tegen de onreinheid, en nadert tot God met deze smeking: 'Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn' (Psalm 51:7). Dit wordt gezegd met zinspeling op die algemene instelling tot reiniging van alle wettische onreinheid, door het water der afzondering, gemaakt door de as van de rode vaars (Numeri 19:4-6), daar de apostel op ziet (Hebreeën 9:14); de toepassing van het bloed van Christus aanwijzend, door hetwelk alleen wij gerechtvaardigd konden worden van alles, waarvan wij niet door de wet van Mozes gerechtvaardigd konden worden; en tenzij wij dit bloed gelovig toepassen, of ons in dit reine water wassen, kunnen wij niet bevrijd worden van een consciëntie der zonde, daar in Hebreeën 10:2 van gesproken wordt, dat is, van een consciëntie die ons wegens de zonde veroordeelt, en ons met schaamte en vrees vervult. Maar het geloof tot dit bloed komende:

a. Neemt een geestelijk gezicht van hetzelfde, zoals het in de belofte en aanbidding van het Evangelie wordt voorgesteld: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde' (Jesaja 45:22).

b. Het vertrouwt op dat bloed tot reiniging, omdat Christus van God is 'voorgesteld tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed' (Romeinen 3:25).

c. Hierin werkt het door vurige gebeden, omdat Hij om al deze dingen van het huis Israëls verzocht wil wezen; en hiertoe bestuurt ons ook de apostel (Hebreeën 4:16): 'Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd'.

d. En eindelijk, het geloof berust in de waarheid en getrouwheid van God, tot reiniging door het bloed van Christus: en dus wordt het van de beroerende schaamte benijd, en heeft 'vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus' (Hebreeën 10:19).

4. De Geest deelt, in deze besprenging, de reinigende kracht van het bloed van Christus aan onze zielen en consciënties dadelijk mee, waardoor wij bevrijd worden beiden van de beroerende schaamte, en de angstvallige, moedbenemende vrees. De grond nu van deze dadelijke mededeling wordt drieledig in de tekst uitgedrukt.

a. Door een toepassing of toerekening van het bloed van Christus: Ik zal rein water op u sprengen.

b. Door een verklaring van het uitwerksel; en gij zult rein worden; de melaatse werd na de besprenging rein verklaard.

c. Door een dadelijk werken van het uitwerksel: van al uw onreinheden en van al uw dreggoden zal Ik u reinigen.

Deze drie dingen beantwoorden aan drie andere dingen, die in de zonde zijn, gelijk die gesteld is tegen de rechtvaardige en heilige wet van God, namelijk, schuld, smet en schaamte; dezelve gaat vergezeld met schuld, die ons aan Gods rechtvaardigheid onderhevig maakt; met onreinheid, die ons walgelijk maakt voor God; en met schaamte in onszelf. De reinigende kracht nu van Christus' bloed doet drie dingen:

a. Het neemt, als toegepast en toegerekend zijnde, de schuld en onderhevigheid aan Gods toorn weg; de toerekening van dat bloed en die gerechtigheid, beschut ons tegen de slag van de beledigde rechtvaardigheid; want 'gerechtvaardigd zijnde door Zijn bloed, zullen wij behouden worden van den toorn' (Romeinen 5:9).

b. Het neemt alle walgelijkheid in Gods ogen weg; niet van de zonde in het afgetrokkene, maar van de zondaar; zodat hij is als één die volstrekt gewassen en gereinigd is voor Hem, en daarom ook verklaard wordt rein en schoon te zijn; 'geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u' (Hooglied 4:7).

c. Het neemt de schaamte uit de consciëntie weg, en geeft de ziel vrijmoedigheid voor God (Hebreeën 10:19). Dit wordt teweeggebracht door de werking alhier gemeld: Van al uw onreinheden en van al uw dreggoden zal Ik u reinigen. En dus 'reinigt het reine water van Christus' bloed de consciëntie van dode werken, om den levenden God te dienen!' (Hebreeën 9:14).

(4) Dit leidt mij tot het vierde hoofdstuk, dat door mij voorgesteld is, namelijk, om iets te spreken van de reinheid of reiniging, welke het uitwerksel is van dit besprengen met rein water, of van de toepassing en toerekening van het dierbare bloed van Christus.

Hier zou ik kunnen spreken van de eigenschappen van hetzelfde, in de tekst gemeld; alleen zeg ik vooraf: daar is een reinheid voor God in het stuk van de rechtvaardigmaking, en een reinheid in het stuk van de heiligmaking. Het is het eerste daar deze tekst van spreekt, gelijk ik tevoren getoond heb; de laatste is het onderwerp van de volgende verzen; deze twee, hoewel zij onderscheiden zijn, zijn nochtans onafscheidelijk van elkaar. De reinheid nu waarvan in de tekst gesproken wordt, heeft deze twee eigenschappen: Eerst, deze is volmaakt: Gij zult rein worden. Ten tweede, algemeen: van al uw onreinheden en van al uw dreggoden zal Ik u reinigen; en de reden van beiden wordt hier te kennen gegeven, namelijk: de reinheid van het water, waarmee men besprengd wordt.

1. Het is een volmaakte reinheid. Indien de besprengde zondaar niet volmaakt gereinigd werd, zo zou zulks aan de waardigheid en de reinheid van het water tekort doen; alle reiniging is de vrucht van Christus' bloed; de volmaakte reiniging van de schuld wordt onmiddellijk door hetzelfde gewrocht; maar de trapsgewijze reiniging van de smet is middellijk door den Geest, zijnde dit ook de verdienste van Christus' bloed. Vraag: Hoe is deze reinheid volmaakt, want God drukt dezelve aldus uit: Ik zal sprengen, en gij zult rein worden? Antwoord: Ontkennende wijze, dit reine water van het bloed van Christus reinigt niet volmaakt hier in de tijd, van de zonde ten aanzien van het gevoel van dezelve, daar zullen enige spranken van de vurige wet somtijds vliegen in de consciëntie, zelfs van een besprengde gelovige; de vrede van het Evangelie kan onder een deksel liggen; de blijken van de genade kunnen verdonkerd worden; de schuld kan herleven, en het reine water schijnen alsof het tot een lage eb gekomen was; de volmaakte vrede en rust, en het gevoel van de Goddelijke liefde zijn voor de hemel bewaard. Ook reinigt het bloed van Christus, hier in de tijd niet

volmaakt van de zonde, ten aanzien van derzelve bewegingen; de slang zal ons somtijds steken, en somtijds drukken; de rechtvaardigste mens zal door zijn inwendige verdorvenheid, zowel als door de gruwelen van anderen, de Kanaänieten, in het land buiten hem, gekweld worden, en daarom wordt de kracht van het bloed hier meer betoond in onze strijd met overheden en machten, dan wel in de heerlijkheid van een zegepraal; het is in de hemel, dat de heiligen ‘zonder vlek of rimpel of iets dergelijks zullen voorgesteld worden’ (Éfeze 5:27). Maar stelliger wijze: het bloed van Christus reinigt volmaakt van de zonde, zelfs hier in de tijd, ten aanzien van de verdoemenis en de straf; hoewel de natuur van de zonde niet ophoudt zondig te zijn, zo houdt nochtans de macht van de zonde op, verdoemend te zijn; want het vonnis van de wet is herroepen, de macht om te verdoemen weggenomen, en de straf wordt de gelovigen niet toegerekend (2 Korinthe 5:19). Waar de misdaad niet wordt toegerekend, daar kan de straf niet worden opgelegd; het is met het wezen Gods onbestaanbaar, dat Hij een verzoend en nochtans een wrekend Rechter zal zijn; want de rechtvaardigheid heeft de voldoening van Christus aangenomen. De mens wordt rechterlijk ontslagen, en door de toerekening van het bloed en de gerechtigheid van Christus, in de staat van een onschuldig persoon gesteld. Hierom ‘is er geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn’ (Romeinen 8:1). Want ‘het einde der wet is Christus tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4).

2. Gelijk dezelve een volmaakte reiniging is, zo is zij ook algemeen; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. Dit reine water wast van alle schuld; want aangezien dit het bloed is van den Zoon Gods, zo is het krachtig en bekwaam om van de grootste, zowel als van de kleinste zonde te reinigen; het woord alle, is maar een redelijk gevolg op het melden van zulk een rijke schat van bloed: Christus is om onze zonden overgeleverd, niet voor enige weinige, maar voor alle; en gelijk Hij voor haar werd overgeleverd, zo is Hij ook voor haar aangenomen, als ‘een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekende reuk’ (Romeinen 4:25; Éfeze 5:2). De zonden van allen die geloven zullen, in alle delen en in alle eeuwen van de wereld, heeft God ‘alle op Christus gelegd, en op Hem doen aanlopen’ (Jesaja 53:6), namelijk, de zonde van alle soort en grootte. De eerste zonde, daar wij van lezen, welke door dit bloed van Christus gereinigd werd, nadat hetzelfde gestort was, was de schrikkelijkste goddeloosheid die onder de zon bedreven is, namelijk, het vermoorden van den Zoon Gods (Handelingen 2:36,38): ‘Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, Dien gij gekruist hebt. En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen’. Zodat, indien iemand (gelijk iemand eens zei) in staat was om hemel en aarde te verbreken, het overige mensdom te vermoorden, en de engelen, die het voornaamste deel van de schepping zijn, te vernielen, hij daardoor zulk een zware schuld niet bedrijven zou, als deze gedaan hebben, in het kruisigen van den Zoon Gods, Wiens Persoon de gehele schepping oneindig te boven gaat; God heeft daarom hier een bewijs gegeven van de onwaardeerbare waarde en kracht van Christus’ bloed; het reinigt van alle zonden, zodat deze ‘niet gevonden zullen worden’ (Jeremía 50:20). Door dit bloed, of deze gerechtigheid van Christus, staan wij voor God, niet alleen als onschuldige personen, maar als dezulken, die beiden het gebod en de straf van de wet vervuld hebben (Romeinen 8:4).

Deze volmaakte en algemene reinheid of reiniging is gegrond op de reinheid van het water dat op ons, wanneer wij geloven, gesprengd wordt; daar is een oneindige reinheid nodig tot het wegnemen van een oneindige onreinheid; een oneindige

goedheid tot voldoening van een oneindig kwaad en ongeluk; de oneindige waardigheid en reinheid van Zijn bloed, vloeit voort van Zijn Godheid; het is dezelfde Persoon 'Die het Afschijnsel was van Gods heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld van Zijn Zelfstandigheid; die alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, en die door Zichzelve, in Zijn Persoon, de reinigmaking onzer zonden teweeggebracht heeft' (Hebreeën 1:3). Deze Goddelijke Persoon heeft met de vlammen van Gods toorn geworsteld, is in de vierschaar van Zijn rechtvaardigheid verschenen, en heeft door de kracht en waardigheid van Zijn lijden, Gods vertoornd aangezicht verzoend, de storm van de ontstoken rechtvaardigheid gestild, en voor de vierschaar des gerichtts een sterke en eeuwige gerechtigheid van Zijn eigen uitwerking gesteld, als een voorhangsel tussen het doordringend oog van de Goddelijke heiligheid, en de schuldige en onreine staat van de zondaar. Zulk een groot Persoon, een die Gode even gelijk was, was noodzakelijk tot herstelling van Zijn eer, en tot heiliging van Zijn Naam. Het bloed van zulk een groot Persoon was noodzakelijk tot reiniging van het gevallen schepsel, van zijn schuld en smet. Kortom, de reden van deze volmaakte en algemene reinheid van de besprengde ziel, is de volmaakte en algemene reinheid van het water, waarmee zij besprengd wordt; het is volmaakt rein, en daaraan ontbreekt niets van een oneindige volmaaktheid; het is algemeen rein; het heeft nooit de minste vlek gehad; het is het onbevleete bloed van het onbevleete Lam Gods. Hierom doet de tekst de reinheid van de besprengde ziel overeenkomen met de reinheid van het water: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn.

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is de toepassing.

Is het zo, dat het bloed van Christus rein water is, hetwelk God door de hand des Geestes toepast, tot reiniging van de onreine; zie hier dan uit:

1. De grote noodzakelijkheid van geestelijke onderscheiding, om geestelijke dingen te begrijpen onder uitwendige tekenen, en geestelijke verborgenheden onder algemene zinnebeelden; want hier verbeeldt het reine water, gelijk in de doop, het reine en dierbare bloed van Christus; en dit bloed moet niet stoffelijk, maar zedelijk aangemerkt worden, gelijk ook de besprenging alhier een geestelijke besprenging, en de reiniging een geestelijke en zedelijke reiniging is. Het bloed van Christus, stoffelijk aangemerkt, gelijk het door de aderen van Zijn lichaam liep, schoon de Papisten voorgeven genoeg daarvan in voorraad te hebben, is een ijdele, geringe, nutteloze en dwaze bevatting van hetzelfde. Deze lichamelijke en vleselijke aanmerking van dit bloed, is van zo weinig voordeel, als de lichamelijke en vleselijke toepassing van hetzelfde; want gelijk Christus zegt: het vlees is niet nut, alzo is ook, in deze zin, het bloed niet nut. Het eigenlijke gebruik van bloed, is niet om te reinigen, want het bevlekt en verontreinigt alles waar het op gestort wordt; maar zedelijk aangemerkt, gelijk de storting van bloed verlies van het leven en straf voor een misdaad te kennen geeft, zo is bloed de verzoening voor een misdaad, en een voldoening aan de wet, wegens de overtreding tegen dezelve bedreven; gelijk de storting van onschuldig bloed een land zedelijk verontreinigt, alzo wordt ook een land, door de storting van het bloed van een misdadiger of doodslager, zedelijk gereinigd. Daar wordt in Numeri 35:33 gezegd: 'Het bloed ontheiligt het land; en voor het land zal geen verzoening gedaan worden over het bloed dat daarin vergoten is, dan door het bloed desgenen die dat vergoten heeft'. Zonder de bloedstorting van Christus, zou er geen vergeving van onze zonden geweest zijn; maar Zijn bloed reinigt van alle zonden. Daar is een reiniging van schuld, en een reiniging van smet; en deze beiden zijn de vruchten van

dit bloed. De schuld wordt gereinigd door de rechtvaardigmaking, en de smet door de heiligmaking; het eerste door het bloed, en het laatste door de Geest van Christus; doch het eigenlijke oogmerk van het bloed van Christus, is geweest om de vloek van de wet weg te nemen, en ons van onze schuld te verlossen. Wanneer wij het bloed van Christus aanmerken, dan merken wij Christus aan als een offerande; nu werden de offeranden reinigingen genaamd, niet ten aanzien van de afwassing van de smet, maar ten aanzien van de verzoening van de schuld van de zonde; nochtans wordt nooit de rechtvaardigende kracht van dit bloed toegepast, zonder dat de heiligende kracht van hetzelfde daarmee vergezeld gaat. Wanneer dit bloed gesprengd wordt op de consciëntie, dan reinigt het van dode werken. Wij hebben dan de geestelijke onderscheiding van deze dingen nodig.

2. Zie hier ook uit, de uitnemendheid en dierbaarheid van Christus' bloed, alsook de waardigheid en de kracht van hetzelfde. God Zelf noemt het hier in de tekst rein water, en verklaart dezulken rein, die daarmee besprengd zijn. Het is rein en onbevlekt bloed, rein en zuiver water, waarin wij het oneindige kwaad van de zonde duidelijk kunnen zien, hetwelk niet dan door hetzelfde kan afgewassen worden; in hetzelfde zien wij ook de oneindige rechtvaardigheid van God, die met geen ander water kon voldaan worden; ja wij zien in hetzelfde de heerlijkheid van God in al Zijn volmaaktheden. De gerechtigheid van Christus is een reine, ja een volmaakt reine gerechtigheid; het is rein water in Gods oog, en in de ogen van allen wiens ogen geopend zijn; noch mensen, noch engelen kunnen uitdrukken hoe rein dit water is.

a. Het is zo rein, dat het niet besmet of bedorven kan worden. Het is niet op het kruis of in het graf besmet geworden; het was onmogelijk dat Gods Heilige de verderving zou zien.

b. Het is zo rein, dat het allen rein maakt, die er, in gereinigd worden; hun klederen zijn gewassen en wit gemaakt in het bloed des Lams: dit is 'het rein en blinkend fijn lijnwaad' (Openbaring 19:8).

c. Het is zo rein, dat God Zelf geen onreinheid daarin ziet; Zijn alziend oog kan geen vlek daarin bespeuren. Het is het 'dierbare bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam' (1 Petrus 1:19).

d. Het is zo rein, dat God vlek noch onreinheid ziet in iemand die er in gewassen is. 'Hij ziet geen zonde in Jakob, noch overtreding in Israël'. Hij verklaart het Zelf rein: 'Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u' (Hooglied 4:7).

e. Het is zo rein, dat de oneindige heiligheid daarop roem draagt, en de gehele wereld gebiedt te komen om er in gereinigd te worden. 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Johannes 1:29); het onbevleete Lam. 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (Mattheüs 3:17). 'De HEERE heeft lust aan hem om Zijner gerechtigheid wil' (Jesaja 42:21).

f. Het is zo rein, dat het reiner is dan de reinste dingen in de gehele schepping van God. Het is reiner dan de hemelen boven; want daar wordt gezegd, dat 'de hemelen niet zuiver zijn in Zijn ogen' (Job 15:15), maar de God des hemels verklaart dit water rein, en Hij steekt Zijn oneindig reine hand daarin, om ons daarmee te besprengen. Het is reiner dan de heilige engelen in de hemel; want daar wordt gezegd, dat 'Hij Zijn engelen van dwaasheid beticht (zo lezen de Engelschen)' (Job 4:18). En dat 'de sterren niet zuiver zijn in Zijn ogen' (Job 25:5). Het was daarom noodzakelijk dat Hij, in Wie Gods oneindige heiligheid en rechtvaardigheid met voldoening berusten zouden, niet alleen de waardigheid van de engelen overtrof, maar de staat en de waardigheid van enig geschapen wezen te boven ging. De offerande was van een oneindige waardig, en daarom de aanneming van een oneindige natuur waardig, zijnde Zijn Persoon zo

waardig als die des Vaders; want hoewel er onder de Personen van de heilige Drie-Eenheid een onderscheid van orde is, zo is er nochtans geen onderscheid van waardigheid, maar een volmaakte gelijkheid van macht en heerlijkheid. Zijn bloed is dan veel waardiger dan al de zielen en lichamen van de mensen tezamen genomen. O! wat is hier een rein water!

g. Het is zo rein, dat het volmaakt zodanig is, en niet reiner zijn kan dan het is. Het is gelijk 'de zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams' (Openbaring 22:1). Het bloed van Christus is de oneindig reine rivier des waters, voortkomende uit het liefderijke hart van God, en het doorstoken hart van het Lam.

h. Het is zo rein, dat het algemeen, zodanig is. DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID is volkomen rein; en daarom zijn ook degenen die hier gewassen worden geheel rein. Zijn natuur was een reine natuur; Zijn hart een rein hart; Zijn gedachten waren alle reine gedachten; Zijn mond was rein, daarin is geen bedrog gevonden; Zijn daden ware reine daden; Zijn gehoorzaamheid, Zijn lijden en voldoening waren geheel rein. De volmaakte en algemene reinheid van dit water, is de reden van de volmaakte en algemene reinheid van de heiligen alhier, zelfs in het stuk van de rechtvaardigmaking; en van hun volmaakte en algemene reinheid, zelfs in het stuk van de heiligmaking in de hemel, welke hier op aarde begonnen, en tot de volmaaktheid voortgezet wordt.

3. Zie hier ook uit, de onreine, snode en hopeloze staat van allen, die met dit reine water niet besprengd zijn. De staat van allen van nature, en de tegenwoordige staat van Christus missende zondaren, is een staat van onreinheid: zij zijn 'allen stinkende geworden' (Psalm 14:3; Romeinen 3:10), en deze staat is een zeer jammerlijke staat. Zij die wettisch onrein waren, werden van de vergadering afgezonderd, en dus van al de blijken en panden van Gods tegenwoordigheid (Numeri 5:2). Alle melaatsen moesten buiten gesteld worden; evenzo zijn allen die van hun geestelijke melaatsheid niet gewassen zijn, van God versmaad, en van Hem gescheiden. Zo is het met ons allen van nature: wat wij ook uit onszelf doen, om er van verlost te worden, zulks zal de onreinheid alleen bedekken, maar niet wegnemen. Adam genas noch zijn naaktheid, noch de schande van dezelve, met zijn vijgenbladeren. Indien wij in deze staat ongereinigd sterven, zo is het onmogelijk, dat wij ooit in de zalige tegenwoordigheid van een heilig God kunnen toegelaten worden (Openbaring 21:27): 'En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt'. Tenzij gij met dit reine water van de verdorvenheid van uw natuur gewassen wordt, kunt gij 'het Koninkrijk Gods niet beërven' (1 Korinthe 6:10-11). Ja gij kunt niet bekwaam zijn voor de tafel des Heeren, noch rondom Gods altaar gaan, tenzij gij uw handen in onschuld gewassen hebt, in dit reine water, hetwelk alleen reine harten en handen maken kan, ja een reine consciëntie, gereinigd van de dode werken, om den levenden God te dienen. Gij moet volgens de leer afgehouden worden van de tafel des Heeren hier in de Kerk, en voor eeuwig afgescheiden blijven van Gods gemeenschap in de hemel, indien gij uw onreinheid bemint, en op uw besmetting hoogmoedig zijt, en u niet daarover schaamt; of als gij uzelf vergenoegt met uw eigen uit- of inwendige versieringen. Sommigen hebben geen andere bedekking voor hun natuurlijke onreinheid, dan het uitwendige versiersel van het vlees, een blank vel, of een schoon kleed, een natuurlijke of door kunst gemaakte bedekking. Anderen hebben een zedelijke bedekking van gaven, plichten, belijdenis, en een uitwendig onberispelijk leven. Doch zulk bemorst water zal u niet wassen, daar is voor u geen hulpmiddel indien gij hierin blijft, maar gij moet in uw onreinheid voor eeuwig verloren gaan; gij blijft onder Gods toorn, en onder de

vloek der wet, totdat gij met dit reine water besprengd wordt; al de beschuldigingen die uw eigen consciëntie tegen u heeft, ja, wat onbegrijpelijk meer is, al de aanklachten die een alwetend God tegen u kan inbrengen, blijven in haar volle kracht, en zijn onweerlegbaar; en gij moet onvermijdelijk onder dezelve verloren gaan, tenzij het bloed van Christus, aangenomen door het geloof, de schuld uitwist, en de beschuldigingen beantwoorde. Daar is geen andere offerande voor de zonde, dan deze; en geen zondaar kan enige blijdschap hebben in God door Jezus Christus, of vrede of troost bij Hem ontvangen, dan door de verzoening aan te nemen (Romeinen 5:11).

4. Zie hier ook uit, dat er geen reiniging kan zijn van de schuld der zonde, door de enkele barmhartigheid van God; want God zegt hier niet volstrekt: Ik zal u reinigen, of gij zult rein worden, van al uw onreinheden en van al uw dreggoden zal Ik u reinigen: nee, nee, maar Hij zegt dit betrekkelijk, met opzicht op, en in een weg van besprenging met dit reine water van Christus' bloed; Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden. Het verzoendeksel mocht door de hogepriester niet genaderd worden zonder bloed (Leviticus 9:7). Christus Zelf, door de Hogepriester afgebeeld, verwacht geen genade voor iemand van Zijn navolgers, dan door de verdienste van Zijn bloed. De barmhartigheid komt alleen door de lieflijke rook en reuk van Zijn offerande. De rechtvaardigmaking onderstelt niet alleen barmhartigheid, maar ook rechtvaardigheid; ja, in een eigenlijke zin, meer rechtvaardigheid dan barmhartigheid; want de rechtvaardigmaking steunt op een verzoening (Romeinen 3:24-26), en gerechtvaardigd te zijn, is ontslagen te wezen in een rechterlijke weg, of in een weg van voldoening. Door middel van dit reine water, dit reinigende en verzoenende bloed, wordt een niet-schuldige in Gods vierschaar gebracht, wanneer dit bloed bepleit wordt, en een niet-schuldige wordt in het boek der consciëntie opgeschreven, wanneer dit bloed gesprengd is. Daar is geen barmhartigheid anders dan in deze weg.

5. Zie hier ook uit, de wegwerpelijke van het vuile water van uw eigen gerechtigheid, en van alle andere verdiensten tot reiniging van zonde, dan alleen het bloed van Christus, dit reine, dit waarlijk heilige water. Weg met de gruwelijke godslastering van de Roomse Kerk, haar sprengen van stoffelijk water, met een uitwendige wij- of waterkwast, op het volk, dat zij dan heilig water noemen. Zulke schrikkelijke gruwelen verdienen in de rang gesteld te worden van duivelse bereidingen. Gedankt zij de Heere, dat deze onlangse opstand, zowel alsnog een voorgaande in onze dagen, bedwongen is, waardoor de invoering van zulke antichristelijke gruwelen bedoeld werd. Van enig ander water, tot reiniging van een onreine zondaar, gebruik te maken, is een godslasterlijke versmading van Gods wijsheid, in het verordenen van dit water, alleen tot onze reiniging. Het is een beschuldiging van een heilig en rechtvaardig God van dwaasheid, alsof Hij Zich vergist had in het aannemen van Christus' bloed alleen, alleen als het reine water tot onze reiniging; alsof het niet genoegzaam was tot dit einde, zonder met enig water van onszelf gemengd te worden; en alsof de gerechtigheid en het bloed van God, enige vermeerdering, door het doen of het lijden van de schepselen nodig hadden. Hoe kan datgene oneindig zijn, hetwelk een eindig ding nodig heeft om hetzelve te versterken en krachtadig te maken. Die naar een modderige stroom gaat om zich te wassen, veracht de zuivere Fontein die God geopend heeft. Wij kunnen nooit zalig worden, zei Luther, indien God Zijn ogen niet afwendt van onze deugden, zowel als van onze zonden. Datgene hetwelk zelf nodig heeft gereinigd te worden, kan ons nooit reinigen. Onze eigen werken, gebeden en tranen zijn maar vuil water. Het water uit de aarde is maar modderig water; het enige reine water komt uit de geslagen Rotssteen. Geen bloot schepsel kan de zonde vergeven, dit is Gods werk alleen; geen bloed is hiertoe

nuttig, anders dan het bloed van God. Geen water, met de verdienste van mensen of engelen gemengd, zal ons kunnen reinigen. Het is geen gemengd, maar een oneindig rein water, dat ons God alhier voorstelt. Ik zal rein water op u sprengen.

6. Zie hier ook uit, dat het wassen van de schuld der zonde in de rechtvaardigmaking, niet is door het doen van water in ons, maar door het sprengen van water op ons. Het is waar, God geeft in de heiligmaking Zijn Geest in ons binnenste; maar in de rechtvaardigmaking legt Hij Zijn bloed op ons. Daar is geen rechtvaardigmaking door de wet, dan door een volmaakte gerechtigheid, beantwoordende beide aan het gebod en aan de straf van dezelve; en deze 'rechtvaardigheid Gods door het geloof in Jezus Christus, is tot allen en over allen die geloven' (Romeinen 3:22). Gelijk onze zonden op Hem waren, niet inklevende, maar door toerekening, alzo is ook Zijn bloed en gerechtigheid op ons, niet inklevende, maar door toerekening; en het is evenzo redelijk, dat een gelovige in Christus volgens de wet voor rechtvaardig verklaard wordt, als het redelijk was dat Christus volgens de wet als een zondaar gerekend werd (2 Korinthe 5:21): 'Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij, die geen rechtvaardigheid kenden, zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem'. Hij, de Borg, werd zonde gemaakt, alsof Hij al de zonden van de mensen gedaan had; en wij worden rechtvaardig gemaakt, alsof wij in het geheel niet gezondigd hadden. Sommigen hebben deze wijze van toerekening vergeleken, bij het schijnen van de zon op een muur door een groen of blauw glas, waardoor de ware kleur van de muur onkenbaar is, zolang de kleur, door het glas daaraan medegedeeld, op dezelve is; nochtans is deze kleur de kleur niet van de muur, maar van het glas, en hangende in het glas, zijnde enkel door het glas op de muur overgebracht; alzo zijn ook het bloed en de gerechtigheid van Christus, waardoor wij gerechtvaardigd en gewassen worden, en welke onze zonden voor het aangezicht Gods bedekt, hangende in Christus, maar overgebracht op ons. Dit reine water van het bloed van Christus loopt in zijn aderen; het wordt niet natuurlijk of lichamenlijk aan ons toegepast, maar op een rechterlijke wijze; en hierom worden wij gezegd 'gerechtvaardigd te zijn door Zijn bloed' (Romeinen 5:9), dat is, verdienstelijk. De verdienste van dat bloed wordt ons toegerekend, of dat reine water wordt op ons gesprengd, en wij worden om hetzelfde rein verklaard. Daar is geen inhangende gerechtigheid zonder werken, maar deze gerechtigheid wordt ons toegerekend zonder de werken (Romeinen 4:4,6); en daarom kan het geen inhangende gerechtigheid zijn in ons; want door dezelve worden de goddelozen gerechtvaardigd. En gelijk wij 'door de ongehoorzaamheid van één tot zondaars zijn gesteld, zo worden wij ook door de gehoorzaamheid van Eén tot rechtvaardigen gesteld' (Romeinen 5:19).

7. Zie hier ook uit, de eeuwigdurende kracht van Christus' bloed, tot reiniging van onreine zondaren; want het is altijd rein water, en hier in de tekst wordt het zo genaamd voordat het nog gestort was. De prijs der verlossing onder het Oude Testament beloofd, en de prijs der verlossing die nu onder het Nieuwe Testament betaald is, is van een gelijke kracht en waarde geweest. Dit bloed is gesprengd en toegepast van de grondlegging der wereld af aan, hoewel het niet voor de volheid des tijds gestort is geworden. Het aanzien dat het had tot verzoening en reiniging van de schuld, was even zulk een vaste grond tot het geloof der gelovigen, voordat het dadelijk gestort was, als daarna. Wij moeten onderscheid maken tussen het werk der verlossing, en tussen de kracht van dezelve, het werk werd tot een zekere tijd bepaald, maar de kracht daarvan strekt zich uit tot alle eeuwen; verleden, tegenwoordige en toekomstige. De oude patriarchen hadden dezelfde geest des geloofs, als de gelovigen onder het Nieuwe Testament (2 Korinthe 4:13). Christus is 'het Lam, geslacht van

vóór de grondlegging der wereld' (Openbaring 13:8). En gelijk 'Hij gisteren en heden Dezelfde is, en in der eeuwigheid' (Hebreeën 13:8), alzo is Zijn bloed ook altijd een rein water, en heeft altijd een reinigende kracht. Deze offerande blijft altoos in dezelfde staat, en heeft dezelfde kracht die zij had toen ze eerst geofferd was. Het bloed was onder de wet ingesteld, om verzoening te doen; want het leven was in het bloed (Leviticus 17:11), de levensgeesten waren in hetzelfde. Maar het bloed van de offerande van Christus is altijd warm, hebbende dezelfde levensgeesten, en dezelfde kracht daarin werkende; waarom dit bloed dan ook gesteld wordt tegen vergankelijke dingen (1 Petrus 1:18). Hierom wordt de weg van onze toenadering tot God door dezelfde, genaamd 'een versen en levenden weg' (Hebreeën 10:20). Al wat wettisch, vleselijk en schaduwachtig gedaan werd, door enigen van de offeranden tot verzoening of reiniging van de zonde, onder het Oude Testament, dat alles is waarlijk en geestelijk geschied, door deze éne offerande, namelijk, de offerande en de besprenging van het bloed van Christus, en blijft ook voor eeuwig geschied. De as van 'de rode vaars besprengende de onreinen', waarvan in Numeri 19:2 gesproken wordt, en waarop de apostel wijst in Hebreeën 9:14, was een staande ordonnantie, waardoor een iegelijk die onrein was, terstond gereinigd mocht worden; en al wie daar geen gebruik van maakte tot ontzondiging, moest uitgeroeid worden uit Israël; zo is het ook, ten aanzien van het bloed van Christus, in onze geestelijke onreinheid. Gelijk het genaamd wordt een fontein die geopend is 'tegen de zonde en de onreinheid' (Zacharía 13:1), alzo zullen ook degenen die nalaten gebruik daarvan te maken, in hun onreinheid verloren gaan, en dat voor eeuwig.

8. Zie hier ook, andere gebruiken voorbijgaande, eindelijk uit, de plicht van allen die van hun zielsonreinheid gereinigd willen zijn; die graag vergeving van zonde, toegang tot God en gemeenschap met Hem willen hebben aan Zijn tafel: namelijk, van allen die klimmen willen op den berg des Heeren, en staan in de plaats van Zijn heiligheid, en die tot dit einde graag rein van handen en zuiver van hart en consciëntie zijn; zij moeten komen tot dit reine water, hetwelk hier wordt voorgesteld; tot deze zuivere Fontein, welke hier geopend is; zij moeten komen en zich nederzetten bij dit reine water, zich daarin wassen, om bij alle gelegenheden toegang te hebben tot dit bloed, aangezien het alleen machtig is om van alle zonden te reinigen; en daar is geen gemeenschap met God, noch met de heiligen, dan in het gebruikmaken van dit reinigende bloed van Christus' (1 Johannes 1:6-7). Ach, zondaar! gij hebt, door de zonde, uzelf toorn en een gewonde consciëntie vergaderd; en daar is niets dat de Goddelijke toorn bevredigen, noch de beroerde consciëntie stillen, noch dezelve van de schuld reinigen kan, dan dit bloed, dit reine water alleen. Ieder oneindig kwaad, moet een oneindige voldoening hebben. De onreinheid van uw ziel kan niet verzoend worden, dan door de reinheid van dit water. God opent hier deze Fontein tegen de zonde en de onreinheid; veracht dan Zijn genade niet, door het water niet te willen drinken. De heerlijkheid van de ongerechtigheid te verzoenen, is voor dit reine water bewaard; indien gij dan niet tot hetzelfde komt om gereinigd te worden, zo berooft gij hetzelfde van de heerlijkheid van Zijn reinigende kracht. Dit water alleen zal de zaak doen; laat dan geen bemorst water, van uzelf, gemengd worden met deze wijn van het Evangelie. Gelijk niemand met Hem gestorven is, om uw schuld te verzoenen, zo wil Hij ook niet toelaten, dat er iets gevoegd wordt bij Zijn bloed in de rechtvaardiging van uw persoon. Christus draagt dit bloed alleen in Zijn hand, wanneer Hij voor u pleit; en gij moet ook dit bloed alleen in uw hart dragen, wanneer gij pleit voor uzelf. Vraag. Maar wat recht heb ik om te geloven of op reiniging te hopen in dit reine water? Ik moest dan zekerlijk in een veel betere toestand zijn dan ik ben! Wel hoe,

zoudt gij gereinigd willen zijn, voordat gij tot het bloed van Christus kwam om gereinigd te worden? In wat toestand meent gij dat de soevereine genade hier tot de zondaren komt? Zie, het is wanneer zij in de modder van onreinheid, en onder de voeten van hun afgoden liggen; dan, ja dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. De genade komt tot u, wanneer gij walgelijk ligt in uw bloed. Is dan uw naam een vuil, snood, onrein zondaar? Dan wordt uw naam alhier genoemd; wijs daarom de genade Gods niet van u af. De tekst spreekt vijfmaal tot u: Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. O! zondaar, wilt gij dan rein zijn? Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Het wordt onbepaald gesproken tot allen; en tot u, die uzelf kent in deze walgelijke toestand te zijn, in het bijzonder.

Vraag. Maar hoe kan ik geloven, dat dit woord der zaligheid tot mij gezonden is, en dat de aanbidding van de vergeving der zonden tot mij komt? Want mijn zonden zijn van een bijzondere soort; mijn verdorvenheden van hart en wandel zijn van een ongewone natuur; want ik ben zwarter en onreiner dan de hel; ik ben zo onrein als een duivel. Maar, ach zondaar, wat dunkt u van dit reine water, van dit onverderfelijke bloed? Het is tot op deze dag nog niet bedorven. Meet gij de waarde van dit bloed af naar de grootheid van uw zonden, daar nochtans dit bloed de verdiensten van uw zonden zo ver te boven gaat, als de Persoon van Christus, uw persoon, of als God de mens te boven gaat. O! laat mij u zeggen, arm zondaar, indien gij Zijn genade afmeet bij de hoogte des hemels, dat is een al te nauwe maat, want zij is hoger dan de hemel; indien gij deze afmeet bij de hemel der hemelen, die maat is ook te nauw; want zij is hoger dan de hemel der hemelen; doch indien gij die afmeet bij de hoogte van God Zelf, dan neemt gij er de rechte maat van; doch dit is een maat, die oneindig hoger is dan mensen of engelen bevatten kunnen, dewijl zij nooit kunnen opvaren tot de hoogte van de Goddelijk genade, welke zo hoog is als de Hoge en de Verhevene Die in de eeuwigheid woont. Uw zonden en onreinheden mogen wegens derzelve menigte en grootte dan zijn zoals zij zijn mogen, de besprenging met dit reine water, kan deze allen in een ogenblik afwassen. Gelijk een kruimel van het brood des levens u kan verlevendigen, alsoo kan ook een druppel van Christus' bloed u reinigen. Dit reine water is door God bedoeld, tot wassing van onreine zielen. Dit onbevleete bloed is tot reiniging van bevleete zondaren. Dit reine water is het tegengif van de hemel, tegen de onreinheid des geestes.

Het schijnt een niet te beantwoorden vraag die Job eens deed (Job 14:4): 'Wie zal een reine geven uit den onreine?' Maar hier is Gods antwoord op die vraag, welke noch mensen noch engelen kunnen beantwoorden: 'Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden'. Ja, zult gij zeggen, maar ik kan niet geloven; ik kan dit reine water niet toepassen tot mijn reiniging. Doch laat mij u zeggen: het geloven in dit bloed bestaat niet in uw onderneming om iets te doen, hetwelk God Zelf hier onderneemt, en zie, Hij onderneemt het gehele werk. De vraag is daarom: Of gij gewillig zijt dat Gods reine hand dit reine water op u sprengt, opdat gij rein mocht worden? De hand des geloofs zelf is niet rein, uitgenomen in zoverre die gewillig is, dat de reine hand van God het bloed der besprenging aan u toepast, en in zoverre gij zulks niet wederstaat, maar u daaraan onderwerpt, en gij een gewillig God met een gewillig hart verwelkomt. Nu is het de dag der genade, waarin God verklaart gewillig te zijn om dit reine water toe te passen, zeggende: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden. Zegt mij nu eens, is het ook een dag van Gods heirkraft, waarop gij gewillig zijt gemaakt, gewillig dat gij van al uw onreinheden, en van al uw drekgoden

gereinigt wordt; dat al de schuld en al de onreinheid van al uw afgoden en begeerlijkheden wordt weggenomen, beiden door de vergevende en reinigende kracht van dit reine water? Zijt gij volstrekt gewillig, en zegt gij tegenwoordig met uw ganse hart: Heere! Uw soevereine genade en Uw goede wil in het bezorgen van zulk rein water tot mijn reiniging, hebben mijn goddeloze wil overwonnen, en mij het hart ingenomen; doch indien er in deze zaak enig verborgen bedrog is in mijn bedrieglijk hart, dat ook nodig heeft gewassen te worden, dat breng ik ook met al mijn andere onreinheden en drekgoden, om in deze reine Fontein gereinigt te worden? Zijt gij gebracht om te zeggen: Heere, hebt Gij mij gezegd wat dit reine water is; en zegt Gij: Ik zal het op u sprengen? Heere, Uw wil geschiede: Amen, Amen, het zij zo; laat mij volgens Uw wil gereinigt worden. Wel, dan zegt God hier: Ik wil, wordt gereinigt! Ik wil! O! vergeet niet wie de spreker is; het is niet de leraar, het is niet de profeet; het is geen mens of engel; maar zo zegt de Heere: Ik ben het Die tot u spreekt. Laat dan het woord, in de naam en het gezag van God, in uw hart gaan, dan zal het vrucht doen, en het zal een kracht Gods zijn tot uw zaligheid; want hierin wordt de rechtvaardigheid Gods, en het bloed van Christus, geopenbaard. Hij Die hemel en aarde met een enkel woord gemaakt heeft, kan u reinigen door het woord dat Hij tot u gesproken heeft; en Zijn woord is: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.

REDEVOERING VOOR DE BEDIENING VAN HET HEILIG AVONDMAAL OVER DEZE STOF

Nu komen wij tot het bijzondere werk van deze dag, namelijk de gedachtenis van de grote offerande van Christus' dood, en van het werk der verlossing door Zijn dierbaar bloed. En gelijk onder de wet, de melaatse, die niet gewassen en gereinigt was, buiten de vergadering Israëls gedreven werd, en alleen degenen die gereinigt waren tot hun gemeenschap werden toegelaten; zo moeten wij ook van de tafel des Heeren uitsluiten, allen die niet besprengd en gereinigt zijn met het reine water van het bloed van Christus; en alleen dezulken toelaten die gerechtvaardigd, geheiligd en gewassen zijn.

Aan de ene zijde sluit ik dan van Zijn tafel uit, in den naam des Heeren, alle ongereinigde, onbesprengde zondaren, die bewijs geven dat zij door de vergevende en rechtvaardigmakende genade Gods niet gewassen zijn, door ongewassen te blijven door de reinigende en heiligende genade Gods; die bewijs geven dat zij niet gewassen zijn van de schuld der zonde, en van hun wettische onreinheid, doordien zij niet gewassen zijn van de smet der zonde, of van hun zedelijke onreinheid; en bij gevolg, al de onboetvaardige overtreders van de zedelijke wet, enz.

Aan de andere zijde nodig ik tot 's Heeren tafel; allen die besprengd en gereinigt zijn, door de toepassing van het reine water van Christus' bloed; en die daardoor van al hun onreinheden, en van al hun drekgoden gereinigt zijn geworden. Vraagt gij, wie deze zijn? Ik antwoord:

1. Gij die een gezicht ontvangen hebt van de onreinheid van uw hart en natuur in de spiegel van Gods Woord, en in het licht van den Geest der overtuiging, hetwelk u deed uitroepen: 'Zie, ik ben gering'; ik ben onreiner dan de onreinste in deze gehele vergadering; ik ben snoder dan de snoodste, en vuiler dan de vuilste; ja mij dunkt, daar is geen duivel in de hel die snoder is dan ik. Arme ziel! wie heeft u gezegd dat gij naakt was? Het was niet de duivel die u zei dat gij als een duivel was, of u de plaag van uw eigen hart deed kennen. U nodig ik tot de tafel des Heeren, omdat het reine water zoverre op uw ogen gesprengd is geworden, dat die verlicht en gereinigt zijn,

‘als de vijvers te Hesbon, bij de poort Bath-rabbim’ (Hooglied 7:4). Gij ziet duidelijk wat een monster van zonde en onreinheid gij zijt.

2. Gij, die een gezicht ontvangen hebt van de geopende fontein van Christus’ bloed, tot uw reiniging, die hetzelfde als oneindig rein en zuiver water beschouwt, en dus niet alleen overtuigd zijt geworden van zonde, die de krankheid is, maar ook van gerechtigheid, welke het geneesmiddel is, en die dezelve ziet de gerechtigheid of de rechtvaardigheid Gods te zijn. Hebt gij gezien dat Christus het onbevleete Lam Gods is? Heeft u de Geest overtuigd, niet alleen van de persoonlijke rechtvaardigheid van Christus, en van Zijn volmaakte heiligheid, maar ook van de genoegzaamheid en de aangenaamheid van de gerechtigheid, die Hij voor ons heeft uitgewerkt; dat de offerande van Zijn dood, Gode tot zulk een wel aangename reuk geweest is, dat die al de onreine reuk van uw zonden kon wegnemen? Hier alleen heeft uw schuldige consciëntie rust gevonden, namelijk, door een dronk van dit reine water, waarvan de oneindige rechtvaardigheid tot haar voldoening gedronken heeft; en geen ander water kan u ooit voldoening geven, omdat gij ziet elk ander water vuil en morsig te zijn, en dit alleen volmaakt rein en onbevleet te wezen.

3. U die in dit reine water gewassen en gereinigd zijt, zijn de ogen geopend, om niet alleen de dierbaarheid van Christus’ bloed, en deszelfs verdienstelijke waardigheid, maar ook deszelfs overwinnende kracht te zien; en dat, gelijk Christus door Zijn dood en bloedstorting de dood overwonnen en tenietgedaan heeft, dien die het geweld des doods had, dat is de duivel; uw overwinning over de zonde en de satan ook eniglijk aan datzelfde bloed is toe te schrijven; want gelijk de bevrijding van de schuld der zonde, toe te schrijven is aan de prijs van dit bloed, alzo is ook de bevrijding van de macht der zonde toe te schrijven aan de verdienste van hetzelfde; hierom is het dat, wanneer de Geest gezonden wordt om dit reine water op ons te sprengen, of om het bloed van Christus aan ons toe te passen, Hij niet alleen van zonde en gerechtigheid overtuigt, maar ook van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is; geoordeeld en vernietigd door de dood van Christus, en verdrongen in de rode zee van Zijn bloed. De minste druppel van dit reine water verstikt den bozen geest, en blust al zijn vurige pijlen uit. En daarom is al uw verwachting van overwinning over uw begeerlijkheden en afgoden, een overwinning door het bloed des Lams.

4. Gij, die met dit reine water besprengd zijt, zult begeren geheel gereinigd te worden van al uw onreinheden en van al uw drekgoden; gij zult trachten naar de besprenging van de schuld, ter oorzaak van de besprenging van de smet der zonde; naar de reiniging van de consciëntie, ten einde gereinigd te worden in hart en wandel; naar de rechtvaardigmaking en vergeving van zonde, ten einde geheiligd te worden; en omdat gij u uit uzelf dit bloed niet kunt toepassen, of u in dit reine water wassen, zo zijt gij gewillig gemaakt dat Christus u wast, Die daar zegt: ‘Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij’, en daarom wordt de besprenging alhier aan de hand van God toegeschreven: Ik zal rein water op u sprengen. De ware gelovigen zijn hier werkzaam, alleen door zich lijdelijk te gedragen; want al de dadelijkheid wordt toegeschreven aan den Naam, aan het bloed, en aan den Geest van Christus (1 Korinthe 6:11): ‘Dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods’. Gij, die besprengd zijt, zult hetgeen God tezamen gevoegd heeft niet scheiden, maar met uw ganse hart begeren al de reiniging die met deze besprenging vergezeld gaat; namelijk, de wassing der wedergeboorte, der rechtvaardigmaking, en der heiligmaking.

5. Gij, die met dit reine water besprengd zijt, zult in geen andere reinheid voor God roemen, dan alleen in de reinheid van dit water dat op u gesprengd is, namelijk, de volmaaktheid en reinheid van Christus' gerechtigheid. Uw taal ten aanzien van uzelf zal zijn: 'Wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind' (Jesaja 64:6), maar ten aanzien van Christus, en de reinheid van Zijn bloed en gerechtigheid, zal uw taal zijn, gelijk die van de Kerk (Jesaja 61:10): 'Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap'. De arme gelovige, hoe onrein in zichzelf, versiert zich nochtans door het geloof met priesterlijk sieraad: 'Hij, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, heeft ons gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader' (Openbaring 1:5-6). Ja, de arme gelovige ziel is versierd als de grote Hogepriester Zelf, zijnde bekleed met de Zon der gerechtigheid, en begenadigd in den Geliefde, niet alleen om Zijntwil, maar in Hem als het Hoofd; hierom is de taal des geloofs: 'In den HEERE heb ik gerechtigheden en sterkte'. Gij hebt geen andere gerechtigheid dan den HEERE Zelf, Jehovah onze Gerechtigheid; en hierom, gelijk Hij zonde gemaakt was voor u, zijt gij geworden rechtvaardigheid Gods in Hem; in zoverre, dat wanneer gij geraken kunt tot de levendige werkzaamheden des geloofs, gij dan in uzelf verzekerd zijt, dat gij in Gods gericht verschijnen kunt, en voor Zijn ontzagelijke vierschaar, met dezelfde gerustheid, waarmee gij verschenen zou zijn, indien gij zo heilig geleefd hadt als Christus geleefd heeft, en naar den wil Gods geleden had wat Christus geleden heeft; ja nog meer, dat gij voor God verschijnen kunt als één, die rechtvaardigheid Gods geworden is in Christus. 'Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem' (2 Korinthe 5:21). Gij mocht denken, dat dit een buitengewone oefening of werkzaamheid des geloofs is; doch daar is in iedere daad des geloofs een zekere mate daarvan, wanneer gij met vrijmoedigheid toegaat tot den troon der genade, of vrijmoedigheid hebt om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus; want dit is een drijven op het reine water, en een wagen van uw onreine ziel in de tegenwoordigheid van een heilig en rechtvaardig God, uit aanmerking van dit reine water.

6. Nog eens, gij die met dit reine water besprengd zijt, zult altijd een nieuwe besprenging nodig hebben. Hoewel alle ware gelovigen volkomen gerechtvaardigd zijn, zo zijn zij nochtans maar onvolkomen daarvan verzekerd, en hebben daarom een nieuwe toepassing van dezelve nodig, en op die grond nieuwe bekendmakingen van vrede en vergeving. Omdat gij alle dagen u schuldig maakt, zo vervoegt gij u alle dagen tot deze medicijn; gij besmet uzelf alle dagen; indien gij dan niet alle dagen gaat tot de fontein die geopend is tegen de zonde en tegen de onreinheid, zo zult gij wel haast geheel melaats worden; uw consciëntie zal vervuld worden met dode werken, zodat gij den levenden God niet zult kunnen dienen, tenzij deze gereinigt wordt. Is dit dan uw weg: vervuld zijnde met zelfverfoeiing, onder een gevoel van uw onreinheid, tot God in Christus de toevlucht te nemen tot reiniging, en dat geduriglijk, met een vurigheid van gebeden, overeenkomstig dat gevoel en die overtuiging? Dan verklaart de Heere u rein; en ik nodig u, in Zijn Naam, tot Zijn tafel. Kom, en breng al uw onreinheden en al uw drekgoden tot dit reine water, namelijk, al uw plagen en melaatsheden, al de besmettingen van uw hart en uw consciëntie. Zeg niet: wacht

totdat ik rein ben, terwijl Hij hier zegt: Ik zal u rein maken. Indien gij uzelf niet nog meer verontreinigen en God onteren wil, zo kom, want hier is Zijn heerlijkheid aan gelegen. Hier is rein water, namelijk, het bloed van God; hier is de reine hand van God, gereed om hetzelfde op u te sprengen; hier is de belofte van God, dat Hij sprengen zal, en dat gij zult rein worden; hier onderneemt God alles te doen: van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. Hier is de goede wil Gods in Christus geopenbaard ten aanzien van u, arme onreine monsters; ja Zijn wil ten aanzien van u verdubbeld: Ik zal u sprengen, Ik zal u reinigen. Hier is het woord van God, Zijn wil verklarende, opdat gij Zijn wil mocht weten uit Zijn Woord; want zo zegt de Heere: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden. Ja hier is eindelijk Gods tijd, die Hij tot dit werk neemt; namelijk, wanneer gij in uw bloed ligt, en in uw onreinheid; de soevereine genade komt tot u als gij op het ergst ligt; want, zegt de tekst: Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden, en van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. De Heere trekke u door de kracht van Zijn Geest.

REDEVOERING BIJ DE BEDIENING VAN DE EERSTE TAFEL

Mijne vrienden! ik zal u een belofte herinneren. Daar wordt van ieder waar gelovige gezegd: 'Hij zal in de hoogte wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis' (Jesaja 33:16). Wat opzicht deze belofte ook op de tijdelijke verzorging mag hebben, zo mag ik nochtans zeggen, dat God het beste brood en het beste water voor u bezorgd heeft, dezelve, aan u voorstellende onder de tekenen van uitwendig brood en wijn op deze tafel. Hier is het beste brood, het Brood des levens. De Heere Jezus, in den nacht in welken Hij verraden werd, nam het brood, enz.

Hier is rein brood, gekomen uit een reine plaats; het is het Brood dat uit den hemel nedergedaald is; het is een reine, heilzame en uitnemende spijs: Mijn vlees is waarlijk spijs. Daar is sinds de val van Adam geen rein vlees in de wereld geweest, dan alleen het vlees van Christus. Doch hetgeen het vlees van Zijn menselijke natuur zo volmaakt en oneindig rein maakte, was de vereniging van dezelve met Zijn Goddelijke natuur. Desgelijks nam Hij ook den drinkbeker na het eten des Avondmaals, enz.

Hier is nu het reine water van hetwelk God zegt: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden, enz. Dit water, zijnde het reinste daar ooit mensen of engelen van gehoord hebben, is waarlijk een genezend water; het is een zalf voor alle wonden, wanneer het maar gebruikt wordt; en daarom mag gij met al uw wonden en droevige gevallen tot hetzelfde komen. Breng al uw onreinheden hier, want dit bloed der besprenging spreekt betere dingen dan dat van Abel; het spreekt en zegt heden: van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. Breng al uw afgoden hier; uw begeerlijkheden zijn diep in uw natuur gegroeid, maar dit reine water kan u van al de onreine duivelen reinigen, welke gelijk de sterk gewapenden het buis bewaren; dit bloed kan het huis reinigen, want het zegt: van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. Breng uw krank geval hier, want dit reine water is het genezende bloed van Christus; door Zijn striemen is ons de genezing geworden. Hebt gij, arme ziel, zo vele kwalen als al de anderen tezamen in de vergadering? Indien Hij nochtans zegt: Ik ben de Heere uw Heelmeester, dan mag gij ook zeggen: Hij is het, Die al mijn krankheden geneest. Breng uw blindheid en onkunde hier, want dit reine water is het verlichtende bloed van Christus om uw ogen te openen; want gelijk de Geest der verlichting daardoor verworven is, zo is het ook de spiegel waarin gij het oneindige kwaad der

zonde, Gods oneindige haat daartegen, en Zijn oneindige liefde voor uw ziel, zien kunt. Is de doodsheid des harten uw geval? O weet en geloof dat dit reine water een levendmakend, een levend en levengevend water is! Het bloed van Christus is een levend en sprekend bloed; het spreekt betere dingen dan dood en wraak, daar Abels bloed om riep. Dit bloed van Christus verwierf het leven aan het kruis, en het pleit om het leven op den troon. Het is een zonde-dodend en zielen-levendmakend bloed (Johannes 6:53): ‘Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden, tenzij dat gij het vlees van den Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelf’. En (vers 54): ‘Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven’. Zo ras gij de levendmakende kracht van dit water gelooft, zal het uw dode ziel genezen, en u wederbaren tot een levende hoop; het zal geest in u brengen, want de geest des levens loopt in dit kanaal. Zijt gij in een verzwakkende toestand? O bedenk dat dit reine water een versterkend water is! Wanneer gij niets kunt doen, en niet in staat zijt door de last der zonde en van schuld die op u ligt, te kunnen opzien, dan is uw ziel verzwakt; maar gelijk het baden in het water versterkend is voor het lichaam, zo is ook het baden in het bloed van Christus versterkend voor de ziel. ‘Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen’ (Psalm 71:16), te kennen gevende, dat de weg om gesterkt te worden niet anders is, dan gebruik te maken van Zijn bloed en gerechtigheid. ‘In den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte’ (Jesaja 45:24). Wanneer gij het geloof oefent omtrent Zijn bloed en gerechtigheid, dan zult gij zien dat ook uw sterkte in Hem is. Is uw ziel onder een gevoel van de brandende hitte van Gods toorn benauwd en bevreesd? O, dit reine water is een verkoelend en verkwikkend water! Toen dit water uitgestort werd, is Gods rechtvaardigheid voldaan geworden, en wanneer het in de consciëntie wordt uitgestort, dan is de ziel voldaan. Het bloed van Christus spreekt vrede; want gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben wij vrede bij God. Is uw hart een verhard hart? Kan niets hetzelfde versmelten? Gij kunt mogelijk niet treuren, noch een traan storten; maar hier is het geneesmiddel: het reine water, hetwelk God belooft op u te sprengen, is een verzachtend water, het bloed van Christus is een verzachtend bloed; doch naardien het uw hart niet verzachten kan, tenzij het toegepast wordt, zo wilt toch de toepassing van Gods Geest verwelkomen, Die hier zegt: Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden. Zodra het bloed van Christus toegepast wordt, wordt het diamanten hart ontbonden, en het stenen hart gesmolten; en daarom wordt het wegnemen van het stenen hart alhier beloofd, op de belofte van het besprengen met dit reine water. De besprengde ziel is de ziel die God hoort zeggen: Ik ben met u bevredigd over alles wat gij gedaan hebt; Ik ben in het bloed van Christus zo met u bevredigd, dat Ik geen beschuldiging tegen u heb. Kunt gij dit horen en niet wegsmelten, zeggende: O drupt dit reine water op mij neer, met de vergeving van al mijn zonden te midden van hetzelfde, o stenen hart! smelt dan, en wees beschaamd over al uw zonden. O de genade, lopende in het bloed van Christus, is een hartsmeltende zaak. O mijne vrienden! mij dunkt, indien de oneindige barmhartigheid aan de poorten van de hel klopte, de hoop van genade zou het hart van de duivelen zelf doen smelten; maar voor hen is geen barmhartigheid bedoeld; dezelve is hun nooit beloofd, noch hun ooit aangeboden, en dus blijven zij in hun vijandschap en boosheid tegen God verhard. Maar de barmhartigheid door het bloed van Christus komt niet alleen tot uw deur, maar klopt ook om ingelaten te worden in uw hart; u is barmhartigheid beloofd door de offerande van het bloed van Jezus, lopende als rein water rondom uw hart.

Maar, zult gij zeggen, ik kan van mijn onreinheid niet gered worden, ik kan mijn begeerlijkheden en afgoden niet weg doen. Wat meent gij, arme ziel! denkt gij zelf uw zonden weg te doen, en Gods werk uit Zijn hand te nemen? Ik zeg u in Zijn grote Naam, dat Hij u nooit zulk een ondragelijke last heeft opgelegd; want de reiniging van al uw onreinheden en van al uw drekgoden, is een veel groter werk dan het scheppen van de wereld. Het is alleen het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. Hij beveelt u deze woorden met u te nemen en te zeggen: ‘Neem weg alle ongerechtigheid’, enz. (Hoséa 14:3). Al uw werk is, dat gij Hem het werk in handen geeft. Velen denken, dat zij niet tot Christus kunnen komen, totdat zij eerst al hun zonden en begeerlijkheden weg doen en verlaten; maar al uw arbeid in deze weg zal maar zijn als olie in het vuur, die het te meer ontsteekt en in de vlam zet. Verwelkom daarom een belovend God, Die tot u zegt: ‘Van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen’, Ik heb tot dat einde rein water in Mijn hand. Ik heb de verzoening gevonden door het bloed des verbonds, zal Ik die gevangenen uitlaten uit den kuil daar geen water in is; maar hier is water genoeg.

Indien gij met dit reine water besprengd zijt geworden, o bid, dat ook anderen besprengd mogen worden! Bid dat uw zaad, en uw zaads zaad, indien gij het hebt, besprengd mocht worden; want Zijn gerechtigheid is aan kinds kinderen. Bid om een besprenging met dit reine water voor een afwijkend geslacht; om een besprenging van den leraar en het volk alhier, en van al de getuigenis-gevende leraren en volk in het land, opdat de satan geen voordeel over hen bekomen, maar dat God de satan haast onder hun voeten verpletteren mocht. O een besprenging met dit reine water zou de vastgestelde kerk, een getuigenis gevende kerk doen zijn. Bid dat dit reine water besprengd mocht worden op allen die rondom u zijn, opdat zij van al hun onreinheden en van al hun drekgoden gereinigd mogen worden, en opdat de eer nog in ons land wonen mocht. Leg ook uzelf gedurig onder de besprenging van dit bloed van Christus; gij kunt het nodig hebben voordat gij te slapen gaat, omdat gij gedurig nieuwe schuld en nieuwe onreinheid maakt. Neem het reine water met u, en ga in vrede.

REDEVOERING BIJ HET SLUITEN VAN DE PLECHTIGHEID VAN HET HEILIGE AVONDMAAL

Gij hebt gehoord dat er een fontein geopend is, tegen de zonde en tegen de onreinheid. Sommigen zijn bereid om heen te gaan met al hun onreinheden; anderen zijn, zo ik hoop, daarvan gereinigd. Ik zal omtrent de plicht van beiden een kort woord spreken.

Vooreerst. Tot u, die nog onreine zondaren zijt, liggende in het bloed van uw onreinheid; indien gij bij deze gelegenheid in die staat niet weggaan en in uw zonde niet leven en sterven wil, zo wijs ik u tot de reinigende Fontein. O! tracht toch kennis te krijgen van deze Fontein van rein water en van reinigend bloed, en tracht tot dit einde:

1. Uw bedorven en onreine natuur te kennen; indien gij de Schriftuur onderzoekt, dan zult gij bevinden wat die daarvan getuigt; die zegt, dat wij ‘allen onrein of stinkend’ zijn geworden (Psalm 53:4). Beschouw uzelf in deze spiegel, en niet in de vleiende spiegel van uw eigen hoogmoedige inbeelding. Al wie uit het Woord zijn natuurlijke wangestalte niet wil leren, zal onrein leven en vervloekt sterven.

2. Indien gij van uw onreinheid wilt gereinigd zijn, tracht dan behoorlijk bewogen te worden, naar mate van de ontdekking die gij daarvan verkrijgt. Gelijk de eigenlijke uitwerking van de schuld der zonde vrees is, alzo is ook de eigenlijke uitwerking van de smet der zonde schaamte. Velen, in plaats van beschaamd te zijn over de onreinheid van hun natuur en wandel, zijn in tegendeel geheel ongevoelig; zij mogen

beschaamd zijn over enige bijzondere daden, maar betrekkelijk iets in hun natuur, dat verachten en bespotten zij. Indien zij zichzelf maar bewaren kunnen voor de openbare schuld van zulke zonden, die strafbaar zijn onder de mensen, zo zijn zij omtrent alle andere dingen gerust; zij hebben geen inwendige schaamte over iets tussen God en hun zielen. Ja sommigen zijn, in plaats van beschaamd, stout, en vertrouwen dat hun staat rein genoeg is. 'Daar is een geslacht dat rein in zijn ogen is, en dat van zijn drek niet gewassen is' (Spreeken 30:12). Hoewel zij nooit met dit reine water besprengd zijn, zo behagen zij zichzelf nochtans in hun onreinheid. Sommigen, in plaats van zich te schamen, roemen in hun zonden; zij spreken met Sodom hun zonden vrij uit, en roemen op datgene hetwelk hen naderhand met verbazing en schande vervullen zal (Jeremía 6:15 en 8:12). Anderen gaan nog verder, en hebben behagen in degenen die met hen dezelfde zonden doen (Romeinen 1:32): 'Dewelke, daar zij het recht Gods weten (namelijk dat degenen die zulke dingen doen, des doods waardig zijn), niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen die ze doen'. Dit is een openbaar honen van Gods heiligheid. Zulke mensen nu zullen nooit zoeken gereinigd te worden; want waarom zouden zij zulks doen, daar zij voor geen geestelijke onreinheid gevoelig zijn? Het is daarom noodzakelijk, dat degenen die gereinigd willen zijn, hun natuurlijke onreinheid kennen, en daarover beschaamd zijn; want waar geen gevoel van dezelve is, daar zal het verloren arbeid zijn, hen tot de reinigende Fontein te nodigen.

3. Zoek overreed te worden, dat gij uzelf door uw beste betrachtingen nooit zult kunnen reinigen. De mensen in de staat der natuur, wanneer zij onder overtuiging gebracht zijn, zijn geenszins in staat om zichzelf te reinigen; want hoewel de gelovigen, in het geloof van de belofte, daartoe geroepen worden (2 Korinthe 7:1): 'Dewijl wij dan deze beloften hebben, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes', nochtans zijn de natuurlijke mensen daar geheel onbekwaam toe. Velen doen in deze vergeefse pogingen (Hoséa 5:13; Jeremía 2:22; Job 9:30-31), hun eigen droefheid, berouw tranen en verbeteringen des levens, dompelen hen te meer in de gracht en houden hen op een grotere afstand van Christus.

4. Zoek kennis te verkrijgen van het enige hulpmiddel van reiniging. Deze reiniging is een zeer gewichtige zaak, want al de offeranden vanouds waren tot reiniging ingesteld. Al de beloften van het Oude Testament hadden een bijzonder opzicht op de reiniging; ook is het grote oogmerk van het bloed van Christus tot reiniging: dus ziet gij, dat God Zelf dit tot een zaak van groot gewicht en aangelegenheid stelt. Het is ook een zaak van grote moeilijkheid; het is een voornaam deel van de verborgenheid van het Evangelie, welke de wereld dwaasheid acht. Het wordt niet gemakkelijk aangenomen, dat wij niet anders van onze zonden kunnen gereinigd worden, dan door de besprenging van dat bloed, hetwelk zolang geleden gestort is; en nochtans is het deze en geen andere weg, die God ons voorstelt.

5. Weet ook dat de enige weg, waarin dit reine water van het reinigende bloed van Christus ons wordt voorgesteld, tot deszelfs krachtige toepassing, in de belofte ligt (2 Petrus 1:4). En de enige weg om deelgenoten te worden aan de weldaden, die in de beloften worden voorgesteld, is het geloof of het vertrouwen op de getrouwheid van de Belover. En naardien ons God zulke grote en dierbare beloften gegeven heeft, welke door het bloed van Christus verzegeld en door Zijn eed bevestigd zijn, zo hebt gij te weten, dat zij u alleen nuttig kunnen zijn, wanneer zij met het geloof gemengd worden (Hebreeën 4:1).

6. Dit geloof moet gezocht en geoefend worden in een weg van het vurige gebed tot God om den Geest des geloofs en van alle genade (Lukas 11:13); want in deze weg

deelt de Heere de reinigende kracht van dit bloed mee (Psalm 51:9). O! bid dan tot God, en zonder enige tijd af om Hem in ernst te zoeken om de toepassing van dit reine water, en om de reiniging die hier beloofd wordt. Daar zal een goede verwachting van u zijn, wanneer er voortaan van u wordt opgemerkt, gelijk van Paulus: 'zie, hij bidt'. Ten tweede. Gijlieden, die gewassen en met dit reine water besprengd zijt, hebt deze volgende plichten inzonderheid te betrachten:

1. Een gedurige zelfverfoeiing in de herinnering van de onreinheid, daar gij van verlost zijt. Gij wordt geroepen om steeds verootmoedigd te zijn, als een die melaats geboren is, en in de beschouwing van de heiligheid van Die God, daar gij mee te doen hebt.

2. De aanvankelijke reiniging van uw onreinheden en dreggoden, is een stof van eeuwige dankzegging, en moest geroemd worden met dat lied: 'Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed', enz. (Openbaring 1:5-6), hoge prijs stellende op het reinigende bloed van Christus en op den Heiligen Geest, Die hetzelfde toepast. Indien gij in deze Fontein niet gewassen was geworden, gij had in uw onreinheid moeten sterven en voor eeuwig daarin moeten blijven; want het vuur der hel zal de besmetting der zonde nooit kunnen reinigen, veel minder kan het versierde vuur van het vagevuur zulks doen.

3. Waak tegen de zonde en tegen al de verborgen bewegingen van dezelve, want zij bevleken de consciëntie. Daar is bij onze God vergeving, opdat Hij gevreesd wordt. Zijt gij gewassen? 'Zondig dan niet meer, opdat u niet iets ergers overkomt. Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt'.

4. Wandel ootmoediglich met uw God. Ieder mens drinkt van zichzelf de ongerechtigheid in als water, en onze eigen klederen zullen ons dagelijks verontreinigen. Onze beste werken en plichten, gebracht in de tegenwoordigheid van de oneindige Heiligheid, zijn maar als wegwerpelijke klederen. Wij kunnen de heiligmaking niet voleindigen, anders dan in de vreze Gods.

5. Maak steeds opnieuw gebruik van de Fontein, die geopend is tegen de zonde en tegen de onreinheid, door het geloof en door gebeden. Daar is zekerlijk geen waar gelovige in de wereld, die een vreemdeling is van deze plicht, en hoe meer iemand daarin overvloedig is, hoe meer zijn geloof blijken zal oprecht te zijn, en hoe ootmoediger hij voor God zal wandelen.

6. Blijf in Christus en onderhoud uw vereniging en gemeenschap met Hem. Zegt gij: Aangezien de dagelijkse besmettingen zullen blijven zolang wij hier op de wereld zijn, en dewijl Hij zo volstrekt rein en heilig is, hoe kan er dan een gemeenschap onderhouden worden tussen een heilig God en een onrein zondaar? Ik antwoord: Daar zijn vele zonden, waardoor de gelovigen besmet worden, maar de weg tot reiniging blijft steeds voor hen open in de belofte; en het zijn niet blotelijk de overblijfselen van onreinheid, maar het is het verzuimen van de reiniging, welke met de staat van de gelovigen en met zijn gemeenschap met God onbestaanbaar is. De regel van gemeenschap met God, wordt door David uitgedrukt (Psalm 19:13-14): 'Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen. Houd Uw knecht ook terug van trotsheden; laat ze niet over mij heersen; dan zal ik oprecht zijn, en rein van grote overtreding'. God eist van al Zijn volk, dat zij oprecht zullen wandelen voor Zijn aangezicht, in afhanging van Zijn almachtige kracht, om hen tot alles bekwaam te maken (Genesis 17:1): 'Ik ben God de Almachtige, wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht'. Tot deze oprechtheid nu worden vier dingen vereist:

a. Een standvastige ootmoedige erkenning van zonde: Wie zou de afdwalingen verstaan?

b. Een dagelijkse reiniging van die besmettingen in het bloed van Christus, welke met de minste verborgen zonden vergezeld gaan: Reinig mij van de verborgen afdwalingen.

c. Een vrees om met een verheven hand te zondigen, voortvloeiende uit een gevoel van onze natuurlijke geneigdheid daartoe, en een ernstige begeerte om daarvan teruggehouden te worden: Houd uw knecht ook terug van trotsheden.

d. Een smeking om er van verlost te worden, of dat zij de overwinning niet mogen verkrijgen, niettegenstaande derzelve overmacht: Laat ze niet over mij heersen; dan zal ik oprecht zijn en rein van grote overtredingen. Waar deze dingen zijn, daar is iemand oprecht, en kan dagelijks gemeenschap hebben met een heilig God. Zolang de gelovigen bewaard worden binnen deze palen, hoewel zij dan besmet mogen zijn met zonde, zo kan hun gemeenschap met God onderhouden worden; want onze gemeenschap met Christus, zolang wij in deze wereld zijn, is met Hem als Zaligmaker en met ons als zondaren; gelijk wij zonden hebben om van gereinigd te worden, en Hij bloed heeft om ons te reinigen; en onze zonden en onreinheden, waarmee wij tot Hem gaan, daar wij bij Hem over klagen en van gereinigd zoeken te worden, zullen in plaats dat Hij ons om dezelve verwerpen zou, Zijn medelijden met ons gaande maken. Weet dan, dat Hij u met Zichzelf niet verenigd, of uw hart tot Zich getrokken heeft, omdat gij volmaakt was, maar opdat Hij u op Zijn eigen tijd en weg zodanig maken zou; niet omdat gij rein was, maar opdat Hij u reinigen zou, volgens Zijn belofte: 'Ik zal rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen'.

Met één woord: neem dit reine water met u, hetwelk het enige wasvat is om u van al uw zonden te reinigen. Houd in gedachtenis de volmaakte reinheid, en de oneindige kracht van hetzelfde. Hoe groot is dat bloed, hetwelk meer waardigheid moet hebben, naardien dit het bloed is van den Zoon Gods, dan alle zondes Schuld kan hebben, naardien zij maar de zonden zijn van de kinderen der mensen! Alle zonden, daarbij vergeleken, zijn maar als een druppel van den emmer bij de oceaan. Hoe meer gij van dit reine water draagt in uw hart, hoe meer het u van alle onreine duivelen binnen en buiten u verlossen zal. Dit reine water zal nooit bederven, waarom het bloed van Christus gesteld wordt tegen vergankelijke dingen (1 Petrus 1:18-19): 'Wetende dat gij niet verlost zijt door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam'. Te kennen gevende, dat het bloed van Christus, ten aanzien van deszelfs kracht en vermogen, niet bederft of vergaat; gelijk de zon haar licht dagelijks uitschiet op de wereld, en er nochtans een verse bron van nieuw licht in de lucht iedere morgenstond overblijft, also verliest ook het bloed van Christus, aan het kruis gestort, zijn kracht niet, maar is zo werkzaam en krachtig als ooit en blijft een verzoening voor eeuwig. Hierom is het, dat hoewel de offerande maar eenmaal geofferd is, dezelve nochtans dikwijls in gedachtenis gehouden wordt, om de altijddurende kracht daarvan aan te wijzen, naardien Christus, Die in Zijn Persoon een Priester en in Zijn mensheid een offerande, ook in Zijn Godheid een altaar was; en dit heeft de offerande geheiligd, en een oneindige waardigheid daaraan toegebracht; even gelijk goud dat in zichzelf glans heeft, maar die nog veel groter ontvangt, wanneer de zon er op schijnt, Christus was beide de offeraar en de offerande (Efeze 5:2): 'Hij heeft Zichzelf voor ons overgegeven tot een offerande', enz. Zijn bloed werd geofferd door Zijn Persoon. Laat dit reine water dan hoog gewaardeerd, en dagelijks gebruikt worden door geloof en gebeden, tot dat einde waartoe het hier in de tekst door God beloofd wordt: 'Dan zal

Ik rein water op u sprengen en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen'.

AMEN

4. Verbondsgenade voor verbondswerk

Deuteronomium 26:17-18. *Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen en houden Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten, en dat gij Zijner stem zult gehoorzaam zijn. En de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft, en dat gij al Zijn geboden zult houden.*

De plechtigheid van deze dag is groot en aanmerkelijk geweest, nauwkeurig overeenkomende met hetgeen wij in de afgelezen woorden vinden. Van het voorgaande vers verplicht de Heere het volk Israëls, door Zijn knecht Mozes, tot al de plichten der gehoorzaamheid aan Zijn Goddelijke geboden, door een drievoudige drangreden. De eerste is genomen van Zijn Goddelijk gezag (vers 16); het waren niet de geboden van Mozes, maar van God; de oneindige Wijsheid had dezelve voortgebracht, en de macht van den Koning der koningen had die verbindend doen zijn. 'Te dezen dage gebiedt u de HEERE uw God deze inzettingen en rechten te doen; houd dan en doe dezelve', enz. De tweede drangreden is genomen van dat Hij hun verbonds-God was: 'Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn', enz. En de derde drangreden is, dat zij Zijn verbondsvolk zijn; 'en de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn'; hier verbindt Hij Zich om hen tot een volk Zijns eigendoms en een gehoorzaam volk te maken, en dat zij Zijn geboden zullen houden. Verder belooft Hij ook, hen een hoog volk te maken, en hen te zetten boven alle volkeren, die Hij gemaakt had, 'tot lof en tot een naam en tot heerlijkheid; en opdat zij zouden zijn een heilig volk den HEERE hun God, gelijk Hij gesproken heeft' (vers 19). Doch ik zal mij alleen bepalen tot de woorden, die ik afgelezen heb.

Ik weet hoe sommigen in het uitleggen van deze en dergelijke teksten, te werk gaan, alsof er maar een onderling verbond was tussen God en hen, waarvan hier gesproken wordt; waarin zij van hun zijde een belofte en een eed doen van gehoorzaamheid, en waarin God van Zijn zijde wederom belooft, dat Hij, op voorwaarde van die gehoorzaamheid, zo en zo voor hen zal doen; hetzelfde dus in een verbond der werken veranderende, door een wederzijds verdrag of belofte. Doch wij hebben Christus en de waarheid, gelijk die in Hem is, zo niet geleerd, dat wij het op deze wijze zouden verstaan. Het was de ruwe bevatting van het verbond op deze wijze, hetwelk Israël zo snel zijn verbintenis aan God deed verbreken; zij maakten een verbond van plicht en gehoorzaamheid met God, zonder Gods verbond van genade, dat aan hen was voorgehouden, aan te grijpen, en daarom hebben zij hun verbond zo trouweloos verbroken. Hierom is het dat, wanneer God tot hen wederkeerde, Hij hun Zijn verbond, hetwelk zij vergeten hadden, indachtig maakte, en tussen hun verbond en het Zijne een onderscheid stelde (Ezechiël 16:60-61): 'Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten. Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, enz. maar niet uit uw verbond'. Welke bijzondere voorrechten en tijdelijke zegeningen ook aan het oude Israël beloofd waren, dezelve nochtans als het ware voorbeelden zijnde van de geestelijke zegeningen, en van het hemels Kanaän; en hoe duister deze wettische Oudtestamentische bedeling ook was, zo is het echter een verbond der genade geweest daar zij onder waren; en hierom waren zij onder een bijzondere verbintenis om den Heere te dienen en te gehoorzamen, in een verbond van plicht en gehoorzaamheid.

1. In de woorden hebben wij hun verbond van plicht en gehoorzaamheid aan God, waarin zij Hem belijden als hun God, en zich verbinden om te wandelen in Zijn wegen: Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen, enz. De grondslag van dit hun verbond van gehoorzaamheid, alsook de grote bemoediging die zij hadden om hetzelfde aan te gaan, namelijk Gods verbond der genade en der belofte, waarin Hij hun doet zeggen, dat zij Hem een volk des eigendoms zullen zijn, en hun belooft hen een heilig en gelukkig volk te zullen maken. Gelukkig zou dit volk voor eeuwig geweest zijn, indien zij allen dit verbond der belofte omhelsd hadden. Doch hoewel hun een belofte was nagelaten, zo zijn er echter velen van hen noch in het aardse, noch in het hemelse Kanaän 'ingegaan, wegens hun ongelooft' (Hebreeën 3:19 en 4:1). Zij waren niet allen Israëel, die uit Israëel waren. Zij werden allen tot Gods volk aangenomen op een uitwendige verbondswijze, gelijk zij in het algemeen een zichtbare Kerk waren; doch het was maar een klein overblijfsel, dat op een bijzondere, inwendige, geestelijke en onderscheidene wijze, Zijn volk was; als zijnde ware gelovigen die Zijn verbond der genade omhelsden, opdat zij bekwaam gemaakt mochten worden om in hun verbond van gehoorzaamheid te kunnen staande blijven, en om zichzelf zo te betonen een volk Zijns eigendoms te zijn; hoewel de uitwendige bedeling van het verbond der belofte op hen allen gelijkelijk opzicht had, ten einde zij hun verbintenis tot de gehoorzaamheid, op dit fundament van Gods verbond der genade, mochten bouwen, waarin alleen hun voorraad tot alle gehoorzaamheid bezorgd was.

2. In de woorden hebben wij ook de plechtigheid van deze tweevoudige onderhandelingen, betreffende hun verbond van gehoorzaamheid, en Gods verbond der genade, als de grond en de bemoediging van hetzelfde. Deze plechtigheid vertoont zich:

a. In de manier of wijze, waarin zij hun verbond der gehoorzaamheid bevestigen, en waarin God Zijn verbond der genade bevestigt; het is door een plechtig doen zeggen. Zij erkennen en belijden Hem openlijk voor hun God, en Hij erkent en belijdt hen openlijk voor Zijn volk.

b. Daar is ook een plechtigheid in de bijzonderheid van deze tweevoudige onderhandeling; zij worden geleid om met God te handelen door hun verbond, en God om met hen te handelen door Zijn verbond, op zulk een bijzondere wijze, dat zij in een lichaam handelen als een enig man, handelende met die ene, levende en ware God; doch met Hem als een belovende God in Christus, met Christus onderhandelende, hen leidende om dat verbond aan te grijpen een iegelijk voor zichzelf, opdat zij bekwaam mochten zijn om zichzelf aan Hem op te dragen en om Hem te dienen. Hierom wordt er gezegd: Gij hebt den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn; en de HEERE heeft u doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn.

c. Daar is ook een plechtigheid in de algemeenheid van de zaak, daar de verbintenis aan geschiedt, in deze tweevoudige verbintenis; zij verbinden zich te wandelen in Zijn wegen, om Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten te houden en om Zijner stem te zullen gehoorzaam zijn; en daarna verbindt God Zich in Zijn verbond, om hen te maken tot een volk des eigendoms, alsook om hen heilig en gelukkig te maken, en om alles voor hen en in hen te werken.

d. Daar is een plechtigheid in de tijd van deze dubbele verbintenis, in het woordje heden, te kennen gevende, dat de tijd behoorde opgemerkt te worden, in welke zulk een heilige zaak verricht is geworden; hierom wordt in het voorgaande vers, tegelijk met deze tekst, het woordje heden driemaal gemeld. Te dezen dage gebiedt u de HEERE, heden hebt gij den HEERE doen zeggen, en heden heeft de HEERE ulieden

doen zeggen, enz. Mozes neemt er als het ware getuigen op, en hij dagtekent zijn getuigen, dat het heden geschied is; also nemen wij ook heden, op de namiddag van deze dag, getuigen, voor allen die hier deze morgen tegenwoordig zijn geweest, dat wij den HEERE hebben doen zeggen, dat Hij ons tot een God zal zijn, en dat wij zullen wandelen in Zijn wegen; en wij hopen, dat de HEERE door Zijn tegenwoordigheid en gunst in dit werk, ons ook heden heeft doen zeggen, dat wij Zijn knechten en het volk Zijns eigendoms zullen zijn, door het aannemen van Zijn verbond der genade en der belofte, om onze God te zijn, en om ons bekwaam te maken om al Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten te houden, en om ze te doen met ons ganse hart en met onze ganse ziel. Dit is de enige grond, op welke wij onder zulk een verbintenis aan Hem komen. De tijd, heden, die hier, beide tot Zijn verbintenis in het verbond der genade, en tot onze verbintenis in het verbond der gehoorzaamheid, wordt toegepast, wijst het noodzakelijke verband aan van deze twee, of de volstreekte noodzakelijkheid van Zijn verbintenis voor ons, om ons bekwaam te maken voor onze verbintenis aan Hem; en hoewel Zijn verbintenis in de tekst het laatst wordt genoemd, zo wordt die echter het eerst verstaan; want al is het in de Schriftuur gewoon, dat de plicht somtijds eerst genoemd wordt, en dan de middelen en beweegredenen, zo is het nochtans zeker dat in de orde der natuur, de middelen en de beweegredenen tot de plicht eerst in aanmerking komen, en dat alsdan de plicht vervolgens betracht wordt, ziet Jesaja 55:7: ‘De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen’, enz. Hier wordt de beweegreden het laatst genoemd, hoewel dezelve door de wederkerende zondaar het eerst bedoeld en beschouwd wordt, ten einde hem tot die bekering op te wekken. Zo ook Jesaja 44:22: ‘Keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost’; hier komt ook de drang- of beweegreden het laatst: Ik heb u verlost, en nochtans wordt die het eerst beschouwd; want de verlossende liefde geloofd wordende, zo is die een krachtige beweegreden tot de evangelische bekering: Keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost. Dus is de grond van onze plechtige verbintenis, Gods eerste onderhandeling in een verbond der genade met ons door Christus; en hoewel dit hier het laatst genoemd wordt, zo is het nochtans het eerst, zowel in orde der natuur, als in orde des tijds, als zijnde de bron en fontein van de voorgaande; en zo wij, leraren, de Heere in oprechtheid hebben doen zeggen, dat Hij ons tot een God zal zijn, en dat wij in Zijn wegen zullen wandelen, dan is zulks een bewijs, dat Hij ons is voorgekomen, en ons heeft doen zeggen, dat wij Zijn knechten zullen zijn, zich door Zijn belofte aan ons verbindende; en daarom zal ik, in dit onderwerp toe te passen op de tegenwoordige omstandigheid, deze lering uit de tekst trekken:

LERING: Dat Gods plechtige verbintenis aan ons in Christus, door een verbond der genade en der belofte, ons onder de sterkste verbintenis legt, om te komen onder en getrouw te zijn aan onze verbintenis aan Hem, in een verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid.

Door onze plechtige verbintenis versta ik onze aanneming van den HEERE om onze God te zijn, en dat wij in Zijn wegen zullen wandelen, enz. En door Gods plechtige verbintenis versta ik Zijn aannemen van ons tot een volk des eigendoms, belovende ons bekwaam te maken om Zijn geboden te onderhouden en om ons heilig en gelukkig te maken. Omdat Mozes nu door deze drangredenen, genomen van dat God Israëls Verbondsgod is, en dat zij des wegens Zijn verbondsvolk zijn, al de plichten der

gehoorzaamheid aan Gods geboden op hen aandringt, daarom zeg ik, is dit een sterke drangreden en bemoediging om standvastig en getrouw te zijn aan onze verbintenissen. Ik hoop dat ik niet nodig zal hebben om de waarheid hiervan breder te bevestigen. De voorrede van de tien geboden, gelijk die in onze catechismus verklaard wordt, leert ons deze leer: Dat wij, omdat God de Heere onze God en Verlosser is, daarom verbonden zijn om al Zijn geboden te onderhouden. Wij zijn verbonden Hem te belijden, te kennen, en te erkennen als de Heere, en als onze God en Verlosser, en wij zijn verbonden om Hem te dienen en te gehoorzamen; hetwelk veelszins hetzelfde is, als de leer die ik te verhandelen heb.

Ik zal dan in het verklaren van deze stof, volgens de orde van de tekst, een weinig spreken:

(1) Van de verbintenis van een verbondmakend volk, dat het 'den HEERE doet zeggen', enz.

(2) Van de verbintenis van een verbondmakend God, dat 'Hij hun doet zeggen', enz.

(3) Zal ik de plechtigheid aanwijzen van deze verbintenissen, zowel van den HEERE als van het volk.

(4) Zal ik deze leer bewijzen uit de Schriftuur, en uit de rede dat Gods plechtige verbintenis in Christus aan ons, door een verbond der genade en der belofte, ons onder de krachtigste verbintenis brengt, om te komen onder en getrouw te zijn aan onze plechtige verbintenissen aan Hem, in een verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid.

(5) En dan zal ik enige toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de verbintenissen van een verbondmakend volk.

Deze worden uitgedrukt (vers 17): 'Gij hebt den HEERE heden doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen, enz. Hier mogen wij acht geven:

1. Op de natuur van deze verbintenis; het is een doen zeggen, dat is, een plechtig belijden en erkennen van den Naam Gods, volgens dat woord (Psalm 147:12): 'O Jeruzalem, roem den HEERE; Sion, loof uw God'. Het is een belijden van Hem met de mond, voortvloeiende van het geloven in Hem met het hart (Romeinen 10:10): 'Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid'.

2. Op de stof van dezelve, welke in twee algemene dingen bestaat.

A. In een plechtige belijdenis des geloofs, of van het aangrijpen van Gods verbond der genade; dat is, een betuiging dat de Heere onze God is. De grond van deze aanmatiging van Hem, als onze God, is niet alleen Zijn gebod, zeggende: Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben; vorderende daardoor dat wij Hem kennen en erkennen als de Heere onze God en Verlosser; maar ook Zijn belofte, zeggende in Zijn verbond: Ik zal u tot een God zijn; als ook Zijn verklaring van Zijn Naam, zeggende: Ik ben de HEERE uw God. Dit is Zijn Naam, en wanneer wij deze Naam aannemen, dan erkennen wij niet alleen Zijn soevereiniteit over ons, als de HEERE, maar ook Zijn eigendom aan ons, als onze God; anders verbreken wij Zijn Naam, welke is de HEERE uw God; waardoor Hij zakelijk verklaart en zegt: Zo zeker als Ik de HEERE ben, zo zeker ben Ik ook de HEERE uw God. Dit is de grote Naam van deze verbondmakende God in Christus. Wij hebben geen andere grond dan één en dezelfde, om Zijn soevereiniteit over ons te erkennen, als de HEERE, en om Zijn betrekking tot ons te erkennen, als onze God. Zullen wij nu het een deel van Zijn

Naam belijden, en niet het andere? Of liever, zullen wij het aller-ontzaglijkste deel daarvan erkennen, en het aller-beminnelijkste deel verwerpen? Wee ons voor eeuwig, indien Hij de HEERE, en niet onze God is; maar ons eeuwig welzijn is hierin gelegen, dat Hij is de HEERE onze God. Zijn Naam is: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL, of Ik ben Die Ik ben; en wanneer Hij Zijn Naam aan ons verklaart, dan zegt Hij: Ik ben de HEERE uw God. O vast en eeuwig fundament voor de verzekering des geloofs! Zo waarachtig als Ik ben, zo waarachtig ben Ik de HEERE uw God. Hier is nu de voorname stof van onze verbintenis, namelijk, ons aangrijpen van Gods verbond der genade, of van God als onze Verbondsgod in Christus; Hem erkennende als onze God, en dus ook als onze gerechtigheid en sterkte; onze gerechtigheid, opdat wij in Hem gerechtvaardigd mogen staan, als in den JEHOVAH onze gerechtigheid; en onze sterkte, opdat wij in Hem geheiligd mogen worden, en sterkte en voorraad mogen hebben voor ons werk en voor onze strijd. En zo is ons erkennen van den HEERE, als onze God, ook een zeggen: ‘Wij zullen heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; en zullen Zijn gerechtigheid vermelden, de Zijne alleen’ (Psalm 71:16).

B. De andere algemene zaak in deze verbintenis, is een plechtige belijdenis van gehoorzaamheid, of een vast voornemen in de naam en de sterkte van deze onze God, om te wandelen in Zijn wegen, Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten te houden, en Zijner stem te gehoorzamen. Hier is een vijftallige uitdrukking, van hetgeen ondersteld mag worden één en dezelfde zaak te zijn, doch onder verschillende aanmerkingen; zodat:

a. Te wandelen in Zijn wegen, of een verbintenis om zulks te doen, te kennen mag geven een hoogachting voor Zijn wetten, voor zoveel dezelve de gebaande wegen zijn, waarin Hij wil dat al Zijn volk gedurig wandelen zal, met een voortgaande beweging; zijnde zij ook die wegen, waarin zij alleen verwachten kunnen Hem te zullen ontmoeten, en Zijn gezelschap en Zijn gemeenschap te genieten.

b. Een verbintenis om Zijn inzettingen te houden, mag te kennen geven, een hoogachting voor Zijn wetten, gelijk die in het hof des hemels gezet en verordend zijn, tot een staande en bevestigde regel des geloofs en der betrachtning voor ons.

c. Een verbintenis om Zijn geboden te houden, mag te kennen geven, een hoogachting voor diezelfde wetten, voor zoverre die een indruk van Goddelijke autoriteit op zich hebben; wij verbinden ons om die te houden, als hebbende op zich het gezag van een gebiedende God.

d. Een verbintenis om Zijn rechten te houden, mag te kennen geven, een hoogachting voor diezelfde wetten, voor zoveel die de uitwerking zijn van de oneindige Wijsheid; of voor zoveel zij het beeld Gods uitdrukken, als een God des gericht, Wiens verstand geen getal is. En terwijl er nu van deze allen gesproken wordt in het meervoudig getal, namelijk: Wegen, inzettingen, geboden en rechten, zo geeft het te kennen een verbintenis en voornemen om te ‘onderhouden alles wat Hij geboden heeft’ (Mattheüs 28:20), zonder iets te klein of te gering te rekenen, waarop maar een indruk van Zijn autoriteit is; want ‘zo wie één van de minste geboden zal ontbonden en de mensen alzo geleerd zal hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen’ (Mattheüs 5:19). Aldus geeft het dan te kennen, een hoogachting voor alles wat God als een waarheid geopenbaard, of als plicht geboden heeft in Zijn Woord, welk Woord ons voornamelijk leert, wat wij van God te geloven hebben, en welke plichten Hij van ons eist.

e. Een verbintenis om Zijner stem gehoorzaam te zijn, gelijk hier in de tekst, mag te kennen geven, een hoogachting voor Zijn wegen, inzettingen, geboden en rechten, gelijk die de stem Gods zijn van den hemel aan ons op de aarde; hetwelk genaamd

wordt, ‘het profetische Woord, dat zeer vast is, en wij doen wel dat wij daar acht op hebben, als op een licht, schijnende in een duistere plaats’ (2 Petrus 1:19). Dit is een veel vaster woord dan enige andere stem van den hemel, ja vaster dan die stem welke van de hoogwaardige Heerlijkheid kwam, zeggende: ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb’ (2 Petrus 1:17). Zijner stem te gehoorzamen mag ook te kennen geven, een hoogachting voor Zijn voorzienigheid, welke verklaard wordt door, en overeenkomt met Zijn Woord, hetwelk de enige regel is om ons te besturen, hoe wij God verheerlijken en Hem genieten zullen. Hierom hebben wij de stem Gods te horen en te gehoorzamen, in al Zijn bedelingen; in Zijn weldaden met dankbaarheid, en in Zijn oordelen met eerbied. Wij worden geroepen om naar Hem te horen, beiden in Zijn Woord en in Zijn roede (Micha 6:9): ‘De stem des HEEREN roept tot de stad (want Uw Naam ziet het wezen): Hoort de roede en Wie ze besteld heeft’. Met één woord, deze uitdrukkingen geven te kennen, een vast voornemen van de harten, om al de ordonnantiën aan te kleven, welke Hij onder hen heeft ingesteld; want ‘Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan; en Zijn rechten, die kennen zij niet’ (Psalm 147:19-20). Dus sluit het een plechtige verbintenis in, om bij al de trappen van de Reformatie te blijven, welke eenmaal bekomen zijn; en zo is het van dezelfde natuur en soort met hetgeen, waartoe wij heden geroepen zijn geworden.

(2) Het tweede hoofdstuk door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de verbintenis van onze verbondmakende God in Christus, door een verbond der genade, hetwelk de grondslag is van dit voorgemelde verbond der gehoorzaamheid.

Dit wordt uitgedrukt (vers 18): ‘En de HEERE heeft u doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft’, enz. Laat ons hier acht geven, op de natuur en op de stof van deze verbintenis.

1. Op de natuur daarvan: het is Zijn ‘doen zeggen’, dat is, Zijn plechtig belijden en erkennen van ons als het volk Zijns eigendoms; hetwelk wij te begrijpen hebben op een wijze die overeenkomt met de heerlijke majesteit van die God, met Welke wij te doen hebben; en Die met ons sinds de val van Adam, het eerste verbondshoofd, niet onmiddellijk handelen kan, dan in een nieuw Verbondshoofd, namelijk, den Heere Jezus Christus, Die ‘gegeven is tot een Verbond des volks’ (Jesaja 42:6), en in Wie het verbond der genade vast staat. God kon niet beloven om onze God te zijn, of om ons tot Zijn volk te maken, dan op billijke voorwaarden, of voorwaarden die met Zijn oneindige waardigheid bestaanbaar waren; zulken, die de eer van Gods heiligheid, welke verklaard wordt in de geboden van de wet, welke wij verbroken hebben, verdedigen, en die Gods rechtvaardigheid, in de bedreiging van de wet verklaard, welke wij op ons gebracht hebben, voldoening geven; en omdat God in een bestaanbaarheid met Zijn geopenbaard voornemen, Zich niet verbinden kon iets anders voor ons te zijn, dan een verterend vuur om ons te verderven, dan alleen op die heerlijke voorwaarden: daarom heeft Hij Zijn eeuwigen Zoon gezonden, volgens het eeuwige verdrag, dat tussen Hem en den Vader was, om onze natuur aan te nemen, en om in onze plaats te komen onder de wet, om De HEERE ONZE GERECHTIGHEID te zijn; en Zijn verbintenis om te gehoorzamen en te lijden in onze plaats, dient niet alleen voor eeuwige verbintenis van onze kant, in een verbond van plicht en gehoorzaamheid, maar ook voor Gods verbintenis om ons tot een God te zijn, of om ons Zijn volk te maken. Christus nu, onder die verbintenissen gekomen zijnde, heeft dezelve met Zijn gehele hart en ziel vervuld, zeggende: Zie, Ik kom, enz. Zie nu hoe

de grote God dit aan de wereld bekend maakt; somtijds met een: Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun' (Jesaja 42:1), en somtijds met een: Wie is hij (Jeremía 30:21): 'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE'. Om deze verbintenis van Christus in onze plaats, is God niet alleen gekomen onder een nieuwe verbintenis aan Christus, en onder een nieuwe betrekking tot Hem, om Zijn God en Vader te zijn, op grond van dit nieuwe verbond (Psalm 89:27), maar ook onder een nieuwe verbintenis en betrekking tot ons in Hem, als onze God en Vader in Hem (Johannes 20:17), en daarom volgt er onmiddellijk in de bovengemelde plaats (Jeremía 30:22): 'En gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn'.

2. En hierom is de stof van Zijn verbintenis, in en door Christus Jezus:

a. Om ons tot Zijn volk te maken, of om ons voor het volk Zijns eigendoms te belijden en te erkennen, gelijk Hij ons beloofd heeft in Christus Jezus, 'in Wien al de beloften Gods ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid door ons' (2 Korinthe 1:20). Ook geeft de belofte: Gij zult Mij tot een volk zijn, noodzakelijk de andere belofte: Ik zal u tot een God zijn, te kennen; want onze betrekking tot Hem, als Zijn volk, onderstelt Zijn betrekking tot ons, als onze God in Christus; God ons toe-eigenende voor Zichzelf, en wij Hem toe-eigenende voor onszelf, zo erkent Hij ons openlijk voor de Zijnen, en wij erkennen Hem ook openlijk voor de onze. Zijn erkentenis van ons voor het volk Zijns eigendoms, geeft te kennen, dat gelijk wij niet ons eigen zijn, maar Hem toebehoren, wij ook zo met bijzondere voorrechten vervaardigd worden; namelijk, om een volk te zijn van Zijn bijzondere verkiezing, afgezonderd voor Hem, enz., een volk van Zijn bijzonder vermaak; want 'Zijn vermakingen zijn met der mensen kinderen' (Spreuken 8:31), een volk van Zijn bijzondere lust; zo 'zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid' (Psalm 45:12), een volk van Zijn bijzonder welgevallen; want 'de HEERE heeft een welgevallen aan Zijn volk' (Psalm 149:4), een volk van Zijn bijzondere weide: Hij 'weidt ze onder de leliën' (Hooglied 2:16). Met een woord, om Zijn vrienden, Zijn gunstgenoten, Zijn eigendom, Zijn kroon, en Zijn heerlijkheid te zijn: 'Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid' (Jesaja 46:13).

b. De stof van Zijn verbintenis aan ons in Christus, in een verbond der genade, is om ons een heilig volk te maken. Dit is beide het einde en oogmerk van Zijn verbond der genade, en van Zijn brengen van ons onder een verbond van gehoorzaamheid en dankbaarheid, opdat wij al Zijn geboden zouden houden. Dit wordt uitdrukkelijk in Zijn verbond der genade beloofd (Ezechiël 36:27): 'Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen'. En hoewel wij niet verder verbonden zijn te gehoorzamen, dan Hij Zichzelf door Zijn belofte verbonden heeft, om ons te zullen bekwaam maken, (waarom wij dan heengaan, afhangende van de genade en sterkte van onze belovende God) zo roept ons God nochtans, om ons op te wekken tot onze plicht, en om onze handen daarin te versterken, om gelofte te doen, en om onze gelofte aan Hem te betalen; en zo ligt er zakelijk een bijgevoegde verbintenis op ons, door ons verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid; welk verbond, hoewel het ons tot niets verbindt, dan tot hetgeen daar wij zakelijk en gezaghebbender wijze, door het Woord van God, tevoren toe verbonden waren, nochtans de verbintenis versterkender wijze bekrachtigt met de plechtigheid van een eed, op welke getuige genomen wordt, dat het op zulk een tijd en dag geschied is: Heden hebt gij den HEERE doen zeggen; en de HEERE heeft u heden doen zeggen.

(3) En dus kom ik tot het derde hoofdstuk, door mij voorgesteld, namelijk om een weinig te spreken van de plechtigheid van deze verbintenissen, zo van de onze in een verbond van dankbaarheid, als van den HEERE in een verbond van genade.

1. De plechtigheid van des volks verbintenis. Hier zal ik alleen, even als in de verklaring, aantonen dat er een plechtigheid is in de wijze en manier van hun verbondmaking; het is door een openlijke belijdenis en erkentenis van den HEERE, om hun God te zijn. Daar is een plechtigheid in de bijzonderheid, van hun toe-eigening van God voor henzelf; Gij hebt den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn. Daar is een plechtigheid in de algemeenheid van de verbintenis; dezelve heeft betrekking op alle dingen welke uitgedrukt worden in het houden van Zijn inzettingen, geboden, rechten, en in het gehoorzamen van Zijner stem, gelijk reeds verklaard is. En daar is een plechtigheid in den dag op welken het geschied is, en daar tot alles getuige genomen wordt. Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen.

2. De plechtigheid van Gods verbintenis, in een verbond der genade, is hier niet minder groot. Daar is een plechtigheid in de wijze en manier van Zijn verbintenis, namelijk, door openlijk Zijn betrekking tot hen, en eigendom aan hen te belijden. Daar is een plechtigheid in de bijzonderheid van Zijn verkiezing, die Hij openlijk van hen doet tot Zijn bijzonder volk, of tot het volk Zijns eigendoms. Daar is een plechtigheid in de algemeenheid van de belofte in Christus Jezus aan hen, gelijk die betrekking heeft op alles daar Hij hen toe roept, om zich daaraan te verbinden, namelijk, het houden van al Zijn geboden. In Christus ons rechtvaardigend Hoofd, zijn ze alreeds volmaaktelijk als een verbond gehouden; 'Hij heeft voleindigd het werk dat de Vader Hem gegeven heeft te doen' (Johannes 17:4), maar in Hem, als ons heiligend Hoofd, worden wij geroepen om dezelve uit dankbaarheid en gehoorzaamheid te houden; niet als een regel van rechtvaardigmaking of aangenaamheid, (want wij worden alleen begenadigd in den Geliefde), maar als een regel van heiligmaking en gehoorzaamheid; en hiertoe heeft Hij beloofd dat 'Zijn genade ons genoeg zal zijn, en dat Zijn kracht in zwakheid zal volbracht worden' (2 Korinthe 12:9), en dus strekt Zijn belofte, in het Evangelie, zich uit tot alle dingen die in de wet als onze plicht geboden zijn. En eindelijk is er ook een plechtigheid in den dag of tijd van Gods verbintenis aan en voor hen, waarop ook getuige genomen wordt door Mozes, de voorbeeldige middelaar tussen God en Israël; en zo mag ik ook zeggen, dat door Christus Jezus, de ware Middelaar tussen God en ons, getuige genomen wordt, dat Gods verbond der genade ten onze behoefte gedagtekend wordt, op dezelfde dag en tijd van ons verbond van dankbaarheid aan Hem; en het is ons geluk, dat deze hand aan hand gaan.

(4) Dit leidt mij tot het vierde hoofdstuk dat door mij was voorgesteld, hetwelk is om te tonen, dat Gods plechtige verbintenis in Christus, in het verbond der genade, ons onder de sterkste verplichtingen legt om te komen onder, en om getrouw te zijn aan onze plechtige verbintenissen aan Hem, in ons verbond van gehoorzaamheid.

Om dit te verklaren hebben wij te overwegen:

1. Dat wij van nature zijn zonder God in de wereld, alsook ten hoogste schuldig voor God, door de verbreking en schending van het verbond der werken; en dus onszelf buiten alle geloofwaardigheid gesteld hebbende, zo kan God ons niet vertrouwen, noch wederom onmiddellijk in enig verbond met ons treden, noch ons toelaten om onmiddellijk in enig verbond te treden met Hem, maar alleen in en door een borg.

Hierom is het verbond der genade niet onmiddelijk met ons, maar met Christus gemaakt (Psalm 89:4): 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene'. Wij zijn nooit eigenlijk gezegde partijen in dat verbond geweest, noch hebben dat ooit als partijen kunnen onderschrijven; alleen toestemmers van hetzelfde zijnde, op een dag van Gods heirkraft. En daarom is Gods verbond der genade een zaak die gans onderscheiden is van, en nochtans de grond op welke ons verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid aan Hem gebouwd is, alzo Hij zulk een wel toegerust nieuw Verbondshoofd voor ons bezorgd heeft.

2. Overweeg ook, dat wij van nature zijn zonder kracht; onze God verloren hebbende, zo hebben wij ook onze kracht en bekwaamheid verloren, om Hem enige behagelijke dienst te doen; en daarom zou het tevergeefs zijn, dat wij beloven en zweren zouden om Hem in een verbond van gehoorzaamheid te dienen, indien Hij niet eerst Zijn Woord en Zijn eed gegeven had, in een verbond der genade, dat Hij onze God en sterkte zou zijn, 'Die den moede kracht geeft, en sterkte vermenigvuldigt dien die geen krachten heeft' (Jesaja 40:29).

3. Overweeg ook, dat God Zichzelven aan ons in een verbond der genade voordragende, ons onder menigvuldige verplichtingen legt om onder plechtige verbintenissen, en om aan deze verbintenissen in een verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid, aan Hem getrouw te zijn.

a. De dankbaarheid zelf verplicht ons, om onszelf te beloven aan Hem, Die Zichzelven beloofd heeft aan ons, onszelf plechtig te belijden de Zijnen te zijn, Die Zichzelven plechtig belijdt de onze te wezen. Hoe zou Hij onze vlagen in Zijn dienst kunnen aanzien, indien wij niet door Zijn genade willen voornemen, om Zijn standvastige en verbonden dienstknechten te zijn?

b. Wij kunnen ook uit hoofde van edelmoedigheid niet minder doen, nademaal Hij het beste recht op ons heeft; indien Hij ons heeft liefgehad, en Zichzelven voor ons overgegeven heeft, zo behoorden wij Hem lief te hebben, en onszelf aan Hem over te geven.

c. Het wordt ook uit hoofde van billijkheid van ons geëist, dewijl Hij zulk een recht op ons heeft, en zoveel weldadigheid aan ons bewijst, dat wij wederom onder verbintenis aan Hem komen (Romeinen 12:1): 'Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst'. Daar wordt van onze Heere Jezus Christus gezegd, dat Jozef en Maria, als de dagen harer reiniging vervuld waren, 'Hem brachten te Jeruzalem, opdat zij Hem den Heere voorstelden' (Lukas 2:22). Werd onze IMMANUËL Gode voorgesteld in onze plaats, is het dan niet billijk, dat wij, door Zijn genade, onszelf voorstellen aan Hem?

d. Het is ook noodzakelijk uit hoofde van bewijs om te tonen dat wij aandeel hebben in het verbond der genade; en om de oprechtheid van ons geloof in, en van onze liefde tot den Middelaar van dat verbond, als ook ons belang voor Zijn heerlijkheid te tonen, zijn wij verplicht om onszelf aan Hem over te geven in een verbond van dankbaarheid; want 'de genade zal zijn met al degenen die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid' (Éfeze 6:24).

e. Wij zijn tot ere Gods en tot verheerlijking van Hem op aarde, en voor de mensen, verplicht om Hem openlijk te belijden, Die ons zo openlijk belijdt; o Sion! loof uwen God. En gelijk wij God behoorden te verheerlijken, door met Hem het verbond te maken, zo ook door hetzelfde met Hem te houden; doch wij hebben ons altijd te wachten, dat wij Zijn verbond der genade niet vermengen met ons verbond van

gehoorzaamheid, door te denken dat het eerste vernietigd is, wanneer het laatste gesproken wordt.

f. Eindelijk het is noodzakelijk uit hoofde van belang; het verbond der genade belooft een onuitsprekelijk voordeel aan dezulken, die aan hun verbintenis getrouw zijn in een verbond van dankbaarheid, door het aangrijpen van Zijn verbond; want voor hen is een belofte: ‘Die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar’ (Jesaja 56:7). Daar is niets dat Gode meer behagelijk en aangenaam is; want ‘wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE?’ (Jeremía 30:21). Dit wordt gezegd van Christus, de grote en eerste Verbondsmaker, over Wiens plechtige verbintenis, in een verbond der genade, God Zijn goedkeuring verklaart, met een: Wie is Hij? maar dan sluit het ook in, alle getrouwe verbondsmakers die na Hem komen, en die hun geloof en liefde door een verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid verklaren.

4. Overweeg ook: dat alles in en omtrent het verbond der genade ons verbindt tot een verbond der dankbaarheid, en om er getrouw in staande te blijven.

a. De orde van het verbond verplicht ons; het is ‘in alles wel geordineerd’ (2 Samuël 23:5) en dit is een deel van deszelfs orde, dat de plicht of de gehoorzaamheid op de voorrechten volgt. De orde van het verbond der werken was eerst gehoorzaamheid, en dan leven en voordeel door hetzelfde; maar het verbond der genade verklaart eerst leven en zaligheid, God met al Zijn volheid de onze te zijn, en dan volgen al de plichten van de dankbaarheid.

b. Wij worden tot dankbaarheid en gehoorzaamheid verplicht door den God des verbonds; de eerste hoofdbelofte van hetzelfde is de Heere Zelf, Ik zal u tot een God zijn, daarom zult gij de Mijne wezen.

c. Wij zijn daartoe verbonden door den Middelaar des verbonds; Hij is de Borg, de Profeet, de Priester en de Koning van het verbond, en hetzelfde staat vast in Hem, opdat wij standvastig en getrouw aan Hem zouden staan.

d. Wij worden daartoe verbonden door den Geest des verbonds; Hij wordt beloofd in deze woorden (Jesaja 44:3): ‘Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge’, enz. en tot wat einde zal zulks geschieden? Zie dat (vers 5): ‘Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met den naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met den naam Israëls’.

e. Wij zijn daartoe verbonden door al de beloften van het verbond; hierom wordt er gezegd: ‘Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden! laat ons onszelven reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods’.

f. Wij zijn er toe verbonden door al de zegeningen van het verbond: licht, leven, vrijheid, sterkte en vertroosting, zijn allen zegeningen van hetzelfde, die tot geen ander einde besteed worden, dan om ons in staat te stellen om God te verheerlijken, door een plechtige toewijding van onszelf en van onze dienst, aan Hem. Zie 1 Petrus 2:9: ‘Gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht’.

g. Wij zijn daartoe verbonden door het bloed des verbonds; het is door het bloed van het Lam God verzegeld: het is een Gods rechtvaardigheid voldoende en zonde vergevend bloed; en wanneer dit bloed gesprengd wordt op de consciëntie, dan is het

een dicht samenvoegend bloed, om ons aan God en tot een dankbare erkenning aan Hem, te verbinden.

h. Wij zijn daartoe verbonden door den eed des verbonds; God heeft aan Christus gezworen, zeggende: 'Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn' (Psalm 89:36-37). Dit is een eed die aan Hem gedaan is met betrekking op ons, en ons verbindende om Hem den eed van getrouwheid en van een dankbare gehoorzaamheid te doen, dewijl Hij tot ons voordeel Zijn eed gegeven heeft.

i. Wij zijn daartoe verbonden door de heiligheid van het verbond: God heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden, en één van de grote einden en oogmerken van hetzelfde is, opdat Zijn bijzonder volk op zich geschreven mocht zien met leesbare letters voor de gehele wereld, deze naam: 'DE HEILIGHEID DES HEEREN'. Zie Ezechiël 17:19-20.

j. Daar verbinden ons eindelijk toe de eeuwigheid en de onveranderlijkheid van het verbond; hetzelfde staat altijd vast en onbeweeglijk, en daarom verplicht het ons om ook standvastig, onbeweeglijk, en altijd overvloedig in het werk des Heeren te zijn, en in de plichten van de dankbaarheid aan Hem, Die de Heere is, Die niet verandert, maar getrouw is in Zijn belofte aan ons; en daarom zijn wij ook verbonden om getrouw te zijn in onze belofte aan Hem. In één woord, Zijn genade verbindt ons tot dankbaarheid, en Zijn liefde moest ons dringen tot Zijn dienst.

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om van deze stof enige toepassing te maken.

Wij zouden uit deze leer een menigte van besluiten kunnen trekken; gelijk:

1. Hieruit kunnen wij zien, het gevaar van alle wettische verbondmakingen met God, waardoor het volk komt onder een verbond van plicht en een plechtige verbintenis om God te dienen, rustende op hun gelofte of belofte, hun voornemen en hun verbond, terwijl zij nochtans nooit kennis gehad hebben aan Gods verbond der genade, noch hetzelfde ooit hebben aangegrepen. Is het dan wel wonder, dat hun getimmer ter aarde nedervalt, dewijl het niet op dit vaste fundament gebouwd is? Het is blijkbaar, dat sommige ernstige zielen met God een verbond maken, en dat zij ook menen dat zij het van ganser harte doen, alsmede in de kracht van de beloofde genade; doch hun vertrouwen is meer op het verbond, dat zij met God gemaakt hebben, dan op het verbond dat met Christus gemaakt is; meer op hun beloften aan God, dan op Gods beloften door Christus aan hen; en dus werpen zij zichzelf bij iedere misdrijving, in een poel van moedeloosheid, wanorde en verwarring. De wettische verbondmakingen zijn het verderf geweest van vele zielen; gelijk het oude verbond der werken een verbroken verbond is, zo zullen ook alle wettische verbonden, welke door de oude wettische geest worden aangevoerd, gebroken verbonden zijn; deze zullen een bed zijn dat te kort is dan dat men zich daarop uitstreken kan, en een deksel dat te smal is, om er zich onder te kunnen voegen.

2. Hieruit kunnen wij ook zien, Gods goedertierenheid aan dit land, dat hoewel het zijn verbond van gehoorzaamheid aan God verbroken en vergeten heeft, God nochtans Zijn verbond der genade omtrent hetzelfde verbroken noch vergeten heeft, maar heeft nog een overblijfsel genadiglijk bewaard in het land, om een getuige voor Hem te zijn, dat Hij nog onze Verbondsgod is. Het is zeker dat wanneer deze landen voor een grote honderd jaren onder een plechtig verbond kwamen, en ook dit land onder een nationaal verbond kwam, de Heere belijdende om hun God te zijn, velen dat werk

verricht hebben alleenlijk op een wettische en op een uitwendige vleselijke wijze, vertrouwende alleenlijk op hun verbond en plechtige verbintenis; en wat is er dus van geworden? Het is verbroken en verbrand, bespot en veracht, en in het graf van vergetelheid begraven geworden; om welke reden God het zwaard bedreigt om het te wreken. Nochtans hebben wij ook reden om te geloven, dat er ook een aantal vrome, oprechte verbondmakers geweest zijn, die, wanneer zij de Heere aannamen om hun tot een God te zijn, en Hem beloofden te gehoorzamen, zulks gedaan hebben in het geloof dat Hij hen aannam tot het volk Zijns eigendoms, en door te vertrouwen op Zijn genadeverbond, en niet op hun verbond en verbintenis; en daarom, hoezeer wij en onze vaders gezondigd, en ons verbond van gehoorzaamheid vergeten hebben, zo heeft God nochtans Zijn verbond der genade niet vergeten; maar Hij heeft zelfs heden op deze dag, een aantal van levende getuigen opgericht, om de gedachtenis van Zijn verbond der genade openlijk te belijden, en om hun verbond van gehoorzaamheid openlijk te vernieuwen. En hoewel dit verbond, hetwelk wij door genade hebben begonnen te vernieuwen, ook in vervolg van tijd door ons of door onze nakomelingen verbroken mocht worden, en wij vergeten zouden dat wij Hem voor onze God erkend hebben, zoverre als wij nochtans hopen door genade in staat gesteld te zijn geworden, om dit werk te verrichten in afhanging en vertrouwen, en op grond van Gods verbond der genade, om voor ons in te staan, mogen wij het als een teken ten goede aanmerken, dat, wat ook de gevolgen mogen zijn, God aan Zijn verbond der genade omtrent ons en ons land, zal gedenken, en dat Hij niet zal vergeten, dat Hij ons heeft aangenomen als Zijn verbondsvolk.

Doch om alle andere besluiten voorbij te gaan, zal ik met een aanspraak tot tweeërlei soort van personen, die heden voor mijn aangezicht tegenwoordig zijn, deze verhandeling besluiten: Tot dezulken, die heden den Heere hebben doen zeggen, dat Hij hun tot een God zal zijn. En tot allen die er getuigen van geweest zijn.

Eerst wend ik mij tot mijn geliefde en eerwaardige medebroeders, mijzelf onder hen insluitende, hoe onbekwaam ik ook voor zulk een werk mag zijn; doch dewijl U Eerw. mij deze post hebt opgelegd, zo vermeet ik mij om u lieden en mijzelf drie dingen in gedachten te brengen:

1. Wat wij deze dag gedaan hebben.
2. Wat God deze dag gedaan heeft.
3. Wat wij uit hoofde van het werk van deze dag, zo lang wij leven verschuldigd zijn.

1. Mijne geliefde broeders! wat hebben wij heden gedaan? Wij hebben heden den HEERE doen zeggen, dat Hij ons tot een God zal zijn, en dat wij zullen wandelen in Zijn wegen en houden Zijn inzettingen en Zijn geboden en Zijn rechten, en dat wij Zijner stem gehoorzaam zullen zijn.

Wij hebben heden beleden, dat wij de afgoden verlaten, en dat wij geen andere God dan de ware en levenden God erkennen. Dat deze wereld, de god dezer eeuw, en de begeerlijkheden des vleses, onze goden niet zullen zijn, maar alleen de God en Vader onze Heere Jezus Christus; en op deze belijdenis hebben wij getuige genomen voor God, mensen en engelen, dat wij het heden hebben gedaan.

Wij hebben beleden, dat wij van onze eigengerechtigheid afziende, onze toevlucht genomen hebben tot Christus als tot den HEERE ONZE GERECHTIGHEID, en dat wij onze gerechtigheid schade en drek gerekend hebben; dat wij Gods verbond der genade, en de Middelaar van hetzelfde, als onze enige sterkte, onze enige Zaligmaker

en zaligheid, hebben aangenomen; waarop wij ook getuige genomen hebben, dat wij heden zulks gedaan hebben.

Wij hebben beleden, dat wij onszelf en alles wat wij hebben aan den Heere overgegeven hebben, en den Heere Jehovah voor ons al, voor tijd en voor eeuwigheid, gekozen hebben; getuige genomen hebbende, dat dit heden geschied is.

Wij hebben beleden, dat wij met God zullen wandelen, in een weg van plicht ten aanzien van Hem, en ten aanzien van onze naasten; dat wij niet in het verzuim van enige bekende plichten, noch in het bedrijf van enige bekende zonden, zullen leven; maar dat wij door genade al Gods inzettingen, geboden en rechten zullen doen, en Zijner stem zullen gehoorzaam zijn; dat wij getrouw zullen zijn en voor ons volk voorbeeldig zullen wandelen, als herders voor hun kudde. En hierop hebben wij getuige genomen, dat wij het heden hebben gedaan.

Wij hebben beleden, dat wij, nadat het ons uit genade gegeven is, voor de naam van de Heere Jezus te willen lijden, wanneer wij daartoe geroepen worden, bereid zijn om niet alleen gebonden, gesmaad, vervolgd en gevangen genomen te worden, maar om zelfs voor Hem te sterven; en dat wanneer onze naam en eer met de naam en de eer van Christus in beding komen, wij tevreden zullen zijn, dat onze eer in het stof gelegd wordt, opdat Zijn eer bevorderd, en Zijn naam verhoogd mocht worden. En hierop hebben wij getuige genomen, dat wij heden zulk een belijdenis gedaan hebben.

Wij hebben beleden, dat wij gewillig zijn om werktuigen in Zijn hand te wezen, om de koninklijke kroon van onze IMMANUËL op Zijn hoofd te zetten, die zolang op de grond ontheiligd is geworden; alsook, om werktuigen te zijn, tot herleving van Zijn zolang begraven werk van de Reformatie; en dat wij door Zijn genade meer en meer voor Hem, en voor Zijn verdrukte zaak, waarheid, en erfdeel zullen uitkomen, niettegenstaande al de tegenstand, die er in de weg gelegd mocht worden, en dat wij voor onze tegenpartijders niet beschroomd zullen zijn. En hierop hebben wij in hemel en op aarde getuige genomen, dat wij het heden hebben gedaan. Doch opdat wij in zulk een groot werk niet mismoedigd zouden worden, zo laat ons ook acht geven:

2. Op hetgeen God heden heeft gedaan, en dat Hij Zichzelf even plechtig aan ons verbonden heeft, als wij ons aan Hem; want de HEERE heeft ons heden doen zeggen, dat wij Hem tot een volk des eigendoms zullen zijn, gelijk Hij u gesproken heeft, en dat gij Zijner stem zult gehoorzamen. Dat wij geleid en bepaald geworden zijn, om Hem heden te erkennen, zulks is een bewijs dat Hij een plechtige belijdenis en erkenning van ons gedaan heeft. Hij heeft beleden en erkend dat Hij onze God is, hetwelk ondersteld wordt daarin, dat Hij ons erkent voor Zijn volk en Zijn dienstknechten; dit heeft Hij gedaan in de verklaring van Zijn Naam: Ik ben de HEERE uw God; en in de verkondiging van Zijn verbond: Ik zal u tot een God zijn. Op welke vergunning wij, zo ik hoop, getuige genomen hebben, dat Hij het heden gedaan heeft.

Hij heeft beleden en erkend, dat wij Zijn bijzondere knechten zijn, die Hij geroepen heeft om Hem te dienen in elke bijzondere omstandigheid; en dat Hij daarom voor ons bijzonder werk ons ook bijzondere bijstand verlenen zal; dat Hij ons in den krijg niet zal laten dienen op eigen bezolding, maar dat Zijn genade ons genoeg zal zijn. En hierop hebben wij getuige genomen, dat Hij het heden gedaan heeft.

Door dat Hij ons heeft doen zeggen, dat wij Hem tot een volk des eigendoms zullen zijn, gelijk Hij ons beloofd heeft in Zijn verbond der genade, heeft Hij beleden en erkend, dat Hij zekerlijk voor ons ten goede zal zijn, en dat Hij ons tot alles, daar wij ons in ons verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid toe verbonden hebben, zal

bekwaam maken; wetende dat wij zonder Hem niets kunnen doen; en dat wij alleen door Hem, Die ons kracht geeft, alles vermogen; daarom heeft Hij beloofd dat Zijn kracht in onze zwakheid zal volbracht worden. Waarop wij door het geloof in Zijn belofte getuigen nemen, dat Hij het heden gedaan heeft.

Hij heeft, door ons aan te nemen, beleden en erkend, dat het Zijn wil en ook Zijn belofte is, dat wij al Zijn geboden zullen gehoorzamen; Hij heeft de verbintenis tot de plichten niet verder uitgestrekt, dan de bemoediging en voorraad tot dezelve; want wanneer Hij verklaart dat dit Zijn wil is, zeggende: ‘Dit is de wil Gods, uw heiligmaking’ (1 Thessalonicenzen 4:3), zo zegt Hij er ook bij, dat dit Zijn werk is: ‘Ik ben de HEERE, Die u heilig, en Die in u werkt het willen en het werken naar Mijn welbehagen’ (Leviticus 22:32; Filippenzen 2:13). ‘En Ik zal Mijn Geest in het binnenste van u geven; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen’ (Ezechiël 36:27). En hierop hebben wij, zo ik hoop, getuige genomen in Zijn eigen hand of naam, die de beste is, dat Hij dit gedaan heeft, door ons aan te nemen als de Zijnen.

Nog eens, door ons aan te nemen tot Zijn volk, gelijk Hij ons beloofd heeft in Zijn verbond der genade, heeft Hij beleden en erkend, dat Hij al Zijn beloften vervullen zal, zoals onze noden zulks vereisen. Indien Hij in Zijn voorzienigheid zegt: ‘Zie, Ik zend u als schapen in het midden der wolven’ (Mattheüs 10:16), zo is Zijn belofte: ‘Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God’ (Jesaja 41:10). Indien Zijn roeping tot ons deze is: ‘Gaaf dan heen, onderwijst al de volken’ (Mattheüs 28:19), dan is ook Zijn belofte: ‘Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld’ (vers 20). En hierop hebben wij getuige genomen, dat Hij het heden gedaan heeft.

Met één woord, God is heden onder een verbintenis aan ons gekomen, en Zijn verbintenis is op een andere wijze meer vast en bestendig dan de onze; Zijn verbintenis is de band van het eeuwige verbond, maar de onze is maar een zwak, onvast verbond, dat niet langer duurt dan het betrekking heeft op, en onderhouden wordt door Zijn verbond der belofte. Wij mogen ons verbond met Hem breken, maar Hij kan Zijn verbond met ons niet breken. Hij heeft oneindig meer te verliezen dan wij, indien Hij Zijn Woord kwam te breken, want Zijn eer is daarvoor verplicht, Zijn Naam en Zijn heerlijkheid zouden dan in gevaar zijn; en wat zou Hij om Zijns groten Naams wil niet al doen? Indien wij dan heden getuige genomen hebben op Zijn bezworen verbond, zo zal Hij ons nooit vergunnen onze getuigenis in te trekken, maar ons vrijheid geven om voor Zijn hemels hof, den troon Zijner genade, te pleiten, van nu af aan en vervolgens.

3. En daarom zal ik nu ook met een kort woord aanwijzen, wat wij heden en vervolgens, uit hoofde van deze dag verplicht zijn. Ik zal alles in één raadgeving opsluiten. Indien wij aan de plechtige verbintenis van deze dag getrouw willen zijn, zo laat ons leven door het geloof aan Gods plechtige verbintenis, die Hij heden aan ons gedaan heeft; want Zijn verbintenis aan ons, in een verbond der genade, is de grond van onze verbintenis aan Hem, in een verbond der dankbaarheid. Laat ons daarom nooit op onze eigen plechtige verbintenis vertrouwen, maar op Gods plechtige verbintenis, die Hij heden aan ons gedaan heeft in Zijn verbond der belofte.

Laat ons van nu af aan, en vervolgens afhangen van, en vertrouwen op Zijn Geest, Die Hij beloofd heeft in het verbond. Want door de kracht van Zijn Geest is het werk begonnen, en moet het worden voortgezet (Zacharía 4:6): ‘Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door

Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen'. Laat ons vertrouwen op het Woord van Hem, Die gezegd heeft; 'Ik zal de Trooster tot u zenden' (Johannes 16:7).

Laat ons van nu af aan, vertrouwen op Zijn verbondsraad en leiding. Want Hij heeft gezegd: 'Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben', enz. (Jesaja 42:16). Laat ons vertrouwen op Hem, dat 'Hij ons leiden zal door Zijn raad, en dat Hij ons daarna zal opnemen in heerlijkheid' (Psalm 73:24). Wij hebben vele bewijzen, dat Hij de duisternis voor ons tot licht maakt, en het kromme recht; laat ons dan maar hopen op Zijn Woord.

Laat ons van nu af aan vertrouwen op Zijn verbondstegenwoordigheid; wanneer wij gaan door het water en door het vuur, dat Hij bij ons zijn zal, en ons door die beiden zal brengen in een gewenst land (Jesaja 44:2). Laat ons Hem zegenen, Die gezegd heeft: 'Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten' (Hebreeën 13:5). Velen zullen wel tegen ons zijn, maar wat nood als God voor ons is? (Romeinen 8:31).

Laat ons van nu af aan vertrouwen op Zijn verbondszegen; want Hij heeft gezegd: 'van dezen dag af zal Ik zegenen' (Haggai 2:19-20). Van wat dag af was het? In het eerste hoofdstuk had God over dat geslacht geklaagd, dat het steeds het werk van de opbouw van de tempel van de hand wees, zeggende: de tijd is nog niet gekomen, dat 's Heeren huis gebouwd wordt, even gelijk dit geslacht, hetwelk meer dan vijftig jaren geroepen heeft: het is de tijd nog niet om onze plechtige verbonden te vernieuwen, of om een werk van de Reformatie te doen herleven; doch God verwekte een overblijfsel in de dagen van Haggai, dat het fundament van het huis des Heeren lag. En nu zegt de profeet: Stelt er uw hart toch op, van dezen dag af en opwaarts; en wederom, van dezen dag; en ten derden male: 'Stelt er toch uw hart op, van dezen dag, en opwaarts zal Ik u zegenen' (vers 16,19-20). De mensen mogen u van deze dag af vloeken, maar Ik zal u van deze dag af zegenen. Laat dit ons aanmoedigen om getrouw te zijn, niettegenstaande alle ontmoediging en tegenstand van buiten. Wij mogen op Zijn beloofde zegen in leven en in sterven aangaan; Zijn zegen maakt rijk, en daar is meer onnaspeurlijke rijkdom in, dan mensen of engelen optellen kunnen. Het mag ons aanmoedigen, om Hem te volgen waar Hij ook voor ons heen gaat, en om aan onze verbintenissen getrouw te zijn, dat ons in deze weg Zijn zegen zal volgen, door de dood en het graf, tot de heerlijke verschijning van onze Heere en Meester in de wolken des hemels. Want 'als de overste Herder verschenen zal zijn, zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen' (1 Petrus 5:4). Laat ons in het geloof hieraan vast staan, vertrouwend op Hem Die gezegd heeft: van dezen dag af en opwaarts, zal Ik u zegenen.

Zo ver hoop ik dat mijn geliefde broederen deze aanspraak aan hen zullen billijken.

Nu wend ik mij ten tweede, met mijn aanspraak tot allen, die van de plechtigheid van deze dag getuigen zijn geweest. Deze zijn of vrienden of vijanden.

1. Tot ulieden die vrienden zijt, heb ik een woord of twee te zeggen; indien gij waarlijk de vrienden van Christus, en Zijn zaak zijt, (namelijk een bezworen werk van de Reformatie) dan mocht gij:

a. Uit hetgeen gij heden gezien en gehoord hebt, getuige nemen, dat God nog de Verbondsgod van Schotland is. Hoewel een verbondsvolk van Hem is afgeweken, zo is nochtans onze Verbondsgod niet van ons geweken. Wij hebben ons verbond van gehoorzaamheid vergeten, maar God heeft Zijn verbond van genade niet vergeten; en daarom heeft Hij Zijn werk genadiglijk behouden in het midden der jaren. Voor het

einde van het jaar 1643 heeft God deze landen onder een plechtig verbond gebracht behalve onze nationale verbonden op andere tijden; maar deze zijn gebroken, verbrand, begraven en met voeten vertreden geworden; echter heeft God het nu voor het einde van het jaar 1743 behaagd een gedachtenis op te richten, van dat werk van de Reformatie, hetwelk van tijd tot tijd door plechtige verbondmaking is voortgezet; neem daarom van dezen dag af getuige, dat Hij Zichzelven niet onbetuigd gelaten heeft; dat Hij wederkeren en een zegen achter Zich nalaten zal; dat Hij al de breuken die er op de graveerselen van Zijn huis, namelijk de leer, de godsdienst, de tucht en de regering van hetzelfde, gemaakt zijn, helen zal; en dat Hij 'Israël nog zal zijn als de dauw, en hem doen bloeien als de lelie, hem ten leven doen voortbrengen als koren, en doen bloeien als de wijnstok' (Hoséa 14:6-7).

b. Uit hetgeen gij heden gehoord en gezien hebt, mocht gij ook leren dat, wanneer u Gods roeping tot dit verbondswerk voorkomt, gij niet bevreesd behoeft te zijn, om Hem openlijk te erkennen voor uw God; want Hij zal Zich uwer niet onttrekken, maar zal u niet minder plechtig erkennen voor Zijn volk. Wanneer gij Zijn verbond der genade omhelst, dan behoeft gij niet te vrezen om een verbond van dankbaarheid en gehoorzaamheid aan te gaan; want de genade van dit verbond zal u door al de plichten van uw verbond heen helpen; Hij zal geen dag na u zijn, want ten zelfde dage dat gij Hem erkent, zal Hij ook u erkennen, ja Zijn erkentenis van u gaat vooraf, gelijk wij zien dat Hij de voorrede tot Zijn geboden daarmee bestempeld heeft, zeggende: Ik ben de HEERE uw God. Maar wanneer Hij ons tot zulk een plechtig werk roept, dan stelt Hij Zijn openlijke erkentenis van ons uit, totdat wij Hem eerst openlijk erkend hebben. Acht het daarom niet genoeg, dat uw harten zich met ons verenigd hebben in het werk van deze dag; want hoewel het goed en wel is, dat uw harten zich verenigd hebben met Gods verbond der genade, en dat gij uzelf aan Hem hebt toegeheiligd in een verbond van dankbaarheid, wanneer dit alleen is tussen God en u, zo kan het tot uw behoudenis zijn; maar daar ligt, tot bereiking van het einde van Gods geopenbaarde heerlijkheid, nog wat anders ten uwen last, terwijl die zo verdonkerd is geworden in deze tijd. Het moet tot een openlijke belijdenis en erkentenis van God komen, indien wij Hem verheerlijken willen in de wereld, of Hem belijden voor de mensen, in hoop en verwachting van door Hem beleden te zullen worden ten genen dage. Wanneer de Heere Sion zal opgebouwd hebben, en in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn, zich gewend zal hebben tot het gebed van degene die gans ontbloot is, en het zuchten van de gevangenen gehoord heeft, om los te maken de kinderen des doods; tot wat einde deed de Heere dit alles? Zie dat (Psalm 102:22): 'Opdat men den Naam des HEEREN vertelle te Sion, en Zijn lof te Jeruzalem'. O bid dan om de vervulling van dat woord, hetwelk men vindt (Zefánja 3:9): 'Dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden; opdat zij allen den Naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder'.

2. Maar tot ulieden die vijanden zijt, en geen goede wil hebt tot zulk een werk als dit is, om den Heere te erkennen voor uw God, heb ik een woordje te zeggen. Gij haat het, onder verbintenis te komen, om den Heere te dienen; doch ik ben verzekerd, dat gij tegenwoordig zulk een goede meester, als Hij is, niet dient. Gij dient de god dezer eeuw, en gij verwerpt onze God en Meester. Onze Meester is een Zaligmaker, maar uw meester is een verderver. Onze Heere is een Verlosser, maar de uwe is een mensenmoorder. Het bedenken uws vleses is vijandschap tegen God, tegen het werk Gods, en tegen de stad Gods; maar weet; dat God 'Jeruzalem stellen zal tot een lastigen steen allen volken; allen die zich daarmede beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; en al de volken der aarde zulten zich tegen haar verzamelen'

(Zacharía 12:3). U, die een afkeer hebt om u voor God en Zijn zaak te verbinden, u moet ik zeggen, dat God Zich verbonden heeft tegen u; Hij is door belofte aan Christus verbonden, dat Hij 'zijn wederpartijders voor zijn aangezicht verpletteren, en die hem haten, plagen zal' (Psalm 89:24). Ja ik moet u zeggen, dat aangezien het heden een plechtige dag van betuiging geweest is, dat wij getuige moeten nemen tegen u, indien gij verachters en versmaders van den Heere Jezus Christus blijft, en Hem weigert, als Sions Koning gehoorzaam te zijn. Wij nemen dan heden hierop getuige tegen u, dat wij heden Hem voor onze God erkend en door Zijn genade beloofd hebben Hem te dienen; en dat gij Hem heden verworpen hebt, en van voornemen zijt om in de dienst van de satan, de wereld, en uw begeerlijkheden te volharden. O, hoe verschrikkelijk is uw staat, indien God getuige tegen u neemt, zeggende: Heden hebt gij Mij verworpen, en heden verwerp Ik ook u; uw ziel heeft een afkeer van Mij, en Mijn ziel heeft een afkeer van u! Indien dit Zijn afscheidswoord is tot u, dan zal ik u zeggen, wat het laatste woord zal zijn, dat gij Hem ooit zult horen spreken tot u, namelijk dit: 'Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is' (Mattheüs 25:41). In die grote dag zult gij rekenschap moeten geven, wegens hetgeen gij heden gehoord en gezien hebt; dan zal uw eigen geweten tegen u getuigen; dan zal deze dag een getuige tegen u zijn; en wij, die heden belijden getuigen voor God te wezen, moeten dan getuigen zijn tegen u, dat wij Hem hebben beleden en erkend, maar dat gijlieden Hem verworpen en den rug toegekeerd hebt.

Doch omdat het met ulieden tot de laatste dag nog niet gekomen is, en God Zijn laatste woord nog niet tot u gesproken heeft, zolang de dag der genade nog duurt, (want nu is het de welaangename tijd, nu is het de dag der zaligheid), zo bieden wij u Christus nog aan: ja Hij biedt Zichzelven aan, zeggende: 'Die wil, die kome'. O, wilt gij met deze IMMANUËL gaan, met deze God met ons, ja God voor ons? Wij hebben Hem heden aangenomen voor onze God, en gij hebt even zulk een goed recht uit het Woord om Hem aan te nemen, als wij ooit hebben gehad. En hoewel gij het heden niet met die uitwendige plechtigheid, van opgeheven handen tot Hem, mocht doen, zo roepen wij u echter, in Zijn groten Naam, om het te doen met de inwendige plechtigheid van uw harten op te heffen tot Hem; want Hij is nedergekomen tot u, in een verklaring van Zijn nieuwe verbondsnaam, zowel als tot ons, zeggende: Ik ben de HEERE uw God; Hij spreekt tot u niet alleen gezaghebbender-wijze: Ik ben de HEERE, maar ook als een ontfermend Zaligmaker: Ik ben uw God. O, wilt gij Hem heden dan niet erkennen als de Heere uw God en Verlosser? Zal Hij Zijn betrekking tot u verklaren, en zult gij geen betrekking verklaren op Hem? Dit is de dag, die de Heere gemaakt heeft, om u deze aanbieding te laten doen, en elke dag is geen dag van plechtige verbondmaking. O, gij hebt nooit zulk een dag gezien, en mogelijk zult gij nooit een andere dergelijke zien; laat deze dag, laat de avond van deze dag, niet verloren gaan; maar wanneer de Heere zegt: 'Komt, komt tot Mij, Ik ben de HEERE uw God', o, neem Hem dan op Zijn woord, en zeg: Zie, wij komen tot U, want gij zijt de HEERE onze God. O, dat de Geest van God de roeping vergezellen en dezelve krachtadig maken mocht, opdat er ten aanzien van ulieden, zowel als van ons, getuige genomen mocht worden, dat wij heden den HEERE hadden doen zeggen, dat Hij ons tot een God zou zijn, en dat Hij ons had doen zeggen, dat wij Hem tot een volk des eigendoms zouden zijn; een volk, dat Hij Zich geformeerd heeft om Zijn lof te vertellen!

AMEN

5. Gevoelige tegenwoordigheid en schielijke afwezigheid

Genesis 35:13. *Toen voer God van hem op, in die plaats waar Hij met hem gesproken had.*

Ik hoop dat sommigen, bij deze gelegenheid, (hoe weinig zij ook mogen zijn) enige toegang tot God en gemeenschap met Christus Jezus genoten hebben; de zodanigen hebben nochtans te bedenken, dat zij het niet vreemd behoeven te achten, al genieten en missen zij Hem in één ogenblik, gelijk Jakob hier in de tekst ondervond: *Toen voer God van hem op*, enz. De onderhandeling tussen God en Jakob, wordt ons verhaald van vers 9: 'En God verscheen Jakob wederom, als hij van Paddan-Aram gekomen was; en Hij zegende hem'. God had hem in deze plaats ontmoet, namelijk te Bethel, en hem gezegend, en nu verschijnt Hij hem wederom. Degenen aan wie God Zichzelf eenmaal geopenbaard heeft, mogen een nieuw bezoek van Hem verwachten. Te deze tijd werden twee aanmerkelijke vruchtgevolgen van Gods verschijning aan hem gegeven.

Vooreerst: God bevestigt de naam, die Hij hem tevoren gegeven had, hem noemende Israël (vers 10). Gelijk God een nieuwe naam geeft aan al Zijn volk, waaraan Hij Zichzelf zaligmakend openbaart, zo bemint Hij ook om hen bij die nieuwe naam te noemen.

Ten tweede: Hij bevestigt de belofte die Hij aan hem gedaan had van Zijn eigen Naam, Zich noemende de El-Schaddai, God de Almachtige; de God, die, wanneer het Hem behaagt, Zijn Woord een wezen geven kan, en die Zijn belofte krachtadig zal maken, in Zijn eigen tijd en op Zijn eigen wijze. Daar zijn twee dingen die God aan Jakob beloofde.

1. Dat Hij vader van vele volken zou zijn; een volk, ja een hoop volkeren zou uit hem worden, en koningen zouden uit zijn lendenen voortkomen (vers 11).

2. Dat hij bezitter zou zijn van een goed land, namelijk, het land Kanaän (vers 12).

Deze twee dingen hadden een geestelijke betekenis, en nu mogen wij, die onder een evangelische bediening leven, indien onze ogen geopend zijn, de mening daarvan verstaan, mogelijk beter dan Jakob doen kon, onder deze voorbeeldige vertoning: Het beloofde zaad, waarop gewezen werd, was Christus Zelf, de grote Koning van Sion, Die uit Jakob komen zou. En het beloofde land, waarop gewezen werd, was de hemel zelf, het hemels koninkrijk. Het eerste was de grondslag, en dit de topsteen van het gebouw der barmhartigheid en goedertierenheid, daar wij van gehoord hebben. Dit is dan de belofte die God aan hem doet. Wanneer God Zich zaligmakend aan Zijn volk openbaart, dan komt Hij tot hen als een belovend God in Christus.

Maar in de woorden van onze tekst wordt ons bericht hoe deze onderhandeling, voor het tegenwoordige, werd afgebroken; God voer van hem op, in de plaats waar Hij met hem gesproken had. Geef hier acht, hoe Hij hem verliet, en waar Hij hem verliet.

1. Hoe Hij hem verliet? God voer van hem op. Het was door een zichtbare vertoning, die boven hem gezweefd had, terwijl God met hem sprak. God kan van Zijn volk in Zijn soevereiniteit weggaan, wanneer Hij van hen niet heen gaat in Zijn toorn. Ondertussen moeten wij aanmerken, dat het geen zichtbare verschijningen van God zijn, die wij nu te verwachten hebben; God is een Geest en onzichtbaar, en gelijk wij Hem dienen en aanbidden moeten, zo moeten wij Hem ook geestelijk zien en genieten.

2. Merk ook op waar Hij hem verliet. Het was in de plaats waar Hij met hem gesproken had. De naam van de plaats was Bethel, en gij ziet, dat Jakob hier een

opgericht teken stelde, ter gedachtenis van de gemeenschap die hij met God aldaar genoten had: 'En hij noemde de plaats, alwaar God met hem gesproken had, Bethel' (vers 15). Hij bevestigt de naam, die hij tevoren aan die plaats gegeven had, toen hij God aldaar ontmoette, noemende die Bethel, een huis Gods; het was even in diezelfde plaats, in het huis Gods, daar Hij van hem opvoer, daar Hij met hem gesproken had. De lering, daar ik voornemens ben een weinig van te spreken, is:

LERING: Dat zij, die gemeenschap met God gehad hebben, Hem; kunnen komen te missen, in diezelfde plaats daar zij Hem genoten hebben. God voer van hem op, enz.

Dus was het met de discipelen te Emmaüs (Lukas 24:31): 'En hun ogen werden geopend, en zij kenden Hem; en Hij kwam weg uit hun gezicht'; zij genoten Zijn tegenwoordigheid, en nochtans hield Hij terstond op van hen gezien te worden. Dit kunnen wij ook zien op de berg (Mattheüs 17), alwaar Petrus tot Jezus zeide (vers 4): 'Heere, het is goed dat wij hier zijn'; en dan volgt (vers 5): 'Terwijl hij nog sprak, zie, een luchtige wolk heeft hen overschaduwd'. Daar kan haast een wolk komen, tussen God en de ziel, die gemeenschap met Hem heeft.

De orde die ik, door Gods bijstand, in het verhandelen van deze leer zal trachten te houden, is deze:

- (1) Zal ik een weinig spreken van de gemeenschap die Gods volk met Hem hebben kan, hetwelk hier een spreken met Hem genaamd wordt.
- (2) Zal ik enige weinige aanmerkingen voordragen, aangaande hun missen en vinden van de Heere.
- (3) Zal ik onderzoeken, in welke opzichten zij Hem kunnen missen, in de plaats daar zij Hem genoten hebben.
- (4) Zal ik enige redenen geven van deze bedeling.
- (5) En dan zal ik uit alles een toepassing maken.

(1) Het eerste hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de gemeenschap die Gods volk met Hem kan hebben, hetwelk hier een spreken met Hem genaamd wordt; God voer van hem op, enz.

Deze gemeenschap met God sluit deze vijf dingen in:

1. Het geeft te kennen Gods tegenwoordigheid en Zijn volmaaktheden rondom hen; want gelijk de bergen rondom Jeruzalem zijn, also omringen hen Zijn volmaaktheden. Het is waar, wij moeten onderscheid maken tussen een gevoelige tegenwoordigheid en tussen een ware tegenwoordigheid; God is altijd waarlijk bij Zijn volk tegenwoordig; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten; maar Hij is niet altijd gevoelig tegenwoordig. Hij kan bij hen tegenwoordig zijn, wanneer zij Hem niet zien, gelijk in het geval van Maria, toen zij met Christus sprak, en nochtans vroeg waar zij Hem zou vinden. Wij moeten ook onderscheid maken, tussen Zijn opwekkende en vertroostende tegenwoordigheid. De Heere kan bij Zijn volk tegenwoordig zijn, hen opwekkende tot hun plicht, en nochtans kunnen zij de gevoelige vertroosting in de plicht missen. In dit opzicht zei de bruid: Ik zocht Hem, maar Ik vond Hem niet. Ik zocht Hem, daar is Zijn opwekkende tegenwoordigheid, haar aanzettende tot de plicht; maar ik vond Hem niet, ik miste Zijn gevoelige vertroostende tegenwoordigheid.

2. Het geeft te kennen een nabijheid; de Heere is genadiglijk nabij hen. Hij is genadiglijk nabij degenen die Hem aanroepen, die Hem aanroepen in waarheid. Hij is

krachtiglijk bevonden een hulp in benauwdheid, gelijk Hij hier aan Jakob was in Zijn benauwdheid.

3. Deze gemeenschap met de Heere geeft niet alleen een nabijheid, maar ook een vriendschap te kennen; en gelijk de profeet vraagt (Amos 3:3): ‘Zullen twee tezamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?’ zo mag ik ook vragen: zullen twee tezamen spreken, tenzij dat zij bijeengekomen zijn? Daar is geen aangename onderhandeling met God, of het geeft een overeenstemming te kennen. Dus sluit het dan hun vriendschap met Hem in, dat zij met Hem verzoend zijn in het bloed van Christus.

4. Het geeft een gemeenschap met Hem te kennen, als die daar wij van lezen (1 Johannes 1:3): ‘En deze onze gemeenschap is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus’. Zij hebben gemeenschap met God in Christus: gemeenschap met Hem in Zijn leven: Ik leef, en gij zult leven; en gemeenschap met Hem in Zijn liefde, dewijl Hij Zijn liefde uitstort in hun harten.

5. Nog eens, het geeft een gemeenzame samenspreking te kennen; dit spreken van God tot Zijn volk, sluit vele dingen in. Daarin is somtijds een onderlinge bekendmaking van liefde; de Heere maakt somtijds Zijn liefde bekend aan de ziel, zeggende: Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; en somtijds maakt de ziel weer haar liefde aan Hem bekend, zeggende: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb. Daarin is somtijds een onderlinge prijzing van elkaar; ik zeg een onderlinge of wederzijdse prijzing; de Heere, wanneer Hij met hen spreekt, prijst hen grotelijks, zeggende: Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u; en waarlijk zij kunnen niet anders dan blozen, wanneer Hij ze op zulk een wijze prijst. En zij, gelijk het hun betaamt, prijzen Hem ook van hun zijde, zeggende: Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend, enz. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk, ja oneindig beminlijk.

Nog eens, daarin zijn onderlinge raadplegingen en bekendmakingen van elkaars gedachten; de Heere maakt Zijn gedachte bekend aan de ziel: ‘de verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezten; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken’ (Psalm 25:14), en de ziel maakt den Heere haar gedachten bekend, en stort haar hart voor Hem uit, haar gehele gemoed voor Hem bloot stellende, dat zij aan de wereld niet kan doen.

Daarin is ook een onderling vertrouwen, dat zij in elkaar stellen; het is wonderlijk dat de Heere een soort van vertrouwen op hen stelt; daar zijn sommige gelovigen die Hij niet vertrouwt, wetende wat in hun hart is; maar daar zijn anderen daar Hij Zijn naam en Zijn waarheid aan vertrouwt (Openbaring 2:13), wetende dat zij door Zijn genade getrouw zullen zijn. En zij stellen hun vertrouwen op Hem; Heere, zeggen zij, op U is al mijn vertrouwen; ik heb geen hoop dan op U; en zij drukken hun hoop en hun vertrouwen op Hem uit, gelijk Job deed (Job 13:15): ‘Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?’

Nog eens, daar is ook in een onderlinge zorg omtrent elkaar. O, die wonderbare zorg die Christus bewijst omtrent Zijn volk! Dit wordt gade geslagen door de Kerk, wanneer zij zegt: ‘Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij’ (Hooglied 2:6). O, wat is dit een tedere zorg! En dan betonen zij ook somtijds hun zorg omtrent Hem en Zijn belangen; hun grote bezorgdheid is, dat Zijn eer en heerlijkheid bevorderd worden in de wereld. In deze gemeenschap is ook een onderlinge verzekering van liefde; Hij verzekert hen van Zijn liefde en betrekking tot hen, zeggende: Ik ben de HEERE uw God, Ik zal u tot een God zijn. En zij erkennen somtijds deze betrekking, en roepen daarom uit: Mijn Heere en mijn God! En wanneer

zij onder de invloed van Gods Geest, den geest der aanneming tot kinderen zijn, dan erkennen zij ook deze hun betrekking, uitroepende: Abba, Vader! Met één woord, in deze gemeenzaamheid is een onderlinge overgeving van zichzelf aan elkaar; de Heere geeft Zichzelven aan hen; Hij geeft Zichzelven, Zijn Christus, Zijn Geest en Zijn zegen aan hen; en zij geven alles wat zij zijn en hebben aan Hem; zij geven zichzelf, hun naam, hun kinderen, hun ziel en hun lichaam, en al hun belangen aan Hem; zij stellen alles in Zijn hand. Dit is een deel van hun onderlinge samenspreking met Hem. Dit zal genoeg zijn, tot korte toelichting van het eerste hoofdstuk.

(2) Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om enige aanmerkingen voor te dragen, aangaande hun missen en vinden van Gods tegenwoordigheid.

O, mijne vrienden! wat weten wij van die tegenwoordigheid en gemeenschap met God, daar ik van gesproken heb? Of kennen wij wel iets daarvan? Ten einde 's Heeren volk een verder inzien mag hebben van deze zaak, zo zal ik enige weinige aanmerkingen voorstellen, omtrent hun missen en vinden van Hem. Merk dan op:

1. Dat zij, die van Zijn komst en Zijn weggaan kennis hebben, het zaad zijn van de biddende Jakob, tot wie God gezegd heeft, dat het Hem niet tevergeefs zou zoeken. Deze moeten nochtans somtijds zeggen: Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; maar op andere tijden: Wij zochten en vonden Hem. Daar is een geslacht dat het aangezicht zoekt van den God van Jakob.

2. Merk op, dat zulk een genieting van Gods tegenwoordigheid, als Zijn volk begeert, hun geweigerd wordt, zolang zij in deze wereld zijn, om vele wijze en goede redenen; deels om hun begeerten meer naar Hem uit te strekken, deels om hun betrachtingen, om Hem te zoeken, meer op te wekken; en deels om hen te verootmoedigen en te verzoeken, opdat Hij hun ten laatste wel mocht doen.

3. Merk op, dat Gods mededeling van Zichzelven aan Zijn volk zeer verscheiden is. Somtijds verrast Hij hen met Zijn bezoeken; somtijds komt Hij als zij in hun ergste toestand zijn; somtijds spreekt Hij met hen wanneer zij in een zorgeloze sluimering zijn, ja wanneer zij als dood en grote beesten zijn voor Hem; somtijds wanneer zij in hun ergste gestalten zijn: 'Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid en sloeg hen, Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig heen in den weg huns harten'. Maar zie wat de Heere zegt: 'Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden en hun vertroosting wedergeven' (Jesaja 57:17-18). Somtijds komt Hij tot hen, wanneer zij aan het bezwijken zijn: 'Ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen', zei Jona, 'nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen' (Jona 2:4). Somtijds gaan hun gewone genietingen, die van hun nachtmaalshouding te boven; hierom moeten zij menigmaal zeggen: ach! of het mij aan de tafel des Heeren zo was als op zulk een tijd. De weg des Heeren is verscheiden.

4. Merk op, dat Gods verbergen van Zichzelven, zodat de ziel Zijn tegenwoordigheid mist, wanneer zij Hem zoekt, of wanneer zij Hem gevonden heeft en Hem terstond wederom mist, voor hen zeer zwaar is. O, het is voor de ziel een zeer zware last; want wanneer zij Hem dus mist, dan is zij gewoonlijk omringd met wolken van duisternis. Somtijds zijn zij in het duister omtrent hun plicht, niet wetende wat zij doen zullen. Somtijds zijn zij in het duister omtrent hun genade, niet wetende of zij oprecht of vals zijn. Somtijds zijn zij in het duister omtrent de beloften, niet wetende of dezelve hun toekomen of niet. Somtijds zijn zij in het duister omtrent hun bevindingen, niet wetende of die mogelijk ook verleidingen zijn geweest. Menigmaal zijn zij ontsteld, wanneer zij hun Liefste missen. Wanneer Hij Zijn liefde intrekt, dan denken zij dat zulk een bedeling strijdig is tegen Zijn goedertieren natuur; somtijds zijn zij geneigd

te denken, dat het strijdig is tegen Zijn genadige belofte, en tegen de bevindingen van Zijn volk; en mogelijk ook tegen hun eigen bevindingen, en tegen de verwachtingen die zij gehad hebben. Zij zijn dan, zeg ik, gewoonlijk in grote bezwaren, wanneer zij Hem missen.

5. Merk op, dat wanneer de Heere lange tijd van Zijn volk weg geweest is, en eindelijk tot hen wederkeert, zulk een ontmoeting dan zeer opmerkelijk is. De ontmoeting is opmerkelijk, wegens de volheid daarvan; zij is gelijk een stortregen na een lange droogte; of zij ontvangen een volkomener maaltijd, naarmate zij langer gevestigd hebben; en hoe langer hun toegang ontbroken heeft, hoe nader de toegang hun gewoonlijk vergund wordt. Die ontmoeting is opmerkelijk wegens de zoetheid daarvan. O, hoe zoet is het, wanneer 's Heeren volk Hem ontmoet, na een lange afwezigheid! Het is gelijk het vinden van de verloren penning (Lukas 15:8-9). O, zegt de ziel, hier is een verloren voorrecht dat ik weder gevonden heb; ik dacht dat de Heere nooit tot mij wedergekeerd zou zijn; maar nu heb ik Hem weer gevonden. Zulk een ontmoeting is opmerkelijk wegens de tedere hoedanigheid van dezelve. Zij is gelijk de ontmoeting van twee geliefde vrienden, welke lange tijd van elkaar gescheiden zijn geweest, die van blijdschap wenen in elkaars armen. O, de blijdschap, die een ontmoeting tussen Christus en Zijn volk veroorzaakt, is zeer groot, inzonderheid na een lange scheiding! Zulk een ontmoeting is ook opmerkelijk wegens de krachtige uitwerking van dezelve. Zij maakt een krachtige indruk op hen, wanneer zij Hem na een lange afwezigheid ontmoeten. Het is een Bethel, dat zij niet licht vergeten zullen: 'Daarom gedenk ik Uwer', zegt de psalmist, 'uit het land van de Jordaan en Hermonim, uit het klein gebergte' (Psalm 42:7).

6. Merk verder op, dat deze ontmoetingen zeer zeldzaam zijn. Men heeft dezelve niet zeer dikwijls van den Heere te verwachten; dezelve zijn feestdagen, maar nu is iedere dag geen feestdag. Zij moeten van den berg afkomen. Wij moeten hier leven door het geloof, en niet door aanschouwen. Het volk des Heeren kan niet dikwijls een volle beker verdragen, veel minder voor een zeer lange tijd achter een.

7. Merk ook op, dat 's Heeren gaan en komen, of Zijns volks genieten en missen van Hem, zeer kennelijk is, naar de mate van Zijn komst tot, of heengaan van hen. Soms is Zijn komst tot hen meer schielijk en onverwacht, en dan is die gewoonlijk voor hen meer kennelijk. Soms is die meer trapsgewijze en minder te onderscheiden; en zo is het ook met Zijn heengaan. Soms gaat Hij meer schielijk en haastig heen, en dan missen zij Hem terstond; en soms meer bij trappen, en dan worden zij mogelijk zo spoedig niet gewaar dat Hij geweken is; gelijk er van Simson gezegd wordt: hij wist niet dat de HEERE van hem geweken was.

8. Merk eindelijk op, dat gelijk deze bedeling van de vrije genade, Gods openbaren van Zichzelf aan Zijn volk, hun toegang verlening tot en gemeenzame onderhandeling met Hem, zeer zeldzaam is, dezelve ook een grote verborgenheid is. Het is zelfs een verborgenheid voor degenen die dezelve kennen; want zij kennen maar ten dele. 'Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht' (1 Korinthe 13:12). Het is een verborgenheid voor de meeste belijders; het is gelijk het heilige der heiligen, daar niemand inging dan de Hogepriesters; alzo weet ook niemand dan zij die koningen en priesters zijn hun Gode, daar iets van. Deze aanmerkingen, aangaande 's Heeren komen tot en heengaan van Zijn volk, voorgedragen hebbende, ga ik over tot:

(3) Het derde hoofdstuk door mij voorgesteld, om onderzoek te doen, in welke opzichten zij Hem missen kunnen ter plaatse waar zij Hem genoten hebben.

God voer van hem op, in de plaats daar Hij met hem gesproken had. Daar zijn deze acht bijzonderheden, die ik alleen kortelijk melden zal.

1. Zij kunnen Hem missen in de plichten, waarin zij Hem genoten hebben. Zij kunnen Hem missen in het Woord waarin zij Hem tot hun dierbare verkwikking hebben gevonden. 'Ik gedenk Uwer', zegt de psalmist (Psalm 42:7), 'uit het land van de Jordaan en Hermonim, uit het klein gebergte'; ik zal de verleden ondervindingen gedenken. Doch het schijnt dat hij Hem daar miste, want hij zegt, in het volgende vers: 'De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan. Zij kunnen Hem missen in de plicht van de Schriftuur te lezen, daar zij Hem somtijds in genoten hebben. Somtijds is dezelve het voedsel voor hun ziel, en op andere tijden kan die voor hen een verzegeld boek zijn. Zij kunnen Hem missen in de plicht van overdenkingen, daar zij Hem somtijds in genoten hebben: 'Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn', zegt de psalmist (Psalm 104:34), maar dan moeten zij ook wel eens zeggen: 'Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar' (Psalm 77:4). Zij kunnen Hem ook missen in de plicht van het gebed, daar zij Hem in genoten en als in de armen omhelsd hebben; ja zij kunnen Hem zodanig missen, dat zij genoodzaakt zijn uit te roepen: 'waarom verbergt Gij Uw aangezicht voor mij? Waarom zijt Gij zoverre van Mijn verlossing, van de woorden Mijns brullens?' (Psalm 22:2).

2. Zij kunnen Hem niet alleen missen in de plichten, maar ook in de gestalten, daar zij Hem in genoten hebben. Zij kunnen Hem somtijds missen in een treurende gestalte, en 'zwart daarheen gaan, niet van de zon' (Job 30:28). Maria zocht Hem treurende en wenende, en zij miste den Heere, hoewel zij in die gestalte was. Zij kunnen Hem ook missen in een blijde en liefhebbende gestalte; zo was het met de kerk, wanneer zij zeide: Ik zal Hem zoeken Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet' (Hooglied 3:2). Zij kunnen Hem missen zelfs wanneer zij in een recht levendige gestalte zijn; ik zocht Hem (ik was opgewekt om Hem te zoeken) maar ik vond Hem niet. Zij kunnen die tegenwoordigheid missen, die zij eertijds hadden en graag hebben wilden.

3. Zij kunnen Hem missen in de beste toestanden, daar zij Hem in genoten hebben. Zij kunnen Hem missen in die toestand, welke zij menen de beste te zijn; en in die toestand welke waarlijk de beste is. Zij kunnen Hem missen, wanneer zij menen in hun beste toestand te zijn, namelijk in een blijde toestand; want dan missen zij Hem evenwel in die trap en die mate van Zijn tegenwoordigheid, welke zij graag wilden genieten. Zij kunnen Hem missen in die toestand, welke waarlijk de beste is. Wanneer zijn zij in de beste toestand? Dan, wanneer zij geloven en hun harten openen voor den Zoon Gods; en nochtans kunnen zij Hem in die toestand missen (Hooglied 5:6): 'Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgedaan'. Wanneer zij vele zoete genietingen van Hem hebben, dan kunnen zij Hem schielijk missen, en wanneer zij de deur van hun harten voor Hem openen, dan kan Hij Zich wel eens verborgen houden.

4. Zij kunnen Hem niet alleen missen in de beste, maar ook in de ergste toestanden, waarin zij wel eens onverwacht met de mededeling van Zijn gunst zijn voorgekomen. Bij voorbeeld: Zij missen Hem in tijden van verwarring, wanneer 's Heeren vijanden getier maken en alle dingen schijnen in verwarring te lopen, hoewel de Heere somtijds in zulke omstandigheden, hen pleegde te verkwikken naar Zijn woord: 'De beekjes der rivier, zegt de psalmist, zullen verblijden de stad Gods', enz. (Psalm 46:5). Doch

daar wordt gezegd (Psalm 83:2-4): ‘O God, zwijg niet, houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God. Want zie, Uw vijanden maken getier, en Uw haters steken den kop op. Zij maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen Uw volk, en beraadslagen tegen Uw verborgenen’; en gelijktijdig onderstelt dit dat de Heere stil was en niet opmerkte, gelijk Hij gewoon was te doen, en gelijk zij verwachtten dat Hij doen zou. Zij kunnen Hem missen ten tijde van vervolging, wanneer Hij gewoon is Zijn volk bij te staan, gelijk Paulus zegt: De Heere heeft mij bijgestaan; zelfs in zulk een tijd kunnen zij Hem missen gelijk de kerk zo zegt (Hooglied 5:7): ‘De wachters die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren namen mijn sluier van mij’; daar was een vervolging, en te zelfde tijd riep zij Hem, maar Hij antwoordde haar niet (vers 6). Zij kunnen Hem missen in een tijd van verzoeking, wanneer Hij gewoonlijk opstaat tot hun hulp, door hun een uitkomst te bezorgen. Zo was het met Paulus; hij werd door de satan met vuisten geslagen; hierover had hij den Heere driemaal gebeden; evenwel bleef de verzoeking aanhouden, en hij miste Hem, totdat hij verder voortging en Hem vond; en het antwoord dat de Heere hem gaf, was: ‘Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht’ (2 Korinthe 12:9). Ik zeg dan: zij kunnen Hem missen in een tijd van verzoeking. Nog eens, zij kunnen Hem missen in tijden van verdrukking, wanneer Hij anders, volgens Zijn woord, gewoon is tot hen te komen; ‘Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken’ (Jesaja 43:2); nochtans door het water en het vuur gaande, kunnen zij Hem missen, gelijk het zo met Job geweest is, toen hij in grote verdrukking was. Hij riep tot den Heere, maar Hij merkte niet (Job 23:8-9): ‘Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet’. Ach zegt ‘s Heeren volk, ik zou mijn verdrukking niet groot achten, indien de Heere Zijn aangezicht niet verborg. Dit is geen vreemde zaak: gij kunt Hem zelfs dan missen, gelijk uit hetgeen ik gezegd heb, blijken kan.

5. Het volk des Heeren kan Hem missen in de woorden van Zijn genade, waarin zij Hem somtijds genoten hebben. De Heere openbaart Zich somtijds in Zijn Woord, en geeft hun Zijn tegenwoordigheid door middel van hetzelfde te genieten; en dan moeten zij met de psalmist mogelijk zeggen: ‘God heeft tot ons gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen’ (Psalm 60:8). Maar op andere tijden kunnen zij Hem wel zodanig missen, dat zij uitroepen: ‘Alle mensen zijn leugenaars’ (Psalm 116:11). Maar hoe kunnen de gelovigen God tot een leugenaar maken, anders dan door de profeten leugenaars en hun woorden tot leugen te maken? ‘Zal dan de Heere in eeuwigheden niet verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheid door toorn toegesloten?’ (Psalm 77:8-10). Zij kunnen een belofte ontmoeten, en zich daarin verblijden; maar op andere tijden kan diezelfde belofte voor hun ziel smakeloos zijn; zij kunnen er niets van God in zien. Ik zeg dan: zij kunnen God somtijds missen in die woorden, waarin zij Hem genoten hebben.

6. Zij kunnen Hem missen in de werktuigen, daar zij Hem door genoten hebben; mogelijk wordt zulk een leraar, en zulk een werktuig voor hen onnut gemaakt. Hij komt somtijds tot hen met volle borsten, en dan zuigen zij aan die volle borsten van vertroosting; maar zie, op andere tijden komt Hij, als het ware, met droge borsten; zij kunnen niets van God in zijn predicatie vinden, daar zij voormaals God door middel

van dezelve ontmoet hebben. O mijne vrienden! wij, leraars, zijn een reuke des levens, voor zoverre het den Geest des levens behaagt het Woord te vergezellen, en verder niet; en daarom hebben wij weinig reden om enige werktuigen tot afgoden te maken. Wij kunnen Hem missen in de werktuigen, waarin wij Hem genoten hebben.

7. Zij kunnen Hem missen in de bijeenkomsten van Zijn volk, waarin zij Hem genoten hebben. Het is een prijselijk gebruik van sommigen van 's Heeren volk, dat zij tot onderlinge samenspreking en gebeden tezamen komen; en de Heere geeft hun menigmaal Zijn zegen daarin. Daar wordt gezegd (Maleáchi 3:16): 'Alsdan spreken die den HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste: De HEERE merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen die den HEERE vrezen, en voor degenen die aan Zijn Naam gedenken'. Soms ontmoeten zij den Heere daarin, maar op andere tijden kunnen zij Hem zeer schielijk missen, en genoodzaakt worden met de kerk te zeggen: 'Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed' (Klaagliederen 3:8). En (vers 44): 'Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam'.

8. Eindelijk, zij kunnen Hem missen in dezelfde plaats, daar zij Hem genoten hebben: Toen voer God van hem op, enz. Ik zeg, zij kunnen Hem missen op dezelfde tijden en plaatsen daar zij Hem genoten hebben. Zij kunnen Hem genieten, maar Hij kan Zich schielijk onttrekken. Zij kunnen Hem missen in openbare plaatsen, namelijk de ordonnantie daar zij Hem genoten hebben; zij kunnen Hem missen in verborgen plaatsen, in hun binnenkamer, in het veld, in de plaats daar zij Hem hebben genoten. Toen voer God van hem op, in die plaats waar Hij met hem gesproken had. Dit zij genoeg over het derde hoofdstuk.

(4) Het vierde hoofdstuk, dat door mij is voorgesteld, is om de gronden en redenen aan te wijzen van deze bedeling; waarom 's Heeren volk God geniet, en Hem wederom terstond missen kan, zelfs op of in diezelfde plaats daar zij Hem genoten hebben.

Ik kan voor het tegenwoordige dit stuk niet uitbreiden. en daarom zal ik maar kortelijk deze redenen daarvan voorstellen:

1. De Heere doet dit om Zijn soevereiniteit te betonen ons doen zien dat wij de genietingen niet hebben naar onze wil, maar dat Hij de soevereine Bedeler is van Zijn zegeningen.

2. Hierdoor wil de Heere Zijn volk ook gelijkvormig doen zijn aan hun Hoofd Jezus Christus, Die van Zijn Vader verlaten is geworden, zodat Hij moest uitroepen: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' O, dit was een bittere drinkbeker! Nochtans wil de Heere dat Zijn volk daaruit drinken zal, opdat zij de bitterheid van die beker der verlating zouden weten.

3. Het wordt ook zo bestuurd, om een onderscheid te stellen tussen de hemel en de aarde. Wij zijn hier maar gasten en vreemdelingen, en moeten geen onafgebroken genietingen van de Heere in deze wereld verwachten. Daar is een eeuwigheid van de genietingen Gods aanstaande voor al de kinderen der genade, en daarom neemt Hij de vrijheid met Zijn kinderen, om Zichzelf voor hen te verbergen.

4. Het wordt ook zo bestuurd, om ons te tonen, dat de Heere Zijn volk goedkeurt, en hun plichten en diensten aanziet in Christus Jezus; zelfs dan, wanneer zij datgene in de plichten missen, hetwelk zij graag hadden, namelijk, Zijn troostrijke tegenwoordigheid; dit wil Hij hun geven wanneer het Hem behaagt.

5. Hij wil hun doen weten, dat zij niet op middelen vertrouwen moeten, maar dat zij die gebruiken moeten uit gehoorzaamheid aan Zijn bevel, en erkenning van Zijn gezag, hoewel de Heere ook Zijn troostrijke tegenwoordigheid daarin mocht weigeren.

6. De Heere bestuurt dit mogelijk ook zo, tot kastijding van hun vorig wangedrag, hetzij in het zoeken of in de genieting van Hem; Hij wil hun leren Zijn tegenwoordigheid te waarderen, door Zich van hen te onttrekken.

7. Hij doet het ook menigmaal, om hun zoeken van Hem aan te wakkeren, en om ze te leiden tot de behoorlijke erkenning van hun zonden, door welke zij Hem getergd hebben om hen te verlaten en Zijn aangezicht te verbergen, gelijk de Heere door Zijn profeet zegt: 'Ik zal heengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken' (Hoséa 5:15). Vele dergelijke redenen zouden gegeven kunnen worden, waarom de Heere de zaken zo bestuurt. Ik zal nog maar een reden bijbrengen: O, mijne vrienden! wij mogen beven wanneer wij daarvan spreken.

8. De Heere kan Zijn aangezicht verbergen in vele plichten van Zijn instelling, om Zijn misnoegen te tonen tegen Zijn volk en Zijn Kerk, alsook om te tonen wat toorn er over hen te komen staat, wegens hun zonden en tergingen; en Hij kan Zich van Zijn eigen volk onttrekken, om hun zondig aandeel aan de zonden van de tijd en de plaats daar zij in leven. O, wat slagen en oordelen kunnen er aanstaande zijn over een zondig geslacht! Ja, Hij kan ook Zijn aangezicht van Zijn volk verbergen, opdat zij niet in staat mochten zijn om in de bres te staan, om de slag te verhinderen; en daarom verbergt Hij Zijn aangezicht, en vergunt hun nauwelijks te bidden. Wat is de taal daarvan? Het komt hier op uit: Bid niet voor dit volk, wanneer Ik volstrekt besloten heb Mijn toorn over hen uit te storten; hierom onthoudt Hij den Geest des gebeds, en Hij onttrekt Zich somtijds ook ten aanzien van deze zelfde zaak, dat zij zelfs niet zoveel als de verzekering hebben van het uitstel van een oordeel, omdat Hij het haastig wil doen komen; en mogelijk kan dit één van de grote klachten zijn van 's Heeren volk, en van sommigen die van verre te voet komen tot Zijn ordonnantiën, dat zij zo weinig gemeenschap met God daarin genieten. De Heere bewaart mogelijk de vertroosting van Zijn gemeenschap voor een woestijnnoed: 'Daarom, zie, Ik zal ze voeren in de woestijn', zegt de Heere bij de profeet, 'en Ik zal naar hun hart spreken' (Hoséa 2:13).

TOEPASSING

(5) Nu kom ik tot het vijfde of laatste hoofdstuk, namelijk, om uit alles enige toepassing te maken.

Ik zal mijn toepassing tot deze twee gebruiken bepalen: Tot beproeving en onderzoek en dan tot vermaning.

Vooreerst is het zo, dat wanneer de Heere Zijn volk gemeenschap met Hem vergunt, Hij Zichzelf dan schielijk aan hen onttrekken kan, en zij Hem missen kunnen in de plaats daar zij Hem genoten hebben? O mijne vrienden! dan moest gij uzelf onderzoeken, wat kennis en bevinding gij hebt van Zijn tegenwoordigheid en van de gemeenschap met Hem. Het ware te minder gevaarlijk, dat gij bevindelijke kennis had van Hem te missen, indien gij maar waarlijk wist wat het is Hem te vinden, Hem te genieten en gemeenschap met Hem te hebben. O, mijne vrienden! onderzoekt toch, of God met u gesproken heeft bij deze gelegenheid of op enige andere tijd. Weet gij wat het is, dat God met u spreekt, ik meen, dat gij gemeenschap met Hem hebt? Gij kunt niet verwachten Hem hiernamaals in heerlijkheid te genieten, indien gij Hem hier in

genade niet begonnen zijt te genieten. Zegt gij: Hoe zullen wij weten of wij de Heere ontmoet of iets van Zijn gemeenschap genoten hebben? Dit zult gij kunnen beproeven aan deze volgende zaken:

1. Indien gij God ontmoet hebt, zo zijn er enige dingen die gij niet goed zult kunnen dragen. Het volk des Heeren kan het niet dragen, dat Hij weer heen gaat of Zijn aangezicht verbergt. O, het valt hun zwaar te denken, dat de Heere Zich aan hen onttrekken zou! Zij kunnen het niet dragen te denken, dat God op hen vertoornd zou zijn; zij kunnen het niet dragen, dat iets in hun harten de plaats van Christus innemen zou, zij kunnen het niet dragen, dat iets die ontmoeting van God of de gemeenschap die zij met Hem genieten, verstoren zou, zij zeggen met de psalmist: 'Wijkt van mij, gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren' (Psalm 119:115). Wat kan mij de gehele wereld baten, zegt de ziel, indien ik geen gemeenschap heb met mijn God? Nog eens, de ziel kan niets verdragen, dat strekkende is om de genieting Gods te verhinderen, wanneer zij die ontvangt; wanneer zij in het wijnhuis gebracht is, en het licht van Gods aangezicht geniet, dan is zij bereid om met de bruid, allen die rondom haar zijn, te bevelen, de Heere niet te tergen om weg te wijken: 'Ik bezweer u, zegt zij, gij dochteren van Jeruzalem, die bij de reeën of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve luste' (Hooglied 2:7). Wat kent gij van deze dingen?

2. Indien gij van Zijn genadige tegenwoordigheid kennis hebt, zo zult gij u in Zijn tegenwoordigheid verblijden en Zijn afwezigheid betreuren; Zijn tegenwoordigheid zal uw hoogste blijdschap, en Zijn afwezigheid uw hoogste droefheid zijn; Zijn tegenwoordigheid zal u meer vreugde geven dan de gehele wereld, en Zijn afwezigheid zal u meer droefheid baren, dan iets in de wereld u kan verblijden; dit is de mening van dat woord: 'Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn' (Psalm 4:8). Nog eens: indien gij de Heere ontmoet hebt, dan zal Zijn afwezigheid voor u een benauwde zaak zijn. Gelijk gij Zijn tegenwoordigheid boven alles begeert, en alle dingen schade en drek rekent, bij de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, en de gemeenschap Gods in Hem, zo zult gij ook, wanneer gij tot de genieting van Hem niet geraken kunt, wanneer gij uw hart niet kunt brengen om Hem lief te hebben, en wanneer gij uw ogen niet geopend kunt krijgen om Hem te zien, uzelf aanmerken als een verdrukt en ellendig persoon, wegens de afwezigheid van God, en de tegenwoordigheid van de zonde. Een kind van God merkt zichzelf aan, en is ook waarlijk een verdrukte ziel, wegens de tegenwoordigheid van de zonde en de afwezigheid van God; en daarom roept hij uit: Och! of ik wist waar ik Hem vinden zou.

3. Indien gij bevinding hebt van Gods tegenwoordigheid en van de gemeenschap met Hem, dan zult gij ook enige gemeenschap hebben met de heiligen en heerlijken die op aarde zijn. Wat weet gij hiervan? Mij dunkt dat dit een goed merkteken is, wanneer het hart in liefde ontvonkt wordt, omtrent iemand die een kind der genade is, al ware hij een bedelaar of in armelijke omstandigheden, of dat hij anderszins niet veel verstand had. Wanneer uw hart ontvonkt wordt in liefde tot iemand, omdat het beeld van Christus in hem is, dit is een goed teken: 'Wij weten', zegt de apostel, 'dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben' (1 Johannes 3:14). De liefde omtrent degenen die Gods beeld vertonen, heeft iets van de liefde tot Christus Zelf in zich.

4. Wij kunnen het ook weten, uit de vernederende uitwerking van dezelve. Wanneer een persoon het beeld van God draagt, dan zal Hij vernederd worden; zo was het met Job: toen hij een klaar gezicht van zichzelf verkreeg; zeide hij tot den Heere: 'Met het

gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij in stof en as' (Job 42:5-6). O, de tegenwoordigheid Gods doet de mens de zonde inniglijk haten en vernedert hem, als het ware tot niets, gelijk de Heere spreekt bij de profeet (Jesaja 2:11): 'De hoge ogen der mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden; en de HEERE alleen zal in dien dag verheven zijn' in de ziel, wanneer Hij op den troon van het hart tegenwoordig is.

5. Wij kunnen het ook hieruit weten: Zij die God ontmoet hebben en Zijn tegenwoordigheid genieten, hetzij zulks gevoelig zij of niet, blijven altijd een hoogachting voor Christus behouden, hoewel Hij Zich onttrekken mocht. Zij hebben ook een hoogachting voor Zijn ordonnantiën, zelfs dan, wanneer die maar als droge borsten zijn; zij zullen dezelve niet nalaten.

6. Eindelijk, zij hebben ook een tederheid des harten, dat zij zichzelf niet durven toegeven in de zonde; zij durven niet leven in de nalatigheid van enige bekende plichten, noch in het bedrijven van bekende zonden. Zij hebben ook een tederheid van wandel; hoewel ongerechte dingen de overhand over hen hebben, zo durven zij nochtans niet met een boze wereld tot de uitgieting van de overdadigheid lopen. Zij zijn dezulken die den Heere vrezen, of gelijk van hen gezegd wordt (Nehémia 1:11): 'die lust hebben Zijn Naam te vrezen'. Uit dit alles kunt gij beproeven, of gij aan de gemeenschap met God kennis hebt of niet.

Nu kom ik ten tweede, tot een gebruik van vermaning. Ik had gedacht wat uitgebreid te spreken:

A. Tot dezulken, die voormaals gemeenschap met God gehad hebben, maar Hem nu missen.

B. Tot dezulken, die tegenwoordig onder de troostrijke indrukken van hun gemeenschap met Hem zijn, zodat Hij met hen spreekt.

C. En tot degenen, die van deze onderhandeling niets weten en er ook niet begerig naar zijn.

Doch nu van elk maar een kort woord.

A. Ten aanzien van degenen die voormaals gemeenschap met God gehad hebben, maar Hem nu missen en Hem mogelijk getergd hebben om Zijn aangezicht te verbergen. Al wat ik voor het tegenwoordige tot u te zeggen heb, zal bestaan in enige weinige raadgevingen.

1. Tracht veel de Goddelijke voorzienigheid omtrent uzelf, en omtrent anderen van 's Heeren volk, op te merken, in Zijn komen tot en heengaan van hen. Tracht veel de soevereinheid van Zijn bedelingen te beschouwen. In deze bezigheid zult gij mogelijk voorspoedig zijn, gelijk wij lezen (Psalm 107:43): 'Wie is wijs? Die neme deze dingen waar; en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des HEEREN'.

2. Ik raad u, in die omstandigheden daar gij in zijt, indien gij uw gevangenis gewend wilt hebben, om veel voor de Heere op uw knieën te zijn voor uw vrienden en anderen, in welke gij belang stelt. Het is opmerkelijk, dat de HEERE de gevangenis van Job wendde, toen hij gebeden had voor zijn vrienden. Wanneer gij voor uw vrienden of anderen intreedt, dan kunt gij weleens ondervinden, dat de Heere uw gevangenis wendt.

3. Wees bezorgd voor de Kerk van Christus. Dat de Heere Zich aan u onttrekt, in uw bijzonder geval, is mogelijk omdat gij weinig belang hebt voor de Kerk van Christus. Toen Daniël tot God biddende was voor Zijn Kerk en volk, ontmoette hij die gemeenzame onderhandeling met Hem, waarin Hij tot hem zeide: 'Daniël, gij zeer

gewenste man', enz. (Daniël 10:11). En zegt de Heere tot Baruch (Jeremía 45:5): 'Zoudt gij u grote dingen zoeken? Zoek ze niet; want zie, Ik breng een kwaad over alle vlees, spreekt de HEERE; maar Ik zal u uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen waar gij zult heentrekken'. Wees dan voor het algemene welzijn bezorgd, en in deze weg zal mogelijk de Heere u wederom ontmoeten.

4. Tracht ook door genade bezorgd te zijn over en bezwaard te gaan met de zonde van de tijd en het geslacht daar gij in leeft; hierdoor zoudt gij een merkteken kunnen verkrijgen, want Hij 'tekent een teken op de voorhoofden der lieden die zuchten en uitroepen over al die gruwelen die in het midden van Jeruzalem gedaan worden' (Ezechiël 9:4).

5. Indien gij klagen moet, dat gij Hem in de ordonnantiën moet missen, tracht dan veel met Hem in het bijzonder te zijn. Wij lezen in Markus 4:34, omtrent Christus en Zijn discipelen, dat 'Hij alles Zijn discipelen verklaarde in het bijzonder'. Draag zorg dat gij veel bij Hem in het verborgen zijt; want daar zou Hij Zichzelf aan u willen bekend maken, Hij zal Zijn wil gewoonlijk niet verklaren, totdat Hij een gelegen tijd verkrijgt; gij zoudt in het verborgene kunnen verkrijgen, wat gij aan een Avondmaalstafel had moeten missen.

6. Wacht u, om de menigte van de belijders in deze tijd gelijkvormig te worden. O, wacht u om hun gelijkvormig te worden in hun onverschilligheid omtrent het werk Gods en in het invoeren van hun onverschilligheid, onder de schone namen van gematigdheid en bescheidenheid! wacht u, zeg ik, om hun in deze gelijkvormig te zijn; want het zou u een schande zijn, hun gelijkvormig te wezen in hun eigenbelangzucht, dewijl de meesten maar zoeken hetgeen het hunne is, en zeer weinigen hetgeen van Christus is; en in deze weg kunt gij niet verwachten, dat gij Christus ontmoeten zult. Met één woord: mist gij Hem nog? Wacht maar op Hem, 'Want de HEERE is een God des gericht; welgelukzalig zijn allen die Hem verwachten' (Jesaja 30:18).

B. Maar nu zou ik ook een woord spreken tot degenen die den Heere bij deze gelegenheid gevonden hebben, zodat Hij nog als met hen spreekt. Daar zijn er mogelijk die de heugelijke indrukken van gemeenschap met God genieten, en die als Jakob met God spreken, en God met hen. Zijt gij gebracht op den berg van gemeenschap met Hem? Dan wilde ik u deze vermaningen geven:

1. O, gelovigen! indien dit uw geval is, wees dan dankbaar; laat God de eer van Zijn goedertierenheid verkrijgen; gedenk om Hem te aanbidden, en wek ook anderen op om Hem te aanbidden en groot te maken. Gij zijt boven velen hiertoe verwaardigd, die in vele opzichten beter zijn dan gij. Wie zijt gij, dat gij alzo behandeld zou worden?

2. Wacht u, om uw genietingen tot een afgod te maken; wanneer gij de vruchten geniet van uws Meesters goedertierenheid, zo wacht u om te rusten op de vruchten, want die zullen u niet dragen kunnen, maar gij moet rusten op den boom des levens. Wees op uw hoede, om er geen Christus van te maken: zijt sterk, niet in de genade die gij ontvangen hebt, maar 'in de genade die in Christus Jezus is' (2 Timótheüs 2:1).

3. Zoek toch Christus wel te onthalen, wanneer Hij bij u is; en wacht u Hem te vertoornen om van u weg te wijken. Daar zijn verschillende dingen daar gij u voor te wachten hebt, welke Hem vertoornen om weg te gaan. Hij kan in Zijn soevereiniteit heengaan, en het is het best wanneer Hij zulks doet, en gij er geen zondige hand in hebt. Wacht u voor het ongeloof; dit is gewoonlijk de eerste deur door welke de vertroosting van u uitgaan. Wacht er u voor te twijfelen aan Zijn liefde, en te disputeren over de barmhartigheid van God. Geniet gij Zijn liefde? Zijt gij er van

verzekerd, zodat gij er een onfeilbaar kenmerk van hebt uit het Woord? Onderschrijf zulks dan, dat het geen bedrog is, opdat, wanneer de Heere Zijn aangezicht voor u mocht verbergen, gij dan het fundament niet mocht opgraven en alles in twijfel trekken. Wacht u voor zorgeloosheid en sluimerzucht, nadat de Heere u een goed onthaal gegeven heeft. Want indien een vriend u kwam bezoeken, en gij bij hem ging zitten slapen, zou hij niet denken dat gij met zijn bezoek niet zeer ingenomen was en zou hij zich ook niet haastig van u wegmaken? Wacht u ook voor gierigheid en wereldsgezindheid; 'Ik was vervolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, zegt de Heere, en sloeg hen, Ik verborg Mij en was vervolgen' (Jesaja 57:17). Daar ziet gij, dat de Heere Zich over een gierig, wereldsgezin hart vertoornt en verbergt; ik zeg dan, wacht u daarvoor. Wacht u ook dat gij 's Heeren tempel daar Hij in woont verontreinigt, opdat gij Hem niet opwekken mocht om van u weg te wijken. Tracht, door Zijn genade, uw hart rein te bewaren; tracht hetzelfde rein te houden van verborgen zonden: 'Wie zou de afdwalingen verstaan? zegt David, reinig mij van mijne verborgen afdwalingen' (Psalm 19:12). Tracht niet alleen rein te zijn van verborgen afdwalingen, maar ook van de openbare afdwalingen en zonden van de tijd en het geslacht daar gij in leeft. Het verzuim hiervan zou Hem grotelijks kunnen vertoornen, om Zijn aangezicht te verbergen. Tracht getrouw te zijn aan Zijn waarheden, in een tijd waarin er een grote afwijking is van den Heere. Tracht getrouw te zijn aan Zijn waarheden, welke betwist worden. Sommigen zullen mogelijk zeggen: Waarom zouden wij over betwistbare waarheden bezorgd zijn? Doch ik zeg: indien wij niet voor enige andere waarheden strijden, dan die voor welke wij niet betwist worden, dat dan de satan en zijn werktuigen ons weinig lastig zullen vallen; maar dan kunnen wij aan God niet getrouw zijn. Wij moeten voor de minste waarheid van Christus getrouw zijn. Sommigen zullen mogelijk zeggen: Indien het voor de zaak van Christus is, dat wij lijden moeten, dan zijn wij bereid; maar velen twisten over zaken die maar beuzelingen zijn; doch indien het de zaken van Christus zijn, zo wacht u om ze beuzelingen te noemen. Mij heugt van een mevrouw in Frankrijk gelezen te hebben, ten tijde van den Parijse moord, welke weggeleid werd, om ter oorzaak van de godsdienst, verdrongen te worden; haar vervolgers beloofden haar het leven, indien zij maar 'ave Maria' of 'pater noster' wilde zeggen; doch zij antwoordde: ik kan die woorden gemakkelijk zeggen; maar indien zulks door u verklaard mocht worden als een verzaking van mijn godsdienst en een overgeven van de zaak van Christus, zo wil ik het in die zin niet doen; en zo werd zij verdrongen. Indien wij in kleine dingen toegeven, dan zullen wij zulks ook snel in grote zaken doen. Wij moeten niets gering of klein achten in de zaken van Christus.

4. Indien gij Zijn tegenwoordigheid, bij deze gelegenheid, genoten hebt, tracht daar dan een goed gebruik van te maken. Vraagt gij: Hoe zullen wij daar gebruik van maken? Gebruik die ten aanzien van Christus, om Hem meer dan ooit uzelf aan te prijzen; en waarlijk, indien gij Zijn tegenwoordigheid geniet, zo kunt gij er niet te veel van zeggen. O, gebruik dezelve dan om Hem meer en meer aan uzelf aan te prijzen! Gebruik die, ten aanzien van Zijn ordonnantiën, opdat die hoe langer hoe dierbaarder in uw ogen mogen worden. Gebruik die, ten behoeve van uw kinderen, indien gij dezelve hebt; roep tot God en worstel met Hem om een zegen over u en over uw zaad, aangezien Hij u zo nabij gekomen is. Gebruik die, ten behoeve van de Kerk van Schotland; bid dat Hij Zijn afscheid niet van Schotland neemt, en dat Hij mocht wederkeren tot Zijn ordonnantiën en tot de kerkelijke gerechtshoven. O, gebruik ook uw genieting van Christus' tegenwoordigheid, ten behoeve van de kerken buitenslands, die tot een zeer lage staat en toestand gebracht zijn. Gebruik die, ten

behoefte van uw vrienden die in Christus zijn, en die zo ver of mogelijk niet half zo ver gekomen zijn, als gij. Zijt gij in 's konings hof gebracht? O, spreek dan ten goede voor de arme Jozefs, die in de gevangenis zijn, opdat de Heere hen verhoge, zowel als u. Gebruik die ook voor vreemdelingen, die nooit iets van Zijn heerlijkheid gezien hebben; gelijk wij de Kerk zo zien doen (Hooglied 8:8-9): 'Wij hebben een kleine zuster, die nog geen borsten heeft; wat zullen wij onze zuster doen in dien dag als men van haar spreken zal? Zo zij een muur is, wij zullen een paleis van zilver op haar bouwen; en zo zij een deur is, wij zullen haar rondom bezetten met cederen planken'. Wij moesten bidden om een zegen over de toelag om het Evangelie te prediken aan een heidense wereld. Wij bidden u dat gij aan degenen gedachtig mocht zijn, welke geroepen zijn om het Evangelie te prediken aan de heidenen. O, bid dat de Heere met hen mocht zijn; en gedenk aan de raad van Jozef aan Farao: Verzamel spijze, en leg koren op tot voorraad des hongers; leg op, de troostrijke beloften en bevindingen: gij zult nog alles wat gij ontvangen hebt kunnen nodig hebben, en nog veel meer.

C. Tot ulieden die van deze tegenwoordigheid van God, van dit Zijn komen en heengaan, van Hem te vinden of te missen, niets weet, en er mogelijk ook niet begerig naar zijt, zal ik alleen zeggen: Gij hebt nooit enig belang noch enige bezorgdheid gehad omtrent Zijn tegenwoordigheid; want gij zijt vreemdelingen van de gemeenschap met den Zoon Gods. O mens! wie gij ook mocht zijn, ik moet een woord tot u spreken; ach! hoor wat God tot u zegt, eer Hij heengaat van de plaats daar Hij met u spreekt. Hij spreekt tot u in dit eeuwig Evangelie. Wij moeten hier niet blijven, maar van elkaar scheiden, en wij zullen waarschijnlijk nooit allen wederom tezamen komen, totdat wij voor Gods rechterstoel verschijnen, wanneer 'de Heere Jezus geopenbaard zal worden van den hemel met de engelen Zijner kracht; met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn' (2 Thessalonicenzen 1:8). O, wil dan, voor dat God, Die met u spreekt in dit Evangelie, van u weg gaat, toch tot Christus komen, Die nu met u spreekt en handelt. Bedenk dat, indien deze bezendingen van genade, die gij bij deze gelegenheid alreeds ontvangen hebt, door u veracht worden, er dan meer vreselijke boodschappen voor u te wachten zijn; ja veel vreselijker dan die welke Job gebracht werden, hoewel die ook zeer verschrikkelijk waren. Daar kwam er een tot hem die hem zeide: 'De runderen waren ploegende en de ezinnen weidende aan hun zijden; doch de Sabeeërs deden een inval en namen ze en sloegen de jongens met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen om het u aan te zeggen'. Deze had nog nauwelijks gesproken, of daar kwam een ander, en zeide: 'Het vuur Gods viel uit den hemel en ontstak onder de schapen en onder de jongens en verteerde ze; en ik ben maar alleen ontkomen om het u aan te zeggen'. Terwijl deze nog sprak, kwam een andere bode, en zeide hem: 'De Chaldeeën stelden drie hopen en vielen op de kemels aan en namen ze en sloegen de jongens met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen om het u aan te zeggen'. Terwijl deze nog sprak, kwam nog een ander die tot hem zeide: 'Uw zonen en uw dochters aten en dronken wijn in het huis van hun broeder, den eerstgeborene; en zie, een grote wind kwam van over de woestijn en stiet aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat zij stierven; en ik ben maar alleen ontkomen om het u aan te zeggen' (Job 1:14-19). Dit waren zware boodschappen; doch zij zijn niets in vergelijking van die zware boodschap, door welke gij binnen weinige dagen, en mogelijk binnen weinige ogenblikken, zoveel gij weet, in de doodstaat gebracht te worden. U staat aangezegd te

worden, dat gij van al uw dierbare vrienden en nabestaanden, die gij op aarde hebt, voor eeuwig zult moeten scheiden. Onmiddelijk op deze boodschap komt een andere, die u aanzegt, dat gij al de genietingen van de tijd, al uw voordelen, vermaken en eer, voor eeuwig zult moeten missen. Deze boodschap is u nauwelijks gedaan, of daar komt een andere, die u aanzegt: gij moet van uw ziel scheiden; hoe nauw de betrekking ook tussen uw ziel en uw lichaam is, zo moet nochtans uw lichaam tot het stof wederkeren, en uw geest tot God gaan die Hem gegeven heeft. Ja, daar komt nog een veel zwaardere boodschap dan die allen, en die is, dat gij scheiden moet van de tegenwoordigheid van God, en naar de hel gezonden zult worden, om aldaar 'tot straf te lijden het eeuwige verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte' (2 Thessalonicenzen 1:9). Och! arm mens, die buiten Christus zijt, op deze boodschap moet gij staat maken; want tenzij gij uzelf onsterfelijk kunt maken, zo zal dit u onfeilbaar overkomen; dit zal de boodschap des doods zijn. Daar is ook een vierderlei wee dat u zal overkomen, indien gij in deze uw natuurlijke staat blijft.

1. Wee u, want gij zijt zekerlijk ellendig; 'de goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe, alle God vergetende heidenen' (Psalm 9:18).

2. Wee u, want gij zult haastig ellendig zijn; wanneer gij zult zeggen: 'Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf u overkomen, gelijk de barensnood een bevruchte vrouw, en zij zullen het geenszins ontvlieden' (1 Thessalonicenzen 5:3).

3. Wee u, want gij zult dubbel ellendig zijn, gij zijt niet alleen verachters van Gods wet, maar ook verachters van Zijn Evangelie; en daarom zal uw verdoemenis dubbel zijn.

4. Wee u, want gij zult eeuwig ellendig zijn; zolang God leeft zult gij in Tophet blijven; en wanneer gij daar zovele duizenden van jaren in geweest zijt als er grasscheutjes op de aarde zijn, en wanneer deze verlopen zijn, en gij dan zovele duizenden van jaren daarin geleefd zult hebben, als er zandkorrels zijn aan de oever van de zee; en wanneer deze verlopen zijn, en gij daar wederom zovele jaren in geleefd hebt, als er sterren in het firmament zijn, en als ook deze zijn verlopen, en gij er zovele duizenden van jaren in geleefd hebt, als er ogenblikken zijn zullen van het begin tot aan het einde van de wereld, en wanneer gij cijfergetallen hebt gerekend totdat dezelve ontelbaar worden, zo zal een van uw grote ellenden deze zijn, dat die eeuwig is; want de tijd is weg, en daar blijft niets dan een eeuwigheid over! O, overweeg toch uw schrikkelijke staat! gij die u omtrent de boodschappen van het Evangelie niet bekommert, noch tot op deze dag door dezelve bewogen zijt geweest; ach! overweeg toch dat Christus u nog, vóór dat wij van hier scheiden, wordt aangeboden; Hij is nog in deze plaats, en zo gij deze aanbieding niet aanneemt, dan zal dezelve u veel onverschoonbaarder stellen. Wat kan uw aanneming anders verhinderen, dan uw ongelooft? Heeft Hij niet bewilligd om een Zaligmaker voor u te zijn? Immers ja, want Hij is als de Zaligmaker der wereld voorgesteld, Hij is niet minder uw Zaligmaker, dan een Medicijnmeester van een leger zulks is voor het gehele leger, hetzij zij Hem gebruiken of niet. Gij hebt een recht om Hem aan te nemen, en gij veracht uw eigen weldadigheid, indien gij Hem verwerpt. O is Hij in uw natuur gekomen, en wilt gij niet tot Hem komen? Is Hij tot zonde voor u gemaakt, en wilt gij niet tot Hem komen? Is Hij een vloek voor u geworden, en wilt gij niet tot Hem komen? Is Hij bij deze gelegenheid tot u gekomen, en wilt gij niet tot Hem komen? Heeft Hij niet gezegd: Tot u is het Woord dezer zaligheid gezonden? Is Hij gekomen, en heeft Hij op Zijn trouw verklaard, 'dat al wat tot Hem komt, Hij dat geenszins zal uitwerpen?' (Johannes 6:37). O, waarom wilt gij dan tot Hem niet komen! Indien gij Hem niet in uw harten wilt laten, zo zult gij het ten genen dage

verantwoorden moeten; ‘ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen; een werk hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt’ (Handelingen 13:11,41).

Gij hebt u mogelijk verwonderd over al die aanbiedingen van Christus, en over al deze predicaties en over de bedieningen van de sacramenten; maar indien gij u niet verwonderen en behouden wilt worden, dan moet gij u verwonderen en verloren gaan. Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt. Wat is het, mens! dat u schort? Wat is uw geval? Hebt gij geen volkomen recht om tot deze Jezus te komen? Wat soort van zondaar zijt gij? Zijt gij beroofd van kennis? Hij is gekomen om u te zijn tot wijsheid. Zijt gij schuldig? Hij is gekomen om u te zijn tot rechtvaardigheid. Zijt gij een onrein zondaar? Hij is gekomen om u te zijn tot heiligmaking. Zijt gij een ellendig zondaar? Hij is gekomen om u te zijn tot verlossing. Licht gij tussen twee rijen van stenen, bemorst met het vuil van de hel? Hij is tot u gekomen, om u te doen worden ‘als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud’ (Psalm 68:14). Zijt gij een afkerig zondaar? Hij zegt tot u: Kom tot Mij, en Ik zal uwe afkeringen genezen; ‘Ik zal u vrijwilliglijk liefhebben; want Mijn toorn is van u afgekeerd’ (Hoséa 14:5). Wat soort van zondaar gij ook zijn mocht, indien gij op aarde zijt, dan hebt gij een recht om de aanbieding van Christus, die u gedaan wordt in het Evangelie, aan te nemen. ‘Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer’ (Jesaja 45:22). O, of de kracht van Gods genade u mocht trekken! Zijt gij van alle genade ontbloot? Christus komt tot u met de aanbieding van Zijn genade in de hand, zijnde vol van al die genade en waarheid welke gij nodig hebt. Zijt gij onmachtig om tot Hem te komen? Dat behoeft u geen hinderpaal te zijn. Gij kunt niet tot God komen dan door Christus Jezus, en dat niet alleen gelijk Hij de weg is tot God, maar als de Leidsman en sterke God Zelf, als die Held, bij Wien God hulp besteld heeft; en Deze nu vraagt u: Wilt gij geholpen worden uit de ruisende kuil, en het modderige slijk daar gij in gevallen zijt? O, wilt gij de hulp van de Middelaar omhelzen? O, mijne vrienden! zonder u af in het verborgene, en bid dat Gods Geest het Woord aan u mocht zegenen, want zonder dit zal hetzelfde vruchteloos zijn.

Ik zal, tot besluit, nog maar een woord tot het volk des Heeren spreken. Mogelijk zijn uw harten bewogen geweest, en hebt gij iets van Gods heerlijkheid gezien in Zijn heiligdom. O, gebruik hetgeen gij genoten hebt tot uw versterking! Bedenk wat er van Jakob gezegd wordt, nadat hij een gezicht van God gezien had te Bethel: ‘Toen hief Jakob zijn voeten op’, staat er in Genesis 29:1. Hij sleepte tevoren zijn voeten, als het ware, achter zich na; maar toen spoedde hij zijn weg, en wandelde zonder moede te worden. O, gebruik hetgeen gij bij deze gelegenheid ontvangen hebt, tot uw opwekking om uw christelijke loop te lopen, en om uw christelijke strijd te strijden. Gaat heen in de naam en in de mogendheid des Heeren, vertrouwende en leunende op uw Liefste. ‘Wandel in de vreze des Heeren’, en dan zult gij ook ‘wandelen in de vertroosting des Heiligen Geestes’, gelijk er gezegd wordt (Handelingen 9:31). Indien gij wandelt onder de invloeden des Geestes als Heiligmaker, dan zult gij ook wandelen onder Zijn invloeden als Trooster. De Heere zegene Zijn Woord, en Zijn Naam zij de eer en de dankzegging!

AMEN